

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for følgende folketingsmedlemmer:

**Hans Peter Baadsgaard (S),
Rikke Hvilshøj (V),
Holger K. Nielsen (SF) og
Flemming Kofod-Svendsen (KRF).**

Formanden:

Medlemmer af Folketinget Hans Peter Baadsgaard, Holger K. Nielsen og Flemming Kofod-Svendsen har søgt om orlov fra den 7. oktober på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv. Medlem af Folketinget Rikke Hvilshøj har søgt om orlov fra den 7. oktober på grund af graviditet og fødsel.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Formanden:

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Socialdemokratiet i Vejle Amtskreds, stud.scient.pol. Sandy Brinck, godkendes som ordinært medlem af Tinget fra og med den 16. september 1999, efter at Poul Nielson har nedlagt sit mandat.

Endvidere har jeg modtaget indstilling om, at følgende godkendes som midlertidige medlemmer fra og med den 7. oktober 1999:

1. stedfortræder for Socialdemokratiet i Århus Amtskreds, afdelingsleder Jytte Madsen, i anledning af Hans Peter Baadsgaards orlov.

1. stedfortræder for Venstre i Vestre Storkreds, advokat Erling Oxdam, i anledning af Rikke Hvilshøjs orlov.

1. stedfortræder for Socialistisk Folkeparti i Københavns Amtskreds, rådgivende skatterevinsor Christen Amby, i anledning af Holger K. Niensens orlov.

Stedfortræder for Kristeligt Folkeparti i Københavns Amtskreds, landsleder Børge Klit Jo-

hansen, i anledning af Flemming Kofod-Svendsens orlov.

Indstillingerne sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstillinger vedtoges enstemmigt med 120 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forhandling om redøgørelse nr. R 1: Statsministerens redøgørelse ved Folketingets åbning.

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at under denne sags behandling kan også den næste sag på dagsordenen omtales: første behandling af forslag til finanslov for finansåret 2000.

Jeg bør gøre Tingets medlemmer opmærksom på en drøftelse, der fandt sted i Udvalget for Forretningsordenen i mandags med henblik på at finde en bedre ordning for afviklingen af de korte bemærkninger under åbningsdebatten. En aftale om en ændring opnåedes der enighed om. Aftalen blev i går behandlet i Præsidiet, hvor der opnåedes enighed om detaljerne, og derefter blev der udsendt en meddelelse herom til alle Folketingets medlemmer. For en sikkerheds skyld vil jeg nu gennemgå det brev, der er udsendt til medlemmerne, og hvor man kan læse følgende:

I første omgang, indtil ministrene har svaret, får alene ordførere og medlemmer valgt på Færøerne og i Grønland adgang til korte bemærkninger. De skal som hidtil være rettet til den ordfører, der sidst har haft ordet, den sva- rende ordfører. Har en minister undtagelsesvis deltaget i de korte bemærkninger, vil dog også dennes, altså ministerens, indlæg kunne kommenteres. Som noget nyt kan en spørgende ordfører vælge at overlade retten til at stille spørgsmål til et andet medlem fra gruppen. I givet fald skal dette omfatte alle korte bemærkninger fra den pågældende gruppe til den sva- rende ordfører.

Som forklarende uddybning vil jeg her sige: Jeg gør som forudsætning, at den altafgørende hovedregel vil være, at den spørgende ordfører altid indleder debatten eller spørgsmålet til den forrige svarende ordfører. Det har jeg som forudsætning vil være hovedreglen, men vælger ordføreren at overlade det til en anden i gruppen, så har man overladt det til en anden i gruppen og kan ikke vende tilbage.

Jeg fortsætter med at citere brevet: Afviklingen af de korte bemærkninger efter hver ordførertale vil blive gennemført i to runder, hvor de spørgende ordførere vil få to korte bemærkninger i hver runde. Den svarende ordfører får ordet til svar eller kommentering efter hver kort bemærkning. Den spørgende ordfører vil herefter kunne få ordet for en yderligere kort bemærkning efter svaret, uanset om andre ordførere måtte have markeret først. Herefter vil næste spørgende ordfører få ordet. Denne procedure gentages i en yderligere runde. Taletiden er 1 minut for såvel spørgende som svarende ordførere.

I det omfang ministre deltager i de korte bemærkninger, vil taletiden være to minutter, som det klart fremgår af Folketingets forretningsorden for ministrenes vedkommende.

Efter at samtlige ordførere har haft deres indlæg, vil andre medlemmer kunne få ordet som privatister. Også her vil det alene være ordførere og medlemmer valgt på Færøerne og i Grønland, der har adgang til korte bemærkninger, idet dog privatisten naturligvis vil kunne svare.

Når vi når til anden runde, det vil sige, når statsministeren og eventuelle andre ministre har svaret på indlæggene i første omgang, vil der som hidtil være mulighed for korte bemærkninger til disse også fra øvrige medlemmer, og resten af debatten vil så blive administreret på, hvad vi har kaldt for sædvanlig vis.

Jeg vil gerne tilføje på Præsidiets vegne, at jeg håber, at denne nye ordning med hensyn til de korte bemærkninger vil medføre en mere levende debat, og vi vil fra Præsidiets side gøre, hvad vi kan for at administrere ordningen til alle parter tilfredshed. Vi kan selvfølgelig ikke love det fuldt ud, men vi vil gøre, hvad der er muligt.

Hr. Klaus Hækkerup har ordet . . . er det som ordfører? (*Klaus Hækkerup*: Er forslaget om at begrænse medlemmernes talerettighed ikke til debat? Er det ikke i strid med forretningsordenen?)

Nej, ændringerne er ikke til debat eller i strid med forretningsordenen. Det vil jeg gerne gøre helt klart. Ændringer i reglerne om korte bemærkninger kan fastsættes af formanden, selvfølgelig efter aftale med Præsidiets og Udvalget for Forretningsordenen.

Og herefter går vi over til første runde, og den første ordfører, der får ordet, er hr. Jacob Buksti, og taletiden er indtil 20 minutter.

Jacob Buksti (S):

Jamen jeg kan konstatere, at med den nye ordning så kan man bede om ordet for korte bemærkninger, før man overhovedet er startet på at sige noget som helst, så det siger noget om synske evner i Tinget.

Jeg vil sige, at det på mange måder er en spændende tid, vi står midt i og over for her ved indgangen til det næste årtusind. Vante forestillinger bliver vendt på hovedet, og meget er ikke, som det plejer at være, men én ting er uforandret. Det er den rolle, politikken må og skal spille i samfundsudviklingen: at politik er et spørgsmål om, hvilke værdier og holdninger der skal forme fremtidens samfund.

Der er brug for politik og derfor brug for politikere og politiske partier med klare holdninger og værdier og med handlekraft og mod til at udstikke retningslinjer for, hvilken vej vi ønsker vores samfund skal gå.

Politik er i bund og grund forskelle i mål og midler, forskelle i ideologi. Det betyder også, at borgerne i dette land har krav på at vide, hvad de politiske partier står for, og at partierne må fortælle befolkningen, hvad vej de vil, og hvordan man når frem. Det er jo selve livsnerven i vores politiske demokrati.

Det må fortsat være sådan, at man kan kende et politisk parti på, hvad det står for. Alt andet er plastikkosmetologi og vælgerbedrag. Ja, det er vel et spørgsmål, om det ikke også er i strid med markedsføringslovens krav om klare varedeklorationer eller måske ligefrem falder ind under skatteministerens netop bebudede indsats mod piratkopiering.

I Socialdemokratiet vil vi ikke lefle for vælgerne. Den danske befolkning ved godt, at ikke alt kan lade sig gøre samtidig, og at vi ikke kan love mere af alt til alle. Vi har ikke et supermarkedsamfund, hvor man frit kan vælge fra alle hylder.

Vi skal fastholde den linje, vi nu har fulgt igennem snart 7 år, en linje, som har skabt stabil fremgang for alle i det danske samfund, som

har nedbragt arbejdsløsheden markant, sikret en sund samfundsøkonomi og sikret et fundament, der gør, at vi har råd til velfærd i fremtiden, samtidig med at vi nedbringer gælden.

Og jeg kan sådan set godt se, at det er synd for oppositionen. Efter snart 7 år, hvor Socialdemokratiet og De Radikale har været ved roret, har Danmark og regeringens politik fået karakteren AAA. Ja, som socialdemokrat kan man jo næsten ikke forestille sig noget bedre: tre gange A.

For oppositionen til højre derimod så må man nærmest tale om PPP: Panik, Personfiksering og Plexiglas. Man kunne ønske sig, at der snart kom nogle konkrete politiske svar på det spørgsmål, jeg så ofte har stillet: WWW? Ja, man kan længes tilbage til de tider, hvor det ikke var tvivl om, hvad svaret på dette spørgsmål var, og hvor man ikke var bange for at stå ved sin politik. Som da Venstres tidligere formand, hr. Uffe Ellemann-Jensen, i et interview i Politiken den 10. december 1995 fik stillet spørgsmålet: Hvordan vil du gøre dig selv spiselig for midterpartierne? Og svarede:

Så tror jeg, at jeg skal til at fedte en hel del for dem, vise, at man sandelig er kompromismager, og optræde ydmygt på Christiansborg og bruge det, der kaldes slesk tale og billig portvin.

Det synes jeg godt lige man kunne tage og tænke lidt over, for er det mon ikke det, vi er vidne til i dag?

Politik bliver utroværdig, hvis man foretager hamskifte for at please folkestemninger. Hvis magten går forud for holdninger, hvis man ikke vil kendes på, hvad man står for, hvis vælgerbedrag pakkes ind i løfter om ikke at ville give løfter, hvis man fraskriver sig muligheden for at holde samfundet på sporet, f.eks., som vi netop har set, ved at love, at ingen skatter eller afgifter må stige. Det lyder jo enkelt, men hvad med f.eks. det kommunale selvstyre, skal det sættes ud af kraft? Det er ikke troværdigt.

Men indrømmet, det er ikke altid let at gøre det nødvendige, som f.eks. at gennemføre en pinsepakke, men det er altså nødvendigt. Hvis politikere kun vil gøre det populære, kan man være sikker på, at alt, hvad der er opnået, og at den frihed og fremtidssikring, der følger med at have orden i eget hus, sættes over styr.

Politik kan meget, men ikke løse alt. Ansvar for hinanden kan ikke reduceres til varer og tjenester på et frit marked. Derfor består opgaven i de kommende år i at revitalisere ikke blot po-

litikken, men også ansvaret for hinanden og for fællesskabet.

Socialdemokratiet har sat en ære i at have orden i økonomien, ikke fordi orden i økonomien i sig selv er målet, men fordi det giver mulighed for at realisere vore politiske mål i en moderne, globaliseret verden. Som statsministeren har sagt: Vi er det bløde land med den hårde valuta.

Orden i økonomien er med andre ord forudsætningen for, at vi kan gøre det bedre, forudsætningen for, at vi kan øge servicen i daginstitutionerne, på sygehusene og i ældreplejen – mål, vi deler med mange af Folketingets partier. Men det er også vores pligt at sige, at vi selvfølgelig ikke kan nå alle målene på samme tid og lige hurtigt. Vi kan ikke blot slippe de økonomiske bånd på alle områder samtidig. Vi må som enhver dansk familie væbne os med lidt tålmodighed. Vi kan ikke få alle ønsker opfyldt samtidig, og det tror jeg i grunden at der er ganske stor forståelse for.

Ingen familie holder jo juleaften hele året; men det synes der indimellem at være politiske partier der tror at man kan.

Vi har allerede fornyet velfærdssamfundet ganske betydeligt i de foregående 6 år. Vi har gennemført to skattereformer, der begge har sænket skatten på arbejde, øget tilskyndelsen til privat opsparing og øget skatten på forurening og ressourceforbrug.

Vi har gennemført en markant ændring af arbejdsmarkedspolitikken, der har gjort den langt mere aktiv. Frem for alene passiv forsørgelse af de ledige bygger arbejdsmarkedspolitikken nu på, at ledige hurtigt skal i gang med job eller uddannelse.

Mange ledige har fundet sig et job, fået muligheden for at tage ansvaret for deres eget liv og fået deres selvværd tilbage. Det er der grund til at glæde sig over. Men den faldende ledighed har også gjort det tydeligere, at ikke alle er kommet med. En del ledige har fortsat svært ved at finde et arbejde, og mange mennesker er fortsat henvist til en tilværelse uden reel chance for at kunne finde sig et arbejde. Det kan enten skyldes, at de har været væk fra arbejdsmarkedet for længe, eller at de ikke helt kan leve op til de højere krav, der stilles.

Vi skal have alle med i det danske samfund; det er de kommende års hovedopgave. Det kræver, at der bliver etableret flere skånejob og fleksjob, og her skal vi sikre, at grundlaget for den enkelte er i orden, at fremtiden er sikker.

Derfor glæder det mig, at regeringen i sit lov-katalog har sikring af fleksjobbernes rettigheder på programmet. Det kræver, at aktivering af de ledige i endnu højere grad målrettes den enkeltes forudsætninger og muligheder, og det kræver også i høj grad en holdningsændring blandt ledere og ansatte både på det private og på det offentlige arbejdsmarked.

En anden stor udfordring, vi står over for i de kommende år, er et øget pres på de offentlige udgifter, som dels skyldes relativt flere ældre, dels skyldes, at befolkningen har forventninger til større offentlig service, samtidig med at vi må erkende, at der er grænser for, hvor meget skatten kan stige.

Derfor har vi sagt til befolkningen, at prioriteringerne i de kommende år bliver skarpere. Skal der være råd til at opretholde den nuværende offentlige service og langsomt udbygge den, så kræver det en stor fælles indsats.

Vi skal sikre, at stadig flere mennesker kommer i arbejde, også mennesker, der ikke er helt så effektive som de dygtigste. Vi skal være opmærksomme på, at hvis vi generelt holder mere fri, så bliver der råd til mindre offentlig service, og der bliver færre mennesker til at yde den.

Vi skal alle sikre en ansvarlig finanspolitik. Statens gæld skal reduceres, for at vi kan få råd til de stigende udgifter, og de sparede renteudgifter skal ikke blot klattes væk på mere eller mindre tilfældige skattelettelser, og vi skal sikre, at der fortsat sker en udbygning af arbejdsmarkedspensionerne.

Udfordringerne er mange, og det er de også fortsat på miljøområdet. Danmark har ambitiøse mål på miljø- og energiområdet. Der er gennem de seneste 6 år gennemført en række store miljøinitiativer inden for drivhusgasser, kemikalier, pesticider, affald, energiforsyning, jordforurening, naturbeskyttelse, detailhandel osv., men ikke alle mål er opfyldt endnu.

Den største udfordring er at bryde sammenhængen mellem væksten i økonomien og væksten i ressourceforbrug og miljøbelastning. Det er lykkedes på vigtige områder som f.eks. energiforbrug, luftforurening og vandforbrug. Tilsvarende bør ske på andre områder. Det bliver den helt store miljøudfordring.

Et bæredygtigt samfund skal løse den gordiske knude mellem vækst og miljøbeskyttelse. Det kan lykkes gennem et ændret produktions- og forbrugsmønster og gennem en teknologisk satsning på større ressourceproduktivitet. Sam-

tidig skal traditionelle sektortankegange forenes til et fælles træk i bæredygtig retning.

Danmark placerer sig flot i det internationale miljø samarbejde. Et bæredygtigt Danmark skal fortsat spille en afgørende rolle i det globale samfund i det nye århundrede.

Da den socialdemokratiske ledede regering tiltrådte i januar 1993, var den centrale ambition at knække kurven: Arbejdsløsheden skulle ned, og beskæftigelsen skulle op. Det er lykkedes at få kickstartet den danske økonomi. Beskæftigelsen er endda steget mere, end prognoserne forudsagde. Undervejs har der ganske vist været mange mørkemænd, der har afsværget opsvingets dybde, længde og omfang, men profetierne er blevet gjort til skamme.

Der er kommet 235.000 flere i beskæftigelse siden 1993, og hovedparten af jobbene er skabt i den private sektor, ca. 190.000 nye private job. Det er ikke sket af sig selv. Danske virksomheder og danske lønmodtagere har været dygtige til at udnytte de markedsmuligheder, der viste sig såvel i Danmark som i udlandet. Indtjeningen i erhvervslivet har ikke fejlet noget. Derudover har vi gentagne gange sænket selskabsskatten, senest fra 34 til 32 pct.

Det er derfor ikke rimeligt, som det indimellem gøres, så ensidigt at fokusere alene på omkostningssiden fra erhvervenes side. Hvad med de positive effekter af en stram finanspolitik, et stabilt opsving, en stabil valuta, en høj international kreditrating – AAA hos Moodys – osv.? Og hvad med udviklingen i de lande, vi normalt sammenligner os med? Øgede miljøafgifter er f.eks. ikke noget isoleret dansk fænomen.

Der er således brug for en fremadrettet dialog, så vi i fællesskab, det offentlige og erhvervene, kan få arbejdet på, at Danmark får en stærk position i den nye globale økonomi. En sådan ny økonomi kan ikke mødes med fortidens analyse og løsninger. Derfor lægger vi også afgørende vægt på erhvervsministerens initiativ til udarbejdelse af en samlet strategi for den erhvervs mæssige udvikling under overskriften globalisering og videnøkonomi.

Vi vil fra Socialdemokratiets side gerne vise lydhørhed over for erhvervene, men det må basere sig på en fremtidsorientering, således at Danmark kan gå ind i det nye århundrede med en sikker forvisning om, at vi kan møde udfordringen.

Udfordringerne, vi står over for, gælder også sikring af Danmarks aktive rolle på det internationale plan. Det gælder i FN, det gælder soli-

dariteten i forhold til de fattigste lande i verden, det gælder respekten for menneskerettighederne, og det gælder ikke mindst udvikling i vores egen del af verden, især i EU. Målet er et helt Europa, hvor sporene efter den kolde krigs deling er slettet, et demokratisk Europa præget af respekt for menneskerettigheder, et Europa med høj velfærd og social retfærdighed.

Udviklingen går stærkt, og vi må derfor også hele tiden vurdere, hvad der tjener Danmarks interesser bedst, ikke mindst i forhold til de danske forbehold, men det må gå ordentligt til med respekt for befolkningen. Forbeholdene må respekteres, og det må understreges, at de kun vil kunne ændres gennem en folkeafstemning.

I den forbindelse er det altså deprimerende, at selv store partier i dette Ting tilsyneladende slet ikke bekymrer sig om Danmarks rolle i forhold til de nye udfordringer, men alene bruger EU-sagerne til at skabe almindelig politisk fridder på det hjemlige politiske plan. Det handler for dem alene om fodnoter og datoer. Det synes jeg er for sølle.

Når jeg så til sidst her i dag ser ud over Folketinget, er det jo interessant som socialdemokrat at notere sig, at alle partier – med ganske få undtagelser – åbent erkender, at stort set alle danskere er socialdemokrater, og at kampen om den politiske magt her i landet alene er kampen om de socialdemokratiske stemmer. Som socialdemokrat er det jo snart ikke til at komme til for alle dem, der byder sig til. Sagen er blot, at det bliver vanskeligere for folk at se, om politik gør en forskel, og om der er et reelt alternativ til den nuværende regering.

Som Berlingske Tidende skrev i sin leder forleden, så kan man få det fejlagtige indtryk, at der ikke vil være forskel på den politik, som henholdsvis en borgerlig og en socialdemokratisk ledet regering vil føre, og den opfattelse er langt farligere for det borgerlige Danmark end diskussionen om, hvorvidt et løfte er troværdigt eller ej.

Socialdemokratiet vil gøre en forskel, og vi er overbeviste om, at når det kommer til stykket, så foretrækker folk den ægte vare. Man tør ikke forlade sig på de billige, gennemsigtige efterligninger, hvor også vælgerbedraget er gennemskueligt som plexiglas. Derfor byder jeg med glæde velkommen til samarbejde på den socialdemokratiske bane, hvor vi ved, at det ægte spil også vil være det, der fører til målet.

Formanden:

Jeg har indtil nu noteret følgende for korte bemærkninger: fru Ulla Tørnæs, fru Pia Kjærsgaard, hr. Bendt Bendtsen, hr. Jes Lunde, hr. Frank Aaen, hr. Kim Behnke, fru Mimi Jakobsen og hr. Jann Sjursen.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Nu har vi jo ofte hørt statsministeren sige, at han vil volden til livs. I åbningstalen fik vi ikke noget specielt bud på, hvad regeringen egentlig vil gøre for at komme volden til livs.

Jeg kunne derfor godt tænke mig at bede den socialdemokratiske ordfører forklare mig, hvordan man vil efterleve statsministerens løfte om, at vi skal komme volden til livs. Og jeg kunne også godt tænke mig i den forbindelse at bede hr. Jacob Buksti forklare mig, hvordan statsministerens løfte harmonerer med finansministerens finanslovsforslag, hvor der netop lægges op til, at der skal ske en nedskæring af den danske politistyrke med helt op til 800 mand.

Hvem tegner regeringens linje? Er det statsministeren, eller er det finansministeren? Det synes jeg jeg har krav på at få en forklaring på, og det vil jeg gerne have her i dag.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg ved ikke, om det er, fordi fru Ulla Tørnæs ikke var til stede under førstebehandlingen af finansloven, men der var det jo et tema, som meget gik igen hos både Venstre og De Konservative: Hvordan og hvorledes skulle de tal, der står i finansloven, forstås? Da blev det understreget både af finansministeren gentagne gange, også i korte bemærkninger, og fra justitsministerens side, at det, det handler om her, er en simpel fremskrivning af de tal, der står deri, ud fra den forudsætning, at man ikke kan fremskrive forlig, som man ikke har endnu.

Derfor er det også fra regeringens side, fra Socialdemokratiets side gentagne gange blevet erklæret, at vi gerne indgår i forhandlinger om et nyt politiforlig. Vi er tilhængere af, at vi har et moderne, dygtigt, effektivt og synligt politi.

Det eneste, vi har sagt, er, at vi synes, det er en lille smule for ensidigt at tro, at det alene drejer sig om antallet af politifolk. Vi har i al beskedenhed bare sagt, at der også er andre hensyn, når det drejer sig om prioritering af ressourcer, men man skal ikke være i tvivl om,

at Socialdemokratiet er klart besluttet på, at vi skal have et ordentligt politi.

Hvad angår indsatsen mod volden, så indgik det jo som et meget stort afsnit i statsministerens åbningstale, og der er også senere udsendt – der er endda mig bekendt holdt pressemøde – materiale om, hvordan og hvorledes man vil udbygge indsatsen, SSP-samarbejdet og det såkaldte udrykningshold.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

For at det nu ikke skal udvikle sig til slesk tale og billig portvin, måske af hensyn til de radikale regeringspartnere, så vil jeg gerne bede hr. Buksti om her fra Folketingets talerstol i dag at bekræfte, at Socialdemokratiet, dvs. regeringen, vil være med til at øge den danske politistyrke og vil være med til at tilføre politiet øgede ressourcer. Og jeg skal blot henvise hr. Buksti til et sted, hvor han kan finde god inspiration til, hvordan det kan gøres, nemlig i Venstres finanslovpælæg.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg tror, statsministeren allerede har erklæret, at efter statsministerens mening ville det være et spørgsmål om at tilføre flere ressourcer til politiet.

Det, der bare er spørgsmålet, er, hvordan og hvorledes de ressourcer skal fordeles, og at vi godt vil have lov til at se på, hvordan og hvorledes ressourcerne faktisk allerede anvendes. Og derfor er det bare, vi siger, at det er en lille smule primitivt at gå ud fra på forhånd, at det alene er et spørgsmål om, at der skal flere politifolk til. Det er muligt, at der skal det – det tror jeg gerne – men det må indgå i en større sammenhæng, hvor det også drejer sig om, hvordan man forebygger volden, kriminaliteten, og det er faktisk det, politiet skal anvendes til. Derfor er det, vi siger, at vi gerne vil tage det i dets helhed, og jeg mener ikke, at det her er stedet, hvor vi skal forhandle om politistyrkens størrelse og sammensætning.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg synes bestemt, at hr. Jacob Buksti slipper alt, alt for nemt. Tænk engang, hvilket hedt emne bande-kriminaliteten har været hele sommeren igennem. Tænk engang, hvor meget snak stats-

ministeren er kommet med om det emne sommeren igennem. Tænk på, hvor meget statsministeren har brugt af tid til at fortælle den danske befolkning, at nu skulle der gøres op med problemerne. Tænk engang, hvor meget tid statsministeren brugte i sin åbningstale på at være et plagiat – for nu at bruge hr. Bukstis eget udtryk om et andet parti – af Dansk Folkeparti, som har påpeget de her problemer. Prøv engang at tænke over det, hr. Jacob Buksti.

Hvad er der af konkrete initiativer med hensyn til bande-kriminaliteten? Hvad er der af konkrete initiativer i udlændingepolitikken, hvor statsministeren også varslede en indsats mod problemerne? Hvor var hr. Jacob Buksti henne i sin ordførertale med hensyn til de her ting? De blev end ikke nævnt. Var det bare et spil for galleriet sommeren igennem? Var det bare et spil for galleriet med statsministerens åbningstale, og så hører vi ikke mere om det? Det er slapt, må jeg sige.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg ved ikke, om fru Pia Kjærsgaard ikke var til stede under statsministerens åbningstale, eller om det er, fordi fru Pia Kjærsgaard var fraværende under det meget lange afsnit, der var i den om indsatsen mod vold. Jeg føler mig fuldt dækket ind af statsministerens åbningstale, hvad det angår.

Så kan jeg i øvrigt sige, at jeg må indrømme, at der kun er én ting, som jeg kan forestille mig er næsten lige så afskyelig som rå vold, og det er dem, som spekulerer mere bevidst i at skabe angst i samfundet. Jeg synes, det er helt utroligt, at fru Pia Kjærsgaard kan stå heroppe og sige, at der ikke er sket noget som helst, når det er sådan, at denne regering konsekvent har handlet hver gang. Hver gang der har været problemer, har denne regering reageret.

Det kan godt være, at man efter fru Pia Kjærsgaards mening ligefrem skulle have reageret ved også at sætte militæret ind, eller hvad man nu skulle have gjort i Odense; men fru Pia Kjærsgaard bliver nødt til at anerkende, at der er sket en meget målrettet, bevidst og hurtig indsats, ikke mindst i de udsatte områder. Det gælder både på Nørrebro og med hensyn til udviklingen i Odense, så hvis fru Pia Kjærsgaard kommer med de bemærkninger, vil jeg bare sige, at så er kvaliteten i hvert fald for slap.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Hr. Jacob Buksti og Socialdemokratiet er dermed også statsministeren er klart i defensiven i denne sag, og det synes jeg er dybt beklageligt.

Jeg ved da godt, at hver evig eneste gang der har været optøjer, kommer regeringen med en eller anden voldspakke, men så må jeg spørge hr. Jacob Buksti: Hvad har det hjulpet indtil nu? Har det været ordentligt, det, der er foregået? Er volden blevet mindre omfangsrig? Er den blevet mindre rå? Er den blevet mindre grov? Nej, og jeg kan godt garantere, at Socialdemokratiet ikke får lov at slippe i forhold til de udsagn, der er kommet fra statsministeren, men som hr. Jacob Buksti nu let og elegant gled hen over.

Jeg synes, det er ganske utroligt, at man ikke allerede i det skriftlige lovkatolog kom med nogle klare bud på, hvad der kan ske. Tænk engang, et så stort regeringsparti! Er det De Radikale, der er hæmskoen? Eller er det venstrefløjen hos Socialdemokratiet? Eller hvad er det egentlig, der er problemet? Problemet er ikke de danskere, der synes, at der skal ske noget her og nu, og hvor det ser ud til, at Socialdemokratiet endnu en gang svigter.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jamen det er da guddommeligt!

Nu skal man jo passe på ikke at blive volde- lig her, så jeg vil bare stilfærdigt sige til fru Pia Kjærsgaard – jeg må jo ikke spørge – at jeg kan beklage, at det tilsyneladende er gået fuldstæn- dig hen over hovedet på eller forbi fru Pia Kjærsgaard, at vi nu her i Danmark har den lave kriminalitet i de sidste 13 år, og at indsats- en faktisk virker. Det er ikke det samme, som at det ikke er et problem med den rå vold, men det er ikke korrekt, når fru Pia Kjærsgaard står heroppe og siger, at indsatsen ikke har virket.

Der er masser af positive eksempler på, hvor- dan SSP-samarbejdet virker, og hvordan den forstærkede indsats virker. I går var der en histo- rie i en af aviserne, som sagde, at 40 unge andengenerationsindvandrere fra Tingbjerg var kommet i job, beskæftigelse og uddannelse som et resultat af en fornuftig og fremadrettet poli- tik, som har et perspektiv og ikke bare er et spørgsmål om at mure folk inde i ghettoer og så i øvrigt gøre et eller andet ved dem, som jeg skal lade være med at sige af hensyn til Folke- tingets forretningsorden.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Hr. Jacob Buksti fremturer med, at oppositionen ikke har noget svar for fremtiden.

Hvordan vil Socialdemokratiet og regeringen fremtidssikre velfærdssamfundet? På erhvervs- området sagde statsministeren i tirsdags, at nu skulle man etablere et udvalg af alle relevante ministre, som skal kulegrave og designe en ny, tværgående helhedsstrategi for dansk erhvervs- politik. Ved regeringen egentlig, hvad den vil? Vi har set oplæg til en konkurrencelov, men el- lers er det ord, ord, ord.

Hvor er holdningerne henne? Kan vi få noget konkret at vide om, hvilken indstilling man har til generationsskiftereglerne? Skal det være nemmere, eller skal det være sværere? Hvad med forbedrede skattevilkår for stifteraktier? Hvad med ændrede regler for medarbejderak- tier? Skal det stå i stampe? Hvad med de kom- mende afskrivningsregler? Hvad vil man gøre for at sikre, at iværksættere får bedre mulighe- der? Vi får kun ord, ord og så en hel masse folk, der skal holde møder.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Det, som jeg altid har været så imponeret over i de borgerlige partiers erhvervs politik, er, at når man skærer ind til, hvad det egentlig drejer sig om, handler det alene om skattelettelser, skatte- lettelser og skattelettelser. Men når vi andre er ude at tale med erhvervs livet, får vi at vide, at problemet er, at de ikke tjener penge nok til at kunne betale skat, og derfor er problemet, at hvis man tror, man kan løse erhvervs livets pro- blemer med skattelettelser, gør man det kun for dem, som klarer sig.

Men det er ikke det samme, som at der ikke er nogen problemer knyttet til f.eks. generati- onsskifte eller andre ting; det har vi erkendt, det mener vi også der er. Det eneste, vi bare siger helt åbent, er, at vi ikke kan forstå, at det er skattevæsenet, der skal betale for foretagendet, og derfor er vi meget åbne over for alle mulige løsninger, hvis det er sådan, at man mener, det kan gøres uden at slå et hul i skattesystemet. Men hidtil har det ikke kunnet lade sig gøre. Så med hensyn til de her møder og møder og møder, som hr. Bendt Bendtsen mener bliver holdt: Jeg mener faktisk, at det er et meget am- bitøst projekt, regeringen sætter i søen med denne plan om globalisering og videnøkonomi, hvor man altså vil undersøge og komme med

udspil om kompetence, samarbejde, innovation og iværksætterkultur, om erhvervslivets adgang til kapital, effektiviteten på markedet, globalt udsyn, erhvervslivets samfundsmæssige ansvar og forenkling og kvalitet i lovgivningen. Det burde hr. Bendt Bendtsen som fortaler for erhvervslivets vilkår gå positivt ind for i stedet for at stå her og gøre det til et problem.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jamen det er jo den samme procedure hele tiden. Man må jo konstatere, at ordføreren ikke tager fat i, at Danmark har mistet konkurrenceevne. Det er åbenbart ikke noget problem.

Så erkender man – og det synes jeg er rimeligt – at der er et problem vedrørende generationsskiftereglerne. Men kan vi så ikke få bare ét eneste eksempel fra den socialdemokratiske ordfører på, hvordan man vil løse det problem? Kan vi ikke bare få ét eneste forslag, når man nu erkender, at der er problemer?

Formanden:

Hr. Jes Lunde – undskyld, hr. Jacob Buksti for svar.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Ja, selv om vi har fået en ny procedure, vil jeg da gerne overholde den.

Jeg synes, det er stærk tobak fra hr. Bendt Bendtsen. Det arbejde, vi sætter i gang, vil være noget af det mest fremtidsorienterede og visionære, der endnu er lavet.

Nogle af os havde møde med nogle af erhvervslivets organisationer i går, og de meldinger, vi har fået, er, at de opfatter det som meget, meget spændende, og at de vil gå ind i arbejdet med stor interesse, for her er der virkelig mulighed for at tage fat på også nogle af de sager, hr. Bendt Bendtsen var inde på.

Problemet er, at man hele tiden har diskuteret den nye situation ud fra fortidens analyser, og det kan godt være, at der er problemer med konkurrenceevnen; det er der mange forklaringer på. Men det er i hvert fald sikkert, at det ikke er noget, som er slået igennem på erhvervslivets indtjening; det er sådan, at man har en god konkurrenceevne i dette land. Men regeringen har hele tiden været bevidst om, at det drejer sig om, at det skal vi også fastholde.

Der er mange elementer i det. Der er løn, der er valutaudviklinger osv., og der er markedsad-

gang. Men i stedet for at være så sur på det her skulle hr. Bendt Bendtsen hellere tage og være lidt mere positiv og gå ind i den nye tids tankegang i stedet for at hænge fast i fortidens dogmer.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Socialdemokratiet gør jo en stor indsats i øjeblikket for at fortælle os alle sammen, at nu skal vi lære at elske euroen; vi skal skynde os at sige ja til den, det er simpelt hen nødvendigt af hensyn til beskæftigelse og økonomi. Det fyldte meget i statsministerens tale, og det fyldte også meget i hr. Bukstis tale.

Må jeg spørge: Hvorfor skal vi egentlig tro på det, når den mest anerkendte ekspert, vi overhovedet har på feltet, den mand, som har haft ansvaret for Danmarks valutapolitik i årtier, tidligere nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer, siger, at det ikke er økonomisk nødvendigt? Han kan ikke få øje på de økonomiske fordele i det projekt, han betragter det som et rent politisk projekt. Hans synspunkt er: Ja, hvis det, man vil, er at sætte damp på integrationen i EU, så skal man da gå med i det.

Og det er vel også den del, der er nemmest at få øje på. Hvis man vælger at gå ind i det her, kommer der yderligere fart på integrationen, og så er man nødt til at afgive suverænitet på stadig flere felter. Men hvorfor i alverden skulle vi gøre det, når det ikke er økonomisk nødvendigt for os?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Det, som er den afgørende misforståelse i hr. Jes Lundes tilgang til det her, er, at hr. Jes Lunde giver det indtryk, at ØMU'en og euroen er et økonomisk projekt. Det er det ikke; det er et politisk projekt, til dels fordi vi allerede i dag er bundet til euroen. Så hvis der er nogle, der mener, at det ikke giver problemer, vil jeg sige, at vi allerede har problemerne.

Det afgørende er, hvordan og hvorledes vi sikrer os indflydelse på de ting, som er afgørende for udviklingen i Danmark. Under debatten om Amsterdamtraktaten slog vi som socialdemokrater meget stærkt på, at det afgørende var, at vi havde fået indsats til bekæmpelse af arbejdsløshed og bedring og koordinering af den økonomiske politik indsat i Amsterdamtraktaten. Det foregår nu i Euro-11-Rådet, hvor Danmark ikke er med, og derfor er det da

absurd, og det må også være absurd ud fra en SF-synsvinkel, at de steder, hvor det er sådan, at Danmarks interesser skal varetages bedst muligt – interesser, som SF mere end noget parti i dette Ting burde interessere sig for – er Danmark ikke med. Derfor er det et politisk projekt, og det er en fejl at sige, at det er en integrationistisk glidebane. Det er det ikke, det bestemmer vi fuldstændig selv.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Det synes jeg var en god erkendelse fra hr. Buksti, og så er vi da kommet lidt længere i debatten, hvis man begynder at erkende, at det er et rent politisk projekt.

Jeg hørte bare statsministerens tale forleden sådan, at det drejede sig om, at det var nødvendigt af hensyn til dansk beskæftigelse, det var nødvendigt af hensyn til dansk økonomi, af hensyn til dansk valutasikkerhed, osv. osv. Hvis vi kan få det skåret væk – hvis vi kan blive enige om, at det er pjat, at det overhovedet ikke er det, det handler om, men at det, det handler om, er politik – så synes jeg, det er meget tilfredsstillende. Så får vi en mere kvalificeret debat.

Jeg er enig i, at vi selvfølgelig skal deltage på den europæiske scene med at diskutere beskæftigelsespolitik osv. osv., og der er masser af muligheder i Økofinrådet for at tage initiativer på det felt. Det er bare om at komme i gang, og regeringen har vores fulde støtte til det arbejde.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu er det jo lige før, det begynder at blive interessant, for hvis hr. Jes Lunde havde en bemærkning til, kunne han komme herop og sige, at nu er han tilhænger af, at vi skal meldes ind i euroen.

Når hr. Jes Lunde står heroppe og siger, at han gerne vil være med til at påvirke udviklingen på de områder, og at der sikkert er masser af muligheder i Økofinrådet, bliver hr. Jes Lunde altså nødt til at konferere med sine folk i Europaudvalget, for dér kan man konstatere, at det godt kan være, at vi kan påvirke gennem Ecofin, men at det bare er sådan, at der er nogle, der holder møde før. Det gør nemlig de 11, og så har økonomiministeren den særlige udfordring, at så sidder der nogle tilbage og fortæller økonomiministeren, hvad man er blevet

enig om, og det er da ikke særlig godt, og derfor er det et politisk projekt.

Men det er ikke det samme, som at det ikke er noget, som har betydning for dansk valuta og dansk beskæftigelse. Selvfølgelig har det det, for det angiver de rammer, vi bevæger os inden for. Men det afgørende er – sådan har det i hvert fald altid været ud fra en socialdemokratisk tankegang – at når vi har de rammer, vi nu engang har, må vi arbejde aktivt inden for dem for at få det bedst mulige ud af situationen. Det er derfor, vi har det samfund, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil lige starte med komme med en bemærkning til starten på dagens debat. Jeg synes, det er utrolig tankevækkende, at makkerparret fru Pia Kjærsgaard og fru Ulla Tørnæs mener, at volden i Danmark er Danmarks allerstørste problem i øjeblikket. Det er helt ude af proportioner, men det er rart at få makkerparret præsenteret på den måde.

Så til hr. Buksti: Da vi talte om holdninger og om værdier, syntes jeg, det var et godt udgangspunkt. Men hvordan går det med Socialdemokratiets holdninger og værdier? Hvordan ser det egentlig ud i Socialdemokratiets verden, når man nu kører frem med brugerbetaling på det ene basale velfærdsområde efter det andet? Sidste år var det på medicinområdet, og nu er det de ældre, der har brug for hjælp, fordi de ellers ikke kan leve i eget hjem, som skal betale for deres hjemmehjælp.

Så er det for dem, der søger almen voksenuddannelse: brugerbetaling, og så er det for daginstitutionerne: mere brugerbetaling, for vi fik i går en rapport fra finansministeren om endnu mere brugerbetaling. Må jeg spørge Socialdemokratiet: Hvor bliver den solidariske velfærd af? Hvad er forskellen på jeres velfærdsmodel og Venstres?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Forskellen er, at Socialdemokratiets politik går ud på at sikre, at vi fortsat har råd til velfærd for dem, som har behov.

Vi vil ikke privatisere. Vi vil ikke lægge det ud til hvem som helst. Vi vil sikre, at vi stadig væk kan levere en ordentlig kvalitet i de offentlige ydelser til de grupper, som må have et berettiget krav derpå.

Det, som vi bare i al beskedenhed siger, er, at hvis vi vil fremtidssikre velfærden i det her samfund, så bliver vi altså nødt til at tænke os om. Ellers er der ikke råd til det. Derfor kan jeg ikke forstå, at det er, som om hr. Frank Aaen med de holdninger, han repræsenterer, bliver fortaler for de rige pensionister, de rige børnefamilier, alle de rige.

Det kan godt være, hr. Frank Aaen siger, at der er kommet mere brugerbetaling på daginstitutionerne – ja, for dem, som tjener over 320.000. Når det er sådan, at vi taler om hjemmehjælp, jamen så er det hjemmehjælp for dem, som selv kan betale en del, og det er netop for at sikre kvaliteten for dem, som har behov for mere. Hvis vi giver alle sammen mere af det hele, så bliver der mindre til alle.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jamen med den logik skal de rige jo også til at betale, når de skal på hospitalet. Så skal de rige jo også betale, når de bruger biblioteket. Så skal de rige i det hele taget betale, hver eneste gang de trækker på en af velfærdssamfundets ydelser. Er det det, der er Socialdemokratiets politik?

Så synes jeg, vi skal have det klart frem, for det er jo en bombe under selve den solidariske velfærd, hvor vi har haft det sådan i Danmark, at vi har betalt over skatten, og når man havde brug for hjælp, fordi man ikke kunne klare sig uden hjælp, så fik man den tildelt af samfundet uden yderligere betaling.

Men hvis det er sådan, at folk skal betale igen, så begynder de jo også at spørge: Hvorfor skal vi så betale så høj skat? Og derfor har jeg et spørgsmål til hr. Buksti. Jeg vil gerne tage flere penge fra rige, også gerne rige ældre. Det, jeg bare ikke forstår, er, hvorfor det er blevet socialdemokratisk politik, at når man vil tage flere penge fra rige ældre, skal man nøjes med at tage fra de 15 pct. af de rige pensionister? Det er 15 pct. af pensionisterne, der modtager hjemmehjælp. Hvorfor er det kun dem, der skal betale? Hvorfor er det ikke alle rige pensionister?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg synes, det er spændende at høre hr. Frank Aaen stå her og være fortaler for en lille, begrænset betaling fra den mest velstillede del af pensionisterne for praktisk hjælp. Det handler

jo ikke om pleje og omsorg. Det handler jo om netop at sikre en ordentlig kvalitet af det her i fremtiden.

Det handler jo heller ikke om, at man skal indføre brugerbetaling for de rige på hospitaler og den slags ting. Det handler om, hvordan og hvorledes man sikrer, at vi kan styre det forventningspres, som kommer på de offentlige udgifter i fremtiden.

Det var det samme, som vi lavede med ændringen i boligstøtteleven og i medicintilskudsreglerne, som hr. Frank Aaen heller ikke kunne lide.

Og det, jeg bare kan konstatere, er, at hr. Frank Aaen bliver fortaler for de mest velstillede i det her land. Det eneste, jeg mangler, er næsten, at hr. Frank Aaen også bliver tilhænger af, at man ikke skal gøre noget ved de store formuer.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det kan være, det er, fordi hr. Frank Aaen er blevet aktionær i landets største virksomhed, han har fået de synspunkter.

For år tilbage, da den socialdemokratisk styrede regering startede, lovede man, at den danske befolkning havde skattelettelse i udsigt. Så sent som ved den finanslovbehandling, vi havde i sidste måned, slog man fast også fra Socialdemokratiets side, at på det tidspunkt, hvor der var plads i det økonomiske råderum, så var der mulighed for skattelettelse. Og det må jo være en sidste minuts indskydelse, at statsministeren i forgårs tog afstand fra muligheden for skattelettelse, for det er ikke med i den skriftlige del af åbningstalen, men det blev jo sagt heroppefra af statsministeren. Og så har hr. Buksti understreget det igen i dag ved at erklære, at plads i det økonomiske råderum ikke skal klattes væk på skattelettelse.

Mit spørgsmål til hr. Buksti er derfor: Er det udsagn både fra hr. Buksti og fra statsministeren ikke det samme som en erklæring fra Socialdemokratiet om, at der aldrig bliver skattelettelse i Danmark?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nej, det er det ikke, men jeg tror, at vi i Socialdemokratiet opnår stor troværdighed ved at sige, at det nok ikke er vores mærkesag.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jamen den del af den danske befolkning – og det er hovedparten af den danske befolkning – der har oplevet, at det godt kan være, at personskatterne er faldet en lille smule igennem de år, der er gået siden 1993, men at miljøafgifter og alle mulige andre afgifter til gengæld er steget i et sådant omfang, at familiens samlede økonomi er blevet udhulet, kunne godt tænke sig at vide, hvor grænsen er henne. Er grænsen de nuværende 65 pct. i reel skattebelastning for en sådan familie, eller er den 70 pct., eller er den 80 pct.? Eller er det først den dag, vi danskere betaler 100 pct. i skat, man kan se, at vi måske skal have sænket den lidt?

Hvis hr. Buksti i dag erklærer, at selv når der er økonomisk råderum, skal man ikke klatte pengene væk til skattelettelser, hvornår bliver det så? Hvis ikke, når der er økonomisk råderum, hvornår bliver det så?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Hvis det er sådan, at vi tager den helt hypotetiske situation, at vi først har et stort overskud på de offentlige finanser og derefter nedbringer den offentlige gæld fuldstændig og sparer 52 mia. kr., som vi derefter bruger til at finansiere den øgede forsørgerbyrde, vi har, og, når vi så har gjort det, har penge tilovers, jamen så kan man da ikke afvise det, men det tror jeg ligger temmelig langt ude i fremtiden. Det tror jeg også hr. Kim Behnke vil medgive.

Men det er jo heller ikke rigtigt, som hr. Kim Behnke står og siger her. Faktisk har det jo netop været et mål for den her regering at lempe skatten for de laveste indkomster, og det er faktisk sket. Jeg ved godt, at det er sket uden hr. Kim Behnkes medvirken, nemlig ved pinsepakken, men det er sket, uanset hvordan og hvorledes man ellers ville regne galt.

Så er der altså også det at sige til hr. Kim Behnke, at det også er en uomtvistelig kendsgerning, at Danmark er det land i hele verden, hvor der er den mest jævne indkomstfordeling overhovedet. Det er der faktisk andre borgerlige partier her i Tinget der synes er en skam, fordi der er for få rige, men det synes vi socialdemokrater faktisk er fint. At det så er et problem, at man ikke længere kan tage det hele fra de rige og give det til de fattige, er så en anden sag.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Hr. Buksti bød velkommen til den socialdemokratiske bane, og det må jeg da sige vistnok er en invitation, som vi fra CD's side vil modtage med nogen tøven, for det første, man mærkede sig om den bane, var jo, at den var fuldstændig mennesketom. Jeg spørger mig selv: Er det, hvad den socialdemokratiske folketingsgruppe og det store Socialdemokrati har valgt at prioritere som arbejdsopgaver, som visioner, som drømme for det næste folketingsår og for det næste årtusind, som statsministeren talte så meget om?

Hr. Buksti talte om større ressourceproduktivitet, kreditratingen med de tre A'er blev nævnt flere gange, den stærke position i ny global økonomi, globalisering og videnøkonomi og at finansiere den øgede forsørgerbyrde.

Jeg mener at kunne huske, at Socialdemokratiet engang havde et motto, der hed »Mennesket i centrum«. Der var jo totalt mennesketomt i hr. Bukstis tale, og jeg vil bare gerne høre, om det vil være helt upassende i løbet af debatten – så kan vi lige så godt få det at vide med det samme – at tale lidt om de forsagte, om de understøttede, om børns og unges fremtidsmuligheder, om danskernes dagligliv, om den offentlige sektors nedslidning, for så tror jeg da, at salen bliver lige så mennesketom som den socialdemokratiske banehalvdel.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu kan der jo være mange måder at høre på.

Jeg har min tale her, og jeg skal nok lade være med at læse den op en gang til, men jeg vil da bare tage et par enkelte højdepunkter, som jeg faktisk havde sat ind som sådan en lille appetitvækker til fru Mimi Jakobsen, når det drejer sig om hele prioriteringen af det problem, som har vist sig i kraft af, at vi har fået så høj en beskæftigelse, som vi har, og som har blotlagt, at der er en stor gruppe af mennesker, som ikke er kommet med.

Det kræver en særlig indsats at få den her gruppe mennesker ind på vilkår, som kræver forståelse og en indsats, som vi har også har set at f.eks. CD, men også SF, har været ude med interessante forslag om, og som vi er helt åbne over for. Det var faktisk sat ind som sådan en lille appetitvækker, og jeg kunne godt nævne lidt flere mennesker, men det skal jeg lade være med.

Så menneskene er altså med, og jeg havde kun 20 minutter.

(Kort bemærkning)

Mimi Jakobsen (CD):

Jamen jeg takker allerydmygt for den lille appetitvækker. Jeg kan så forstå, at det må overlades til andre partier at komme med ideerne til, hvordan man gør sådan noget, men det vil CD og andre sikkert meget gerne bidrage med.

Det, jeg bare havde håbet at høre en socialdemokrat tale om, var nogle af de nedværdigende situationer, man bringer nogle af de her mennesker i – det er jo dem, der skriver til os alle sammen – hvor nedværdigende det er at blive sendt på nogle dumme kurser, der ikke hjælper, og hvor de lider et nyt nederlag i en høj alder eller i en lavere alder: denne følelse af, at man er et eller andet af fjerde division. Se, dét havde noget med mennesker i centrum at gøre og ikke ordninger og systemer og regler. Det er det, vi skal lave om, men lad os dog prøve at koncentrere os om: Hvad er det for en dagligdag, danskerne derude har, og kan vi gøre den bedre? Hvad sidder vi her ellers for?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Det var faktisk præcis det, der var signalet, at vi er ganske klar over, at der findes alle mulige mere eller mindre tåbelige projekter og måder at aktivere folk på.

Det, som vi bare har sagt, og det er det, vi er fuldstændig åbne over for, er, at vi ikke mener, at det er et spørgsmål om, hvorvidt man skal aktivere folk eller ej – det har faktisk haft stor betydning – men det, det drejer sig om, er, at det skal ske på en ordentlig facon og netop med respekt for de pågældendes værdighed, og det er det, som vi gerne vil strække hånden ud til og bede om samarbejde om.

Vi har også vores tanker – hvis det var sådan, at jeg gjorde dét til det helt store problem; jeg synes faktisk, der er en række andre ting – men det dér er vi meget enige om. Men aktiveringen skal altså ikke være sådan. Den skal, som arbejdsministeren har sagt, være et klap på skulderen; den skal ikke være et nakkedrag.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg må medgive, at regeringen har fundet en helt egen måde at udnytte de forskellige FN-år på. I 1994, da det var FN's familieår, udnyttede

man det til at få bombet børnepasningsorloven tilbage; man nedsatte ydelsen for børnepasningsorloven fra 80 til 60 pct. af dagpengemaks. Og nu her i år, hvor det er FN's ældreår, ja, dér vil man åbenbart benytte anledningen til at indføre brugerbetaling på hjemmehjælp for de såkaldt rigeste ældre.

Jeg synes, det er en højst besynderlig måde at benytte de forskellige FN-år på, og når det gælder det at indføre brugerbetaling på hjemmehjælp for de ældre, så vil jeg bare sige, at efter Kristeligt Folkepartis opfattelse er den en regulær skat på sygdom og dårligdom. Det er at straffe dem, som rent faktisk tænker på deres alderdom og måske også sikrer sig i form af en opsparing.

Og derfor er mit spørgsmål til hr. Jacob Buksti: Hvor går grænsen? Hvornår skal de såkaldt rige næste gang betale? Er det, når de skal på sygehus f.eks.? Det kunne de jo lige så godt gøre, som de kan gøre det i forhold til at skulle betale for den praktiske hjemmehjælp.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nej, det mener vi faktisk ikke at de lige så godt kunne. Vi mener, at nu skal man holde fast i proportionerne i det her. Der er ikke tale om generel brugerbetaling overhovedet. Det, det drejer sig om, er en vis egenbetaling for den praktiske hjælp. Pleje og omsorg ydes fuldstændigt, og det, som er det afgørende og som jeg bliver nødt til at bede hr. Jann Sjursen og andre tænke over, er, hvordan og hvorledes man vil finansiere den større indsats, det større pres på de offentlige udgifter, som kommer i kraft af det her. Hr. Jann Sjursen bliver altså nødt til at gøre sig klart, at vi bliver nødt til at prioritere.

Vi prioriterer sådan, at den ekstra del, som ligger på praktisk rengøring, kan man for de mest velstillede tage en egenbetaling for, men det er ikke det samme, som at vi går ind og siger, at der skal være brugerbetaling på det ene, det andet og det tredje. Nej, vi holder fast i, at kerneydelserne er frie i den forstand, at dem har man betalt til via skatten.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jamen de, der har brug for praktisk bistand i hjemmet, er jo lige netop de ældre, som er syge, som har det dårligt, som ikke kan klare tingene selv, og dermed er det jo, om hr. Jacob Buksti

vil det eller ej, en skat på sygdom og en skat på dårligdomme, når nu man indfører brugerbetaling på hjemmehjælp for de rigeste ældre.

Hvis regeringen, hvis Socialdemokratiet mener, at der er så mange rige ældre, og at de ikke bliver beskattet godt nok i forvejen, jamen så kunne man lade alle de rige, de såkaldt rige ældre, betale, så kunne man klare det her over skatten, hvor vi jo traditionelt sørger for en vis indkomstudjævning. Det har dog været et princip, som Socialdemokratiet har hyldet hidtil i solidaritetens navn, og som vi fra Kristeligt Folkepartis side er helt enige i.

Så vil jeg godt føje til om det med børnefamilierne, som jeg også var inde på: Er regeringens bud, er Socialdemokratiets bud på en bedre sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv det, at man nu kan tage orlov ned til 8 uger? Er det det, der skal skabe sammenhæng for småbørnsfamilierne efter hr. Jacob Bukstis mening?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg synes, det er mageløst, i hvert fald i en vis forstand, at de borgerlige partier kan have så store anfægtelser ved et forslag om en vis egenbetaling for den praktiske hjemmehjælp, når man påtænker, at præcis det forslag eksisterede i bedste velgående under de borgerlige regeringer, og at det i øvrigt kun blev fjernet, fordi det gav en masse administrativt bøvvl ude i kommunerne. Bare sådan til almindelig ihukommelse. Det kan godt være, at det er forbigået hr. Jann Sjursens opmærksomhed, men det er altså ikke nogen ny opfindelse.

Og med hensyn til børnefamilierne mener jeg ikke, det er rimeligt, som hr. Jann Sjursen heroppefra giver indtryk af, at det skulle være, som om det eneste regeringen vil, er at skaffe tid ved at gøre orlovsbestemmelserne mere fleksible. Der er et helt katalog af indsatser for børn i regeringens lovkatolog, både når det drejer sig om børns retsstilling, når det drejer sig om ventelister, når det drejer sig om småbørnsforældres mulighed for at vende tilbage til deres arbejdsplads under barsel uden at miste rettigheder, ved en hurtig indsats over for børn og unge, osv. osv., samtidig med at den indsats, der allerede er sket, faktisk har været ganske effektiv.

Formanden:

Vi er herefter igennem første spørgerunde og går til anden runde, og som jeg sagde fra star-

ten, administrerer jeg ordningen på den måde, at en ordfører på et tidspunkt bør overlade spørgeretten til en anden i sin gruppe, men så ikke selv har mulighed for at vende tilbage.

Det betyder følgende på talerlisten i anden omgang: fru Ulla Tørnæs, hr. Kristian Thulesen Dahl i stedet for fru Pia Kjærsgaard, hr. Bendt Bendtsen, hr. Jes Lunde, hr. Frank Aaen, og hr. Jann Sjursen har nu meldt sig.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg synes, hr. Jacob Buksti har haft en rigtig god dag i dag, i hvert fald indtil videre, for hvad er det, vi har fået slået helt klart og fast her i dag? Jamen det er, at der er behov for en ny regering, hvis vi skal have skattelettelse i det danske samfund, og det skal vi naturligvis.

Hr. Jacob Buksti har her fra Folketingets talerstol bekræftet, at Socialdemokratiet ikke vil arbejde for skattelettelse; det vil Venstre.

Derudover må jeg også sige, at den ordveksling, der har været mellem hr. Frank Aaen og hr. Jacob Buksti og nu senest hr. Jann Sjursen, jo med al tydelighed viser, at det, som regeringen har lagt frem omkring brugerbetaling på hjemmehjælp, ikke hænger sammen. Det er en ekstra skat. Men det skal naturligvis også ses i forlængelse af regeringens politik: at man ikke ønsker at lempe skattetrykket.

Så siger hr. Jacob Buksti: Jamen vi har da gennemført skattelettelse for de laveste indkomster. Ja, det kan godt være, at regeringen har gjort det på indkomstskattesiden, men så har regeringen jo oven i hatten gennemført de grønne afgifter, og det er om noget en beskatning, der vender den tunge ende nedad.

Formanden:

Ja, så er taletiden slut.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu bliver jeg altså forvirret. Jeg må sige, at jeg tror, jeg bliver lige så forvirret, som vælgerne efter fru Ulla Tørnæs' mening er blevet over Venstres meldinger om skattelettelse.

Jeg forstår det sådan, at Venstres formand, hr. Anders Fogh Rasmussen, højtideligt har sagt, at man sandelig ikke skal have skattelettelse – det er i hvert fald ikke noget, man vil gå ud og love; det kan godt være, det var noget, man ville arbejde for, osv. Nu får vi at vide, at

man sandelig skal have skattelettelser, og at det er det, der er Venstres mål.

Jeg må tilstå, at jeg bliver mere og mere forvirret; det kan godt være, det er sådan en karakterbrist, jeg har: Venstre ved du hvor du har – harr, harr, harr! Jeg tror altså, folk bliver mere og mere forvirrede af det her.

Og fru Ulla Tørnæs bliver også nødt til at interessere sig lidt for, hvordan og hvorledes mekanikken i pinsepakken egentlig var og er, før fru Ulla Tørnæs løber rundt og siger, at de grønne afgifter udhuler skattelettelserne for de laveste indkomster. Jamen det er jo netop derfor, man sænker bundskatten så meget, som man gør. Den trækker faktisk mest ned i den nederste ende.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Ja, nu har har vi jo endnu en gang i dag fået klarhed over, at den moderne teknologi ikke har vundet indpas hos hr. Jacob Buksti. WWW – World Wide Web – eksisterer ikke i hr. Bukstis verden, og det får mig til at sige, at hr. Buksti heller ikke er klar over, at Venstres linje naturligvis ligger fast. Den er uforandret.

Venstre vil fortsat arbejde mod skattelettelser. Vi vil nedbringe statsgælden. Den rentebesparelse, vi har dér, vil vi ikke bruge til øgede udgifter, sådan som hr. Jacob Buksti har givet udtryk for her. Nej, den vil vi bruge til målrettede, realistiske og varige skattelettelser. Det er Venstres politik. Det er en ansvarlig måde at nedbringe skattetrykket på i det danske samfund, det alt, alt, alt for høje skattetryk i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Det bliver jo efterhånden mere og mere interessant. Men i hvert fald må jeg jo konstatere, at Venstres holdning, når det drejer sig om skat, også er WWW. Det går simpelt hen op og ned og ind og ind, og det er ikke til, i hvert fald for almindelige dødelige, at finde ud af, hvad der egentlig er meningen.

Jeg ved ikke, om det var en fortalelse, fru Ulla Tørnæs kom med heroppefra, da hun sagde, at Venstre arbejder målbevidst imod skattelettelser. Jeg går ud fra, at fru Ulla Tørnæs mente det modsatte, men det kunne jo være, at hvad hjertet er fuldt af, osv.

Jeg ved ikke, om det er, fordi fru Ulla Tørnæs og Venstres ledelse har haft møde med forman-

den for Dansk Industri eller andre kloge folk, som har gennemskuet Venstres politik, nemlig at det er ren taktik, det dér med den bløde linje og undskyldt på Venstres landsmøde og hr. Anders Fogh Rasmussen, der er blevet klogere. Der er aldrig blevet gennemført skattelettelser i Venstres tid som regeringsparti – det ved vi andre da godt – og det vil der heller aldrig nogen sinde blive i fremtiden.

Det er da også derfor, det er en meget klog melding, hr. Anders Fogh Rasmussen er kommet med, for man vil aldrig nogen sinde være i stand til at indfri den. Og derfor synes jeg bare, man skulle stå ved det i stedet for at stå heroppe og sige, at man vil arbejde for skattelettelser og skattelettelser og skattelettelser. Det kan folk nemlig godt huske.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

For ganske kort tid siden så vi i aviserne, at økonomiministeren, og jeg tror hr. Fogh Rasmussen, var ude på gaden og dele sådan nogle chokolademønter ud, der skulle vise de her nye euroer. Det syntes vi i Dansk Folkeparti var ganske glimrende, for så kunne folk finde ud af, at når de fik sådan en mellem hænderne, så smeltede den væk for dem. Det er vældig godt. Jeg ved ikke, om Socialdemokratiet har tænkt sig at gøre noget lignende.

Men det, jeg godt kunne tænke mig at spørge hr. Buksti om, er, hvad man i Socialdemokratiet har tænkt sig i forhold til en køreplan for en folkeafstemning om euroen, altså en køreplan for Socialdemokratiets kampagne for at få afskaffet kronen.

Noget af det, der ligger os i Dansk Folkeparti meget på sinde, er, at vi får en fair debat, hvor både tilhængere af kronen og kronemodstandere, som hr. Buksti jo er, får lejlighed til en fair debat, hvor vi har mulighed for at få argumenteret på indhold og diskuteret euroens fordele og ulemper.

Men det kræver noget helt fundamentalt, og det er det, jeg vil spørge hr. Buksti om, nemlig at der er god tid fra det tidspunkt, en folkeafstemning bliver udskrevet, til den bliver afholdt, så der ikke er nogen tilhængere eller kronemodstandere, som de jo hedder, der kan spekulere i en bestemt dato. Og derfor vil jeg spørge hr. Buksti . . .

Formanden:

Ja tak, så er taletiden slut!

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg tror, jeg kan trøste hr. Kristian Thulesen Dahl med, at vi jo på næste onsdag får en hel debat alene om det spørgsmål, som hr. Kristian Thulesen Dahl her stillede, så jeg tror, der bliver masser af tid, også inden for Folketingets forretningsorden.

Jeg vil bare sige, at Socialdemokratiet ikke har nogen planer om nogen kampagne til afskaffelse af kronen. Det må være noget, som hr. Kristian Thulesen Dahl har fået fuldstændig galt i halsen. Socialdemokratiet har planlagt og er i gang med at planlægge en oplysningskampagne i Socialdemokratiet og i forhold til befolkningen for og imod euroen. Og når den er løbet af stablen, vil man konkludere. I den kampagne er der både bidrag fra modstandere og skeptikere og andet godtfolk, så vi skal nok klare det.

Og i øvrigt kan man jo sukke euroen ind på mange måder. Der er også nogle, der ligefrem har et Eurocard. Jeg er meget bekymret for, om de der kronemodstandere, som hr. Kristian Thulesen Dahl henviser til, nogen sinde kan spise en pølse fra Danish Crown.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu bliver jeg nødt til at spørge meget præcist: Hvilke spilleregler kan vi blive enige om at sætte op, så vi sikrer en fair debat i forhold til den folkeafstemning, som Socialdemokratiet og statsministeren har bebudet skal komme om kronens fremtid? Hvilke spilleregler vil Socialdemokratiet være med til at sætte op?

Vil Socialdemokratiet være med til at sikre, at der skal være en bestemt periode, fra man udskriver en folkeafstemning, og til den afholdes, f.eks.? Det vil give alle en fair chance i debatten, i stedet for at hr. Buksti jo – det er jo det, vi hører nu – forbeholder sig retten til, at regeringen kan sætte sig sammen med måske Venstre og De Konservative, når de har set tre meningsmåliger, der giver en tilpas tilslutning til euroen, og så sige: Nu tager vi lige en hurtig afstemning for at udnytte en bestemt stemning i befolkningen. Er det det, hr. Jacob Buksti vil lægge op til her i dag? Eller vil hr. Buksti være med til at lave et sæt spilleregler mellem kronetilhængere og kronemodstandere, som sikrer en fair debat?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Spillereglerne behøver jo ikke være mere udviklede, end at der er plads til, at hr. Kristian Thulesen Dahl kan spille alt det, han vil. Der er plads til synspunkter for og imod, og der er plads fra nu af, og indtil datoen kommer.

Jeg synes, det da er fattigt, hvis hr. Thulesen Dahl mener, at det eneste tidspunkt, han kan spille på banen på, er når han får at vide, hvad datoen er. Hvis det er sådan, at der kommer en folkeafstemning, så må hr. Kristian Thulesen Dahl jo gøre sig klar fra nu af. Det gør vi. Det er jeg sikker på at hr. Kristian Thulesen Dahl også gør. Så får vi debatten, så får vi en konklusion, og så får vi en afstemning. Sådan bliver spillereglerne.

Og der er i øvrigt fastlagt klare regler i grundloven om, hvordan og hvorledes sådan noget foregår.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Vi gjorde, hvad vi kunne for at fravriste hr. Jacob Buksti et svar omkring generationsskifte, om det skulle være nemmere eller det skulle være sværere. Det fik vi ikke noget svar på. Vi må så prøve på et andet område.

Fra Socialdemokratiets side mener man at ville finansiere velfærdssamfundet ved, at de ældre skal betale for rengøringen, altså ude i hjemmehjælpen. Hvordan hænger det sammen med, at man gerne vil have folk til at spare noget mere op? Hænger de to ting sammen? Og tror man virkelig, at det er vejen frem at finansiere velfærdssamfundet ved at tage fat på en så lille gruppe mennesker, og hænger det overhovedet sammen med opsparing? Eller folk skal måske ikke spare op længere?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jo, man skal i meget høj grad spare op. Men det, som jeg kan konstatere med hr. Bendt Bendtsens udsagn her, er, at hr. Bendt Bendtsens frygt for, hvordan og hvorledes de her forskellige tiltag påvirker opsparingen, er sådan lidt selektiv. Så vidt jeg kan huske, var hr. Bendt Bendtsens parti også med i den reform af efterlønnen, som blev gennemført, hvori man faktisk foretog en modregning af en del af den opsparing, som de pågældende ældre mennesker har bidraget med.

Så derfor vil jeg bare sige: Det er altså ikke noget, som hr. Bendt Bendtsen åbenbart er fremmed over for. Det er noget, som har fungeret i fuldt flor under den borgerlige regering, som hr. Bendt Bendtsens parti selv var med i.

Derfor synes jeg, man skal tage og stoppe det her hykleri og så i stedet forholde sig til, hvordan og hvorledes man prioriterer, så man sikrer kvaliteten i hjemmehjælpen og i ældreservicen for de grupper, som faktisk også har behov for forbedringer i dag, i stedet for at stille sig op og være fortalere og forkæmper for de mest velstillede ældre i det her land.

Men vi ved jo godt, at det er det, De Konservative hele tiden har gjort. Det er jo også derfor, de går ind for, at man ikke skal have indtægtsregulering af folkepensionen, som man i øvrigt har i dag.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Det sted, hvor denne regering er mest konkret, er i de 28 nye lovforslag på skatteområdet, altså når man nu taler om hjemmehjælpen. Man taler ikke samtidig om skattelettelser. Næh, det her er bare en ny måde at vride pengene ud af lommen på pensionister på. Og det med opsparingen: Hvordan i alverden tror man, man vil styre det for fremtiden?

Tror man, at man vil spare op, hvis man ved, at man kommer til at betale den fulde pris for hjemmehjælpen?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg synes, det er meget typisk for den her diskussion, at man trækker den lige stærkt nok op. Det er, som om man giver det indtryk, at folk skal betale det hele selv. Men sådan er virkeligheden jo ikke. Der er tale om en vis egenbetaling. Det er det, vi snakker om. Og så skal der i øvrigt være et politisk flertal for det.

Derfor, vil jeg sige til hr. Bendt Bendtsen, vil det jo stadig være sådan, at folk, der har opsparing, altså har mere end folk, der ikke har opsparing. Det tror jeg er en simpel kendsgerning. Derfor vil det stadig væk være favorabelt at spare op i det her samfund. Samtidig er det sådan, at pensionsopsparing faktisk er den mest skattesubsidierede opsparing, der overhovedet findes i kongeriget.

Endelig kan det jo ikke være nogen overraskelse – det kan godt være, det er det for hr. Bendt Bendtsen, men som gammel skatteordfø-

rer skulle jeg hilse og sige, at det i hvert fald ikke er noget nyt – at hverken i denne regerings, tidligere socialdemokratisk ledede regeringers eller tidligere borgerlige regeringers lovprogram fylder skat ret meget. Jeg tror, at alle – jeg kan se, at hr. Flemming Hansen smiler – vil vide, at Skatteudvalget er altså fast arbejdede. 25-30 pct. af lovforslagene i det her land er altså skatteforslag.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil gerne følge op på det tema, som fru Mimi Jakobsen tog op: de udstødte, de marginaliserede på vores arbejdsmarked.

Jeg synes, det er godt, at vi hører nogle nye signaler fra regeringen i øjeblikket, hvor man er villig til betydelige ændringer i regelsættet, og hvor vi nu, kan jeg forstå, er enige om, at vi skal have meget mere kvalitet ind i indsatsen; der skal være perspektiv for den enkelte; det skal være meningsfyldt, det, man stiller op med folk.

Det, jeg så også kunne efterspørge, var måske en erkendelse hos regeringen af, at aktivering ikke altid er svaret. Vi ser i øjeblikket, at der er nogle mennesker, der aktiveres igen og igen. Det bliver et helt cirkus, hvor de køres rundt igen og igen, hvor det, de egentlig mangler, er et stykke fast arbejde.

Er regeringen åben over for at kigge på det, kigge på, at vi faktisk mange steder i den offentlige sektor mangler hænder: i ældreomsorgen, i børnepasningen, i naturopgaver, masser af steder, hvor vi godt kunne skabe plads til folk? Er regeringen parat til at kigge på det, så vi ikke kun snakker om at aktivere og aktivere og aktivere? Det kan være godt nok nogle steder, og kan man få folk i arbejde i den private sektor, så gerne for os, eller i en perspektivrig uddannelse, men der skal altså også job til for at løse opgaven her.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jamen vi sætter stor pris på interessen både hos SF og CD på det her område, selv om jeg må indrømme, at det ikke er sådan, at det bare er derfor, vi har fået en åbenbaring.

Altså, vi kan sådan set godt selv se de problemer, der er. Vi har også fået henvendelser ude fra det åbne land, og der er, som jeg sagde, også steder, hvor man må sige, at dér er det altså ikke på den her side af almindelig fornuft, det, der er foregået. Det er også sket, at man er

skredet ind forskellige steder. Det er faktisk sket.

Men det er sådan, at vi mener, at aktivering må være aktivering af hensyn til de pågældende, så vi ikke overlader dem til sig selv. Det er også derfor, jeg sagde, at det i højere grad må ske på de pågældendes præmisser.

Vi er meget åbne over for, hvordan og hvorledes man laver et samspil med ordinære job. Det ligger allerede i regeringens forslag om de 75.000 kr. til de over 50-årige.

Statsministeren nævnte i sin tale det projekt, der kører i Horsens Kommune, Projekt Arbejdsplads, som vi mener er meget spændende, fordi det dermed er en forpligtelse både for de private virksomheder og for det offentlige. Men det er vi meget åbne over for.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil bare kvittere for imødekommenheden. Jeg synes, det er godt, at vi i de forhandlinger, vi skal have her i efteråret, allerede nu har nogle konkrete løfter at gribe fat i. Vi skal have udskrevet den her debat bagefter, kan jeg allerede nu forestille mig, og se på de tilsagn, der er givet fra den socialdemokratiske ordførers side om konkrete resultater. Det synes jeg lover godt.

Hr. Buksti sagde på et tidspunkt – jeg tror, det var i et svar til fru Mimi Jakobsen – at nu kunne han jo ikke gøre det til den helt store sag i sin ordførertale. Der kunne man egentlig godt spørge: Hvorfor ikke? Hvorfor ikke betragte det her fra regeringens side som den store sag?

Jeg ved godt, at regeringen er nødt til at diskutere vold med højrefløjen. O.k., så må man gøre det, og hvis regeringen holder fast i at lave en kvalitativ indsats på de felter, hvor man også tager det forebyggende med, så er det helt o.k. for os, for kriminaliteten kan jo ikke komme for langt ned.

Men jeg synes ikke, Socialdemokratiet på nogen måde skal være bange for at gøre spørgsmålet om de udstødte i samfundet til den store sag, for det er den store sag. Det er det største problem, vi har i vores samfund, at vi mangler sammenhængskraft, fordi der er så mange, der ikke får lov til at være ordentligt med. Og vil regeringen være med til at gøre det til den største sag i efteråret, så er vi nogle, der gerne vil støtte op om det.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jamen regeringen vil – som jeg også sagde i min tale – meget gerne være med til at gøre det til en stor sag; men det, der er hele pointen, er jo, at der også er andre store sager. Det var bare det.

Jeg ved, at hr. Jes Lunde i en bemærkning til statsministerens åbningstale beklagede sig over, at der ikke var så meget om miljøet. Derfor sagde jeg også noget om miljøet. Ja, det var nu ikke derfor. Men det skal der altså også være plads til. Der skal også være plads til de prioriteringer, som i øvrigt er i velfærdssamfundet i fremtiden.

Jeg mente sådan set også, at jeg blev nødt til at sige lidt om EU osv., så derfor havde jeg 1 side om aktivering på det her område ud af 9½. Så kan man jo selvfølgelig sige, at det er lidt eller meget. Jeg synes, det var rimeligt, og det var et signal; det var faktisk et signal i retning af, at det her problem tager vi meget alvorligt, for hvis vi skal længere ned, bliver vi nødt til at gøre en særlig indsats.

Det, der er afgørende, er, at den indsats kræver særlige instrumenter, fordi vi er ude ved en gruppe, som er svært placerbare på arbejdsmarkedet, men hvor det afgørende må være, at de så vidt muligt får en placering på det almindelige arbejdsmarked i ordinære job, og ikke på sådan et andenklassesarbejdsmarked.

Det er udgangspunktet for regeringen og Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

For at vende tilbage til debatten fra før: Hr. Buksti siger, at regeringen vil tage fra de rige. Jamen var det bare så vel. Altså forældrebetalingen i dagsinstitutionerne, som regeringen nu vil have sat i vejret, rammer børnefamilier, ufaglærte arbejdere med børn. Er de rige?

Stramningen af boligydelsen til pensionister, der blev gennemført sidste år sammen med højrefløjen, ramte pensionister, der kun havde folkepension og ATP. Denne gang skærer man i varmhjælpen til pensionister. Det er altså også kun pensionister med meget lave indtægter, der overhovedet får varmhjælp. Her skæres der også. Det er ikke kun hos de rige.

Så siger hr. Buksti, at kerneydelser fortsat skal være gratis; de skal stadig væk være gratis. Jamen, er praktisk hjælp til pensionister ikke en kerneydelse? Det er jo ikke noget, der gives

bare til rengøring, som finansministeren nogle gange siger. Det er jo noget, der kun gives ved tildeling, og som i øvrigt altså kun er tildelt 15 pct. af landets pensionister.

Man tager virkelig den gruppe, der er svag, og siger: Her tager vi pengene. Hvorfor tager man ikke pengene fra alle? Det vil jeg gerne have at vide af hr. Buksti. Hvorfor har man valgt de svageste 15 pct. af de rige pensionister i stedet for at tage fra alle pensionister, der er rige?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Der eksisterer mig bekendt ikke noget forslag endnu. Hvordan og hvorledes hr. Frank Aaen kan komme og sige, at vi tager fra de 15 pct. – sådan hørte jeg det – af de svageste af de rige, forstår jeg simpelt hen ikke. Men det kan godt være, at jeg er bagud.

Jeg forstår simpelt hen ikke hr. Frank Aaens og Enhedslistens optræden i den her sag. Det må jeg tilstå. Det gør jeg ikke. Jeg mangler at få en fornemmelse af, hvordan og hvorledes Enhedslisten og hr. Frank Aaen tror at man i fremtiden kan finansiere velfærdssamfundet, så der ikke kommer det ud af det, at alle de, som hr. Frank Aaen plus lidt flere mener at man skal tilgodese, får det dårligere. Jeg kan ikke med min bedste vilje se hr. Frank Aaens interesse i at forsvare, at de mest velhavende ikke kommer til at betale en del af det yderste af den praktiske hjælp. Det kan jeg ikke.

Og hr. Frank Aaens bemærkning om børnefamilien har jo heller ikke hold i noget som helst. Det, det handler om, er: Børnefamilier med en indkomst på over 320.000 kr. kan komme til at betale 1 pct., 1 pct. og 1 pct. over de næste 3 år. Hvis det virkelig er et dramatisk indgreb i fordelingen i det her samfund, så mener jeg, hr. Frank Aaen skal forholde sig til: Hvad er så konsekvensen af, at vi sammen med hr. Frank Aaen forhøjede fripladsgrænsen i dagsinstitutionerne?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Min bemærkning om børnefamilierne gik jo på, at hr. Buksti sagde, at det her gik ud på at tage penge fra de rige. Og så spurgte jeg bare, og jeg spørger igen: Er en børnefamilie, hvor forældrene har ufaglært arbejde – de kommer nemlig over grænsen på 320.000 kr., for det er husstandsindkomsten – rig? Og hvorfor skal den

have sat sin forældrebetaling i vejret? Jeg forstår det ikke. Det er i modstrid med de principper, jeg mener vi skal slås for, nemlig at vi ikke skal have mere brugerbetaling i vores velfærdssamfund.

Det med pensionisterne: Jamen jeg tror, det er, fordi hr. Buksti ikke rigtig ved, hvad det er, finansministeren har aftalt med kommunerne. Det er sådan, at blandt landets pensionister er der ca. 15 pct., der på grund af en svækkelse får tildelt hjemmehjælp i form af praktisk hjælp også eller anden form for hjælp – 15 pct. – og det er lige nøjagtig hos de 15 pct., man nu siger: Der går vi ud og tager penge.

Hvad så med de 85 pct., som har en millionformue? Hvorfor tager vi ikke fra dem? Sagen er jo, at der er mange rige pensionister. Men hvorfor vælger man et sygdomskriterium for, hvem det er. man vil tage skat fra?

Jeg vil bare sige til hr. Buksti: Arveafgift, formueskat, så skal vi være der.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Det kan godt være, at jeg er ved at være lidt sløv til det der med procentregning, men jeg må tilstå, at det jo nærmer sig lettere demagogi, når det er sådan, at hr. Frank Aaen giver indtryk af, at vi tager fra de svageste 15 pct. og så holder de 85 pct. fri.

Jeg går ud fra, at det er de såkaldt velhavende og ikke alle pensionister. Det kan godt være, at jeg har misforstået det, men jeg hørte det bare sådan, og så er det jo noget gas, rent ud sagt, for det er jo ikke det, det handler om.

Det, det handler om, er, hvorvidt man vil gå ind og påvirke fordelingsprofilen i det her land. Og det, det drejer sig om, er altså ikke noget med, at der findes nogle svage, uformuende pensionister, som sidder og ikke kan få tingene til at hænge sammen. Det, det drejer sig om, er, at der altså sidder folk, som har en kapital selv. Og det er et synspunkt, som jeg troede hr. Frank Aaen en gang imellem gik ind for. Men det kan jeg forstå er et relativt synspunkt.

Så altså, velkommen i klubben hos kapitalen, hr. Frank Aaen!

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil gerne tilbage til spørgsmålet om aktive- og alternativer til aktivering.

Statsministeren sagde i sin åbningsstale sidste år ved denne tid, at der nu var tale om nedslid-

ning i den offentlige sektor. Der var adskillige faggrupper, der blev mere og mere nedslidte. Jeg tror, der blev nævnt hjemmehjælpere, plejehjemsassistenter, personale på sygehuse, og vi kan tilføje buschauffører, tror jeg, uden at gå for vidt.

Jeg vil gerne spørge hr. Buksti: Ville Socialdemokratiet og regeringen være med til at lave en fuldstændig nøgtern, ordentlig analyse med et åbent resultat, der siger: Hvad ville være den samfundsmæssige gevinst eller omkostning – jeg tror gevinst – ved netop på disse personaleområder at oprette job til de mennesker, der i dag bliver sendt på kurser, ikke alle sammen selvfølgelig?

Ville det i virkeligheden ikke være en stor samfundsmæssig gevinst at sætte ekstra hænder, hoveder og hjerter, som jeg plejer at sige, ind på de områder, hvor nedslidningen er åbenbar i den offentlige sektor? Jeg tror, vi kunne spare mange penge og menneskelige omkostninger.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Til fru Mimi Jakobsen: Jamen det er jo præcis meget af det, som vi faktisk gør. Derfor vil jeg sige, at det kan højst være på nuancen, at vi ser forskelligt på tingene her.

Til spørgsmålet om flere job i de offentlige servicesystemer: Det finder jo faktisk sted. Det er en del af regeringens aftaler med kommunerne om at give over 50-årige ledige et tilskud på 75.000 kr. med ind i ordinære job inden for offentlig service, offentlige virksomheder af forskellig art.

Det andet, jeg bare vil sige, er, at faktisk er det sådan, at også med regeringens mellemkomst har man som led i de offentlige overenskomsttaftaler fået afskaffet 120-dages-reglen, så man faktisk har åbnet for, at man kan være mere fleksibel, man kan blive mere fornuftig, mere ordentlig i forhold til at håndtere det problem, som hænger sammen med en øget nedslidning også i det offentlige.

Så det er vi meget åbne over for at diskutere.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg er glad for tilsagnet, og jeg tror, at den analyse med tal og det hele er vigtig, også for at få andre partier her i salen i tale.

For hvad er det egentlig, vi gør? Holder vi så fast i, at nu må der endelig ikke komme flere i

den offentlige sektor? Disse mennesker er ansat i den offentlige sektor i forvejen; de står bare på nogle andre konti. De står på aktivering, kurser, uddannelse, dagpenge osv.

Kunne man få den mere religiøse debattonen ned og sige, hvad det rent praktisk er, vi kunne gøre, så ville det være en stor gevinst. Og det er på høje tid. Igen vælter eksemplerne jo ind. En sygeplejerske, jeg talte med forleden aften, sagde, at de engang normalt var 4 til at passe 51 gamle om natten. Nu har de længe været 3, og for 14 dage siden blev de rationaliseret til 2. Og denne sygeplejerske får altså den fyrstelige løn af 17.000 kr. om måneden.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Socialdemokratiet og regeringen har hele tiden været optaget af udbygningen og sikringen af kvaliteten i den offentlige service. Derfor er vi somme tider noget trætte af diskussionen om, hvordan og hvorledes den offentlige arbejdsstyrke stiger, når det er sådan, at vi kan se, at dér, hvor den er steget, er præcis på de områder, som fru Mimi Jakobsen understreger. Derfor kan man selvfølgelig undre sig over, at CD'en gang imellem mener, at det er den politiske lejr, de skal befinde sig i, men det er en anden diskussion.

Det, som vi er meget åbne over for, er, hvordan og hvorledes vi laver et miks mellem at sikre folk ordinære job også i de offentlige virksomheder, i offentlig service. Det er det, vi har gjort med kommuneaftalen.

Det eneste, jeg sagde, var, at vi også godt vil inddrage de erfaringer med integrering, man f.eks. har i Horsens Kommune, et samarbejde mellem det private erhvervsliv og det offentlige, sådan at man også får virksomhedernes ansvar for det her med, for det tror vi faktisk er meget, meget vigtigt.

Jeg er altså fuld af forståelse for fru Mimi Jakobsens synspunkt, jeg er faktisk enig langt hen ad vejen, men vi vil også godt have den anden side med, så derfor deltager vi gerne i en diskussion om det.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Hr. Buksti fik det tidligere i debatten til at lyde, som om dansk erhvervsliv nærmest var faldet på halen for regeringens politik på området. Man kan måske sige, at det klarer sig på trods af regeringens politik. I hvert fald vil jeg sige, at

når det gælder om at reducere administrationsgodtgørelsen, når der i forhold til landbruget er lagt op til reduceret tilskud til konsulentordninger, vikarordninger osv. i finanslovsforslaget, så synes jeg ikke, man oplever den store jubel fra erhvervslivets side. Jeg ved ikke, om det er den form for positiv erhvervspolitik, som hr. Jacob Buksti tænker på.

I diskussionen om det rummelige arbejdsmarked vil jeg også godt høre Socialdemokratiets holdning til fleksjobbene, som jeg mener er en god mulighed for mange, der er nedslidt på arbejdsmarkedet. Jeg vil godt høre, om man vil være med til at drøfte den problemstilling, der er med tab af rettigheder, tab af dagpengereetten, tab af ferierettigheder, hvis folk vælger at gå fra ledighed over på fleksjob. Jeg mener, at hovedårsagen til, at der ikke er flere, der vælger fleksjob, end der er i dag, netop er det tab af rettigheder, folk risikerer, hvis de går fra ledighed til fleksjob.

Det kunne jeg godt tænke mig at høre hr. Jacob Bukstis holdning til.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Med hensyn til det sidste, om fleksjob, skånejob, nævnte jeg jo direkte i min tale, at det er præcis dér, vi mener, man skal sætte ind, og at det netop handler om, hvordan man sikrer de enkeltes rettigheder. Som jeg også sagde, er vi derfor meget optaget af det forslag, som er annonceret af regeringen om, hvordan og hvorledes man gør det. Nogle af de afgørende problemstillinger er jo præcis det, som hr. Jann Sjursen nævner heroppefra, nemlig tab af rettigheder med hensyn til dagpenge, til efterløn og den slags ting, og med de udsigter er der jo ikke noget at sige til, at fleksjob, som de er i dag, ikke er nogen succes.

Det er det, der lægges op til. Konkrete løsninger skal jeg ikke komme nærmere ind på her, det må også komme an på de forhandlinger, der skal være, men vi er meget optaget af det. Vi mener, at det ikke er godt, som det er i dag.

Med hensyn til erhvervslivet mener jeg bare i al ubeskedenhed, at når det er sådan, at man hæfter sig ved en række af de byrder, man mener det får, overser man, at konsekvenserne af den økonomiske politik, der føres i det her land, den lavere rente, den stabile valuta og den bedre kreditværdighed, faktisk alt sammen medvirker til en sikring af erhvervslivet. Det er jo

ganske guddommeligt at høre ude på Dansk Industris årsmøde, at ledende folk fra Dansk Industri ligefrem begynder at tro på, at man måske skulle have valutakursen på et andet niveau. Det siger jo noget om, at stort set ligeegyldigt hvad man gør, er der altid noget galt.

Men vi tror på, at vi kan få en dialog med de fornuftige folk i dansk erhvervsliv, og det er det, vi lægger op til.

(Kort bemærkninger).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg ved ikke, om jeg er helt så sikker som hr. Jacob Buksti på, at det er guddommelige budskaber, der kommer fra Dansk Industris årsmøde, men det er selvfølgelig en anden debat.

Jeg vil også sige, at uanset det er det jo besynderligt, at regeringen med en række forslag i finanslovsforslaget rent faktisk pålægger erhvervslivet nogle nye byrder på en række specifikke områder og i øvrigt også byrder, hvis vi tager f.eks. konsulentordningen for landbruget, som går stik imod de intentioner, man har om et mere bæredygtigt landbrug, hvor konsulentordningen f.eks. skal være med til at sikre, at man kan implementere de miljømålsætninger, som man rent faktisk har fra regeringens side.

Så vil jeg godt notere positivt, at Socialdemokratiet, som hr. Jacob Buksti også var inde på i sin ordførertale, er villigt til at gå ind i en dialog om fleksjob og også se på rettighederne dér. Jeg havde håbet, vi kunne komme videre i debatten i dag og også få Socialdemokratiets principielle holdning til spørgsmålet om, hvilke rettigheder folk har, når de er i fleksjob. Men jeg har noteret positivt, at man er villig til at se på dagpengere, ferieret og også de efterlønsrettigheder, der er i dag. Det er dog et udgangspunkt for en dialog også med Kristeligt Folkeparti i de kommende forhandlinger herom.

Formanden:

Hr. Jacob Buksti. Derefter tror jeg næste ordfører skal holde sig parat.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Hr. Jann Sjursen må have mig undskyldt, men altså når det drejer sig om guddommelighed, så har vi vel her at gøre med en kender, så det skal jeg ikke anfægte troværdigheden af.

Jeg vil blot sige, at det jo drejer sig om en almindelig prioritering af offentlige udgifter. Det drejer sig om, hvordan og hvorledes erhvervs-

livet med en øget indtjening også skal bidrage til, at vi har et velfærdssamfund, som vi kan finansiere. Det drejer sig om, at man en gang imellem bliver nødt til at gå igennem de offentlige støtteordninger med en tættekkam for at se: Hvad er fornuftigt, og hvad er ikke fornuftigt? Hvad kompenseres af det ene, og hvad kompenseres af det andet? Hvad kompenseres af lettelserne i selskabsskatten osv.? Og så er der bare at sige til det, at vi altså i indeværende år letter erhvervslivets omkostninger med det dobbelte af det, som man kan regne ud at der strammes med til næste år. Så jeg tror nok, at alt taget i betragtning når det op til et rimelig godt resultat for erhvervslivet.

Men igen, vi er meget åbne for en diskussion om det fremadrettede: Hvordan og hvorledes får vi indrettet dansk erhvervsliv, så det kan klare fremtidens udfordring? Det er det, det handler om.

Formanden:

Vi går herefter videre i ordførerrækken. Fru Ulla Tørnæs.

Ulla Tørnæs (V):

Igen i år måtte vi lægge øre til en lang redegørelse fra statsministeren, en lang, ukonkret, uambitiøs og uforpligtende redegørelse, en lang redegørelse uden noget særligt bud på fremtidens udvikling i det danske samfund, en lang redegørelse uden konkrete, langsigtede visioner for, hvordan vi skal møde det kommende århundredes nye udfordringer.

Nok var vores forventninger ikke særlig høje, men vi havde nu alligevel inderst inde håbet på, at statsministeren ville bruge dette århundredes sidste åbningstale til at komme med en række mere langsigtede bud på, hvad regeringen egentlig vil. I stedet fik vi bekræftet vore værste anelser om, at vi i dag har en regering, der bare sidder for at sidde, en regering, som blot skal have tiden til at gå indtil valgperiodens udløb. Ja, kort sagt står vi over for en særdeles handlingslammet regering uden noget større projekt.

Vi ved jo godt, at handlingslammelsen skyldes regeringens mange løftebrud. Tænk bare på efterlønsgarantibeviset, som statsministeren under stor pressebevågenhed underskrev i slutfasen af valgkampen. Den underskrift medførte som bekendt, at der blev sat et stort spørgsmålstegn ved værdien af statsministerens underskrift.

Men også på mange andre måder er regeringen løbet fra sine løfter til vælgerne:

Statsministeren har gang på gang sagt, at han vil volden til livs. Hvad ser vi nu? Vi ser en regering, der vil fjerne 800 mand fra politistyrken. Under valgkampen skulle hjemmehjælpen forbedres. Hvad ser vi nu? Ja, nu skal de ældre til selv at betale for den. Nu skal de mennesker, der gennem et langt liv har sparet op til deres alderdom, pludselig til at betale for hjemmehjælpen, som man rettelig kan hævde allerede så rigeligt burde være finansieret gennem verdens højeste skattetryk. Dette bare for at nævne to konkrete og helt aktuelle eksempler på, at regeringen igen løber fra sine løfter.

Statsministeren lover og lover. Det har han såmænd altid gjort, men værdien af statsministerens løfter er heldigvis ved at gå op for befolkningen. Hvem tror efterhånden på statsministerens idelige forsikringer om, at der nu skal gøres noget ved volden, for har vi ikke ligesom hørt den omgang før? Er vi ikke efterhånden oppe på voldspakke nummer tre eller fire? Og hvad sker der? Ingenting!

Så er der problemet med de kriminelle andengenerationsindvandrere. Hvad er regeringens svar her? Et forebyggende udrykningshold! Man kan ligefrem se det for sig: Voldsoferet ligger på fortovet, bøllerne er draget videre i den almindelige hærgen, og ud rykker regeringens hold af forebyggende sagsbehandlere. Hvis regeringen tror, at et udrykningshold af sagsbehandlere er tilstrækkeligt, så tager den fejl. Ingen skal være i tvivl om, at vi i Venstre ønsker et mere synligt politi. Vi ønsker en udbygning af nærpolitiet, der kan genskabe trygheden blandt borgerne. Det forudsætter naturligvis øgede ressourcer til politiet, og det er vi parat til at give.

Statsministeren lover, at der skal sættes ind mod tvangsægteskaber – men hvordan? Vil regeringen være med til at stramme familiesammenføringsreglerne? Det venter vi spændt på at høre nærmere om.

Statsministeren lader forstå, at de udstødte skal have en chance og en plads på arbejdsmarkedet. Det er der ikke noget nyt i. Statsministeren sagde: Vi skal drøfte, hvordan vi i fællesskab kan fremme udviklingen af et rummeligt arbejdsmarked. Citatet kunne have været fra i år, men det var faktisk i 1997, at statsministeren sagde sådan. I 1998 blev det til: Vi skal skabe et grundlag for, at alle de mennesker, som har behov for en hjælpende hånd, kan komme i gang

igen. Nu skal vi tage fat på de bageste, dem, der ikke er kommet i gang. Igen – ja, det var så 1999-udgaven af nøjagtigt det samme budskab.

Nogle undrer sig måske over, hvorfor statsministeren ikke ændrer sit manuskript fra år til år, hvorfor statsministeren bliver ved med at tale om de udstødte, de bageste eller B-holdet, men når man nu ser på fakta, så er det ikke så mærkeligt, for på trods af et historisk økonomisk opsving, er det ikke lykkedes for regeringen at skabe bedre vilkår for den alt for store gruppe, der desværre fortsat er uden for arbejdsmarkedet.

Jeg kan godt forstå, at de udstødte er skuffede over regeringens indsats. Opsvinget er totalt forbigået denne store gruppe. Forståeligt nok er der ikke mange af de udstødte, der deler regeringens hyldelse til det rummelige arbejdsmarked. Indtil videre er der ikke kommet andet ud af det end mange fine taler. Det er derfor klart for enhver, at statsministerens manglende konkrete bud på reformer handler om, at regeringen forsøger at vinde tid. Regeringen håber på, at brede, uforpligtende formuleringer om arbejdsgrupper og en såkaldt særlig indsats skal fjerne fokus fra problemerne.

I Venstre er vi meget skuffede over, at regeringen ikke er villig til at fremlægge den længe ventede reform af førtidspensionen. Vi mener, der er et stort reelt behov for en reform på området. Derfor har vi i vores finanslovoplæg foreslået, at der gives mulighed for at modtage førtidspension som supplement til et deltidsjob.

Udviklingsgrupper, arbejdsgrupper, ministerudvalg, alt sammen er det syltekrukker, der blot dækker over regeringens handlingslamelse. Danmark kan naturligvis ikke være tjent med, at vi på den måde står over for en handlingslammet regering, og derfor vil jeg gerne benytte debatten i dag til at fremføre Venstres bud på den nødvendige politik for at sikre en sund udvikling i det danske samfund.

Det vil jeg vende tilbage til, men først lige et par kommentarer til statsministerens redegørelse og regeringens resultater eller måske nærmere mangel på samme.

Statsministeren taler stadig om Danmark som foregangsland. Tænk, at han tør! Efter mere end 6 år med Socialdemokraterne ved roret må vi desværre konstatere, at det vist kun kan være set fra Statsministeriets vinduer med socialdemokratiske briller, at Danmark kan beskrives som et foregangsland. For er det et foregangsland, når patienter henvises til ventelister? Nej,

det kan de rent faktisk dø af. Ventelister skaber utryghed og risiko for langtidssygdom og efterfølgende arbejdsløshed. Er det et foregangsland, når kræftpatienter kun kan få strålebehandling med nedslidt, mangelfuldt og utidsvarende apparatur? Er det et foregangsland, når patienter skal møde og behandles af 15 forskellige læger? Er det et foregangsland, når mere end 10.000 ældre henvises til at bo i utidsvarende plejehjemsboliger med bad og toilet på gangen?

Er det et foregangsland, når volden stadig er alt for høj og er medvirkende til, at alt for mange borgere føler sig utrygge i deres hverdag? Er det et foregangsland, når der fortsat er mellem 400.000 og 500.000 i den erhvervsaktive alder, der holdes uden for arbejdsmarkedet? Og er det et foregangsland, når vi har en nedslidt infrastruktur, et nedslidt vejnet, der ikke lever op til samfundets krav om moderne infrastruktur? Svaret er et klart og rungende nej. Regeringen har desværre ikke noget som helst bud på, hvordan vi i det 21. århundrede kan blive et foregangsland.

I Venstre har vi længe håbet på, at statsministeren ville benytte åbningstalen til at offentliggøre datoen for en folkeafstemning om ØMU'en. Vi er skuffede over, at statsministeren ikke har det fornødne mod til at vise handlekraft ved at komme med en dato. I stedet hørte vi alene statsministerens klokkeklare begrundelse for, hvorfor regeringen mener, Danmark skal være med i ØMU'en, en begrundelse, vi i Venstre er helt enige i, men vi er fortsat uforstående over for, at statsministeren ikke vil lade vælgerne tage stilling. Ikke mindst set i lyset af statsministerens egen argumentation er det da ulogisk ikke at spørge vælgerne.

Vi er skuffede, men nok ikke særlig overraskede over statsministerens manglende mod. For siden statsministeren i maj 1998 udtalte: Forbeholdene bliver der ikke rørt ved, så længe jeg har noget at skulle have sagt i politik – ja, så har regeringens meldinger om en eventuel ØMU-afstemning været præget af slingerkurs. Statsministeren har jo desværre pantsat sin handlefrihed hos et lille mindretal af socialdemokratiske EU-skeptikere. Tænk engang, Danmark er tvunget i en bekostelig venteposition, blot fordi statsministeren ikke tør tage det nødvendige opgør med sit bagstræberiske betonbagland.

Vi ved jo godt, at den debat, der nu er lagt op til, ikke bliver andet end en pseudodebat. For

alle ved jo, at vi ikke får nogen reel debat, før end vi kender afstemningsdatoen. Vi ved godt, at den socialdemokratiske kongres til næste år vil nå til det samme resultat, som statsministeren nu er nået frem til.

Slutningen på den socialdemokratiske kongres er intet andet end en kærkommen undskyldning for ikke at turde tone rent flag. Statsministeren har stadig ondt i pinsepakken, og efterlønnen værker endnu. Men det er en katastrofe, at statsministeren på grund af de mange brudte løfter over for egne kernevælgere ikke har det fornødne mod til at vise handlekraft.

Der skal ikke herske tvivl om, at vi i Venstre ønsker ØMU-forbeholdet fjernet, men debatten om ØMU'en bør ikke hindre os i også at diskutere de to andre forbehold.

Danmark har en stærk interesse i en fælles EU-politik om flygtninge og indvandrere, men vi er sat uden for døren, når de andre aftaler de fælles regler.

Danmark har en interesse i, at EU får en bedre og mere effektiv forsvars- og sikkerhedspolitik, at vi europæere bliver bedre til at håndtere kriser og konflikter selv, at vi ikke igen oplever et lammet Europa som i Bosnien og Kosovo.

Forbeholdene skader Danmarks interesser. Derfor skal de væk. Venstres køreplan er klar: Vi ønsker Danmark med i euroen fra 1. januar 2002, hvor den fælles valuta kommer på gaden. Det kræver en folkeafstemning i år 2000. De resterende forbehold kunne så passende komme til folkeafstemning et år senere.

Det var ikke rart at høre, at statsministeren nærmest begik historieforfalskning, da han i åbningstalen karakteriserede udenrigspolitikken under den kolde krig som forudsigelig. Man vidste, hvor man havde hinanden. Udenrigspolitikken var sat på automatpilot, sagde statsministeren.

Sandheden er, at den socialdemokratiske opposition i 1980'erne med fodnotepolitikken fralagde sig ethvert ansvar og enhver moralsk forpligtelse for Danmarks ve og vel. Man kan undre sig over, at statsministeren frivilligt udstiller den manglende virkelighedsopfattelse, som Socialdemokratiet agerede efter i 1980'erne. Efter Warszawapagtens fald er uhyggelige planer for en invasion af Danmark blevet kendt. Disse planer negligerer statsministeren fuldstændig, når han påstår, at vi i 1980'erne vidste, hvor vi havde hinanden.

Statsministeren brystede sig af, at regeringen har gennemført mere end 200 erhvervspolitiske

initiativer. Jovist, mængdemæssigt er det naturligvis meget, men helt ærligt, siger mængden af initiativer jo absolut intet om kvaliteten af det, regeringen har gennemført.

Har initiativerne f.eks. været med til at forbedre dansk konkurrenceevne? Nej, tværtimod. Danske virksomheder har siden 1992 tabt mere end 12 pct. i markedsandel. En opgørelse viser da også, at regeringen har pålagt dansk erhvervsliv ekstra omkostninger svarende til 3,5 pct. af den samlede lønsum. Så jo, jeg tror såmænd, at dansk erhvervsliv gerne havde været størstedelen af de mere end 200 erhvervspolitiske initiativer foruden.

Ikke mange samfund har skabt bedre rammevilkår for erhvervslivet, påstår statsministeren. Er det mon de grønne afgifter, statsministeren her tænker på, eller er det mon de mange administrative byrder? Er det mon på grund af de fantastiske gode rammevilkår for erhvervslivet, at de udenlandske investeringer går uden om Danmark? Er det på grund af rammevilkårene, at flere og flere danske virksomheder vælger at investere i udlandet i stedet for herhjemme? At langt færre danske unge, der starter egen virksomhed end unge i de øvrige europæiske lande, overlever som selvstændige erhvervsdrivende?

Nej, der er ikke brug for flere syltekrukker eller nye skatter, sådan som regeringen lægger op til. Der er brug for en politik, der forbedrer dansk erhvervslivs rammevilkår, en politik, der forbedrer konkurrenceevnen, en politik, der gør det attraktivt at oprette og drive egen virksomhed.

I Venstre har vi et godt tilbud til regeringen: Gennem et bredt samarbejde her i Folketinget vil vi gerne tilbyde regeringen bistand til at nedbringe ventelisterne, lave et nyt politiforlig, forbedre konkurrenceevnen, sikre en bedre udnyttelse af de offentlige ressourcer.

Ja, Venstres politik er klar. Vi vil have fri og lige behandling på sygehusene uanset tegnebogens størrelse. Vi vil have fjernet skat på sygdom. Vi vil have, at vore ældre kan få en ordentlig hjemmehjælp, når de ikke kan klare sig selv. Vi vil have mere politi på gaden til at skabe mere tryghed. Vi vil have en bedre udnyttelse af de offentlige ressourcer gennem øget brug af udbud af udlicitering. Vi vil have øget valgmulighed for børnefamilierne, når det gælder tilrettelæggelsen af børnepasningen. Vi vil have mere kvalitet i uddannelsessystemet. Vi vil have, at det skal kunne betale sig at arbejde og

spare op. Vi vil have regelforenkling og afbureaukratisering.

Til slut vil jeg gerne kvittere for det ene klare signal, statsministeren sendte i sin tale. Det var afsnittet om Færøerne. I Venstre lægger vi meget stor vægt på, at Færøerne forbliver i rigsfællesskabet. Vælger den færøske befolkning imidlertid at træde ud, vil vi naturligvis respektere deres beslutning. Men vi er enige med statsministeren i, at en eventuel beslutning om udtræden af rigsfællesskabet nødvendigvis må få konsekvenser for Færøerne økonomisk såvel som politisk.

Formanden:

Jeg har nu noteret følgende for spørgsmål: hr. Frank Aaen, hr. Jacob Buksti, hr. Jes Lunde, hr. Jann Sjørnsen, hr. Kim Behnke, hr. Jørgen Estrup og fru Mimi Jakobsen, som vil få ordet i nævnte rækkefølge. Men det vil først ske, når Folketinget har holdt en pause i forhandlingerne.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.53

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Det er korte bemærkninger til fru Ulla Tørnæs, og rækkefølgen af ordførere er følgende: hr. Frank Aaen, hr. Jacob Buksti, hr. Jes Lunde, hr. Jann Sjørnsen, hr. Kim Behnke, hr. Jørgen Estrup, fru Mimi Jakobsen og hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Venstre snakker om visioner, og jeg skal love for, at Venstre i dag i Jyllands-Posten har luftet en vision, der vil noget. Venstres skatteordfører har fremlagt en plan, der over de kommende år vil fjerne skatter og afgifter for 150 mia. kr. Hvor meget er 150 mia. kr.? Jamen det er halvdelen af statsbudgettet. Det er mere end det, der er afsat til sundhed, til socialområdet og til undervisning på statsbudgettet. 150 mia. kr. Det er da en vision.

Jeg vil gerne have at vide af fru Ulla Tørnæs: Er det Venstres politik, at vi skal halvere statsbudgettet? Er det stenaldermanden, der endelig – vi vidste godt, han var derinde – nu er kommet ud af skabet, så vi kan se ham?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg vil gerne benytte lejligheden til endnu en gang at understrege, at Venstres skattepolitik ligger fast. Den er uforandret. Den er klar. Den blev senest fremført på vores landsmøde, og den går i al sin enkelhed ud på, at vi har lovet, vi har givet vælgerne et løfte om, at en kommende borgerlig-liberal regering vil indføre et skattestop, dvs. ingen skattestigninger, men vi vil naturligvis fortsat arbejde frem imod skattelettelser.

Hvordan vil vi nå dertil? Jamen vi vil have styr på de offentlige udgifter. Det er jo noget, som den nuværende regering ikke har formået at få. Der har været en langt større stigning i de offentlige udgifter end det, som regeringen selv har påregnet, så vi vil få styr på de offentlige udgifter.

Så vil vi nedbringe statsgælden, og den rentebesparelse, vi opnår, vil vi bruge direkte til målrettede skattelettelser.

Så jo, Venstres linje er helt uforandret, og det er sådan set en ganske visionær politik. Det er det, hr. Aaen efterlyser.

Så kan jeg se, at min taletid er slut.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg blev jo lidt klogere, selv om jeg ikke fik noget svar. For jeg kan så forstå, at når vi nedsætter moms og afgifter med 150 mia. kr., som hr. Brixtofte foreslår, så må det ikke modsvares af skattestigninger. Så det er altså helt krystalklart: Venstres plan er, at statsbudgettet skal halveres.

Så vil jeg gerne vide: Er det Sundhedsministeret, der skal nedlægges? Er det Socialministeriet, der skal nedlægges? Er det Undervisningsministeriet, der skal nedlægges? Eller hvad er det for nogle udgifter, Venstre så vil skære væk for at kunne modsvare et indkomstab på 150 mia. kr.?

Så endnu en gang: Er det her Venstres skattepolitik, som Venstres skatteordfører, hr. Brixtofte, har fremlagt? Kan vi ikke få et meget klart svar på det? Og i givet fald: Hvad er det så, der skal skæres væk?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jamen lad mig så sige det igen: Venstres skattepolitik er uforandret. Vi vil fortsat arbejde hen imod skattelettelser, og det omfatter naturligvis også en sænkning af de danske afgifter.

Vi er ikke tilhængere af at hæve skattetrykket med yderligere 3,3 mia. kr., sådan som den nuværende regering lægger op til med finanslovsforslaget. Nej, vi ønsker som sagt at få styr på de offentlige udgifter og at nedbringe skatter og afgifter.

Regnestykket i Jyllands-Posten er jo et, som er lavet som en slags bestillingsarbejde i Skatteministeriet. Der er jo ikke tale om 150 mia. kr., sådan som hr. Frank Aaen siger. Hvis man gjorde sig den anstrengelse at læse lidt nærmere, hvad det egentlig er, Skatteministeriet er inde på, så ser man, at det handler om, at man tager udgangspunkt i en afgiftslempelse på 50 mia. kr. Og det har Venstres skatteordfører aldrig nogen sinde været inde på, men har derimod fremhævet Venstres langsigtede politik, som er en nedbringelse af skatter og afgifter i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Det er nu lidt mere interessant end som så, vil jeg sige til fru Ulla Tørnæs.

Jeg mener, Venstres ordfører heroppefra klart bliver nødt til at tilkendegive, om hr. Peter Brixtofte, Venstres skatteordfører, tidligere skatteminister, tegner partiet Venstre i denne sag. Det handler jo ikke bare om, hvad Venstres skattepolitik går ud på; nej, det handler om, hvordan og hvorledes Venstre har tænkt sig at finansiere det.

Hr. Peter Brixtofte er jo mere klar. Han siger nemlig, at det i givet fald skal ske ved, at man i stedet betaler for at opnå ret til sygedagpenge, ret til arbejdsløshedsdagpenge, altså en privatisering af arbejdsløshedsforsikring og sygedagpengene. Det er omregnet til almindelige menneskepenge 40.000 kr. pr. dansker. 40.000 kr. mere at betale ved kasse 1. Er det Venstres politik? Ja, eller nej?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Det overrasker mig sådan set lidt, at det er nødvendigt for mig nu for tredje gang at understrege, hvad der er Venstres skattepolitik. Venstres skattepolitik er uforandret. Venstre vil arbejde

frem mod skattelettelser. Hvordan vil vi opnå og hvordan vil vi finansiere disse skattelettelser? Jamen det vil vi gøre ved at bringe orden i de offentlige udgifter. Besparelsen dér vil vi bruge til at nedbringe statsgælden. Besparelsen dér igen vil vi bruge til målrettede skattelettelser, som efter vores opfattelse er ansvarlige og dermed også varige skattelettelser.

Så jeg kan ikke forstå, at hr. Buksti ikke vil forstå, hvad der er Venstres skattepolitik, men jeg opfatter det nu også mere som udtryk for hr. Bukstis sædvanlige polemiske måde at bruge Folketingets talerstol på.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg skal bare konstatere ved henvisning til Jyllands-Posten i dag, at samme hr. Peter Brixtofte faktisk anerkender regnestykket. Han siger, at det nok skal passe.

Men mit spørgsmål var bare: Når nu hr. Peter Brixtofte i tv i lørdags sagde, at vi skal nedsætte momsen og afgifterne i Danmark, så de kommer på niveau med de tyske, er det så på Venstres vegne? At nedsætte momsen fra dansk til tysk niveau er altså at sætte den ned fra 25 pct. til 16 pct. Det svarer til at fjerne 51 mia. kr. fra statskassen, og selv hvis det er sådan, at man har 100 pct. finansiering, brugerbetaling af det her over sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge osv., så er det ikke nok til at betale. Det giver nemlig kun 46,5 mia. kr.

Og derfor er spørgsmålet: Er Venstres politik, at man skal lempe skatter og afgifter i det her land finansieret ved, at almindelige mennesker selv skal til at betale hele udgiften til arbejdsløshedsdagpenge og sygedagpenge – 40.000 kr. mindst, under forudsætning af, at alle dem, der i dag er forsikret, også er det i fremtiden? Det er spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Nu bemærkede jeg jo i hr. Bukstis første ordførerindlæg, at hr. Buksti havde fulgt ganske godt med i, hvad der foregik på Venstres landsmøde, men det er desværre med bekymring, at jeg må konstatere, at hr. Buksti absolut ikke har forstået, hvad det var, der var budskabet fra Venstres landsmøde, for dér blev det jo klart understreget, hvad der er Venstres politik også på skatteområdet; og linjen er uforandret, vil jeg sige til hr. Buksti. Det bringer mig så til at sige efter

nu at have sagt det tre gange, hvad der så er Venstres skattepolitik.

Jeg kunne sådan set godt tænke mig, hvis hr. Buksti bare kunne løfte en lille anelse af sløret for, hvordan Socialdemokratiet vil imødekomme den problemstilling, som vi jo nødvendigvis kommer til at stå i den dag, hvor vi ikke længere har 24-timers-reglen.

Så jeg synes, det er ganske uansvarligt af Socialdemokratiet fuldstændig at stikke hovedet i busken og ikke ville anerkende, at der er en problemstilling omkring de danske afgifter og den øgede grænsehandel.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg må sige, at jeg er overrasket over de svar, vi får her. Jeg havde regnet med, at fru Ulla Tørnæs med det samme ville sige, at det bare er hr. Brixtofte; det skal I ikke regne med, det er vildskud, det her. Men det er jo ikke det, vi får at vide. Det, vi får at vide her, er, at ordføreren fra Venstre, fru Ulla Tørnæs, ikke vil tage afstand fra de ting, hr. Brixtofte er ude med.

Det er altså åbenbart blevet Venstrepolitik, at man – for at citere fra Jyllands-Posten – skal have indbetaling af kontingent til a-kasserne sat op med 40.000 kr. om året for hver lønmodtager. Ja, det er det, hr. Brixtofte siger. Det skal nok passe, siger hr. Brixtofte. 40.000 kr. om året i øget a-kasse-kontingent. Og hvis vi dertil lægger, at Venstre plejer at være tilhænger af, at det er opdelt a-kasser, hvor det er differentieret efter, hvilken arbejdsløshedsrisiko man har, hvis det stadig væk er Venstrepolitik, så går det her forrygende galt, for vi ved jo godt, hvad det er for a-kasser, man har den store ledighed i. Det er så de mennesker, der i forvejen har det hårdeste arbejde, den laveste løn, den største arbejdsløshedsrisiko, der også skal betale et dramatisk højt kontingent.

40.000 kr. mere i a-kasse-kontingent om året i gennemsnit. Det skal nok passe, siger hr. Brixtofte. Hvad siger fru Ulla Tørnæs?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg har et beskedent håb om, at hvis jeg endnu en gang gentager Venstres skattepolitik, så vil også hr. Jes Lunde have forstået, hvad den går ud på, men jeg tror, jeg vil undlade at bruge min taletid til at forklare det endnu en gang og i stedet for hæfte mig ved, hvem det er, der har

lavet regnestykket. Det er jo ikke hr. Peter Brixtofte. Det er ikke Venstres skatteordfører, der har lavet regnestykket. Det er et bestilt arbejde, som er udført af en række embedsmænd i Skatteministeriet, og det er så blevet forelagt Venstres ordfører, men det er jo ikke noget, der er lavet af hr. Peter Brixtofte.

Og lad mig så til slut understrege: Vores politik går på, at vi vil arbejde hen imod skattelettelser, og det omfatter også lempelser af det danske afgiftstryk. På lang sigt er vi nødt til at tage fat om de danske afgifter for at begrænse grænsehandelen. Og det tror jeg også selv hr. Jes Lunde vil kunne indse at vi er nødt til at se på.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg må sige, at jeg altså bliver mere og mere forundret over Venstres ordfører. At Venstres ordfører vil finde sig i, at jeg står heroppe og læser op af Jyllands-Posten og fortæller, at en skatteordfører pludselig har begivet sig ud på en bane, hvor han siger 40.000 kr. mere i a-kasse-kontingent om året, og så vil Venstres politiske ordfører ikke tage afstand fra det. Det synes jeg er utroligt.

Venstre ved man hvor man har, ikke sandt?

Ikke engang sådan et projekt her fra en skatteordfører om at sætte a-kassekontingentet op med 40.000 kr. om året vil den politiske ordfører tage afstand fra. Jamen så kan vi andre jo ikke konkludere andet, end at så må det jo åbenbart være Venstres politik. Så er det åbenbart de planer, man har. Velbekomme!

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jamen så siger jeg det én gang til: Venstre arbejder henimod skattelettelser, og den finansieringsmodel, som vi har fremlagt, går ikke ud på at hæve a-kasse-kontingentet. Den går ud på, at vi vil have styr på de offentlige udgifter; vi vil nedbringe statsgælden. Den rentebesparelse, vi får, vil vi bruge til øremærkede skattelettelser. Vi vil ikke sådan som Socialdemokratiet og dermed regeringen bruge rentebesparelsen til øgede offentlige udgifter. Nej, vi vil bruge den til målrettede ansvarlige skattelettelser.

Nu håber jeg, jeg har forklaret det, så også hr. Jes Lunde har forstået, hvad Venstres skattepolitik går ud på.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

I Kristeligt Folkeparti har vi været meget glade for den midtsøgende kurs, som Venstres formand, hr. Anders Fogh Rasmussen, har slået ind på, efter at han er blevet formand, og som også blev stadfæstet på Venstres landsmøde for nylig.

Vi har også været glade for, at Venstre og Venstres formand især har gjort op med de svulstige forslag til skattelettelser, der fra tid til anden har kendetegnet Venstre, og som også kom til udtryk i forbindelse med sidste valgkamp og i høj grad var en medvirkende årsag til, at vi ikke fik noget regeringsskifte.

Det er ikke for at trætte fru Ulla Tørnæs, men jeg må også melde mig blandt dem, som gerne vil være klar over, hvad det er, Venstre ønsker på skatteområdet. Også jeg, også vi i Kristeligt Folkeparti er blevet forvirrede over de meldinger, som Venstre er kommet med.

Det er ikke så meget spørgsmålet om, hvordan regnestykket ser ud. Det er et spørgsmål om principper, også for velfærdsydelse.

Til Jyllands-Posten i dag siger hr. Peter Brixtofte:

»Det enkelte menneske skal selv betale for at opnå retten til dagpenge, sygedagpenge eller andre ydelser. Det mangler da bare, for det er mere værdigt at sikre sig retten end at skulle bede om den.«

Venstres skattepolitik ligger fast, siger fru Ulla Tørnæs.

Er den skattepolitik identisk med det, som hr. Peter Brixtofte giver udtryk for i dag? Det er måske meget at forlange at få et svar, men jeg vil i hvert fald sige, at den holdning er helt klart ikke identisk med Kristeligt Folkepartis.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Venstre har givet vælgerne et løfte om, at vi, så snart vi får regeringsmagten, vil udstede et skattestop. Det er et konkret og målbart løfte, som vi er parat til at blive holdt op imod; men det ændrer naturligvis ikke ved, at vi fortsat vil arbejde frem mod skattelettelser.

Det handler om, at den nuværende regering ikke har kunnet få styr på de offentlige udgifter. Det tror vi på vi kan: føre en politik, så vi får styr på de offentlige udgifter. Vi vil nedbringe statsgælden. Den rentebesparelse, vi får ved at

nedbringe statsgælden, vil vi bruge til målrettede skattelettelser.

Så spørger hr. Jann Sjørnsen endnu en gang om dagens artikel i Jyllands-Posten, om Venstre har planer om at hæve kontingentet for dagpenge og også at indføre et kontingent for sygedagpenge. Dertil kan jeg blot sige, at det har vi ingen planer om.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror, det var en af pointerne i fru Tørnæs' tale, at troværdighed er en mangelvare i politik. Det er jeg sådan set måske endnu mere overbevist om efter den seneste debat her.

Jeg forstår godt, at det kan være ret svært – det tror jeg vi alle sammen godt kender til – at skulle forsvare, hvad enkelte individualister i vores grupper har fundet på at sige, men derfor vil jeg måske godt holde fast på, hvad fru Ulla Tørnæs selv sagde tidligere.

Som jeg kunne høre mig til det, var det et slet skjult citat fra noget, jeg også hørte fra Venstres landsmøde, nemlig, at ventelister, dem kan man faktisk dø af. Jamen det er jo en udtalelse, der er markant, og hvor man umiddelbart siger: Jamen dér har vi da virkelig et problem.

Jeg ved ikke, om fru Ulla Tørnæs kender denne her lille bog. Det er finanslovaftalen fra november sidste år. Der er der på side 8 et punkt, der hedder »Behandlingsgaranti«, hvor der står, at patienter, der lider af en livstruende sygdom, skal have garanti for hurtigt at kunne komme i behandling.

Det var et punkt, Venstre selv var med til at gennemføre sidste år. Synes fru Ulla Tørnæs ikke, at det er lige stærkt nok så at bruge det citat?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Der skal ikke herske tvivl om, at vi i Venstre er meget optaget af at få nedbragt ventelisterne, og det er ganske korrekt, som hr. Jørgen Estrup henviser til, at vi tog et skridt i forbindelse med finanslovaftalen sidste år. Vi tog et vigtigt skridt sidste år, men vi vil gerne videre. Vi ønsker et helt frit sygehusvalg, hvor pengene følger patienten. Et frit sygehusvalg, hvor det ikke er tegnebogen, der er afgørende for, om man kan – om jeg så må sige – springe ventelisten over og komme i behandling. Nej, vi ønsker et system, hvor pengene følger patienten.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

En smuk intention om bedre behandling, hvis der ellers var nogen pladser på de private hospitaler, som man kunne henvise til. Men det afgørende er, hvilket jeg gerne vil have bekræftet at vi er enige om: Der er indført en garanti for, at hvis man lider af noget livstruende, så bliver man også behandlet. Det var sådan set det, der var spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jamen jeg håber sådan set, at hr. Jørgen Estrup opfattede min bemærkning positivt, nemlig at vi tog et skridt i den rigtige retning med finanslovaftalen sidste år. Det var noget, som vi lagde uhyre stor vægt på netop *skulle* være en del af aftalen, for at vi skulle indgå den med regeringen. Men vi ønsker at komme videre. Vi ønsker et system, hvor man har et helt frit sygehusvalg, for det har man jo ikke i dag.

I dag er det ene og alene pengepungen, der er afgørende for, om man kan blive behandlet på privathospital, og vel, jeg er da udmærket godt klar over, at de 250 sengepladser, eller hvor meget det nu er, der er på privathospitaler, alene naturligvis ikke gør det, men for mig er det vigtigt, at der er en rettighed, at den enkelte har en ret til at vælge frit. Det er sådan set det, der er det afgørende for Venstres politik.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Når man nu i omkring 22 år har hørt skiftende regeringer uanset farve og skiftende oppositioner uanset farve føre åbningsdebat på den måde, at regeringen laver det hele i alt for lyse toner: Der er ingen problemer, og det går jo godt, og oppositionen maler det hele dybt sort, så kan man jo næsten ikke andet end vælge at tage det lidt humoristisk.

Så det vil jeg så også gøre, og jeg vil ikke gå ind i den debat, for den er overdrevet fra begge sider under alle omstændigheder.

Men da jeg faktisk som udgangspunkt er enig med fru Tørnæs i, at der er betydelige problemer i den offentlige sektor: Der er veje, der er nedslidte, der er kloakker, der er bygninger, der er skoler, der skal renoveres, der er ventelister, der stadig væk er for lange og utilstedelige, apparatur på sygehusene blev også nævnt, så er det bare, jeg spørger mig selv: Hvad søren laver alle de Venstrefolk rundtomkring i amter

og kommuner? For det er jo dem, der har med alt det her at gøre.

Det er jo amterne, der i meget stort omfang er ansvarlige for veje og for sygehuse osv. Og jeg ved da godt, hvad svaret er: Nej, vi skal have styr på økonomien. Det har jeg nu hørt 26 gange; hvis jeg hører det én gang til, så tror jeg, mit nakkehår rejser sig, selv om det er langt.

Er fru Tørnæs ikke enig i, at skal det her rettes op – og det bør det – så må vi til lommerne?

Har fru Tørnæs de store lommer på i dag? De ser lidt tilsyede ud.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg er glad for, at fru Mimi Jakobsen er enig i, hvor det er, der skal sættes ind i det danske samfund.

Men Venstres svar på løsningen af de problemer, vi står over for, er ikke blot at hæve det danske skattetryk, sådan som vi nu har hørt at det er regeringens svar.

Nej, Venstres svar er, at vi skal have en effektiv, velfungerende offentlig sektor. Og dér har vi peget på, at gennem udbud og udlicitering af offentlige serviceopgaver tror vi på, at vi kan få en bedre og mere effektiv offentlig service end det, som vi kender i dag.

Så nej, vil jeg sige til fru Mimi Jakobsen, det er ikke et spørgsmål om blot at gribe til den nemmeste af alle løsninger og gribe i borgernes lommer og tage de få midler, der fortsat er tilbage, dem, som skatteministeren ikke allerede har været ude efter. Nej, det er ikke løsningen.

Løsningen er en mere velfungerende offentlig sektor, og det skal vi nå frem til gennem en modernisering og ved at turde bruge nogle nye værktøjer. Det er det, det handler om.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg er ikke særlig teknisk kyndig, det må jeg indrømme. Men jeg spørger bare mig selv om, hvad det er for nye værktøjer, man skal bruge for at bygge nye skolegårde og nye skoler og nye alle mulige nedslidte ting, vi har liggende rundt omkring, veje og alt det, jeg nævnte før.

Altså, hele det dér med at bilde folk ind, at fordi der bliver inddraget nogle private virksomheder i et eller andet, så er det pludselig gratis, hold nu op! Det bliver det da ikke gratis af.

Og en effektiv offentlig sektor: Er det fru Tørnæs' mening – som jeg desværre forstår det

er finansministerens – at man skal løbe endnu hurtigere i den offentlige sektor?

Jeg synes, statsministeren forleden dag opmuntrede mig lidt ved at sige, at der ikke skulle løbes hurtigere; der skulle arbejdes klogere. Jeg vil meget gerne senere i debatten have et svar på, hvad det betyder.

Men undskyld, det er jo nonsens. Tingene bliver da ikke gratis af, at de bliver private. CD er personlig fuldstændig ligeglad med, om det er offentligt eller privat; det skal fungere, og politikerne skal have ansvaret for kvalitet og niveau. Vi er ikke ideologer på det her område heller.

Men at gå ud og bilde folk ind, at det bliver gratis, og så har vi ingen problemer; så kan vi få alt det apparatur, vi vil have, og nye skoler og halleluja. Hold nu op!

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Det er bestemt en misforståelse, hvis fru Mimi Jakobsen har fået den opfattelse, at vi tror på, at den offentlige sektor kan blive gratis ved, at vi udliciterer, og ved, at vi laver udbud af offentlige serviceopgaver. Det er jo ikke det, det handler om.

Men det handler om, sådan som også foranden for statens eget udliciteringsråd er nået frem til, at der er midler at hente. Der er midler at hente, hvis vi tør bruge nogle nye værktøjer eller nogle andre værktøjer end dem, vi bruger i dag.

Allan Andersen, formand for statens udliciteringsråd, har jo regnet sig frem til, at der er et tocifret milliardbeløb at hente, hvis blot vi tør gribe til de nye værktøjer.

Så det er bestemt ikke et spørgsmål om, at vi siger, at den offentlige service bliver gratis ved, at vi laver udlicitering. Det er naturligvis nonsens og halleluja, det er jeg fuldstændig enig med fru Mimi Jakobsen i.

Så var jeg glad for, at fru Mimi Jakobsen understregede, at det politiske ansvar naturligvis aldrig kan udliciteres; det vil altid, uanset hvor meget vi udliciterer i amter, stat og kommune, være et politisk ansvar at sætte niveauet for den ydelse og for den service, som borgerne skal have. Det er jeg fuldstændig enig med CD i.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er glad for, at hr. Estrup og fru Mimi Jakobsen nåede at komme op før mig, for ellers kun-

ne jeg jo blive beskyldt for at ville afspore debatten fra den her interessante skattedebat om hr. Brixtoftes udtalelser. Det ville jeg selvfølgelig nødig.

For det, jeg vil spørge Venstres ordfører om, er omkring en eurofolkeafstemning. Jeg vil spørge Venstres ordfører: Ønsker Venstre at fastholde muligheden – eller risikoen set fra vores side – for sammen med regeringen at udskrive en lynafstemning, hvis man pludselig kan se en eller anden begivenhed ske, der kan få befolkningen til at stemme ja, hvis man tror det, på baggrund af nogle pludselige meningsmålinger eller en pludselig opstået udefra kommende begivenhed eller lignende?

Eller ønsker Venstre sammen med os i Dansk Folkeparti at opstille nogle fælles spilleregler for en fair afstemning, der bl.a. betyder – og det er så også noget, jeg gerne vil have at fru Ulla Tørnæs forholder sig til – at der skal være en minimumsperiode, fra man udskriver en folkeafstemning, og til den kan afholdes, så vi undgår spekulation i udefra kommende begivenheder eller pludselige skift eller tre meningsmålinger i rap, der siger et eller andet bestemt?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Også på det punkt er Venstres politik så at sige klar. Vi har tonet rent flag hele vejen igennem. Vi har på intet tidspunkt lagt skjul på, at vi mente, at undtagelserne var til skade for Danmark. Og derfor har vi også udtrykt et ønske – et meget stort ønske – om, at regeringen kom med en afstemningsdato; en dato for, hvornår vi kan tage stilling til ØMU-forbeholdet. Og det står så at sige fast. Vi mener fortsat, at Danmark skal være medlem af Den Økonomiske og Monetære Union, og det ser vi gerne sker fra år 2002.

Jeg er enig med hr. Thulesen Dahl i, at det naturligvis skal være tid til debat, og det er jo netop derfor, at vi har efterlyst en dato fra regeringen. Vi ønsker debatten. Vi mener netop ikke, det skal være meningsmålinger eller andre særlige omstændigheder, der skal være udslagsgivende for, hvornår vi skal have en folkeafstemning. Vi skal have en folkeafstemning, vi skal have en dato for en folkeafstemning, men vi har desværre en handlingslammet regering, og derfor får vi ikke en grundlæggende debat om dansk medlemskab af ØMU'en, og det er en katastrofe.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg har forstået på Venstres ordfører, også ved tidligere lejligheder, at Venstres budskab er, at vi først får den egentlige debat om euroen i det øjeblik, der er fastlagt en dato og danskerne ved, at nu skal man ud og stemme på et eller andet tidspunkt. Godt. Hvis vi tager det som udgangspunkt, må det også være helt afgørende, at der fra det tidspunkt, en folkeafstemning udskrives, og til den rent faktisk afholdes, går en passende tid, så der er plads til debatten. Og derfor vil jeg spørge fru Ulla Tørnæs: Hvad er Venstres mindstekrav til den tidsperiode?

Det ville være ret betryggende for os at få det at vide, så vi kan være sikre på, at Venstre ikke pludselig sammen med regeringspartierne laver en korridoraf tale om at tage en hurtig afstemning i en eller anden pludselig opstået situation. Og derfor vil jeg gerne have fru Ulla Tørnæs til at forholde sig til, hvor lang den minimumsperiode er, der ifølge Venstre skal gå, fra man udskriver folkeafstemningen, og til den kan afholdes, så vi er sikre på, at der inden for det tidsrum kan afholdes en ordentlig debat.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Der skal være tid til en grundig debat om dansk medlemskab af ØMU'en, og det er Venstres budskab, at vi ikke får en indholdsmæssig debat, førend vi får en dato for en dansk folkeafstemning. Og det er jo lige præcis derfor, vi har anmodet statsministeren om at komme med en dato. Vi har oven i købet foreslået ham, at han skulle have været kommet med den i åbningsredegørelsen, men det har statsministeren altså ikke haft den nødvendige handlekraft til.

Vi ligger fast på, at en folkeafstemning passende kunne finde sted i efteråret år 2000. Det betyder, at vi kunne være med i ØMU'en fra 2002, det vil sige den dag, hvor valutaen kommer på gaden, og det er fortsat Venstres tidsplan.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Ja tak, og så vil jeg her i første runde give ordet til hr. Kim Behnke, idet jeg skal tilkendegive, at ordførerne selvfølgelig skal være til stede i salen på det tidspunkt, de har bedt om ordet.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg blev så glad, da jeg hørte fru Ulla Tørnæs betegne statsministeren og regeringen som handlingslammede, for så må den naturlige konsekvens af det jo være, at Venstre ikke er handlingslammet.

Jeg har med interesse fulgt de mange meldinger, der er kommet fra Venstrefolk igennem sommeren, når der har været problemer med kriminalitet, bande vold, andengenerationsindvandrere. I det hele taget hele indvanderområdet har Venstre været meget optaget af igennem sommeren. Derfor undrer det mig, at når nu Venstre ved starten af samlingen kommer med sådan et katalog – 45 konkrete lov- og beslutningsforslag fra Venstre – hvorfor er hverken kriminalitet eller udlændingeområdet nævnt deri som noget, hvor Venstre har tænkt sig at tage initiativer. Efterlader det så ikke nøjagtig det samme indtryk som det, fru Ulla Tørnæs gav af regeringen, nemlig at Venstre også er handlingslammet?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg er meget glad for, at hr. Kim Behnke har studeret vores lille lovkatalog, men der er bare én ting, hr. Kim Behnke har glemmt, og det er, at Venstre jo også har fremlagt et finanslovoplæg, og deri ville man tydelig kunne se, hvad det er, Venstre ønsker. Vi ønsker en styrkelse af dansk politi. Vi ønsker en styrkelse af det, som vi kalder nærpolitiet. Det mener vi vil være medvirkende til at skabe den fornødne tryghed blandt borgerne. Det er utrygt, at man kan møde bander på gadehjørnet. Det er med til at skabe en usikkerhed i befolkningen, at naboen har været udsat for indbrud og andet, så vi vil gerne styrke nærpolitiet. Vi vil have et synligt politi. Det tror vi på vil være med til at skabe en større tryghed i befolkningen.

Så må jeg henlede opmærksomheden på Venstres finanslovoplæg? Deri vil hr. Kim Behnke kunne se, hvad vi vil på politiområdet.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Nu var det lige præcis ikke politiet, jeg spurgte til. Det, jeg spurgte til, var de problemer, som Venstres mangfoldige ordførere har været ude med meldinger om i løbet af sommeren; om, at der skal være ændringer på straffelovområdet, der skal være ændringer i strafferammerne osv.

Og meget kan man sige om de danske domstole og deres manglende lyst til at bruge straffeloven, men de dømmer altså ikke efter finansloven. Så hvis Venstre virkelig vil gøre alvor af det, må der vel i dette katalog over de 45 initiativer fra Venstre være et bud på, hvor der skal ske ændringer i straffeloven. Og præcis det samme gør sig gældende på udlændingeområdet.

Hvorfor er de to områder ikke taget med? Når man har haft plads til 45, så havde det vel ikke betydet noget, om der også var plads til 47 punkter.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Nej, det er naturligvis fuldstændig rigtigt, at domstolene ikke dømmer ud fra Venstres finanslovpålæg. Det er der måske nogle der er meget glade for ikke er tilfældet, men Venstres lovkatalog er det ikke et udtømmende katalog over Venstres politik.

Hr. Kim Behnke har muligvis også noteret sig, at Venstres formand ved flere lejligheder har annonceret, at den kommende borgerlig-liberale regering vil lave en straffelovsreform, hvor der kommer en bedre balance imellem de forskellige kriminalitetsformer. Det er ikke noget, som vi har indarbejdet i vores lille lovkatalog, og som sagt er det ikke noget udtømmende katalog over Venstres politik, så langt fra.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Ja tak, og vi har nu afsluttet første runde og går til anden runde, og jeg skal sige, at jeg har følgende på talerlisten til anden runde: hr. Frank Aaen, hr. Jacob Buksti, hr. Jes Lunde, hr. Jørgen Estrup og hr. Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg tager bare ordet for at lykønske Venstre med førertrøjen.

Jeg gik lige over til hr. Kim Behnke før og spurgte, hvor meget Fremskridtspartiet foreslog sidst – det har jo hidtil været vores førende parti, hvad angår uddeling af skattelettelser og nedbringelse af statens indtægter – og det var 30 mia. kr. mindre i indtægter til statskassen. Dét kan man jo se, at dér har Brixtoftes vision jo altså så overhalet Fremskridtspartiet fem gange. Det synes jeg er ret godt gået, og det synes jeg da fortjener anerkendelse, og jeg vil da også sige, at vi er meget glade for, at vi igen har fået

stenalderdragten frem i lyset, og at minimalstatsvisionen stadig væk er lyslevende i Venstre.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Ja, så er vi så tilbage i skuren fra før.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke hr. Frank Aaen for endnu en gang at give mig lejlighed til at understrege, hvad der er Venstres politik.

Venstres skattepolitik er uforandret, hvis det skulle komme bag på hr. Frank Aaen. Linjen er klar. Den blev senest fremført af Venstres formand på Venstres landsmøde, og jeg har så i al beskedenhed forsøgt at forklare den her, så også hr. Frank Aaen skulle få mulighed for at forstå, hvad der er Venstres skattepolitik, men jeg må desværre erkende, at hr. Frank Aaen ikke vil forstå, hvad der er Venstres skattepolitik. Men det kan jo være, at vi ved en senere lejlighed kan diskutere lige præcis dette emne.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu så jeg godt nok ikke reportagen fra Venstres landsmøde, men jeg synes, jeg kan høre, at man ud på de små timer har siddet og sagt efter formanden: Venstres skattepolitik er uforandret. Og så har man siddet og gentaget det så mange gange, at man til sidst kan lektien. Men der er altså nogle af os, som er en lille smule forvirrede, for er det Venstres skattepolitik fra for 2 måneder siden, eller er det den fra for 1 måned siden?

Nu kan vi forstå også på det, der bliver sagt her fra talerstolen, at når det drejer sig om Venstres skattepolitik, skal vi ikke tro på Venstres skatteordfører, for han tegner i hvert fald ikke Venstre. Så er det et spørgsmål om, hvem der egentlig tegner Venstre.

Hvordan skal det her skattestop finansieres? Og hvordan og hvorledes med kommunerne? Skal kommuneskatten stige, eller skal den ikke stige? Jeg har forstået, at det også gælder kommuneskatterne. Jeg tror, at der er mange også af Venstres kommunalfolk, som gerne vil høre, om det kommunale selvstyre skal sættes ud af kraft. Hvordan og hvorledes skal man holde styr på kommuneskatterne i fremtiden?

Og endelig om brugerbetaling: Gør det indtryk på Venstre, når det er sådan, at ledende Venstrefolk siger, og jeg citerer fra Berlingske Tidende i dag: »Folketingsgruppen har et meget

stort problem. Nu har den udstedt et løfte om nul skattestigninger, og hvis det løfte overhovedet skal holdes, så skal der nogle andre redskaber til. Og jeg kender ingen anden realistisk vej end brugerbetaling, som jo overhovedet ikke er en ekstra skat, siger Søllerøds borgmester... «

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg må bede om, at man overholder taletiden. Fru Ulla Tørnæs.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Socialdemokratiets ordfører spørger, hvem det er, der tegner Venstres skattepolitik. Svaret er ganske enkelt: Det gør Venstres formand.

Med hensyn til brugerbetaling og til, at en række kommuner er uforstående over for Venstres holdning til det forslag, som regeringen er kommet med, og som går ud på at pålægge en gruppe af landets pensionister en ekstra skat, er der blot at sige: Jeg kan da godt forstå, at en række kommuner med lys og lygte leder efter nye finansieringskilder, for med den regering, vi har, er der jo tale om, at den har brugt enhver given lejlighed til at underminere kommunernes skattegrundlag.

Så jeg kan godt forstå, at der er nogle kommuner rundt omkring i landet, der har svært ved at få budgetterne til at hænge sammen. Tænk bare på bruttoskatten: Hvor mange milliarder kroner var det ikke, den underminerede kommunernes skattegrundlag med?

Så jo – sagt til hr. Buksti – den brugerbetaling, som regeringen lægger op til her, er intet andet end en ekstra skat, og det er Venstre imod.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Når nu Venstres skattepolitik ligger fast – det har vi forstået – er det så ikke sådan, at vi kan få at vide, hvordan og hvorledes den ligger fast i forhold til kommunerne?

Altså der indgår jo aftaler med kommunerne i det her land, men det er jo kommunerne, der fastsætter deres egen skat, og derfor er det bare, jeg spørger: Vil man lave en lovgivning, som forhindrer kommunerne i at sætte skatten op, eller hvordan vil man indfri det løfte, som Venstres formand, hr. Anders Fogh Rasmussen, har været så frimodig at give, når man i øvrigt samtidig vil holde uændrede udgifter? Hvordan vil man det, når det er sådan, at man fra-

siger sig brugerbetaling, man frasiger sig alle instrumenter? Vil man lave en lovgivning til kommunerne, som siger: Fy, fy, fy, Venstres skattepolitik ligger fast, I må ikke sætte skatten op?

Det tror jeg man ude i kommunerne gerne vil vide noget om.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

I Venstre har vi stor respekt for det kommunale selvstyre, og det har vi naturligvis fortsat.

Venstres skattepolitik går ud på, at vi har udstedt et løfte om et skattestop. Så spørger hr. Jacob Buksti, hvilken indflydelse det får i kommunerne og på de aftaler, som en kommende borgerlig-liberal regering vil lave med kommunerne. Jamen vi vil naturligvis lave nogle aftaler, som indbefatter, at kommunerne ikke har behov for at hæve skatterne.

Med hensyn til spørgsmålet om brugerbetaling som et instrument: Vi afviser naturligvis ikke at diskutere brugerbetaling, men med den måde, som regeringen har lagt det konkrete forslag om hjemmehjælp frem på, betragter vi det udelukkende som en ekstra skat, og det kan vi ikke være med til.

Er der derimod tale om, at brugerbetaling vil være et adfærdsregulerende element, og at man vil sænke det generelle skattetryk, jamen så kunne det da godt være, vi kunne diskutere det. Hvis man så oven i hatten får mulighed for et frit valg, jamen så ville det da være helt i tråd med Venstres politik, men problemet er jo, at det, som regeringen har lagt frem, er intet andet end en ekstra skat på en gruppe af ældre borgere her i landet, og det vil vi ikke være med til.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Nu kan man selvfølgelig diskutere, hvor meget et løfte fra Venstre er værd efter den debat, vi nu har haft i et stykke tid, men jeg vil alligevel spørge: Når Venstres ordfører i talen her lover, at det, Venstre vil, er, at vores ældre kan få en ordentlig hjemmehjælp, når de ikke kan klare sig selv, betyder det så, når vi kommer nogle måneder senere hen på året her, at hvis SF stiller et forslag om en pulje penge til kommunerne, der gør, at de kan yde en bedre hjemmehjælp, så vil Venstre stemme for det? Er der handling bag ordene?

Op når Venstres ordfører her siger, at vi skal have øgede valgmuligheder for børnefamilier-

ne, når det gælder tilrettelæggelse af børnepasningen, betyder det så, at Venstre vil stemme for, hvis SF foreslår en børnepasningsgaranti, så vi er sikre på, at der er mulighed for at få passet ungerne i alle kommuner her i landet? Vil Venstre stemme for det?

Er der nogen konsekvens i det katalog her, eller er det bare, at Venstre gerne ville tage sig social ud og ikke er det i virkeligheden, når det kommer til stykket?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

De ældre, der har været igennem den kommunale visitation og har fået bevilget hjemmehjælp, har jeg tillid til er de ældre, som har et reelt behov. Jeg er faktisk af den overbevisning, at kommunerne er meget påpasselige med, hvem der bliver visiteret til hjemmehjælp, og hvem der ikke bliver visiteret til hjemmehjælp. Og er man én gang visiteret til hjemmehjælp, så har man også krav på at få en ordentlig hjemmehjælp, og det er lige præcis derfor, Venstre ikke kan acceptere, at der nu kræves en ekstra skat af en gruppe af landets pensionister, som har et reelt behov for hjemmehjælp.

Man kunne sige: Hvorfor stiller regeringen ikke forslag om, at de rige borgere i Danmark skal betale for at komme på hospitalet, for at få behandling på sygehuset? Der er man også visiteret til en behandling, som man har krav på, og som man har en forventning om at få.

I og med at vi jo altså har landets højeste skattetryk, er det ikke rimeligt oveni at forlange en ekstra betaling i form af en brugerbetaling.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Det synes jeg da var et skuffende svar. Jeg troede, det her var et kampråb til politisk handling. Her er der nogle punkter med, hvad Venstre virkelig vil, og så er det bare en polemik imod et regeringsforslag.

Venstre vil ikke forbedre hjemmehjælpen overhovedet, man har tillid til, at det foregår godt, som det er i dag, alle får den hjemmehjælp, de skal have, punktum, færdig. Så der er ikke noget i det. Så meget for så socialt et løfte, ikke? Der var ingenting i det.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Venstre vil gerne være med til at forbedre hjemmehjælpen de steder, hvor der er behov

for det. Vi vil gerne give borgerne et frit valg. Vi vil gerne give borgerne mulighed for selv at vælge, hvem der skal varetage såvel den praktiske som den plejemæssige del af hjemmehjælpen.

I og for sig har jeg aldrig nogen sinde selv forstået, at i hele ens lange liv bestemmer man selv, hvem man vil lukke indenfor i sit private hjem, men i det øjeblik man har behov for hjælp, så er det pludselig henne på kommunen, det besluttes, hvem man skal lukke indenfor i sit eget hjem.

Borgerne bør da have mulighed for selv at vælge, hvem der skal udføre ikke bare den praktiske hjælp, men også plejedelen, og det er det, vi har stillet forslag om i forbindelse med vores oplæg til finanslovdraftelserne. Det så vi gerne at vi kom i en dialog om og også gerne med SF, altså princippet om at give borgerne øgede valgmuligheder.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror, det var hr. Jes Lunde, som tidligere under debatten konstaterede, at der var dannet et makkerpar mellem fru Ulla Tørnæs og fru Pia Kjærsgaard.

Nu tror jeg jo godt om fru Ulla Tørnæs, så det vil jeg ikke sådan uden videre slutte, men jeg vil da på den anden side sige, at der var nogle af de udtalelser omkring indsatsen mod vold og den negligering af, hvad statistikken viser om den faldende vold, som godt kunne gøre mig i tvivl.

Men der er i hvert fald sket det, kan jeg konstatere efter at have læst, hvad fru Pia Kjærsgaard sagde på landsmødet, at jeg har nøjagtig det samme spørgsmål til Venstre, som fru Pia Kjærsgaard stillede. Og det er dog en ret unik situation, så derfor vil jeg gerne gentage, hvad fru Pia Kjærsgaard sagde på landsmødet – jeg tror ikke, hun har fået svaret – hun sagde:

Venstre må altså nu, så vælgerne forstår det, melde klart ud: Hvad er det, Venstre vil i forhold til det ny borgerlige regeringssamarbejde?

Det spørgsmål, der derfor skal stilles til Venstre, er: Er man klar til, at det bliver Dansk Folkeparti, der kommer til at præge den nye borgerlige regerings udlændingepolitik, eller ønsker man, at det bliver hr. Arne Melchior og CD? Det synes jeg er et godt, klart spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Først skal jeg lige understrege over for hr. Jørgen Estrup, at efter Venstres opfattelse er kriminaliteten for høj i Danmark. Det er med til at skabe utryghed blandt mange borgere, og det skal vi naturligvis gøre noget ved.

Så spørger hr. Jørgen Estrup: Hvad er Venstres mål for en borgerlig-liberal regering? Også her vil jeg sige, at vores er mål forandret. Vi stiler mod at kunne danne en firkloverregering efter næste folketingsvalg. Det forudsætter naturligvis, at vælgerne er enige i det, men det er vores mål, og så må vi jo se, hvad de parlamentariske muligheder er for at få gennemført den politik, som firkloveret bliver enig om.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg kan høre af stilen, at alt er, som det var, og at det skal blive, som det er. Men vi har jo altså i et stykke tid ikke set Venstre ved regeringsmagten, så derfor er det måske lidt interessant at vide, hvad man egentlig vil efter et folketingsvalg.

Men jeg må vel så konstatere, at ét er, at vi altså har prøvet at finde ud af, hvem der tegner Venstre, og det er Venstres formand, noget andet er, at nu vil vi også gerne vide, hvor Venstre er. Det er åbenbart også Venstres formand, vi skal spørge her, men jeg ved ikke, om Venstres formand har tænkt sig at tage ordet.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg skal blot for en ordens skyld lige understrege, at en firkloverregering naturligvis vil være en regering bestående af De Konservative, CD, Kristeligt Folkeparti og Venstre. Blot så hr. Estrup ikke er i tvivl.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Fru Ulla Tørnæs sagde for et øjeblik siden, at Venstre stiler mod en firkloverregering, og sagde videre, at det naturligvis forudsætter, at vælgerne er enige i dette mål. Må jeg gøre fru Ulla Tørnæs opmærksom på, at det vel også forudsætter, at Dansk Folkepartis vælgere er enige i dette mål, og det kan man godt tvivle på at Dansk Folkepartis vælgere er.

Det, der ellers er ideen med min nye runde her, er, at jeg gerne vil holde fru Ulla Tørnæs fast på det, hun ikke svarede på i den tidligere

runde. Ideen med det her nye fremragende system er jo netop, at man kan holde ordføreren fast, men hvis man skal holde ordføreren fast på at give et svar, så forudsætter det selvfølgelig, at ordføreren også vil svare.

Mit spørgsmål fra før var: Hvor lang tid er den minimumsperiode, som Venstre mener er nødvendig, fra en folkeafstemning om euroen bliver udskrevet, til den afholdes, hvis man skal sikre en ordentlig debat?

Jeg har forstået på Venstres ordfører, at man først mener, vi får en debat om euroen, i det øjeblik en folkeafstemningsdato er fastlagt. Så må vi andre jo spørge: Hvad er minimumskravet så til den periode? Er man i Venstre enig med Dansk Folkeparti i, at den minimumsperiode eksempelvis bør være 12 måneder, så vi sikrer en fair debat?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg skal blot gentage, at jeg er enig med hr. Thulesen Dahl i, at der skal være god tid til en debat.

Vi ønsker ikke, sådan som man måske kunne forestille sig at den nuværende regering gør, at komme listende som en tyv om natten og forsøge at presse et dansk ØMU-medlemskab ned over hovedet på vælgerne. Vi mener, der skal være en god debat, og der skal naturligvis være tid til den.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen det har jeg forstået. Jeg har også forstået, at Venstre ønsker, at der bliver fastlagt en afstemning – det var vist til efteråret 2000 – og så kunne vi komme med i 2002 eller 2003, naturligvis forudsat, at vælgerne er enige med Venstre i, at man skal skrotte kronen. Det har jeg forstået er Venstres bud.

Men det ser jo ikke ud, som om Venstre og regeringen umiddelbart er enige om det, og derfor er der stadig en risiko for, at der pludselig skal komme en folkeafstemning listende som en tyv om natten for at tage befolkningen på sengen og udnytte en eller anden pludselig stemning – tre meningsmålinger i rap, eller hvad man nu tror på kan skaffe et flertal hjem for at skrotte kronen.

Og derfor er det da afgørende, hvis Venstre siger, der skal være god tid til debatten: Hvad er god tid? Er god tid 6 måneder? Er god tid, at der minimum skal være 10 måneder? Eller er

man enig med Dansk Folkeparti i, at der som minimum bør være 12 måneder fra det tidspunkt, man udskriver en folkeafstemning, og til den afholdes, så vi er sikre på i den danske befolkning, at vi ikke lige pludselig får en folkeafstemning trukket ned over hovedet, fordi der er en eller anden pludselig stemning?

Vi har noteret, at statsministeren har åbnet mulighed for, at der kan komme en sådan pludselig afstemning, ved at lukke op for muligheden eller risikoen – alt efter temperament – for en ekstraordinær socialdemokratisk kongres. Men hvad er Venstres bud på det her?

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Til hr. Thulesen Dahl: Jamen Venstres bud er, at der skal være god tid til en debat.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Fru Ulla Tørnæs nævnte fra talerstolen, at Venstre arbejder for en firkloverregering, og nævnte de fire partier, og det kommer jo heller ikke bag på nogen. Det er også sagt ved flere lejligheder, at CD endnu ikke har taget stilling til, hvad vi vil gøre efter næste valg; det gør vi, når valget bliver udskrevet. Det er heller ikke nogen nyhed.

Men det, der lige nu er meget vigtigt for os, er at få fru Ulla Tørnæs' reaktion på: Vil fru Ulla Tørnæs fra denne talerstol give mig ret i, at med de udtalelser, der er faldet om de fremmede på det årsmøde, der netop er overstået, har fru Pia Kjærsgaard og Dansk Folkeparti sat sig fuldstændig uden for indflydelse på den flygtninge- og indvandrerpolitik, som en i givet fald borgerlig firkloverregering vil føre? Det er meget, meget vigtigt, for penge og teknikker og paragraffer og alle mulige praktiske indretninger kan man altid tale om, men det her er vores hjerteblod. Derfor vil jeg mindeligt bede fru Ulla Tørnæs om at give et klart svar på det her, for det er virkelig vigtigt.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Til fru Mimi Jakobsen: Sidste år indgik Venstre sammen med den nuværende regering og CD et forlig om hele udlændingelovgivningen, og det står vi naturligvis ved.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Det gør CD naturligvis også, og det gør man jo, indtil der kommer en situation, hvor der kræves en ændring af en eller anden grund. Der er ingen af os, der kender den omskiftelige verden – det gør fru Tørnæs heller ikke – men at en sådan lov bare skulle gælde i al evighed, ved vi jo alle sammen ikke er tilfældet.

Og derfor må jeg – uden at jeg kender situationen og forudsætningerne for en eventuel lovændring – igen spørge: Når eller hvis den situation kommer, at der skal ske ændringer i en sådan lovgivning med hensyn til regler, bestemmelser og administrativ praksis, vil fru Tørnæs så herfra love os, at Dansk Folkeparti ikke får nogen indflydelse på de ændringer? Det er meget, meget vigtigt, at en sådan regering i givet fald vil basere sig på et bredt flertal til den anden side i Folketingssalen, ligesom den nuværende regering har gjort sig bestræbelser for at få et bredt flertal om denne sag. Det er meget vigtigt, dette her.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jamen som jeg sagde tidligere til fru Mimi Jakobsen, har vi et forlig om udlændingelovgivningen – et forlig, som også CD er en del af – og det står vi naturligvis ved. Der er ingen af os, der kan forudse, hvad der måske skal ske af ændringer på hele det område, men er der en borgerlig-liberal regering med CD's deltagelse, vil der naturligvis ikke kunne vedtages ændringer, uden at også CD sidder med ved bordet.

Jeg håber, det er en tilstrækkelig tilkendegivelse over for fru Mimi Jakobsen af, at vi står ved den politik, som vi har fået gennemført med regeringen, og at en kommende borgerlig-liberal regering naturligvis skal være enig om, hvad der eventuelt skal ske af ændringer på dette område.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Dermed er anden runde af korte bemærkninger til fru Ulla Tørnæs tilendebragt. Herefter tilbage til ordførerrækken. Hr. Bendt Bendtsen fra Det Konservative Folkeparti.

Bendt Bendtsen (KF):

Statsministerens åbningstale i tirsdags vidnede om, at regeringen kender mange af de store udfordringer, Folketinget står over for. Men sam-

tidig vidnede talen om, at regeringens fremmeste våben er præcis det, vi havde frygtet.

Metoden at nedsætte en studiekreds er lige så enkel, som den er virkningsløs. Man samler en gruppe mennesker, gerne embedsmænd fra forskellige ministerier. De holder så møder, tænker tanker, producerer kloge notater og rapporter og delrapporter, og imens går tiden, og der sker ingenting.

Lad mig komme med et par eksempler på, hvad regeringen rent faktisk vil den kommende tid. Efteruddannelse til voksne er et morads af love, af ordninger, af kasser og tilskud, som ingen har den fjerneste mulighed for at overskue. Lad os nu ikke diskutere, om vi kan spare 1, 2, 3 eller 4 mia. kr. på at rydde op, for spare kan vi. Det Konservative Folkepartis bud er klart: én lov, ét ministerium, én ydelse.

Regeringen erkender problemet, og ministerierne arbejder på sagen. Det har de gjort i årevis, og hvad er regeringens bud så? Jo, ifølge statsministeren har regeringen indledt en proces, hvor man over en årrække vil gøre voksen- og efteruddannelserne mere målrettede og sammenhængende. Sådan sagde statsministeren i tirsdags, og på dansk betyder det ganske enkelt: Sagen bliver sendt i studiekreds. Og imens studiekredsen så igen i årevis skal tænke kloge tanker, må danskerne se på, at deres penge bliver spildt på grund af manglende ledelse.

Et andet eksempel: Jeg bemærkede med interesse, at statsministeren i sin åbningstale i år end ikke med ét ord nævnte noget om sidste års slagnummer: modernisering af reglerne for, hvordan man beregner lediges dagpenge, den såkaldte årsindkomstmodel. Det er nu 1 år siden, og intet er sket – naturligvis ud over at sagen lige siden har været sendt i studiekreds.

Et tredje område, hvor jeg savner regeringens tilstedeværelse, er førtidspension. Regeringen lufter fra tid til anden ideer om en reform af førtidspensionen, men hvad de går ud på, ved vi ikke. Spørgsmålet er nemlig: Hvad vil regeringen? Sagen er sendt i studiekreds. Vi ved, der især er to brugbare våben imod, at så mange danskere ender på førtidspension, nemlig revalidering og indsats mod langvarig sygdom. Vi ved også, at reglerne ikke bliver fulgt, men griber regeringen ind? Næh, den bruger energien på at tænke nye tanker i studiekredsen.

Og som om det ikke skulle være nok, lovede statsministeren i tirsdags endnu flere studiekredse. Med hensyn til udlændinge i Danmark skal en tværministeriel studiekreds nu i gang

med at tænke kloge tanker, og vi skal nu også have en studiekreds, som med statsminister Poul Nyrup Rasmussens ord skal kulegrave og designe en ny, tværgående helhedsstrategi for dansk erhvervs politik. Jeg kan forstå, at hr. Jacob Buksti er meget imponeret, men det kan egentlig ikke siges ret meget nemmere på almindeligt dansk: Regeringen ved ikke, hvad den vil. Hvad vil regeringen med det danske erhvervsliv?

For Det Konservative Folkeparti er sagen altså ikke så svær. Vi vil have skatten ned og færre administrative byrder, og så skal det være nemmere for unge at overtage og drive egen virksomhed.

Der er ikke så meget at glæde sig over med alle disse studiekredse. Det eneste skulle da lige være, at de bidrager til at holde beskæftigelsen oppe, altså beskæftigelsen blandt embedsmændene på Slotsholmen. Men det er måske i sig selv et mål for regeringen?

Det Konservative Folkeparti stiller gerne op til de kommende forhandlinger om finansloven. Vi ønsker ikke, at regeringen igen, som tilfældet var med pinsepakken, henlægger befolkningens skæbne til flertalsbeslutninger i Enhedslistens hovedbestyrelse. Der er dog et par ting, vi lige skal have klaret af, inden vi går i realitetsforhandlinger om den kommende finanslov, f.eks. spørgsmålet om, hvad regeringen egentlig vil; det er der nemlig tvivl om.

Ifølge finanslovsforslaget skal politiet have skåret voldsomt i budgetterne de kommende år, men det skal det altså alligevel ikke, har vi forstået; der er bare tale om tekniske tal, der ikke kan bruges til noget. Og afgifterne på reklamer skulle gennemføres, indtil de pludselig blev taget af bordet igen.

Regeringen har også fostret den tanke, at små virksomheder nu skal fratages retten til at forsikre sig mod medarbejdernes sygdomme, og det ser ikke kønt ud. På den ene side råber regeringen op om plads til alle på arbejdsmarkedet, også de småsløje, og på den anden side kræver regeringen, at erhvervslivet skal straffes, når medarbejderne bliver sløje.

Det Konservative Folkeparti tillod sig at sætte spørgsmålstegn ved ideen, for vi forstod ikke logikken, og i løbet af et par timer kunne vi forstå, at det gjorde regeringen heller ikke. Både socialministeren og finansministeren bedyrede, at der var tale om en beklagelig fejl. Forslaget havde sneget sig ind i finansloven og hører slet

ikke til dér, og faktisk var det slet ikke et forslag, regeringen stod inde for, kunne vi forstå.

Når nu regeringen har tænkt sig grundigt om, er det Konservative Folkeparti parat til forhandling og forhåbentlig forlig; men Det Konservative Folkeparti har adskillige krav og ønsker til det kommende år som en helhed. For det første kan vi ikke acceptere, at regeringen med nærmest søvngængeragtig sikkerhed vil lægge nye skatter og afgifter på 2,5 mia. kr. på danske virksomheder. Konkurrenceevnen er under voldsomt pres, og alligevel fremturer regeringen. Skatteministerens opførsel over for erhvervslivet svarer til, at man kaster en 50 kg tung sæk i favnen på en 100 meter-løber og siger: Værsgo, indhent de andre!

De høje personskatter lægger ustandselig et voldsomt pres på de danske lønninger. I andet kvartal i år steg lønnen 4,4 pct. Det er markant højere end i udlandet, som holder sig omkring de 2,5 pct. Og så længe skattetrykket presser på, vil virksomhederne ustandselig være i risiko for at tabe markeder. Det Konservative Folkeparti vil en anden vej. Vi vil lette skatte- og afgiftstrykket, både for virksomhederne og for danskerne i øvrigt. Det er ikke nogen naturlov, at det offentlige skal sætte sig på mere end den ene krone, hver gang samfundet bliver 2 kr. rigere. Det sagde vi, da vi fremlagde vores bud på næste års finanslov, og det siger vi også i dag.

Lad mig samtidig nævne, at vi heller ikke kan acceptere regeringens nye skatteskrue, der går under det tilforladelige navn »brugerbetaling«. Ifølge statsministeren skal de ældre nu til at betale for rengøringen i hjemmehjælpen, og statsministeren afviser samtidig skattelettelser. De Konservatives svar er klingende klart: Nej! Ideen er blot et nyt vrid på skatteskruen, denne gang på pensionisternes regning. Det går især ud over de mennesker, der har gjort det fornuftige, nemlig at spare op.

For det andet: Det Konservative Folkeparti har ganske klare krav, hvis vi skal lægge stemmer til et forlig om politiet. Vi indgår ikke noget forlig, uden at der kommer penge på bordet. Vi vil have flere politifolk på gaden. Jeg må minde om vores finanslovsoplæg: uændrede udgifter plus 200 mand om året i 3 år, i alt 600 mand. I dag må vi nok desværre konstatere, at mange af de gode forsøg med nærpolitiet er tæt på at løbe ud i sandet forskellige steder. Der mangler simpelt hen mandskab, og det skal vi have stoppet.

For det tredje: Det Konservative Folkeparti ønsker en kraftig indsats i kræftbehandlingen på landets sygehuse i de kommende finanslovsforhandlinger. Jeg kan forstå på regeringens udmeldinger, at et såkaldt folkesundhedsprogram spiller en vigtig rolle i det socialdemokratiske tankesæt. Det gør forbud mod tobaksreklamer, forbud mod rygning i skoler, børnehaver og på hospitaler også, og forbud mod Coca-Cola-automater i skolerne synes også at være et helt centralt bud på, hvordan regeringen mener, at danskerne kan holde sig sunde og raske. Jeg skal ikke spille tid på denne regn af forbud og begrænsninger og det tankesæt, der ligger bag.

Det Konservative Folkeparti mener, at der skal afsættes flere penge til sygehusene. Der skal være garanti for hurtig behandling af alle livstruende sygdomme. Det foreslog vi sidste år, hvor vi kom et godt stykke hen ad vejen. Det foreslår vi igen i år, og vi ønsker at tage endnu et skridt i den retning.

Vi kan heller ikke tåle at leve i et samfund, hvor alt for mange kræftpatienter klarer sig for dårligt i forhold til, hvordan de kunne have klaret sig, hvis de have boet på den anden side af Øresund. Vi skal f.eks. have flere scannere, der kan diagnosticere kræft på et tidligere tidspunkt. Jo tidligere det sker, jo bedre er udsigterne for patienterne; men det sker for sjældent og for tit for sent i Danmark, og forklaringen er enkel: Vi har alt for få scannere. I Sverige har de næsten dobbelt så mange og i USA fire gange så mange pr. indbygger. Man fristes næsten til at citere statsministeren: Kunne vi ikke gøre det lidt bedre?

For det fjerde: Det Konservative Folkeparti vil benytte folketingssamlingen til at arbejde for et højere niveau i vore uddannelser. Børn og unge har kun én chance for en god skolegang. Med dumpekarakterer i internationale sammenligninger er der egentlig nok at tage fat på, og på de videregående uddannelser mangler der fortsat penge til at højne kvaliteten. Det Konservative Folkeparti foreslår, at der allerede næste år bruges ½ mia. kr. ekstra på de videregående uddannelser. Pengene kan rigeligt spares i voksen- og efteruddannelsesområdet, hvis regeringen har modet.

For det femte: Det Konservative Folkeparti går gerne i dialog med de øvrige partier om en forbedring af aktiveringsindsatsen for de ledige. Jeg siger og mener: forbedring af aktiveringen.

Nu begynder vi at se resultatet af de seneste års opstramninger af arbejdsmarkedspolitikken.

Der er kommet flere kunder i butikken, og nu viser det sig, at kommunerne og arbejdsformidlingen til tider har for dårlige varer på hylderne. Det skal der naturligvis gøres noget ved, men vi skal her i Folketinget passe på ikke at miste orienteringen og begynde at ryste på håndnen netop nu.

SF og CD mener, der skal skabes permanente offentlige job i stedet for aktivering. Ideen er lige så dårlig, som den er gammel. Øst for Jerntæppet bekæmpede man indtil 1989 ledighed med et utal af job i den offentlige sektor, men den praksis er de samme lande gået bort fra. Løsningen er naturligvis, at vi giver de ledige et normeret indhold i deres aktivering. Vi skal også have private firmaer langt mere på banen i det spørgsmål. Hverken kommuner eller arbejdsformidlinger tager skade af noget kvalificeret konkurrence om at skabe fornuftige tilbud til de ledige.

For det sjette: Det Konservative Folkeparti ønsker en stramning af retspolitikken. Vi har hidtil stået i forreste række, når de præventive indgreb blev iværksat over for ungdommen, og det vil vi fortsat gøre. Men, men: Hver eneste gang vi skal skærpe kursen over for de kriminelle elementer, går det jo galt for regeringen. Det er de samme og de samme, som forøver kriminaliteten, når vi taler om indbrud, vold og røveri. Nye voldspakker kommer som en lind strøm, men man springer over, hvor gærdet er lavest, når vi taler om de gammelkriminelle, som udøver den grove vold. Jeg tænker ikke her på de unge mennesker, for her er der lavet mange gode tiltag.

Sidste gang man skulle stramme skruen over for de gammelkriminelle, var det den bestialske vold, som skulle straffes yderligere. Det viste sig så, at det blev en 30-40 sager om året ud af 8.000 voldssager. Vi mener fra konservativ side, at det er utrolig slapt, og at det er for svagt. Det Konservative Folkeparti er på borgernes – på ofrenes – side i denne sag.

Hvis man tager et eksempel: En yngre mand stjæler en bil, kører med 120 km/t ind gennem byen i myldretiden, kører over for rødt lys og slår et andet menneske ihjel – og hvad så? Straffen er nogle måneders fængsel, maksimalt omkring 1 år, alt afhængigt af omstændighederne. Er det rimeligt for at berøve et menneske livet og berøve en familie dens kæreste øje? Det er ikke Det Konservative Folkepartis holdning. Vi ønsker at stramme op over for den personfarlige kriminalitet.

For det syvende: Det Konservative Folkeparti vil arbejde på at få strammet op på udlændingeområdet. Af tirsdagens tale kan vi forstå, at statsministeren erkender, at der er et problem, og det er klædeligt; men det er uklædeligt, at statsministerens våben er endnu en studiekreds. Vi mener ikke, det er godt nok. Der er ting, der kan gøres her og nu.

Vi skal have strammet op på udlændingelovens forsørgelseskrav, på kravene til at blive dansk statsborger og de facto-flygtninges krav på opholdstilladelse, som vi mener bør afskaffes. Vi vil også have ændret reglerne for familiesammenføring; vi skal have erstattet retskravet med en konkret og individuel bedømmelse i hvert enkelt tilfælde.

Lad mig til slut nævne et par ting, som jeg rent faktisk fandt ganske opmuntrende i statsministerens åbningstale.

Statsministeren talte varmt for, at vi, når tiden er moden, skal skifte den danske krone ud med euroen. Det Konservative Folkeparti støtter varmt og helhjertet den idé. Euroen forbedrer det indre marked, den skaber prisgennemsigtighed og er et plus for forbrugerne og virksomhederne. Euroen bliver hovedvalutaen for dansk erhvervsliv. Så selvfølgelig skal vi have op hævet vort forbehold og være med.

Men mens Det Konservative Folkeparti siger klart ja til euroen, siger vi lige så klart nej til den omsiggribende konkurrence om at udstikke stadig tidligere datoer for, hvornår vi skal stemme om det danske ØMU-forbehold. For os er det i al sin enkelthed vigtigere at få et ja end at stemme i morgen. Vi har et klart mål med den folkeafstemning, der kommer, uanset hvornår den kommer. Det ene, klare mål er at få et ja, og efter vores mening når Danmark kun det mål ved en grundig og oplysende debat, som det er vores pligt som politikere at give god tid og plads til.

Også ros til statsministeren for åbningstalens bemærkninger om Kosovo og om Danmarks og NATO's kamp imod tyranni, forfølgelse og undertrykkelse. Det Konservative Folkeparti fralægger sig ikke ansvaret. Vi deltager ikke i kor af ånder, der synger med på Milosevics klagesange. Danmark hører til i fællesskabet af demokratiske nationer, og det giver ansvar – et ansvar, vi skal påtage os, og et ansvar, vi skal være stolte af.

Endelig kom statsministeren i sin tale ind på forholdet til Færøerne. Vi er meget enige i statsministerens betragtninger: Hjemmestyreordnin-

gen kan forbedres og moderniseres, og det bør vi arbejde videre med. Også Det Konservative Folkeparti finder, at Færøerne bør forblive i rigsfællesskabet; men når det er sagt, skal det også siges, at den endelige beslutning træffes ikke her i København. Det er alene en beslutning, der træffes på Færøerne, det er færingerenes eget valg.

At der er enkelte punkter, hvor statsministeren fortjener ros, skal ikke lede nogen til uheldige fejlslutninger. Regeringen er blevet alt for berøringsangst over for at tage fat om de virkelige problemer. Den eneste, der sådan er virkelig aktiv, er skatteministeren. Der er 28 nye lovforslag på vej, så befolkningen kan roligt frygte fremtiden.

Regeringen er jo så glad for studiekredse, så jeg vil foreslå, at alle ministre bør gå i den samme studiekreds for at lære at regere. Så skal vi nok tage over. Vi behøver ikke nogen studiekreds, vi ved godt, hvad vi vil.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Følgende ordførere har meldt sig til første runde af korte bemærkninger: hr. Søren Søndergaard, hr. Jacob Buksti, fru Mimi Jakobsen, hr. Jes Lunde, fru Pia Kjærsgaard og hr. Kim Behnke.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg har to spørgsmål til den konservative ordfører.

På et tidligere tidspunkt hørte vi jo om Venstres visioner på skatteområdet. Nu kan man jo sige, at Venstres visioner er ret ligegyldige, medmindre det får støtte fra Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, så derfor vil jeg da godt spørge De Konservatives ordfører, om han er enig i, at der skal hives 50 mia. kr. ud af afgiftssystemet, og at de 50 mia. kr. i stedet skal finansieres ved, at borgerne skal betale tusindvis af kroner for at kunne få dagpenge under ledighed og sygdom. Hvad mener De Konservative om Venstres visioner?

Det andet spørgsmål er angående politiforliget. Vi skal have mere politi på gaderne, og det kan vi kun få, hvis der kommer flere penge, siger den konservative ordfører. Et øjeblik var jeg lidt i tvivl om, hvorvidt det var den konservative ordfører eller politiets fagforening, der talte. Det var vel den konservative ordfører, men det lød næsten, som om det forlig, der er i dag, var noget, der var blevet trukket ned over ho-

vedet på Det Konservative Folkeparti, og derfor vil jeg godt bede hr. Bendt Bendtsen bekræfte, at det forlig og de rammer, der ligger for politiets arbejde, er et forlig og nogle rammer, som Det Konservative Folkeparti har tilsluttet sig.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg vil sige til hr. Søren Søndergaard, at jeg gerne vil forklare om den konservative skattepolitik, og så kan han stille spørgsmålene til Venstre om deres skattepolitik. I Det Konservative Folkeparti mener vi, at vi skal have nedsat personskattetrykket til hjælp og til gavn for os alle sammen og for, at virksomhedernes konkurrenceevne kan blive bedre i fremtiden.

Så med hensyn til de lidt platte kommentarer om politiforliget: Det Konservative Folkeparti står bag det politiforlig, og hvis hr. Søren Søndergaard havde fulgt bare en lille smule med i timen, ville han vide, at der er blevet tilført 300 mio. kr. i 1997, bl.a. på baggrund af Det Konservative Folkeparti i et forlig med regeringen. De penge er ikke videreført, plus at dansk politi står over for opgaver vedrørende tryghed og bandekriminalitet, hvad statsministeren egentlig har været inde på. Så jeg vil gerne have lov til at sige, at Det Konservative Folkeparti ønsker en uændret ramme og ønsker 200 mand mere om året i de næste 3 år.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg har to opfølgende spørgsmål, og det ene er: Hvad vil Det Konservative Folkeparti gøre ved det grænsehandelsproblem, som jo opstår i takt med den stigende integration i EU? Det kunne være interessant at høre. Vil man forholde sig til det, og hvordan vil man forholde sig til det?

Det andet spørgsmål er: Er der ikke andre måder at få flere politifolk ud i nærområderne på end ved nødvendigvis at give flere penge til politiet? Der kom jo f.eks. en rapport i går, som mere end antydede, at der var områder, især i specielle dele af landet, hvor der var mulighed for at skaffe ressourcer til at få flere politifolk på gaden gennem en rationalisering inden for politiets egne rækker. Det undrer mig, og mit spørgsmål til hr. Bendt Bendtsen er så: Er det fuldstændig udelukket for Det Konservative Folkeparti, at vi går ind og kigger på, hvordan politiet løser sine opgaver? Er politikorpset det eneste sted i Danmark, hvor der ikke skal rationaliseres?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg vil gerne have lov til at sige, at Det Konservative Folkeparti medvirker da gerne til at se på de rationaliseringer, der overhovedet kan opdrives inden for etaten på det område. Derom kan der ikke være nogen tvivl.

Med hensyn til de flere folk, vi mener, der skal bruges inden for politiet, må vi konstatere, at et af de steder, hvor vi mener, der bør gøres en ekstra indsats, er nærpoltiet. Jeg tror, det er gået op for de fleste, og regeringen vil også prøve at skaffe flere folk til det område. Alt andet lige må vi sige, at de steder, det sander til i øjeblikket, er det på baggrund af personalemangel, for man flytter altså folk ind fra nærpoltistationerne, plus at der ligger overarbejds-pukler af kæmpestørrelse.

Så med hensyn til skattetrykket: Jamen vi har jo i vort finanslovpålag prioriteret, hvad vi mener er det vigtigste, og det er, at vi gennem de næste 4 år ønsker at afskaffe mellemskatten. Det er altså en prioritering, vi har valgt som vores egen.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg har tidligere ønsket tillykke til den nye konservative ledelse, og jeg har også ønsket tillykke med, at her har vi jo et borgerligt parti, der virkelig vil være sig selv bekendt: Her er skattelettelser. De Konservatives skattepolitik er uforandret. Skattelettelser, skattelettelser, skattelettelser, betalt gennem de mest asociale nedskæringer overhovedet. Luftsteg og vindfrikadeller!

Det kan være, det er, fordi man ikke har holdt en studiekreds, selv om man vist har gjort det det sidste stykke tid; men det kunne jo også være, at det er, fordi hr. Bendt Bendtsen, De Konservatives leder, kommer fra Odense. Det gjorde H.C. Andersen jo også, og derfor kan det være, at det er et eventyr, som går ud på at sige: De Konservative har en plan. De synes, de rige i Danmark har for få penge, og at danske virksomheder og deres aktionærer tjener for lidt. De vil fjerne mellemskatten, 3,3 mia. kr. De vil give skattelettelser til virksomhederne, 12,3 mia. kr.

Det er mange penge at give ud, penge som vi ikke har, medmindre der skal skæres i velfærd, og det bliver en regning, der skal betales. Og regningen sendes ikke kun videre til den danske befolkning. Nej, De Konservative vil spare 3,1 mia. kr. på de fattige og nødstedte i

den tredje verden, og det er desværre ikke et eventyr.

Mener De Konservative virkelig, at det er de fattigste i verden, der skal betale for de rige i Danmark?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg skal da bekræfte, at på Fyn er vi stadig væk stolte af H.C. Andersen.

Jeg kan sige med hensyn til vore skattelettelser: Der blev smidt nogle tal på bordet heroppefra i dag. Det, det drejer sig om koldt og kontant, er, at vi på personskatteområdet, på erhvervsskatteområdet i vores finanslovpålag har afsat en pulje på 5,5 mia. kr. Det skal altså sammenholdes med, at vi har offentlige udgifter på 586 mia. kr., vi har statslige udgifter på 400 mia. kr.

Det, vi beder om stille og roligt, er moderate, finansierede skattelettelser krone for krone, og det svarer til, at når hr. Jacob Buksti løber ned til købmanden og har 400 kr. at handle for, så skal der spares en femmer. Det kan han gøre, det kan vi gøre, og det kan familien Danmark gøre.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Problemet er, at der er nogle, der også tager det på kassekredit.

Men jeg skal bare have bekræftet, for nu var hr. Bendt Bendtsen så åbenhjertig før at sige, at for De Konservative var det jo et spørgsmål om prioritering: Er det så ikke også et spørgsmål om prioritering, når man skal finansiere de der lettelser for de rige og velstillede i Danmark, at man så vælger at finansiere det med en reduktion af ulandsbistanden, altså at de fattige i de fattigste lande skal betale for, at de rige i Danmark kan få mere? Er det ikke korrekt forstået?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Vi har masser af gode besparelsesforslag i De Konservatives gruppe, og det er da rigtigt, at et af punkterne, 2,3 mia. kr., var at beskære ulandsbistanden fra 1,0 pct. til 0,8 pct. Selv om vi gør det, er vi stadig væk et af de lande i verden, der yder mest; vi er faktisk nummer fire, mens resten af Europa er nede på 0,45 pct.

Dér må jeg sige, at vi har valgt de her skattelettelser, ikke kun fordi det er, hr. Buksti siger, de rige. Vi gør det, fordi vi mener, at vi kan for-

bedre Danmarks konkurrenceevne. Og man oplever, at både hollændere og tyskere begynder at tale om skattelettelse, ja, selv broderfolket i det socialdemokratiske Sverige opererer nu med luftballoner om skattelettelse i en størrelsesorden, vi andre ikke tør tænke på.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jamen jeg vil gerne spørge hr. Bendtsen, da jeg nu med bedrøvelse har hørt, at bl.a. de tanker, CD har lagt frem om alternativer til aktivering vel nærmest faldt på klippegrund hos hr. Bendtsen.

Mener hr. Bendtsen virkelig, at 55-årige kvinder og ligeså mænd har det bedre rundt omkring i hele denne aktiverings-/uddannelsesindustri, end de ville have det på gode, gedigne job? Om disse nu var offentlige eller private, skal jeg lade være usagt. Det kunne jo være, at serviceideen kunne brede sig til det private erhvervsliv, hvor den også er aldeles ukendt, når man sammenligner med sin egen barndom i hvert fald.

Ville det virkelig være værre at lade folk bemandede busser, togstationer, alle de steder, hvor folk føler sig mere eller mindre utrygge? Nu har hr. Bendtsen jo gjort meget ud af trygheden i samfundet. Ville det ikke være bedre, at man havde dem rundt omkring på plejehjem, hos hjemmehjælpen som før, alle de steder, hvor offentligt ansatte i dag løber alt for stærkt?

Jeg nævnte sygeplejersken, som sagde, at der er to sygeplejersker til at passe 51 gamle. Skal vi virkelig stadig ofre aktivering og dagpenge og kurser og kurser på folk, som ville være eminente til at give en hånd med inden for alle de områder?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Der kan ikke herske nogen tvivl om, at Det Konservative Folkeparti mener, at vi skal have en ordentlig service, ligegyldigt om vi taler om sygehuse, plejehjem eller andre steder. Her diskuterer vi aktivering, om vejen frem i aktiveringen er at ansætte folk i den offentlige sektor. Og vi mener, at det er en forkert vej at gå. Det er det, vi stiltfærdigt siger. Vi kan jo så høre, at der er andre end os, der siger det.

Altså jeg kan da sige, at Det Konservative Folkeparti er klar over alderskrimineringen af de 50-60-årige ledige. Vi er også åbne, når der nu skal forhandles på det her område igen. Vi

har faktisk i tidligere folketingsssamlinger været fremme med et øget løntilskud, selv om vi ikke mener, at tilskud er en god ting; men vi har faktisk tænkt på at prioritere nøjagtigt den gruppe, fru Mimi Jakobsen nævner, så den får fortrin, når vi skal prøve at skaffe job, og vi mener altså ikke, det er den rigtige vej kun med ansættelse i den offentlige sektor.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Nu behøvede hr. Bendtsens bestræbelser jo heller ikke alene at være rettet mod den offentlige sektor. Hr. Bendtsen kunne jo bl.a. gå ind og yde en behjertet indsats inden for f.eks. hjemmeservice, for der har vi jo faktisk private ansættelser i private virksomheder – skabt af ledige oven i købet.

Men lad det nu ligge. Som jeg siger, det altafgørende er ikke, at det er i den offentlige sektor; men det altafgørende er, at man skal finde vejen frem, siger hr. Bendtsen. Jamen hvad er vejen frem for folk, der blive sendt på nogle kurser, der intet har at gøre med det, de i virkeligheden selv er bedst til? Det kan være omsorg, det kan være rengøring, det kan være pasning, nogle af de ting, der altid er blevet set ned på, men som er hjertet i alt det i den offentlige sektor, hvor der er direkte kontakt mellem den, der har brug for hjælpen, og den, der kan give den.

Det er nogle af de bedste job, man kan udbyde, for de vækker i den grad glæde og tilfredshed, og de er så afgørende for de mennesker, der skal have dem. Vi ved alle sammen, at de mangler, og det er jo ikke nyopfundne job. Det er job, der alle sammen var her for 30 år siden. Der var 300.000-400.000 servicejob i både den offentlige og den private sektor, der er væk i dag.

Det er bare det, jeg efterlyser en forståelse for, i stedet for at man fokuserer på det med offentlig sektor: adr-bvadr, privat sektor: hurra.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg vil gerne gentage endnu en gang, at synspunktet er det samme. Det Konservative Folkeparti mener, at vi skal have en ordentlig sektor på hele det område, som fru Mimi Jakobsen står og fremkommer med, men det rejser altså det fundamentale problem, at vi ikke mener, at vi klarer arbejdsløsheden ved ansættelser i den offentlige sektor.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jo, men det er jo så også i orden, hvis De Konservative havde et brugbart alternativ.

Jeg er enig i, at vi skal sige, at alle, som vi i øjeblikket har i aktiveringssystemer, og alle, der er i en eller anden form for ledighed, dem ansætter vi i den offentlige sektor pr. 1. januar. Det er der jo ikke nogen der gør sig forestillinger om.

Jeg synes, det er helt fint, hvis vi kan få en større kvalitet i aktiveringen, sådan at der er perspektiv for den enkelte i, hvad vi stiller op af uddannelse, at vi meget, meget gerne laver en øget indsats, får et bedre samarbejde med det private erhvervsliv, f.eks. som man er i gang med i Horsens, hvor man får det private erhvervsliv til at tage imod nogle af de ledige. Det synes jeg er super.

Men er Det Konservative Folkeparti ikke kommet så langt i stoffet endnu, at også Det Konservative Folkeparti erkender, at det ikke er nok? Har man ikke den erkendelse, at det ikke er nok? Der er nogle mennesker, som vi ikke kan få ud ad den vej. Der vil være nogle mennesker, hvor det eneste alternativ, sådan som regelsættet i øjeblikket er, er, at de skal aktiveres igen og igen og igen og igen; de kommer ingen vegne.

Det betyder, at vi spilder de offentlige midler, det betyder, at vi misbruger de menneskers tid, at vi behandler dem uværdigt, og det er dér, vi så siger i fællesskab, SF og CD: Der er det mere logisk og meget bedre at ansætte dem i nogle ordinære job, så de får lov til at lave et fornuftigt stykke arbejde.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg tror, jeg bliver nødt til at gøre opmærksom på, at man kun har 1 minuts taletid.

Hr. Bendt Bendtsen.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg tror nok, at Folketinget generelt har set mere på kvantiteten af aktiveringen end på kvaliteten. Det kan der måske være noget normalt i, når man nu prøver på at gå fra 4 år ned til 1 år. Der har været utrolig mange udbydere, og i dag må vi konstatere, at kvaliteten er for ringe. At begynde at opgive, det ved jeg ikke.

Om det projekt i Horsens, hr. Jes Lunde taler om, kan jeg sige, at den konservative ledelse

faktisk i sidste uge besøgte daghøjskolerne i Horsens for at se på den måde, som de greb det an på. Og utrolig mange i de projekter, ja helt op til 80 pct. i nogle jobgrupper, kom i gang igen.

Så der er forskel på, hvordan det gøres, og der er da ingen tvivl om, at i de forhandlinger, som vi nu skal i gang med på det her område, vil vi meget fokusere på kvaliteten i aktiveringen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg synes, det er fremragende, at den konservative folketingsgruppe tager på studietur. Jeg synes, det er fremragende, hvis Det Konservative Folkeparti har været på en daghøjskole og dér oplevet, at 80 pct. af de kunder, man har dér, med kvalitet kommer videre.

Må jeg så spørge: Er det så stadig væk efter den studietur Det Konservative Folkepartis politik, at daghøjskolerne skal lukkes?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Nej, det mener Det Konservative Folkeparti ikke, og det står heller ikke i vores finanslovsoplæg.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg lyttede selvfølgelig med særdeles stor interesse til De Konservatives ordfører, hr. Bendt Bendtsen, og jeg bemærkede – og det fornøjede jeg mig da vældig meget ved – at hr. Bendt Bendtsen ville stramme op på udlændingeområdet. Det synes jeg er meget, meget fornuftigt.

Hr. Bendt Bendtsen kom også med nogle konkrete forslag, hvor jeg på forhånd kan sige, at det synes jeg lyder godt. Det vil Dansk Folkeparti naturligvis støtte; det er forslag, hvoraf vi selv har fremsat nogle, og jeg synes, det lyder godt.

Men betyder det, at De Konservative ikke er tilfredse med udlændingeloven, som den er, at det forlig, som De Konservative var en del af sammen med Venstre, ikke er gældende, at man virkelig, hvad der er Dansk Folkepartis håb og ønske, efter næste folketingsvalg vil sætte sig sammen, de partier, der gerne vil være med til stramninger, og formulere en politik på det her område?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg kan da sige, at Det Konservative Folkeparti stemte for udlændingeloven sidste år, og det gjorde vi, fordi vi går på banen og arbejder på det her område. Vi mente, at der var fornuftige tiltag, der trak i den rigtige retning. Der var måske også noget, vi ikke var så imponerede over, men Det Konservative Folkeparti er borgerlige stemmer, der arbejder, og vi står ved de indsatser og de stramninger, vi faktisk fik igennem.

Vi nåede så ikke at stemme for integrationsloven; vi kan en anden dag komme ind på, hvorfor vi ikke gjorde det. Vi stemte for udlændingeloven, fordi vi fik nogle markante opstramninger. Bl.a. var et af lodderne i vægtskålen for os, at der blev lagt en hårdere kurs for kriminelle udlændinge, der så blev udvist.

Jeg må sige, at for os er det vigtigt, at vi får nogle resultater, når vi forhandler, og vi vil hellere være med på banen end stå og råbe op på sidelinjen.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen det var ikke det, jeg spurgte hr. Bendt Bendtsen om.

Prøv at kigge den tale igennem, som De Konservatives leder lige har holdt, og hvor der var en lang række konkrete nye ændringer, nye stramninger i udlændingeloven. Dér er det, jeg spørger hr. Bendt Bendtsen: Skal det stå til troende også efter næste folketingsvalg, at man vil stramme op på det her område?

Så skal jeg lige minde hr. Bendt Bendtsen, som måske har glemt det, om, at når De Konservative undlod at stemme til integrationsloven, så var grunden jo, at hvis De Konservative og Venstre havde stemt imod, var den faldet. Nu brugte man det her taktiske fif, at så var der i hvert fald ikke et flertal imod loven; den gik igennem, ikke direkte med De Konservatives stemmer, men De Konservative og Venstre var medvirkende til, at vi fik en integrationslov, fordi man ikke stemte imod.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Vi synes faktisk, at der var rigtig mange gode elementer i integrationsloven, og det er der stadig væk, bl.a. det, at man får taget fat på et tidligere tidspunkt, så man får integreret nogle mennesker.

Årsagen til, at vi i sidste omgang ikke ønskede at stemme for loven, var alene debatten med Det Radikale Venstre, som jeg ikke behøver at træde i i dag. Det var årsagen.

Og så om udlændingeloven: Jamen vi står ved det, vi siger, når vi nu i dag fra talerstolen har sagt, at vi ønsker de her stramninger på det her område. Det er konservativ politik, men i øjeblikket tæller De Konservative 15 mandater; det er derfra, vi arbejder.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jamen jeg vil sige til hr. Bendt Bendtsen: Lad os så blive konkrete.

På udlændingeområdet bebudede hr. Bendt Bendtsen, at Det Konservative Folkeparti også ville have strammet op på indfødsretsreglerne, men det er jo et af de områder, hvor Folketingets medlemmer er meget, meget præcise og meget konkrete, de tre gange om året, hvor vi stemmer om de store kataloger og alle dem, der skal have dansk indfødsret.

Mit spørgsmål er nu: Vil vi opleve, at Det Konservative Folkeparti begynder at stemme nej ved tildelingen af indfødsret til forskellige kriminelle, der har brugt deres ophold i Danmark til en kriminel løbebane, eller vil vi stadig væk se Det Konservative Folkeparti stemme ja til, at de skal have dansk indfødsret?

Og hvad mener Det Konservative Folkeparti om det faktum, at unge, der er født af udlændinge, når de fylder 18 år, bare går op på statsamtet og sætter en underskrift på en lap papir, og uanset hvor mange gange og hvor meget de har været i fængsel, så bliver der ikke taget stilling til det ved tildeling af indfødsret?

Vil vi også dér se Det Konservative Folkeparti gå aktivt ind og prøve at hindre, at så mange kriminelle udlændinge bliver danske statsborgere, eller er det kun ord?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Hvad angår retten til dansk statsborgerskab, kan jeg sige, at Det Konservative Folkeparti står uden for det forlig, der er indgået ind over regeringen og ud til SF og sammen med Venstre. Det står Det Konservative uden for i dag, fordi der er nogle punkter, hvor vi mener, at man ikke automatisk burde give mulighed for dansk statsborgerskab.

Der er blandt andet to punkter, hvor vi mener, der er modstrid i det, og det er dér, hvor

man automatisk får dansk statsborgerskab, når man bliver 67 år, uden at kunne ét eneste ord dansk. Det ønsker vi ikke; derfor er vi ikke med i den del af den aftale hos justitsministeren.

På samme måde med folk, der bliver udvist af landet, kommer tilbage, gennemgår en karrensperiode og så får muligheden for at blive danske statsborgere. Der er vi heller ikke med, fordi vi mener, at hvis man én gang er udvist af Danmark, så skal man fortabe retten til at blive dansk statsborger.

Og så må jeg sige, at omkring de kriminelle udlændinge har vi markant markeret gentagne gange, hvad vi mener om den sag.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jo, men det er ikke nok at komme med markeringer, må jeg sige til hr. Bendt Bendtsen. Disse 15 konservative stemmer, som var borgerlige stemmer, der vil arbejde, de skal arbejde med deres pegefinger en gang imellem, nemlig når der skal trykkes på knapperne, netop fordi Det Konservative Folkeparti ikke er med i den studehandel, der ligger om såkaldte kontor-cirkulærer.

Så er spørgsmålet: Betyder hr. Bendt Bendtsens meldinger i dag, at når der er kriminelle udlændinge, der skal tildeles dansk indfødsret, så kommer vi til at opleve 15 røde knapper hos Det Konservative Folkeparti, eller stemmer man stadig væk for, som man har gjort hidtil?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg vil gerne give hr. Kim Behnke et helt klart svar. Når vi ikke er med i det her, er det, fordi vi ikke mener, de skal være danske statsborgere. Det, vi ønsker, er så den politik, vi har på det område, og vi ønsker ikke, de kommer med på de her forslag.

Hvis de er kommet ind i kriminalitet på de grænser, som Det Konservative Folkeparti står for, jamen så må jeg omvendt sige, at hvis de så står på lovforslaget til allersidst, så ønsker vi ikke at straffe 1.400 mennesker, fordi der er 5, der ikke opfører sig ordentligt.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror, hr. Bendtsen vil tilgive os, at det ikke sådan udelukkende er høflige lykønskninger,

men også en vis interesse for, hvad det leder-skifte, vi har set i Det Konservative Folkeparti, faktisk betyder.

Jeg lagde mærke til, at i sommer, da vi havde en debat om Udlændingestyrelsen og en konstatering af, at der i hvert fald på ét væsentligt punkt var sket fejl, sagde hr. Bendt Bendtsen: Ja, når en tømrer slår 1.000 søm i, så er der jo et af dem, der går skævt. Det syntes jeg var en holdning, som på det menneskelige plan stødte mig. Men der kan jo være så mange ting, der farer en i munden.

Men da jeg så hørte hr. Bendtsens udtalelser om, hvad der skulle ændres på flygtningeområdet, mener jeg også, jeg hørte, at man fra Det Konservative Folkepartis side ville afskaffe de facto-flygtningebegrebet. Altså mennesker, der kommer hertil personligt forfulgte, på flugt fra Saddam Hussein, det iranske præstestyre, Milosevic eller andre, dem skal vi altså ikke længere have. Var det rigtigt hørt, eller hørte jeg forkert?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Der er cirka en tredjedel af dem, der får flygtningestatus i Danmark, der opfylder FN-konventionens bestemmelser om flygtningestatus. De to tredjedele er på de facto-området.

Altså forskellen mellem, hvordan man agerer her i Danmark og gør det i udlandet, f.eks. i Tyskland, er jo netop, at vi har et begreb, der af tungtvejende årsager giver folk ret til ophold, og det giver altså et permanent ophold efter 3 år. Der er vi anderledes end resten af Europa, og i Det Konservative Folkeparti tror vi, det er utrolig vigtigt, at vi på flygtningeområdet prøver at få det koordineret, så Danmark ikke går enegang.

Tyskland har jo sin »Duldung«, hvor man giver muligheder for et ophold, men det er altså ikke varigt ophold efter 3 år. Der er vi forskellige i forhold til Tyskland, og hos De Konservative har vi altså den holdning, at vi må prøve at samordne flygtningepolitikken i Europa, så Danmark ikke står med nogle givtigere forhold, end man gør på den anden side af grænsen.

Nu skal vi passe på, hvad det her udvikler sig til, for det er selvfølgelig menneskeskæbner, det er mennesker, vi taler om, mennesker, der skal behandles ordentligt – det er en del af den konservative livsidentitet – men derfra og så til at sige ... ja, tiden er gået.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Jørgen Estrup. Jeg vil godt bede om, at man, når man er i de her kvikke runder, så bliver heroppe, så det ikke først og fremmest er Dansk Vandrelaug, der får glæde af den her ordning:

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg skal tage vandrestøvlerne på næste gang.

Jeg var glad for de sidste bemærkninger, hr. Bendtsen kom med, for de åbnede dog alligevel for en dialog. Men jeg vil godt spørge hr. Bendtsen, for jeg ved, at med den professionelle viden, som hr. Bendtsen har, er han også klar over, at de mennesker, vi taler om her, jo altså er mennesker, som er individuelt bedømt af et flygtningeævn, som har domstolslignende karakter. Det går efter meget stramme kriterier, indimellem så stramme kriterier, så ingen udenfor rigtig forstår det, når menneskeskæbnerne kommer på bordet: Mener hr. Bendtsen virkelig, at dette er et løst system, og at vi er åbne i forhold til, hvad der sker andre steder?

Jeg hørte, hvad statsministeren sagde på det punkt: Vi har Danmarks skrappeste flygtningelov, er der nogle, der siger.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg hørte hr. Estrup sige, at vi har Danmarks skrappeste flygtningelov. Ja, det har vi måske nok. Det var nok verdens strammeste, statsministeren mente den dag.

Altså jeg mener stadig væk, at vi ser på det her menneskeligt, men omvendt er vi nødt til at koordinere vores politik på dette område, og i dag er vores regler anderledes, når vi taler om dem, der får opholdsstatus af tungtvejende årsager.

Jeg er godt klar over, at andre lande i Europa, de lande, der omgiver os, har andre regler. Her må vi konstatere, at Danmark gør flygtninge til indvandrere efter 3 år, og det er vi ikke enige i. Det var det, jeg stille og roligt sagde.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Og så går vi til anden runde. Der har foreløbig meldt sig to: hr. Søren Søndergaard og hr. Jes Lunde.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg synes, det var en lidt gratis omgang, at den konservative ordfører meddelte, at De Konser-

vative ikke støtter hr. Brixtoftes plan, for hr. Brixtofte har jo en pointe. Han har jo en pointe, der hedder, at man kan komme i en situation, hvor Danmark bliver tvunget til at nærme sig EU-gennemsnittet for moms og afgifter på grund af grænsehandelsproblematikken. Og så svarer hr. Bendt Bendtsen: Jamen vi har et forslag om nedsættelse af mellemskatten. Men mellemskatten gør jo ikke noget ved grænsehandelsproblematikken, vil jeg sige til hr. Bendt Bendtsen.

Det er derfor, jeg efterlyser: Hvad er Det Konservatives forslag til at imødegå det problem, der kommer af den øgede EU-integration, som Det Konservative Folkeparti er så stor en fortaler for?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Hr. Søren Søndergaard har problemer med, at Det Konservative Folkeparti ikke rigtig vil kommentere Venstres udmeldinger og Venstres skattepolitik. Det må nu engang være Venstre.

Og jeg må nok sige om grænsehandel: Jamen selvfølgelig er der nogle problemer hen ad vejen, vi er nødt til at se på. Hvordan de løses, jamen det tager vi stilling til.

Jeg vil gerne sige, at når vi i vores oplæg er kommet med en reduktion af mellemskatten, personskattetrykket, så er det for at give virksomheder bedre mulighed for at eksportere, for at få flere arbejdspladser. Det er den vej, vi ønsker det skal gå. Og så må hr. Søndergaard altså spare krudtet til hr. Peter Brixtofte efterfølgende.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jamen jeg forstår godt Det Konservative Folkepartis ubehag ved at kommentere det her spørgsmål, fordi det jo lige præcis sætter fingeren på det ømme punkt, at man kan ikke gennemføre den EU-politik, som Det Konservative Folkeparti står for, uden at det på et eller andet tidspunkt får konsekvenser for skatte- og afgiftsniveaet.

Og når man ikke kan have skatter og afgifter, som vi har det i dag, så må man skaffe pengene et andet sted fra. Og der har Det Konservative Folkeparti ikke noget bud på, hvor de skal komme fra. Det er derfor, denne diskussion er utrolig ubehagelig for Det Konservative Folkeparti.

Jeg synes, Det Konservative Folkeparti skal svare klart og tydeligt: Hvordan løser man grænsehandelproblematikken? Hvorfra vil man skaffe de milliarder, som skal puttes i kassen i takt med den EU-harmonisering, som Det Konservative Folkeparti kæmper så heftigt for?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jamen selvfølgelig er der et problem omkring grænsehandelen. Det vil der også komme fremover. Men hvad angår benzinafgifterne, om de bliver sat op i Tyskland og ned i Danmark eller lignende, og hr. Brixtoftes ageren i denne her sag, må jeg skuffe hr. Søren Søndergaard endnu en gang. Altså hvad hr. Brixtofte mener i den her sag er ikke noget, jeg vil tage stilling til.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil såmænd bare kvittere for, at Det Konservative Folkeparti nu åbenbart ikke vil nedlægge daghøjskolerne mere. Man har valgt at tage ud og besøge de daghøjskoler, som man ville nedlægge, og så har man fundet ud af, at de faktisk gør et godt stykke arbejde, hvor rigtig mange af dem, de har fat i, kommer videre i uddannelse og arbejde. Det vil jeg simpelt hen bare tage hatten af for. Det synes jeg er godt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Jes Lunde som ordfører.

Jes Lunde (SF):

På tærsklen til det nye årtusind må vi i et tilbageblik sige, at der er sket en kolossal udvikling i det danske samfund i løbet af det sidste århundrede. Indkomsterne er steget dramatisk. Sult, dyb fattigdom og udbredt tuberkulose fra sidste århundredskifte er blevet til noget, vi kun erindrer fra en fjern fortid. Velfærdssamfundet er udviklet, så det sikrer borgerne gode livsbetingelser på mange felter: fra gratis skolegang og lægehjælp til pension i alderdommen.

Indkomstforskellene er blevet udjævnet, så afstanden mellem høj og lav i samfundet er indsnævret. Meget er nået, og når sandheden skal frem, er der jo nået betydelig meget mere, end nogen havde forestillet sig for 100 år siden. Vi kan se tilbage på et historisk forløb med en mild undren, men når sejren over den udbredte fattigdom så er fejret, må vi til gengæld også kigge kritisk på det samfund, vi i fællesskab har udviklet.

Indkomstudviklingen har været kolossal og indkomstudjævningen stor, men har denne udvikling i sig selv været nok til at skabe gode livsbetingelser og plads til det enkelte menneske på enhver måde i samfundet? Vi skal desværre ikke kradse ret meget i overfladen, før der dukker store problemer op. Det, der især afgør, om man kan føle sig med i det danske samfund økonomisk og socialt, er, om man i den erhvervsaktive alder er med i arbejdsfællesskabet, om man har fundet et godt fodfæste på arbejdsmarkedet.

De økonomiske levevilkår for dem, der står uden for arbejdsmarkedet, er markant ringere. Vi ser selvfølgelig ikke sult og dyb materiel nød i Danmark, men de økonomiske muligheder er skrabede, og arbejdsløsheden er økonomisk en overraskende brutal oplevelse for de fleste, der kommer ud for den. Efter lang tids ledighed kan det gå forrygende galt, hvis man ender med en bistandshjælp, som man let kan miste helt selv ved en minimal samlet husstandsindkomst. Jo, de økonomiske øretæver er særdeles mærkbare i kølvandet på ledigheden.

Derudover betyder det at være arbejdsløs eller på anden måde sat uden for arbejdsmarkedet ofte, at man mister vigtige menneskelige kontakter, fordi en stor af vores sociale kontakthæder er på vores arbejdsplads. Dertil kommer, at selvædet kan gå fløjten. Det ligger dybt i os alle, at vi gerne vil være til nytte og sætte os positive spor i fællesskabet, og får man ikke lov til det, så er det en tung byrde at skulle bære.

Derfor er det for SF så grundlæggende uacceptabelt, at over 100.000 mennesker befinder sig i kanten af vores fællesskab, som udstødte eller marginaliserede på arbejdsmarkedet. For os er det helt centralt, at vi tager de mange menneskers ønske om en plads i samfundet alvorligt. De har krav på at få deres værdighed som borgere tilbage, en ret til at være myndige og genvinde større indflydelse på eget liv.

SF lancerede i maj måned sit udspil »Plads for alle« for at sætte det her problem på dagsordenen, og vi er glade for, at det er lykkedes at få de andre partier til at tage det alvorligt. Især er vi glade for det samarbejde, vi har haft med CD om at sætte det på dagsordenen.

Vi har en forståelse med finansministeren om, at det skal være et centralt tema i efterårets finanslovforhandlinger, og SF's krav er, at der her bliver gjort en kraftanstrengelse for at skabe nye job til mange af dem, der i dag står i kanten af arbejdsmarkedet.

Nogle af reglerne om aktivering af ledige er givetvis lavet ud fra gode hensigter om, at ledige ikke skal synke til bunds i passiv forsørgelse, og vi kan selvfølgelig også finde gode eksempler på vellykket genoptræning og uddannelse, men vi ser samtidig alt for meget tilfældig og underlødigt aktivering, og når det samtidig er tvunget for de ledige at deltage i det, så bliver det både menneskeligt uværdigt og samfundsøkonomisk et helt uacceptabelt spill.

Vi forlanger væsentlig større kontrol med kvaliteten.

Vi skal kunne forlange, at der er udvikling, opkvalificering og perspektiv i hvert eneste tilbud til de ledige, tilbud, der tager udgangspunkt i den enkeltes forudsætninger og bringer vedkommende videre, uanset om det er videre til supplerende af en skolegang, der sluttede for tidligt, en kompetencegivende uddannelse, en arbejdsplads i det private erhvervsliv, eller om vedkommende er i en situation, hvor støttet beskæftigelse er den rigtige løsning. Og hvis det sidste er tilfældet, så må vi sørge for at etablere de nødvendige arbejdspladser på en måde, så vi samtidig får løst væsentlige samfundsopgaver.

Mangelen på hænder i ældreomsorgen, børnepasningen, naturplejen og mange andre steder i det offentlige giver jo plads for mange af de ledige, lige så snart Folketinget tager sig sammen til at droppe forældede ideologiske slagsmål og gribe til handling. Det er på enhver måde bedre at lade de ledige hænder komme i arbejde i stedet for at fortsætte en perspektivløs aktivering.

SF vil gerne kæde hele indsatsen på arbejdsmarkedet sammen med den planlagte reform af voksen- og efteruddannelsen. Her er det helt afgørende for os, at mulighederne for opkvalificering bliver gjort bedre for de korttidsuddannede og ikke ringere.

Regeringens planer om at stramme i uddannelsesmulighederne og øge gebyrerne på voksenuddannelserne er den helt forkerte medicin, hvis det, man ønsker sig, er et samfund, hvor – med Grundtvigs ord – få har for meget og færre for lidt.

Der er brug for en kolossal opkvalificering af de mange, der fik for lidt uddannelse i starten af livet. Flere hundrede tusinde har kun syv års skolegang bag sig, og de betaler prisen ved at stå yderst på arbejdspladserne, når der skal fyres, og derfor skal vi satse massivt på voksenlærlinge, skabe kvalificerede adgangsveje gen-

nem daghøjskoler og produktionsskoler, og hvad mere er: vi skal have virksomhederne engageret i opgaven.

SF foreslår, at der afsættes midler på hver eneste virksomhed, f.eks. til en start en kvart procent af lønsummen, til uddannelsespuljer med det formål at skabe opkvalificering for alle medarbejdergrupper og at forhindre udstødning. Pengene skal administreres af de ansatte og ledelsen i fællesskab, f.eks. gennem lokale aftaler om uddannelsesplanlægning. Vi tror på, at det vil være en kolossal fordel at få virksomhederne engageret og forpligtet i uddannelsesarbejdet, og vi ser det samtidig som en vigtig demokratisering at give medarbejderne indflydelse på udmøntningen.

Voksen- og efteruddannelsen er en meget vigtig sag i det her efterår. Det bør en samlet styrkelse af uddannelses- og forskningspolitikken også være. Det gælder både for individer og nationer i vidensamfundet, at de stærkeste er dem, der har kunnet tilegne sig stor viden, og ikke mindst dem, der er i stand til at sortere i den og finde det væsentlige og bygge videre på det.

Informationsmængderne er allerede nu svimlende, og de mængder, vi i dag skal sortere dagligt, er, hvad man i tidligere generationer skulle håndtere på et helt liv. Det kræver en solid ballast at klare sig igennem det informationsmæssige stormvejr og kunne drage fordel af de mange nye muligheder, fremtidens samfund giver. Derfor er det så vigtigt, at vi er parate til de nødvendige investeringer i viden, og at vi videreudvikler kvaliteten fra folkeskole til universitet og til den livslange uddannelse.

Grundtvigs ideal om, at få skal have for meget og færre for lidt, giver også mening som indgangsvinkel til en hel anden og central del af problemerne med vores velfærdssamfund, nemlig miljøet.

Set i forhold til et helt rimeligt krav om langsigtet miljømæssig bæredygtighed må man desværre sige, at vi er mange, der har for meget. Produktionen og forbruget i dagens Danmark er ikke i harmoni med de langsigtede økologiske muligheder. Vi er på væsentlige punkter på helt forkert kurs, og igen må vi sige: meget er nået. Især de senere års politiske indsats har båret frugt. Der gøres meget for at få styr på vandmiljøet; økologisk jordbrug er blevet løftet fra en forsvindende lille andel i produktionen for få år siden til at være et markant indslag i både produktion og forbrug i dag.

Vi har en international succes i stoppet for anvendelse af freon og et gennembrud for erkendelsen af problemerne med CO₂-udslipene. Men samtidig mangler vi tilstrækkelig forpligtende aftaler om CO₂ for at kunne tøjle den farlige globale drivhuseffekt, og vi har selv herhjemme svært ved at leve op til vore handlingsplaner.

SF vil slå for at holde regeringen fast på måltallene, og vi vil gerne spørge regeringen og statsministeren, hvordan det går med den plan for bæredygtig udvikling, som regeringen skal aflevere i år 2002 som opfølgning på Rio-konferencen.

I Danmark har trafikken f.eks. et direkte stigende CO₂-bidrag, samtidig med at der er en alvorlig stigning i partikelforureningen, og regeringen tøver med de nødvendige indgreb. Vi håber også, at det bliver et stærkt tema i efteråret, og vi opfordrer regeringen til at gribe alle muligheder for fremskridt, bl.a. gennem et langsigtet DSB-forlig.

Samtidig skal vi være bevidste om, at de virkelig store fremskridt ligger i fælles europæisk og global handling. Jeg vil derfor gerne spørge statsministeren, om Danmark i lighed med Holland er indstillet på at benytte fleksibilitetsbestemmelserne i Amsterdamtraktaten til, at 12 EU-lande kan gå videre og iværksætte fælles CO₂-afgifter på EU-plan.

Spanien har blokeret for vedtagelsen af Kommissionens forslag, og for SF at se må vi ikke lade os standse af det. Indsatsen mod drivhuseffekten er en oplagt sag til at skabe premiere på udnyttelse af fleksibilitetsbestemmelsen i Amsterdamtraktaten.

Som en modgående tendens til den øgede økologiske bevidsthed har vi desværre også et stigende kemikaliepres. Over 100.000 forskellige kemiske stoffer kan lovligt markedsføres i EU, selv om kun nogle få tusind af dem er testet for deres påvirkning af miljøet og sundheden – en helt igennem meningsløs situation. Dertil kommer de mange stoffer som f.eks. dioxin, der dannes ved forbrænding eller på anden måde utilsigtet. SF lægger op til en kraftig forbedring af regeringens kemikaliestrategi, bl.a. gennem afgifter, forskning og bedre beredskab i Miljøstyrelsen.

Der er behov for en grundlæggende integration af miljø-, natur- og sundhedshensyn i alle samfundets sektorer internationalt. I den verden, vi ser foran os i de nærmeste 10 år, bliver det væsentligt med et øget internationalt enga-

gement for os alle, hvis vi skal have skabt holdbare fremskridt, både herhjemme og globalt. Det nytter ikke, at vi tror, at vi kan hygge os i smug, hverken økonomisk, miljømæssigt eller sikkerhedspolitisk.

Hvis ikke den vilde liberalisme skal have lov til at hæрге med en hæmningsløs markedsøkonomi, der lægger kloden øde, skaber dyb social nød og hægter de fattigste lande af i udviklingen, så kræver det international vilje til handling og for Danmarks vedkommende især gennem EU og verdenshandelsorganisationen WTO.

Det er afgørende at få indarbejdet sociale- og miljømæssige klausuler i verdenshandelen, så landenes fri adgang til det globale marked forudsætter sociale mindsterettigheder, organisationsret og respekt for internationale miljøaftaler.

De første skridt til denne udvikling er taget, men EU's oplæg til den kommende WTO-konference i Seattle lader meget tilbage at ønske. Vi opfordrer regeringen til at give det den højeste prioritet at få EU til at spille en langt mere progressiv rolle på dette felt, og der er simpelt hen ikke andre end EU, der kan løfte opgaven.

Succesrighed i det arbejde er af afgørende betydning for livsmulighederne for fremtidige generationer, og derfor kan betydningen af denne her sag slet ikke overvurderes. For os er det kædet sammen med viljen til at understøtte udviklingsmulighederne og fremskridtsperspektivet både for de fattigste lande og for at rydde op efter årtiers splittelse i vores eget nærrområde.

Vi tillægger det den allerstørste betydning, at regeringen gør sit yderste for optagelse af de østeuropæiske lande i EU. Det er en lang og svær proces at gøre landene klar til det, og hvis projektet mislykkes, fordi EU mangler vilje til at skabe markedsadgang og øge investeringerne i Øst, så lægger vi grunden til nye konflikter og splittelser med en uforudsigelig nationalistisk opblusning i Øst som et alt for nærliggende perspektiv.

I SF håber vi meget på, at det i starten af det næste århundrede også bliver muligt at civilisere de internationale konflikter. Vi er i SF helt enige i, at det er afgørende for de internationale samfund at få fastslået, at vi ikke vil tolerere etnisk udrensning og folkemord, uanset om det er i Kosovo eller på Østtimor. Det er samtidig vigtigt at få fastlagt, at beslutningerne om indgri-

ben og om, hvornår der skal sættes på diplomati, og hvornår en konflikt er løbet så langt, at vi må indsætte væbnet magt, træffes af FN.

Vi opfordrer den danske regering til at arbejde for et styrket og moderniseret FN og til at modarbejde andre organisationers forsøg på at underminere FN's autoritet. For os at se er FN den eneste internationalt legitime beslutningstager. Til gengæld ser vi meget gerne, at den danske regering arbejder for en betydelig effektivisering af FN, både i beslutningsgange og i militær kapacitet.

Det er for os oplagt at undersøge mulighederne for at reducere stormagternes vetorettigheder og for at få skabt en stående FN-hær, hvor kommandostrukturen er på plads og de nødvendige lande har forpligtet sig til med kort varsel at stille kvalificerede styrker

I SF betragter vi i denne sammenhæng Europahæren som et farligt vildspor. Når udenrigsministeren siger, at Danmarks forbehold over for det militære samarbejde i EU er under pres, burde ministeren vel tilføje: fra ham selv. Der er jo ikke andre lande, der prøver at presse Danmark, lige så lidt som der pludselig er opstået nogen militær trussel imod os, og derfor bør Danmark med rolig og sikker hånd fortsætte med at modarbejde en militær dimension i EU.

Vi har tilsvarende svært ved at se, at Danmark befinder sig i nogen ny situation i forhold til Den Økonomiske og Monetære Union. Heller ikke her er vi under pres. Tværtimod er der ro og stabilitet om dansk valuta, sikret af kombinationen af en fornuftig økonomisk politik med indgreb, når det er nødvendigt for betalingsbalancen som ved pinsepakken, og en god aftale om støtte fra alle andre lande, hvis vi udsættes for et spekulativt pres.

SF er simpelt hen ikke enig med statsministeren i, at Danmark har behov for at melde sig ind i Den Økonomiske og Monetære Union, hverken af beskæftigelsesmæssig, valutarisk eller nogen som helst anden grund. Sandheden er jo, at erhvervsvirksomhederne kan finansiere sig i euro og kan indgå alle deres kontrakter i euro, lige så meget de lyster. De frie kapitalbevægelser gør, at de har deres fulde frihed til uden et sekund at være hæmmet af danske forbehold at finansiere sig på denne måde, og så er der jo ikke ret meget mere at snakke om.

Det kan jo ikke passe, at nogen vil afgive dansk suverænitæt og droppe den principielle adgang til at korrigere valutakurs for evigt, un-

derkaste os bøder fra Bruxelles, bare for at spare 30 kr. i vekselsebyr, når familien Hansen har været på Mallorca og har for meget fremmed valuta med hjem. Så længe Danmark har økonomisk styrke til det, burde der ikke være nogen tvivl om, at vi skal fastholde vores egen valuta.

Derimod er der i samfundet brug for, at vi interesserer os mere for erhvervslivets vilkår og for de seriøse problemer, erhvervslivet måtte have. Uden erhvervsliv, intet velfærdssamfund, så enkelt er det.

Generelt er der en positiv udvikling i de her år med stigende beskæftigelse og god indtjening. Men vi kan også se store udfordringer i horisonten.

Vi skal videnmæssigt være rustet til at klare os med højt lønniveau og høje miljøstandarder i en verden med stigende internationalisering. Og vi skal være bevidste om at sikre tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft i de kommende tiår, hvor befolkningens alderssammensætning ændrer sig, så færre er i den erhvervsaktive alder.

Regeringens strategi over for problemet er at piske a-holdet til en yderligere arbejdsindsats, og at regeringen virkelig mener det alvorligt, kan man vist ikke være i tvivl om efter sidste års efterlønsindgreb. Regeringens meldinger i overenskomstforhandlingerne ligger også på samme linje. Men her glemmer man til gengæld helt lønmodtagernes legitime ønske om at omsætte en del af velstandsstigningen i øget fritid.

Vi opfordrer både virksomhederne og regeringen til at løfte blikket og se på alternativerne. Situationen er en oplagt chance for samfundet til at trække de mangle ind på arbejdsmarkedet, som i dag står i kanten af det.

Vi har en arbejdskraftreserve, og nyttiggørelsen af den er en nødvendighed både økonomisk og socialt for at få samfundet til at hænge sammen. Vi håber, at denne helhedstænkning kan vinde frem i det kommende år.

Det gælder ikke mindst for vore indvandrere og flygtninge, hvor vi skal give det høj prioritet at få vores integrationsarbejde til at fungere, og det kræver bl.a., at arbejdsmarkedet bliver åbnet. Deltagelse på arbejdsmarkedet er ofte det allerbedste integrationsværktøj, samtidig med at det er et af de bedste midler til at imødegå fordomme og fremmedforskrækkelse.

En anden central udfordring er at skabe tilstrækkelig fornyelse i erhvervslivet. Det er i høj grad i vækstlaget af nye virksomheder, ideerne

opstår. Derfor skal vi have en mere bevidst politik, der styrker iværksætterne. Aktuelt drejer det sig bl.a. om bedre hjælp til dem, der er kommet i gang, så vi kan nedbringe det alt for høje antal af virksomheder, der lukker efter få år. Vi ser samtidig meget gerne øgede bevillinger til erhvervsforskere og til samfundets satsning på IT.

SF er ikke partiet, der skal ud og love erhvervslivet en masse skattelettelser; vi har faktisk brug for de penge, vi opkræver, for at finansiere velfærdssamfundet. Men vi bidrager gerne til at reducere det administrative bøvlg og til at finde nye veje ud af problemerne.

Mange virksomheder er f.eks. bekymrede over, om de økonomisk har mulighed for at gennemføre et kommende generationsskifte. Det har ført til krav om en generelt lempeligere skattebehandling.

Der findes allerede gunstige regler, men de er mere møntet på generationsskifte af formuen end af at sikre virksomheden. Og det er det sidste, der efter SF's opfattelse skal styrkes.

Vil man uden for det eksisterende regelsæt, er det, vi kan bidrage med, derfor en model for medarbejderovertagelse, som der findes fortrinlige udenlandske erfaringer med. Faktisk så gode, at der i USA er 14 mio. mennesker, der arbejder i medarbejderejede virksomheder med en produktivitet og indtjening, der ligger over gennemsnittet. Det perspektiv synes jeg må være værd at tænke over for dansk erhvervsliv.

Et sidste tema, jeg vil berøre, er kriminaliteten i samfundet. Ikke fordi den er voksende – den er faktisk dalende – men fordi vi ved, at mange partier slås om at gøre kriminalitet til et vigtigt debattema. Og sandt er det selvfølgelig, at vi aldrig kan få kriminaliteten for langt ned.

SF er parat til at indgå i et forlig, der sikrer mere politi i nærmiljøet, dér hvor politi på gadeplan i hverdagen kan have en god og forebyggende virkning. Men det er her som andre steder i samfundet vigtigt, at vi får en helhedsorienteret indsats, hvor vi også inddrager de muligheder, der ofte udnyttes alt for lidt, i at sammentænke politi og en kvalificeret socialpolitisk indsats. Det halter desværre mange steder og ikke mindst dér, hvor problemerne har vist sig at være størst.

SF håber, at vi i det politiske efterår møder en regering, der har vilje til fornyelse, og en regering, der er parat til at give det en afgørende prioritet at få løst den række af samfundsproblemer, SF har peget på i denne åbningstale.

Det ville være en flot og løfterig start på fremtiden.

Jeg kan til gengæld love et konstruktivt medspil fra SF, båret af idérigdom og vilje til at dele ansvaret for udvikling af et samfund med orden i økonomien, plads for alle, større frihed for den enkelte, miljømæssig balance og et stærkt internationalt engagement i at skabe sikkerhed og i at tage fat på de mange store udfordringer, vi bliver mødt med i en verden i hastig forandring.

Svarene på verdens store problemer i det nye århundrede ligger hverken i den utæmmede markedsøkonomi eller den stærkeste militærmagts ret. Svaret ligger i, at demokratiet vokser, så demokratiske politiske beslutninger bliver afgørende for verdens gang.

Svaret ligger i stigende global bevidsthed om behovet for bæredygtig udvikling og international solidaritet. Verden er fyldt med muligheder. Det er op til os at gribe nuet og skabe fremtiden.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg noterede mig, at SF's ordfører, hr. Jes Lunde, gik meget op i, at vi skal være engageret i at skabe beskæftigelse til den gruppe, der er mest marginaliseret. Det kan være folk, der har været syge i mange år eller haft andre problemer, men som vi altså gerne skulle skaffe beskæftigelse.

Jeg lagde også mærke til, at det faktisk ikke kun var offentlige job, som hr. Jes Lunde talte om. Hr. Jes Lunde talte også om, at virksomhederne skulle engageres i opgaven. Det er vi i Det Konservative Folkeparti meget enige i.

Vi har også mærket os, at SF derfor også tog afstand fra det såkaldte ikkeforslag, der indgik i regeringens finanslovudspil, og som gik ud på, at virksomhederne skulle have en selvrisiko forbundet med de to første sygedage, altså at virksomhederne skulle til at betale en øget omkostning, hvis de antog folk, der måske ikke havde et jernhelbred.

Mit spørgsmål til hr. Jes Lunde er så: Hvad mener SF så egentlig om det nye forslag fra regeringen, som man må gå ud fra er et rigtigt forslag og ikke et ikkeforslag, og som går ud på, at man nu igen økonomisk vil straffe virksomhederne i form af en forsikringsordning, således at vi faktisk gør det modsatte af det, SF har stået og sagt her i dag fra talerstolen, nemlig at

vi skal sørge for, at virksomhederne bevarer et engagement i den her gruppe mennesker.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi giver virksomhederne nogle vilkår, der gør, at de tør tage mennesker ind, som ikke har den fulde arbejdsevne. Hvis den her opgave skal løses, så skal vi være meget bevidste om, at hvis vi skal have fat i mange af de ledige, som vi ikke ønsker skal fortsætte i perspektivløs aktivering, og have dem ud på arbejdspladserne, så skal virksomhederne også føle, at der er tilstrækkelig gode rammer omkring dem.

Derfor har vi foreslået en model, hvor man laver et uforpligtende virksomhedsbesøg, hvor den ledige i første omgang kommer ud på virksomheden en måned eller to og bevarer sine dagpenge, så det er uden omkostning for virksomheden. Så kan man se hinanden an, føle hinanden på tænderne og finde ud af: Er der noget perspektiv i det?

Vi forestiller os så bagefter et hovedforløb på et år eller halvandet, hvor der så er en træning på arbejdspladsen, en uddannelsesplan, hvor man udvikler vedkommende medarbejder, sådan at vedkommende kan blive fastansat senere hen.

Vi er meget optaget af at lave nogle systemer for at opnå det, og der er vi også helt bevidste om, at vi skal være forsigtige med, hvilke byrder vi pålægger. Især hvis det er byrder, som er større for de virksomheder, som tager et socialt ansvar, vil vi være kritiske over for det.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Pia Kjærsgaard som ordfører. Ville hr. Jacob Buksti godt have været ind? Jeg tror sådan set, at vi skal have talen i gang.

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er godt, at der er interesse for sagen.

Statsminister Poul Nyrup Rasmussens åbningstale var jo en meget, meget lang hensigts-erklæring på hele 26 sider. Der var ikke rigtig noget indhold. Det tog lang tid, 55 minutter sad vi på åbningsdagen i Folketingssalen og hørte på statsministeren.

Selvfølgelig synes vi, det er lidt ærgerligt, for statsministeren lagde jo selv i sin tale vægt på, at det var den sidste åbningstale i dette årtusind. Derfor kunne man jo godt have forventet, at den på afgørende områder havde hævet sig

over de andre åbningstaler, som statsministeren har holdt, men det skete desværre ikke.

Statsministeren forspildte lejligheden til konkret at fortælle den danske befolkning, hvad regeringen vil på en lang række afgørende områder. Det er da godt nok, at regeringen er opmærksom på problemerne med det stigende antal udlændinge i Danmark og på volden. Det tager Dansk Folkeparti som et bevis på, at regeringen langt om længe er begyndt at lytte til, hvad vi siger. Det er også glædeligt, at statsministeren tilsyneladende har fulgt godt med i, hvad der skete på Dansk Folkepartis seneste årsmøde, hvor vi påbegyndte vores ældrekompagne. Nu vil også regeringen gøre det bedre for vore ældre medborgere, siger den.

Det, der manglede i statsministerens tale, var en hel masse dynamik og konkretisering. Talen var for meget præget af tomgang, og derfor efterlyser Dansk Folkeparti regeringens konkrete bud på, hvad den vil, hvornår den vil noget og i hvilket omfang. Det lykkedes nemlig statsministeren at tale i hele tre kvarter, små 55 minutter, uden at være ret konkret. Det er jo i sig selv en bedrift, men det betyder desværre, at Folketingets partier ikke har noget eksakt at forholde sig til, og derfor opfordrer jeg statsministeren, når nu statsministeren på et tidspunkt skal op, til allerede i dag at konkretisere regeringens politik på en lang række områder.

Jeg vil da godt nævne udlændingepolitikken. På den ene side afviser statsministeren de problemer, som Dansk Folkeparti har peget på, og samtidig bliver der jo alligevel varslet en indsats mod problemerne. Det er altså en uforståelig snak fra statsministerens side, synes vi.

Statsministeren erkendte i sin åbningstale, at der er store problemer med flygtninge og indvandrere, men der var ikke nogen bud på, hvad statsministeren vil gøre, ud over at der skal udarbejdes en handlingsplan, hvor den første delrapport skal komme til årsskiftet. Jamen det er jo ikke alene det, der skal til. Der er ikke grund til at udarbejde flere tykke rapporter om sagen, når det drejer sig om kriminalitet blandt indvandrere og flygtninge. Emnet er jo egentlig meget godt belyst. Det er godt nok, at der bliver udarbejdet konkrete initiativer, så man snakker om det og kommer med nogle planer, men selvfølgelig skal man da også følge op på, at der foregår noget.

Statsministeren kan måske også tage telefonen og ringe til politiet eller over til Socialmini-

steriet; der ligger jo allerede dér mange rapporter. Det handler altså om at tage fat.

Først og fremmest mener Dansk Folkeparti, at der skal langt færre udlændinge til Danmark, og at det skal gøres langt sværere at få dansk statsborgerskab. Derfor er vi altså nødt til at komme væk fra, at der 3-4 gange om året fremsættes lovforslag her i Folketinget, hvor tusinder af udlændinge på en gang bliver danskere. Regeringen mangler også at oplyse, hvad den vil gøre ved det problem. Indfødsret har endnu ikke været med i statsministerens tale om initiativer. Det kan være, det kommer.

I stedet for på sådan en måde, som man gør det på i dag, synes vi i Dansk Folkeparti, at der skal ske en individuel bedømmelse af hver enkelt søøger, og det skal naturligvis sikres, at kriminelle ikke får dansk statsborgerskab.

Vi skal også have fjernet retskravet på familiesammenføringer. Indenrigsministeren har jo tidligere mange, mange gange højtideligt lovet, at nu ville antallet af familiesammenføringer falde. Jeg tror stadig væk, der er mange, der kan huske, at da indenrigsministeren tiltrådte, skulle der tages mange initiativer på området. Men der er altså ikke sket noget konkret, som i hvert fald har fået antallet til at falde. Som jeg husker det, og jeg tror, der er mange andre borgere, der husker det på den måde, så var et af indenrigsministerens løfter, at der nu skulle ske noget, f.eks. skulle der gøres op med hele begrebet de facto-flygtninge. Det er absolut ikke sket.

Statsministeren har bebudet særbehandling af flygtninge og indvandrere. Det sker jo allerede vedrørende boligtildelinger og på en lang række andre områder. Men også på arbejdsmarkedet har jeg bemærket, at indenrigsministeren nu ved en konference vedrørende integration har varslet positiv særbehandling.

Samtidig ved vi, at der har været en meget omfattende debat i sommerens løb om tørklæder, hvor arbejdsministeren ikke rigtig kunne finde ud af, hvad han mente, og hvad den tidligere arbejdsminister mente, og hvor arbejdsministeren absolut ikke ville sige, at det da selvfølgelig er arbejdsgiverens ret at bedømme, om der skal bæres tørklæder eller ej i den forretning, han selv har.

Må jeg i den forbindelse minde Folketinget om den hjemsendelsesplan for somalierne, som statsministeren i tv for et par år siden lovede befolkningen. Der er ikke sket noget. Statsministeren lover og lover og lover, men der sker

ikke noget. Derfor vil jeg godt høre statsministeren her i dag, hvordan det går med den der hjemsendelsesplan. Hvor mange er der sendt hjem? Er vi måske kommet op på 10 personer nu, efter at tallet har været 7 igennem ganske mange måneder? Eller måske kan vi endda snige os op på 15 ud af de snart 14.000, der kom til Danmark. Lad os få tallet, men lad os også få at vide, hvad regeringen vil gøre for at sætte skub i hjemsendelserne. Er planen opgivet eller hvad? Det vil Dansk Folkeparti godt have statsministerens svar på.

Men der skal selvfølgelig også være langt mere konsekvens over for de anden- og nu tredjegerationsindvandrere, der begår vold. Det skal være slut med løftede pegefingre og tiltalefrafald. Der skal ske udvisninger i langt højere grad af borgere, der ikke kan overholde danske normer og regler. Truslen om udvisning er tilsyneladende det eneste, disse voldselementer har respekt for.

Dansk Folkeparti vil så gerne se handling fra regeringens side. Vi er så trætte af at høre om løfter, når der ikke sker noget, og vi har en fornemmelse af, at det samme gør sig gældende for befolkningen. Jeg skal ikke tage befolkningen i ed; jeg kan bare lytte, en gang imellem lægge øret lidt til og høre, hvordan danskerne reagerer over for den mangel på konsekvens, der rent faktisk er.

Også af nogle meningsmålinger – så kan man lægge i dem, hvad man vil, men der har faktisk været en meningsmåling i går i Jyllands-Posten – fremgår det, at 61 pct. af de befolkningen og faktisk også 55 pct. af de socialdemokratiske vælgere ønskede hårdere straffe for de helt unges kriminalitet. Man kan spørge, hvorfor regeringen ikke handler.

Statsministeren sagde også i sin åbningstale, at der er mange, der rakker ned på Danmark for tiden. Så er der det ene galt, og så er der det andet galt, sagde statsministeren, uden tilsyneladende at forstå, at der er rigtighed i de udtalelser, og frygt er der også i disse nedrakninger, som statsministeren kaldte det.

Jeg ved ikke, om statsministeren overhovedet læser aviser. De er ellers hver evig eneste dag fyldt med beretninger om vold og tyverier. Det bør vi altså komme til livs, og det arbejder politiet i hvert fald også ihærdigt for, men det sidste politiforlig medførte desværre, at der langt fra er det mandskab, som er nødvendigt i den situation, vi befinder os i.

Politiet har en overarbejdsbukkel, der årligt svarer til næsten 500 heltidsstillinger, og da der er enighed om, at politiet skal være langt mere synligt i gadebilledet, så er det altså nødvendigt med øgede bevillinger til nyansættelser. Det er så mange af Folketingets partier, som har udtalt de her ønsker, at vi helt klart må forvente, at der sker noget meget, meget snart på det område. Vi skal have de gammeldags panserbasser tilbage i gadebilledet. Det er helt klart en trykkesforanstaltning for befolkningen.

Politiet har også det problem, at mange inden for de kommende år går på pension, så hvis der ikke i tide bliver uddannet nye, kan vi altså komme ud i en helt uoverskuelig situation. Det ønsker Dansk Folkeparti ikke sker, så derfor er det nødvendigt, at vi får indgået et nyt politiforlig, der er holdbart, og Dansk Folkeparti deltager gerne konstruktivt i forhandlingerne.

Politiet skal naturligvis først og fremmest sikres opbakning fra Folketinget. Jeg tror, det er meget, meget vigtigt for vores lovvæsen, vores justitsvæsen, vores retsvæsen, at de ved, at inde i Folketinget bliver de bakket op i deres bestræbelser på at opklare forbrydelser, på at forebygge volden, ved, at de har de ressourcer, som er nødvendige.

Det skylder vi den heldigvis langt overvejende del af danskerne, der opfører sig ordentligt, og som holder sig inden for lovens rammer. Jeg synes, at de har krav på tryghed i hverdagen og på at have et politi, der er effektivt, og som kan betjene dem ordentligt. Det er ikke tilfældet i dag, og det er befolkningen naturligvis utilfreds med. Alene derfor er det en hovedopgave at få rettet op på det forhold.

I det hele taget skal vi altså til at gøre noget mere for danskerne, og vi skal sikre, at de, der uforskyldt er kommet i ulykke, har rimelige forhold. Det gælder naturligvis også de hjemløse danskere. Jeg må sige til statsministeren, at når der er nogle hjemløse danskere, som har anmeldt en demonstration der, hvor statsministeren bor, fatter jeg simpelt ikke, hvorfor statsministeren ikke bare går ud og taler med de mennesker. Prøv at fortælle de mennesker, at vi faktisk er herinde for at sikre, at sådan nogle danskere får det helt rimelige krav opfyldt, at de skal have en bolig i stedet for at gå på gaden, i stedet for at de skal gå rundt og tigge, i stedet for at de skal sove i papkasser. Det er uanstændigt, at vi har fået sådan nogle forhold.

Sådan har det ikke været før. Det er et nyt, ubehageligt syn i det danske gadebillede. Det er

forfærdeligt, at Danmark som velfærdssamfund har sådanne mennesker, som er nødt til at sidde og tigge, som ikke har nogen steder at bo. Det er ikke et Danmark, som jeg synes vi kan være bekendt.

Statsministeren kom jo lidt ind på det i sin åbningstale. De er anslået til at være omkring 11.000. Det er nok svært at anslå tallet, men det er altså det, som er tallet sådan mere eller mindre officielt, men der var ikke et ord om, hvad regeringen konkret vil gøre for at forbedre disse forhold. Specielt i København går det den forkerte vej, fordi herberger er nedlagt.

Statsministeren nævnte, at regeringen er i gang med en plan for en samlet indsats, men hvad indeholder den plan? Altså planer, planer, planer, planer. Hvornår kommer de planer til udførelse? Det vil jeg godt høre noget om.

Der kunne man jo foreslå, at man f.eks. gav de hjemløse et retskrav – det der ord retskrav er jo kommet sådan ind i den danske sprogbrug – at man gav dem et retskrav på en bolig. Det er uværdigt, at vi har danskere sovende på træper og i parker. Jeg synes, de med rette kan være bitre over, at et flertal her i Folketinget kan give flygtninge et retskrav på en bolig efter 3 måneders ophold her i landet, men når det gælder danskere, så er der bestemt ikke det samme retskrav. Jeg synes ikke, at det hører hjemme nogen som helst steder. Hvad ligner det, at mennesker, der kommer til Danmark og aldrig har ydet noget som helst for det fælles vel, med det samme får et retskrav på en bolig, når vore egne hjemløse må hutle sig igennem tilværelsen? Det er altså uanstændigt.

Så er der den ene ekspert efter den anden på området, der fastslår, at Danmark i disse år er ved at blive omdannet til et multietnisk samfund, uden at befolkningen er blevet spurgt, om den vil være med til det. Jeg synes ikke, det er rimeligt, at det sker. Befolkningen har aldrig nogen sinde været draget ind i det her spørgsmål. Jeg synes, at det bør ske. Hvis der er noget, danskerne bør have indflydelse på, jamen, så er det da denne her totale forandring af vores samfund, som er ved at ske.

Men hvad sker der? Politikerne sidder herinde og ser ud, som om de er ligeglade, og synes, jeg er fuldstændig tåbelig, når jeg står og siger sådan nogle ting, men uanset, hvad jeg synes jeg kan læse ud af de forskellige ansigtsudtryk, så synes jeg faktisk, det er mig, der har ret, og jeg vil i hvert fald konstant påberåbe mig, at jeg mener, vi skal have en folkeafstemning om,

hvorvidt Danmark skal være multietnisk eller ej.

Statsministeren var også i sin åbningstale inde på, at ældreomsorgen er et af kerneområderne i det danske velfærdssamfund. Jeg er fuldstændig enig med statsministeren. Men hvordan vil regeringen så forbedre forholdene for vore ældre, svage, syge og handicappede? Det var der heller ikke noget om i åbningstalen. Jeg synes, det er utroligt, at man kan tale så længe uden at komme med noget konkret. Tværtimod bebudede statsministeren, at nu skal der altså være brugerbetaling for hjemmehjælp. Jeg ved ikke, om det er det, man kalder forbedrede forhold. Det kan da godt være, for statskassen måske, men bestemt ikke for pensionisterne.

Man tror simpelt hen ikke sine egne ører: Folk, der har slidt og slæbt et langt liv, folk, der er stået op hver morgen, har betalt skatter og ydet deres til samfundet, skal nu til at betale for hjemmehjælp, som de selvfølgelig bør have et berettiget krav på! Det var budskabet til den befolkningsgruppe, der i forvejen er hårdt ramt af nedskæringer på området. Naturligvis stemmer Dansk Folkeparti imod et sådant forslag om at indføre brugerbetaling for hjemmehjælp.

Statsministeren siger ganske vist, at det kun er de personer, der har en høj samlet pension eller anden indkomst, der skal betale. Det betyder altså, at folk, der i de år, de har været erhvervsaktive, har lagt lidt til side til deres alderdom, nu skal straffes. De pågældende har jo allerede i tide sørget for at lægge lidt til side, har lidt afsavn ved at spare op. Hvorfor tænker regeringen ikke på det på den måde? Den er fremme med riven, og så skal alle fremsynede pensionister igen til lommerne, ligesom de måtte det, da mange af de andre ydelser forsvandt fra pensionisterne.

Hvad har regeringen så egentlig tænkt sig på området? Hvor mange penge skal der nu hives op af lommerne på vore ældre? Jeg synes ikke, statsministeren har sagt noget som helst om det. Svaret blæser i vinden, lige indtil der kommer et lovforslag, som jeg godt kan frygte at der vil være et flertal der stemmer for. Jeg synes helt klart, at der her i dag har vist sig et flertal imod det, og jeg håber, at det flertal kan fastholdes.

Statsministeren kunne kun oplyse, at en lang række ministerier arbejder på sagen. Jamen det er jo mageløst! Man har regnet på det, siger man. Så må vi altså bare konstatere, at nedskæringerne over for vore egne svage grupper fort-

sætter. Har denne regering, hvor det ledende parti har ordet social som en del af sit navn, da overhovedet ingen skam i livet? Er det virkelig sådan, at man nu igen vil ramme folkepensionisterne ved at indføre brugerbetaling? Desværre er svaret ja. I sin iver for at kradse penge ind, for at forsøge at få det hele til at køre, kaster man sig nu igen over samfundets ældre, de ældre, der efter et langt livs indsats har krav på tryghed og værdighed i alderdommen.

Jeg synes, det ville være rimeligt, at man i stedet for begyndte at se på lidt goder til pensionisterne, at man i stedet for begyndte at glæde sig lidt over, at der skal vi altså være med til at betale nogle penge, i stedet for at betragte pensionister som noget, der bare er et nødvendigt onde. Det synes jeg simpelt hen ikke man kan være bekendt. Jeg ønsker, at man går en anden vej end den vej, regeringen har anvist. Jeg synes, man skal hjælpe de ældre og svage grupper i stedet for at skære ned, jeg synes, man skal hjælpe dem, fordi de har et berettiget både etisk og moralsk krav på tryghed og omsorg.

Jeg må jo nok sige det sådan, at hvis regeringen fortsætter på denne her måde, så tror jeg faktisk, at der vil komme en massiv modstand mod den politik, der føres, og man kan kun håbe, at vælgerne vil huske det ved næste folketingsvalg.

Statsministeren berørte jo selv en smule i sin åbningstale, at det var statsministerens sidste tale i dette årtusind. Det nævnte statsministeren flere gange, og han var tilsyneladende glad for, at det er under hans politiske ledelse, at vi om 85 dage går ind i år 2000. På den anden side kan man jo sige, at så er vi kommet 85 dage nærmere til det næste folketingsvalg, som statsministeren i hvert fald på nuværende tidspunkt ikke ser ud til at kunne vinde.

Det er jo ikke nok sådan bare med fine taler og flotte hensigtserklæringer; der skal være indhold, og der skal være oplysninger om, hvad regeringen vil. Jeg tror godt, at befolkningen ved, at vi har en regering, som ikke rigtig har noget i posen til den længere, at man kommer med nogle løfter, og så bliver de ellers brudt.

Jeg tror godt, at selv om statsministeren forsøger at få befolkningen til at glemme, husker den, at der i forbindelse med sidste finanslovsforlig var en efterlønsreform, som ikke blev ret godt modtaget.

Jeg tror, at man skal skrive sig bag øret, at man kan narre nogle altid, man kan narre alle i

en vis periode, men man kan ikke narre den danske befolkning hele tiden.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Også her har der indtil videre kun meldt sig én for korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg synes, der var ét forslag, fru Pia Kjærsgaard glemte. Det kan godt være, det var en forglemelse i sig selv, eller det var, fordi der ikke var taletid nok. Men så vil jeg gerne give fru Pia Kjærsgaard en chance for at uddybe forslaget her fra Folketingets talerstol.

Hvis jeg ikke misforstod udtalelsen fra Dansk Folkepartis årsmøde her i weekenden, så opfattede jeg det sådan, at fru Pia Kjærsgaard og Dansk Folkeparti gjorde sig til fortalere for det synspunkt, at hvis en indvandrer gør sig skyldig i kriminalitet, så skal familien i tre generationer – i tre generationer – udvises fra Danmark. Det vil sige, at hvis en 19-årig begår en forbrydelse, så skal familien straffes i tre generationer: Bedsteforældre, forældre og søskende skal udvises.

Det kan være, jeg ikke har hørt rigtigt, og det kan også godt være, at jeg har misforstået det, men hvordan vil fru Pia Kjærsgaard fremme det forslag her i Tinget? Hvordan og hvorledes skal vi lovfæste arvesynden i Danmark?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er da klart, at når man stiller spørgsmål, så får man nogle modspørgsmål i stedet for nogle svar!

Jeg stillede faktisk et spørgsmål til regeringen om, hvordan den egentlig ville bære sig ad med at få afhjulpet al den kriminalitet, der er blandt anden- og nu desværre også tredjegerationsindvandrere. Der skal ikke være tvivl om, at Dansk Folkeparti vil gå videre med den sag. Vi har allerede en lang række spørgsmål på vej til justitsministeren og til indenrigsministeren om, hvorledes man konkret kan forholde sig til det her område.

Jeg synes, at det ville være helt naturligt i stedet for en mandsopdækning fra politiets side af unge andengenerationsindvandrere og en SSP-indsats, som man siger at man vil styrke, at man så begynder at give forældrene et ansvar og siger til de indvandrere, som under ingen omstændigheder vil opføre sig ordentligt, hvor

ingen opdragelse overhovedet er mulig, hvor det er totalt umuligt at få dem ind i et samfund som det danske, at hvis ikke de kan forstå, at de i Danmark må leve efter danske regler, og at de har et ansvar for deres børn, ja, så falder straffen altså, og lad os bare sige kollektivt.

Men det er jo så ikke første gang, man kommer til at behandle et forslag i Folketinget om kollektiv straf. Dansk Folkeparti har fremsat det før, De Konservative har også, og det her er en del af det.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jamen jeg tænkte jo nok, at jeg ikke havde hørt forkert. Jeg synes, det er fuldstændig fantastisk, at partier, der er repræsenteret i det her Folketing, kan have et menneskesyn af så primitiv karakter.

At man kan betegne indsatsen fra NATO i Kosovo som et omvendt korstog, hvor det var de kristne, der blev bombet, og muslimerne, der blev hjulpet, synes jeg er uværdigt, jeg synes, det er usympatisk, og jeg synes, det er ulækkert ud over alle grænser. Jeg synes, det er udansk, og nok så mange dannebrogsglag kan ikke dække over, at det viser, at det åndelige ophav til det, der må være det borgerlige Danmarks parlamentariske flertal i fremtiden, er Mogens Glistrup, også Mogens Glistrup i den seneste version.

Og jeg synes, det ville klæde ordførerne for både Venstre, De Konservative, Kristeligt Folkeparti og CD at komme herop og sige, hvad de mener om et forslag af den karakter.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Man skal altid kun hidse sig op, hvis man virkelig mener det helhjertet og ikke bare efteraber, hvad statsministeren har sagt i det sidste par dage.

Må jeg sige til hr. Jacob Buksti, at jeg egentlig er fuldstændig ligeglad med, at hr. Jacob Buksti siger ligesom statsministeren: »pakket ind i dannebrogsglag«. Det, jeg egentlig synes er værre, er, når det bliver pakket ind i de røde faner, f.eks. at vi nu næste gang skal til at behandle et forslag om at give indfødsret til 5.543 personer. Det er næste gang, vi skal til at behandle dét i Folketinget. Er det noget, som regeringen pakker ind i de røde faner, for nu at svare igen med samme mønt som hr. Jacob Buksti.

Jeg tager mig ikke af det, må jeg sige til hr. Jacob Buksti.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Fru Pia Kjærsgaard snakkede om al den kriminalitet, der er blandt indvandrere. Hvis vi nu forestiller os, at vi stiller 100 indvandrere op ved siden af hinanden, hvordan er det så? Hvor mange af dem har så deltaget i noget kriminelt?

Det må fru Pia Kjærsgaard altså vide, når hun snakker om al den kriminalitet, der foregår blandt indvandrere. Hvordan er fakta her? Ud af 100 indvandrere, ud af hver 100 indvandrere, der er i Danmark, hvor mange har deltaget i noget kriminelt? Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er om det der med arvesynden, de tre generationer. Jeg læste, at en delegeret på årsmødet fandt behov for at udtale: Vi er hverken racister, nazister eller umenneskelige. Derfor vil jeg godt spørge fru Pia Kjærsgaard: Indvandrerfamilier, hvis børn eller børnebørn begår ulovligheder, skal have en ekstra straf. Hvilken tilsvarende ekstra straf har Dansk Folkeparti tænkt sig at give danske familier, hvis børn eller børnebørn begår ulovligheder?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen jeg synes afgjort, det er noget helt andet, når man snakker om danskere i forhold til udlændinge. Det har jeg jo aldrig nogen sinde lagt skjul på. At begynde at sammenligne med, hvilken tillægsstraf man vil give danskere, når man nu vil give udlændinge en tillægsstraf!

Jeg kalder det ikke en tillægsstraf som sådan. Jeg kalder det en straf for, at de pågældende efter gentagne forsøg under ingen omstændigheder har forsøgt at gebærde sig i det danske samfund. Jeg synes ikke, at vi umiddelbart skal skride til sådan en handling. Jeg betragter klart det her som nødværge, en handling, hvis alt andet er umuligt.

Jeg synes, det ville være helt rimeligt, hvor vi har gode diplomatiske forbindelser, f.eks. med palæstinenserens leder, Yassir Arafat, at forhandle om en udvisning og en indpasning i det palæstinensiske samfund i stedet for i det danske samfund, når det ikke kan lade sig gøre her. Jeg synes slet ikke, at det forslag, som jeg godt kunne tænke mig at gå videre med, se, om der er hold i det, om der er grobund for det, om det kan lade sig gøre, er så skævt endda. Jeg synes

ikke, det er noget, man skal skride til ved første handling, men jeg betragter det klart som en mulighed.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg går ud fra, at det kun er palæstinensere, folk af palæstinensisk afstamning, der skal sendes til Palæstina, og vel ikke folk af polsk eller amerikansk afstamning. Men hvorfor kun tre generationer?

Vi snakker jo om danske statsborgere, vil jeg sige til fru Pia Kjærsgaard. Der er ikke tale om folk, der ikke er danske statsborgere. Det er tredjegerationsindvandrere, der er danske statsborgere, som skal udsendes, men er danske statsborgere ikke danske statsborgere? Eller er der to former for danske statsborgere? Dem, der er danske statsborgere, og så nogle andre, der er en anden slags danske statsborgere.

Jeg tror, det var meget nødvendigt, at Lisette Rosendal følte et behov for at sige: Vi er hverken racister, nazister eller umenneskelige i Dansk Folkeparti.

Og så stillede jeg et meget simpelt spørgsmål, fordi fru Pia Kjærsgaard gang på gang snakker om den voldsomme kriminalitet blandt andengenerationsindvandrere og indvandrere i almindelighed: Hvis vi sætter 100 indvandrere op ved siden af hinanden, hvor mange af dem har så deltaget i noget kriminelt? Hvor mange af dem har været i kontakt med politiet?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg tror, jeg vil sætte det op på en anden måde end hr. Søren Søndergaard og sige, at der lige er kommet en rapport fra politiet, hvor der står, at der nu er gadebander, der hænger i 11 politikredse i Danmark. En meget alvorlig kritik fra politiet i forhold til politikerne. Sådan ville jeg hellere sætte det op i stedet for hr. Søren Søndergaards lidt mere simple analyse.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror, det er fremgået af den tidligere debat, at der er en afgrund i menneskesynet mellem Dansk Folkeparti og nogle af de andre partier inklusive Det Radikale Venstre her i salen. Det er ikke det, jeg vil tage op.

Det, jeg gerne vil knytte tråden til – det er sådan set noget af det samme, som hr. Søren Søndergaard er inde på – er nemlig Dansk

Folkepartis forsøg på at tage patent på danskheden, på at sige, der er nogle, der er gode danskere, og der er nogle, der er dårlige danskere, på at dele os op, på at gøre skel, på at skabe splid. Den del af Dansk Folkepartis politik kan jeg mildt sagt ikke acceptere.

Jeg vil godt nævne, at hr. Thulesen Dahl på Dansk Folkepartis landsmøde var citeret for følgende: Og i stedet at nøjes med at fejre, at vi fik én valgt ind i Europa-Parlamentet, synes jeg faktisk også, det er værd at fejre, at Naser Khader ikke opnåede valg.

Det var en smuk udtalelse. Det er sådan noget, der skaber skel.

Må jeg ikke blot slutte af med at sige, som Grundtvig sagde – og jeg tror ikke, det kan siges meget bedre: »Til et folk de alle hører, som sig regne selv dertil. Har for modersmålet øre, har for fædrelandet ild.«

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen jeg vil meget gerne diskutere menneskesyn med Det Radikale Venstre og det øvrige Folketing. Vi har faktisk det menneskesyn, at der er en lang række borgere, en lang række danskere i det her land, som har det ualmindelig dårligt, og det her er et velfærdssamfund, hvor vi mener, de burde have det noget bedre. Jeg henviste til de mange handlingsplaner, som statsministeren kom med i sin åbningstale, men hvor jeg synes, der er alt for få initiativer i forhold til de mennesker, til de handicappede, til pensionisterne, dem, der venter på at komme på sygehuse. Jeg vil da godt klart understrege, at det er det menneskesyn, Dansk Folkeparti har, at dem sætter vi altså forrest i køen. Det føler jeg overhovedet ikke nogen anledning til at skjule, tværtimod vil jeg godt fremhæve det.

Må jeg så sige til sidst om hr. Jørgen Estrups partifælle hr. Naser Khader. Det var jo sådan set hr. Naser Khader, der på grundlovens 150 års fødselsdag for at få lidt medieopmærksomhed, for der var jo et Europa-Parlamentsvalg 5 dage efter, lavede et hademøde, et Pia Kjærsgaard-hademøde, lige ved siden af vores møde på Dybbøl Banke. Det vil jeg bare godt erindre hr. Jørgen Estrup om. Smagløst.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg kan trøste fru Pia Kjærsgaard med, at jeg heller ikke havde forestillet mig, at fru Kjærsgaard overhovedet tog sig af, hvad jeg sagde.

Det ville have overrasket mig meget, men jeg vil gerne så alligevel tillade mig at spørge fru Pia Kjærsgaard, hvordan fru Pia Kjærsgaard forestiller sig, at Dansk Folkeparti skal gøres stuerent. Jeg kan forstå, at man meget gerne vil være med til stort set alt, det skal være. Man ligger jo stort set fladt ud i landskabet for at komme med i finanslovaftaler osv. Hvordan og hvorledes vil man forestille sig, at det borgerlige Danmark skal kunne bygge på et parti som Dansk Folkeparti, som i sit menneskesyn har en så grænseløs primitiv form for muslimerhad – det er jo det, det handler om – når man kan skrive ledere i Dansk Folkeblad om, at Kosovo-indsatsen fra NATO var en indsats til fordel for muslimerne og mod de kristne, et omvendt korstog? Og når man laver en ældrepakke, hvor det jo er sådan, at loftet for udgifterne for Dansk Folkepartis indsats er himlen, så er det selvfølgelig kun for de ældre danskere. Det er simpelt hen for ringe. Jeg væmmes.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Stueren, det er sådan noget, man gør sin hund. Og min er stueren.

Hr. Jacob Buksti spurgte, hvordan Dansk Folkeparti kunne få indflydelse. Jeg vil godt spørge hr. Jacob Buksti om noget. Hør nu godt efter, hr. Jacob Buksti.

Jeg henviser til en politisk leder, som understreger, at der er bredt flertal det sted, hvor vedkommende er, hvoraf Dansk Folkeparti er en meget, meget positiv del. Så vil jeg godt spørge hr. Jacob Buksti: Var det statsminister Poul Nyrup Rasmussen? Var det økonomiminister Marianne Jelved? Eller var det borgmesteren i Københavns Amt, fru Vibeke Storm Rasmussen?

Det var faktisk den sidste, endda på forsiden af hr. Jacob Bukstis egen avis, hvor Dansk Folkeparti medvirkede til, at denne her pæne dame stadig væk sidder som amtsborgmester, fordi der blev indgået en politisk aftale, en konstitueringsaftale, og hvor Dansk Folkeparti var en del af det flertal, og det er en aftale, der af en god socialdemokrat bliver rost meget. Så sådan, hr. Jacob Buksti.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu er det her jo heldigvis ikke Københavns Amdsråd, og Socialdemokratiet er ikke sådan et parti, hvor vi centralistisk sidder og bestemmer

alt. Hvad man beslutter i Københavns Amtsråd, må man tage ansvaret for derude. Der er mange socialdemokrater, som havde det skidt med den aftale, skulle jeg hilse og sige, inklusive mig selv. Og i øvrigt har man ikke flertallet længere.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen, så må jeg så sige, at vi har det faktisk helt godt. Og jeg tror egentlig, at socialdemokraterne i Københavns Amt har det helt fint. Det er i hvert fald lige udtalt. Så det var simpelt hen et selvmål af hr. Jacob Buksti. Men den slags kan man jo en gang imellem komme til i dansk politik.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jamen jeg forstår godt, at fru Pia Kjærsgaard ikke vil være konkret, for det er jo, når man går ind i det konkrete, at hulheden afslører sig. Det er jo dér, det viser sig, at argumenterne ikke holder.

Selvfølgelig kan man snakke om, at der er drengebander i 11 politikredse. Det lyder voldsomt. Det siger ikke noget. Intet siger det. Især ikke fordi, hvis fru Pia Kjærsgaard havde læst rapporten her i nat – den kom jo, var det ikke i går, vi fik den, eller var det i morges? – så ville hun have set, at disse drengebander også bestod af danskere. Så hvad det har med udlændingepolitikken at gøre, er lidt vanskeligt at gennemskue.

Men det konkrete spørgsmål, som jeg synes fru Pia Kjærsgaard skal besvare, og som jeg vil blive ved med at stille til fru Pia Kjærsgaard fra nu af og ikke til juleaften, i hvert fald ikke i år eller næste år eller næste år igen, men indtil fru Pia Kjærsgaard svarer, er det enkle spørgsmål, der hedder: Hvis man tager 100 indvandrere i Danmark, stiller dem op på en lang linje, hvor mange af dem har været i kontakt med politiet? Hvor mange af dem er blevet anklaget for at have gjort noget kriminelt?

Det er det interessante spørgsmål. For det vil med fuld styrke afsløre hulheden i de anklager, der kommer fra Dansk Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg kan ikke gå ind i hr. Søren Søndergaards regnestykke på den måde. Jeg kan bare stadig væk henvise til, at det bliver skrevet i rapporten, at grupper af unge på 16-21 år – og det er

så, hvad der står i rapporten; vi ved fra andre sider, at der er unge, som er betydelig yngre, helt ned til 8-10-12 år – af ikkedansk etnisk oprindelse virker uroskabende, aggressive. Det er dem, der deltager i gadebanderne, og det er rent faktisk et stort konkret problem for Danmark, som jeg synes vi bør forholde os til.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil bare sige, at det er i sådan nogle situationer, at pressen, det kan være TV-Avisen, det kan være journalisterne, har et ansvar, for det, der er blevet sagt her om den rapport, er forkert. Det er løgn. Det passer ikke.

Selvfølgelig står der i den rapport, at der er problemer med unge andengenerationsindvandrere rundt omkring, selvfølgelig er der det; men den rapport handler ikke udelukkende om unge andengenerationsindvandrere, fordi der selvfølgelig også er problemer med danske unge, fordi det er et socialt problem og ikke et etnisk problem, og fordi vi skal gøre noget ved det sociale problem, fordi vi ønsker ikke vold i vores gader. Derfor skal vi gøre noget ved det sociale problem ud fra, at det er et socialt problem og ikke ud fra, at nogle har – eller har haft – en anden baggrund end andre.

Så det bliver godt at læse artikler fra de kritiske journalister, som kigger den rapport igennem, og som noterer ned præcist, hvad fru Pia Kjærsgaard sagde her, og holder de to ting op mod hinanden. Det resultat, der kommer ud af det, vil være slående.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen vi er da helt enige i, at der er et problem. Uanset om det er danskere, eller det er anden- eller tredjengenerationsindvandrere, så er det da et gigantproblem, at volden nu igen er stigende, modsat alt andet, der er blevet sagt her i dag.

Det er da et kanonproblem for politikerne, og jeg synes, det er dem, der har ansvaret. Det er dem, der bør påtage sig ansvaret og ikke journalister. Hvad er det dog for noget? Det er da politikerne herinde, der bør påtage sig et ansvar for, at den grove vold igen er i stigning, den rå, meningsløse vold, uanset om det er anden- eller tredjengenerationsindvandrere, eller det er danskere, eller hvad det er.

Og jeg er helt enig i, at der skal nogle sociale foranstaltninger til, men jeg vil så sandelig også påpege, at der skal langt større konsekvens til,

at der skal mere politi til, at der skal langt mere opdragelse til. Jeg er dødhæmrende træt af den sødsupplementalitet, som hr. Søren Søndergaard og andre har givet udtryk for igennem tiderne.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jamen jeg skal gerne undgå sødsupplementaliteten og sige til fru Kjærsgaard, at hvis man skal være meget forstående og meget menneskelig, så kunne man selvfølgelig tillægge fru Pia Kjærsgaard en så stor ubegavethed, at hun ikke aner, hvad det er for en gift, hun spreder ud i det danske samfund med de ting, hun siger, ved at sætte folk op mod hinanden, skabe forestillinger og fjendebilleder i en grad, som er fuldstændig utilstedelig, og det kan godt være, den ubegavethed oven i købet kan kombineres med noget andet.

Jeg vil bare sige, at efter den lede svada, vi har hørt i dag, så er der ingen, der skal undre sig over, hvad fru Pia Kjærsgaards menneskesyn er, for det er ganske enkelt: Vi har overmennesker, og vi har undermennesker. Og der vil komme folk hertil, der har det aldrig så ringe, som har det 100 gange værre end en dansker, en rigtig dansker, men det tæller ikke, for de er undermennesker. Det er fru Pia Kjærsgaards menneskesyn uden sødsupplementalitet.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

En gang imellem kan jeg godt undre mig, når jeg hører en politiker som fru Mimi Jakobsen, over, at man en gang imellem skal høre, at det er Dansk Folkeparti, der er hadefuldt. Altså det, jeg oplevede her på talerstolen, var da, hvad jeg vil kalde en svada. Jeg vil ikke sige »en led svada«, for jeg synes ikke, det er god sprogbrug. Men jeg synes bare, det var en underlig måde at argumentere på, og det har jeg meget ofte syntes i forhold til fru Mimi Jakobsens sprogbrug.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Fru Pia Kjærsgaard talte meget om konsekvens. Hun talte om, at kriminelle indvandrere skal sendes hjem, også tre generationer tilbage.

Jeg vil bare sikre mig, at der bag det synspunkt er så meget konsekvens, at det også gælder indvandrere af svensk afstamning, af norsk afstamning, og hvad vi ellers kan sige, der måtte være af afstamning i vores samfund. Er det så konsekvent, at det er alle, fru Pia Kjærsgaard

og Dansk Folkeparti vil sende hjem, i givet fald man foretager en kriminel handling, uanset hvilken størrelsesorden i øvrigt?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg kan bare bekræfte over for hr. Jann Sjursen, at det da er rigtigt, hvad han siger.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg må lige gøre opmærksom på, at der ikke må være mobiltelefoner herinde. Det er anden gang inden for 3 minutter, de høres fra presselogen. Så må man blive udenfor.

Så er det fru Mimi Jakobsen som ordfører.

Mimi Jakobsen (CD):

Det er jo nok rigtigt, at politik er en blanding af drømme og rugbrød, og skal jeg karakterisere statsministerens tale, som er svær at holde i år, så var der nok lidt rigeligt med rugbrød.

Jeg havde sådan håbet, at netop dette århundredskifte og årtusindskifte kunne give statsministeren anledning til at være lidt dristigere, lidt mere, jeg skal gerne kalde det visionær, for jeg er godt klar over, at taler man om drømme i det her hus, så bliver man jo regnet for rablende vanvittig eller totalt useriøs; det må man jo ikke kalde det, men så visioner da. Kan det glide ned?

Jeg fandt for nylig – nej, det var for øvrigt allerede i går, hvor jeg gik og ryddede op i nogle, viste det sig, meget gamle avisbunker, der lå – en overskrift i Berlingeren, der hed: »Regeringen vil øge levealderen med 2 år«. Den er fra den 18. maj i år, kan jeg se.

Og da jeg sad og skulle gennemgå talen her til i dag, så tænkte jeg: Ja, gud ved, om det nu er regeringens egen levealder, den vil forøge med 2 år, eller om det i virkeligheden også omfatter – ja, oppositionen vil det jo omfatte i hvert fald, men går nu bestræbelserne videre end det?

Når jeg spørger på den måde, er det selvfølgelig ikke, fordi jeg er blind for, at skatteministeren er klar med nye, friske forslag om livsstilssygdommene og alt det grimme, vi går og foretager os alle sammen, men dér, hvor jeg så gerne ville prøve at dreje debatten hen, var på noget andet.

For ja, vi drikker sikkert for meget rødvin, og ja, vi ryger for mange garer, og det er ikke godt noget af det, og colaer og bvaadr. Men hvorfor skal vi have alt det der? Og hvorfor bliver vi mere ligeglade med, hvad det er for mad, vi

spiser, i hvert fald i vide kredse i befolkningen? Hvorfor bliver nogle federe og federe, dårligere og dårligere ernæret? Hvorfor er der så mange skæve ting?

Og skal man i virkeligheden imødegå det med nye regler? Eller skal man tage drøftelsen af: Hvordan er det nu, når vi skal over i et nyt århundrede og årtusind, det egentlig foregår i det daglige i vores samfund? Hvad er egentlig dagligdagen for de allerfleste? Og jeg snakker ikke om penge, hvis det må være tilladt for et øjeblik at finde et helle, hvor der ikke tales om penge.

Vi er et effektivt samfund, og det skal vi være. CD mener ikke, vi kan leve af hverken hønsestrik eller kartoffeltryk. Naturligvis skal vi være helt fremme, når det drejer sig om effektivitet, dygtighed, kvalitet og det hele.

Jeg spørger bare mig selv, om det, vi i øjeblikket måler effektivitet på – vi skal løbe hurtigere, og de skal løbe hurtigere, og alle skal løbe hurtigere, og der skal være mere sagsbehandling, der skal være mere rugbrød, og der skal være mere, osv. – i virkeligheden er et utrolig kortsigtet effektivitetsmål, for det bliver jo ikke nemmere for alle at hænge på arbejdsmarkedet, når det foregår på den måde.

Det bliver sværere og sværere. Vi bruger større og større ressourcer på at finde udveje og bagdøre for dem, der så ikke kan være med. Og de, der så er tilbage, jamen jeg snakker ikke om, hvor mange penge de tjener, det er jeg faktisk ligeglad med lige nu, men det, jeg spekulerer på, er: Jeg tager mig af og til til hovedet, når jeg hører, at de faglige organisationer ønsker en 6. ferieuge. Vi ved jo alle sammen, at vi er ved at blive gakkede af de unger og det der familieliv, når der er gået 3 uger i sommerferien. Hvad skal vi dog med det?

Næ, det, vi har brug for – for selvfølgelig ligger der noget bag det ønske – er noget mere luft i det daglige, at man er knap så udaset, knap så irriteret og knap så kort for hovedet, når man kommer hjem, knap så indstillet på at sætte automatpædagogen på og lade computeren og tegnefilmene køre videre for at få fred, har knap så dårlig samvittighed, som ellers udløser den der ekstra halve flaske rødvin, eller hvad det er, fordi man ikke orker at rende til forældremødet, fordi man ikke orker ditten og datten, og skal man nu sidde og høre dem læse op af lektierne, og orker man at hjælpe med det og det, osv. osv. osv.

Og det her har ikke noget med regler og love at gøre, men det har noget at gøre med en overvejelse: Hvad er egentlig et effektivt velfærdssamfund? Hvad er egentlig moderne ledelse? Det nærmer sig jo det her. Enhver moderne leder i en virksomhed i dag interesserer sig for det, der hedder de såkaldt bløde værdier. Jeg kan ikke holde udtrykket ud, jeg synes, det er forfærdeligt, men nu hedder det altså sådan: de bløde værdier. Og man ved, at det at få det til at hænge sammen, at få trivsel, at få hele mennesker, hedder det vist, i sin stab, er meget afgørende.

Men hvad er det så, vi gør i vores samfund? Vi gør det sværere og sværere, og det er blandt andet derfor, jeg vil sige til statsministeren, at der vil være meget delte meninger om sundhedsministerens forslag om mindre røg og alt det der. Det er der altid i CD's gruppe, og det vil der blive ved med at være, det kan jeg love for.

Men det er slet ikke det, der er interessant. Det, der er interessant, er: Kunne man forestille sig et effektivt velfærdssamfund, der byggede på nogle andre former for effektivitet? Og her kommer så f.eks. det ind med de ekstra hænder. Nu har jeg haft lejlighed til at tale en del om det under korte bemærkninger i dag, men jeg vil gerne gentage det: Hvad ligner det, at vi også i den offentlige sektor skal have nedslidning, erhvervssygdomme, folk, der jo ikke gider have de job mere. Lønningerne er jo heller ikke i top, for at sige det mildt. Hvad ligner det, når vi har folk, der kunne gå ind og tage fra?

De kan ikke alle sammen blive sygeplejersker, det skal de heller ikke. De kan ikke alle sammen blive hjemmehjælpere, det kræver uddannelse og dygtighed. Nogle kunne måske nok, men ekstra hænder rundt omkring, så der ikke står to sygeplejersker, der skal passe 51 gamle i løbet af en nat.

Og det er på den baggrund, at jeg så gerne havde hørt nogle ord fra statsministeren om den offentlige sektor. Jeg maler ikke fanden på væggen. Jeg synes stadig væk, vi har et godt samfund. Men den offentlige sektor er både investeringsmæssigt, altså nyanlæg af veje og reparationer og sådan noget, og indholdsmæssigt ved at blive lidt lurvet, let lurvet. Det gælder alle de steder, hvor vi færdes, og det fremmer jo ikke tingene. Der kommer mere og mere maleri og hærværk og graffiti og skidt og kanel rundt omkring, hvor der er lurvet i forvejen, det ved vi.

Og denne smålurvethed synes jeg vi skal prøve at tage fat i. Vi har ikke engang noget at lade hinanden høre, og det er slet ikke noget, der behøver at være et politisk stridsspørgsmål. Men er det sådan, vi ønsker det, når vi samtidig pøser ressourcer ud til sjove, mærkelige ting for at holde folk beskæftiget med alt muligt andet?

Vi har sådan en arbejdstitel på noget, vi drøfter meget i øjeblikket i CD's folketingsgruppe. Indtil videre hedder det »Et rarere samfund«. Og den går jo slet ikke, fordi hvordan kan man forklare, hvad det er? Men det er et samfund, hvor der er mere luft, hvor effektiviteten måske, tror jeg, bliver større, hvor der er flere, der tager fra, og hvor der er opgaver, som blev løst »i gamle dage, da jeg var en lille dreng«, som det hedder.

Dengang jeg var en lille dreng, var der altså to i sporvognene; der var en, der billetterede, og en, der kørte. Og i dag har vi buschauffører, der på stribe får hjertekvababbelse og mavesår osv. osv. Hvorfor skal vi have det? Var det gammeldags? Det var på tidspunkter, hvor Danmark havde sin største stigning i velstand, i 1950'erne og 1960'erne. Da kunne vi have de job. Da havde vi 300.000-400.000 gode servicejob, som folk var glade for. Det var ham på stationen, der kunne give den ældre dame hjælp med kufferten. Det var dér, hvor man kunne henvende sig til et levende menneske og købe en billet. Man kunne gå hen og bede om en billet, man skulle ikke stå og have udvidet ledvogterprøve i de der elendige automater, som så ikke virker alligevel. Man turde køre med tog eller bus, fordi der var flere mennesker med, togbetjente, der gik med. Jeg ved, at man taler om det her, men det går så langsomt, det går så langsomt, og vi har folk nok til det.

Det er sådan nogle ting, vi ville kalde et rarere samfund. Vi vil her specielt fokusere på de grupper, vi kalder »Dem uden hornorkester«. Det er også en arbejdstitel: »Dem uden hornorkester«. Det er dem, der ikke har de store organisationer, der kommer rendende og råber op.

Hertil regner vi også børnene. Jeg er så bedrøvet over, at regeringen ikke kunne få snøvlet sig færdig med et ordentligt, gedigent forslag om det med arbejdsmiljøet i skolerne og blandt de unge under uddannelse. Det vil CD komme med. Det er muligt, ministrene har noget i kogegryden et sted, det ved jeg ikke, men det har vi lige stillet spørgsmål om.

Jamen man kan ikke bede om effektivitet og interesse og engagement i folkeskolen eller an-

dre steder, når de sidder 28 i et lurvet lokale og går ud til et frikvarter, der består af en asfaltbane og et basketballstativ, der gik i stykker for 6 år siden. Jamen hvad er det for noget? Og det er jo dem, vi skal sætte drømme op for. Det er jo ikke os andre halvgamle nisser, der kommer til at bestemme i næste århundrede eller i næste årtusind. Det er dem med det der basketballstativ, der er så lurvet. Det er dem, og det snakker vi ikke om. Vi skal have nogle bedre vilkår for folkeskolen. Det er noget af det, CD vil arbejde meget på, også i de kommende finanslovforhandlinger.

Vi ser jo meget gerne en bedre skole, og det er meget på vej rundt omkring. Vi fik en anden overenskomst. Der er åbnet mulighed for noget. Nu skal den bare ikke misbruges til, at det hele bare bliver sparet væk. Nu skulle vi prøve at få den skole, der er det samlede kvalitetssted for børnene i løbet af dagen.

Danmark har verdensrekord i udgifter til pasning af børn, men vi har europæisk bundrekord, når det drejer sig om udgifter til uddannelse af børn. Hvorfor ikke vende det om og sige: Udvikling, uddannelse på skolen dagen igennem, og det er lige fra ekstra matematik til elektrisk guitar eller computernørderne på tværs af alder, der går et andet sted hen og lærer noget mere, osv. osv., en skole, der samler alle disse aktiviteter og giver de børn en langt bedre dag, der er interessant, der gør dem interesseret i noget. Det er det, det kniber med i folkeskolen: Interessen, det, at man kan blive nysgerrig.

Og så er det jo næsten håbløst at sige noget om folkeskolen; den er så forskellig, så det skriger til himlen. Nogle steder går det jo vældig godt og i retning af det, jeg siger her, og børnene er interesserede, og det er jo det altafgørende. Andre steder er det fuldstændig, som da vi andre gik i skole, og det er næsten ikke til at bære.

Så jeg vil spørge statsministeren, hvordan vi får det gjort. Jeg ved det ikke. Vi kunne starte med at være enige om, at børnehaveklassen blev gjort obligatorisk. Kunne vi dog ikke få det besluttet i hvert fald – det er vi vel enige om – og så prøve at gå ind og sige: Hvad kan vi gøre for at tilskynde kommunerne til at bruge de nye aftaler med lærerne positivt og godt? Det drejer sig ikke bare om en ekstra dansktime på fjerde klassetrin. Det er slet ikke det, det drejer sig om. Det drejer sig om at få skabt en helt anden ud-

vikling og uddannelse af de børn og unge, som vi skal til at overlade det hele til.

Og det, vi andre kan gøre i mellemtiden, er vel stort set bare at prøve at få truffet nogle fornuftige dispositioner, som ikke er helt håbløse, og så prøve at drømme lidt på deres vegne. Men vi ved da godt, at vi jo ikke rammer helt.

Børn og unge manglede jeg i den grad noget om, og jeg synes, vi må i gang med det her. Vi kan ikke byde dem de nedslidte rammer, vi kan ikke byde dem den nedslidte skole, som de har. Og det gælder hele vejen op.

Så vil jeg godt nævne et andet initiativ, som dog har mere at gøre med rugbrødet, for vi er jo ikke drømmere hele vejen igennem. CD vil nu gerne tage initiativ til en forespørgsel om brugerbetaling. Vi synes, vi trænger til den, og det har ikke noget at gøre med det aktuelle forslag vedrørende hjemmehjælp, som vi ikke støtter, men det er en anden side af sagen. Det har ikke noget med det at gøre.

Vi mener, det er 35 mia. kr. om året, der opkræves i alle mulige former for brugerbetaling. Skulle vi ikke prøve at interessere os lidt for principperne? Hvornår? Hvordan? Hvem?

Hvilke områder? Hvad synes vi? I stedet for hele tiden at falde over et eller andet forslag, og så bliver det enten båret igennem eller ikke båret igennem, og så kan vi alle sammen hidse os op over det. Lad os dog prøve at diskutere principperne for, hvor det kan være godt med brugerbetaling, og hvor vi ikke vil have den. Og hvad er vores politiske holdninger til det? Her tager CD initiativ til en forespørgselsdebat meget snart.

En anden forespørgsel, som vel ikke kommer bag på så mange, er vores om administrationen af flygtningeloven og integrationsloven. Jeg var meget glad for at høre statsministeren nævne bestræbelserne på at prøve at få dem med de sjove efternavne, som vi kalder dem, ud på arbejdsmarkedet. Det ligner ikke noget, at vi hører om mangelen på ingeniører, når der sidder knalddygtige folk, der har et sjovt efternavn, og som kunne klare de job. Og det er jo endda i den akademiske ende af skalaen.

Vi bakker meget gerne op bag initiativer her, og det kunne man måske i anledning af forespørgslen også fokusere lidt på.

Det var det rare samfund, det var dem uden hornorkester. Jeg behøver ikke nævne, at vi er tilfredse med de 750 mio. kr., der er afsat til de psykisk syge, men vi vil også gerne stilfærdigt sige: Vi er glade for det med de fysiske rammer,

men der er også nogle, der skal tage sig af dem, og der skal stadig væk være garanti for, at disse sindslidende ikke bliver udskrevet til ingen verdens ting og tuller rundt. Der er lang vej endnu, for vi kommer langt nedefra. Men aftalen er der jo, og det er helt i orden, og de 750 mio. kr. er mange penge, men lad os også diskutere prioriteringen, og hvor er det nu, man hører, at den er gal rundt omkring?

Det glæder vi os til at deltage i. Det vil vi være meget interesserede i.

Et andet område for dem uden hornorkester er selvfølgelig også – nu har jeg nævnt det flere gange i dag – de ældre ledige. De føler sig altså så dårligt behandlet, vil jeg sige til statsministeren. De føler sig nedgjort. De siger, det er uværdigt. De føler: Åh altså, bliver vi da slet ikke regnet for noget? Og det er det dér system igen, hvor man i effektivitetens navn – og vi har også været med i arbejdsmarkedsreformen, det er jo ikke det – tromler af sted hen over dem, ham, der havde 2 måneder til sin efterløn og blev aktiveret alligevel og alt sådan noget.

Det er småting, det skal bare ændres, men vi skal have den dér grundlæggende fornemmelse af, at vi bygger videre på dig, fordi du er noget, du kan noget, og ikke bare stikke dem et eller andet ud, fordi det fylder godt i statistikken, hvor man så selvfølgelig tager dem, der er nemmest at få sendt af sted, for så bliver effektiviteten højere, og så får vi produceret mere rugbrød i dag, end vi ellers gjorde.

Vi trænger til at få det menneskelige aspekt ind i det her. Og jeg vil så også sige, at når CD taler om at give job til nogle – for hr. Lunde havde jo helt ret i sit svar til hr. Bendtsen, og det fik jeg måske ikke sagt tydeligt nok – er der jo ikke tale om, at alle på aktivering skal ud og have job i den offentlige sektor; vi er jo ikke gakkak, men der er typer inden for de aktive-ringsting, og der er områder inden for den offentlige sektor, der ville matche hinanden fremragende, og det ville være en god idé.

Men når de så får det, når der så står et job, så mener jeg også, at det må være fuldstændig klart, at så er der ikke noget, der hedder, at man ikke tager det. Altså sådan leger vi jo heller ikke. Så er det jo også en afprøvning af rådgivhedsretten. Det er ikke derfor, vi laver den, men selvfølgelig må ret være ret.

Da vi jo har fået nogle tilsagn, i hvert fald sådan delvis, fra hr. Buksti om, at man vil gå ind i den her drøftelse, må jeg sige til statsministeren, at når vi nu skal i gang med den aktivering

og tale om det, så må vi fra CD's side bede om at få taget hjemmeservice op igen. Det hører hjemme i det her. Jeg skal ikke repetere, hvordan det er gået galt i de forhandlinger. Vi mener, det er gået galt; vi mener, det forlig kan gøres bedre, og vi må inderligt bede om, at den sag hører hjemme i en ny runde under finansloven sammen med det med aktivering. Det må vi altså indstændigt bede om.

Jeg vil godt slutte af med at sige lidt om udenrigspolitikken. Flere ordførere har beskæftiget sig med forholdet til Færøerne. Jeg synes, det gælder meget om, at vi skal træde varsomt. Ethvert valg har nogle konsekvenser, men vi skal også være opmærksomme på, hvilke konsekvenser det vil have på Færøerne, og at der også her kan være tale om sociale forhold, som vi skal være opmærksomme på. Men det er klart, som det er sagt af flere ordførere, at færingerne naturligvis nu må gøre det op, og så har alt sine konsekvenser, men statsministeren sagde også, på udmærket vis synes jeg, at naturligvis skulle vi opføre os ordentligt over for hinanden, og det synes jeg er rigtigt.

Vi får meget snart lejlighed til igen her i Tinget at få en EU-debat om euroen. Jeg vil bare sige én ting om det – ikke at vi er for, for det er vi, det har jeg vist sagt rigeligt – jeg er så glad for, at vi nu er kommet væk fra den argumentation, der hedder, at vi skal ind i euroen, fordi vi så kan slippe for vekselsbyret på de 30 kr., når vi skal til Italien. Den er væk, vil jeg sige til hr. Lunde. Den er aflivet. Den gider vi ikke høre mere fra nogen sider, hverken tilhængere eller modstandere. Det er jo ikke det, det drejer sig om, men det drejer sig om, at vi snarest får en stor debat her, og det synes jeg er fint. Jeg vil så gemme krudtet til den tid.

Men sagt til statsministeren: Vi vil såmænd gerne være med til mange ting i CD. Kunne vi ikke få lidt flere drømme, lidt flere rettesnore til befolkningen om, at vi faktisk forstår, hvad det er, de gerne vil? Rent ud sagt, når det gik så galt med den efterløn, så var det, fordi vi greb ind i deres drømme. Man griber ikke ind i drømme ved at lave forhøjelse af bøderne på biblioteket, men det gør man, hvis man går ind og ændrer fremtiden for lilleemor og mig, for vi har nemlig lagt planer, og så kommer de dér. Pas på med drømmene. De er ikke så ringe at have, og det er sjovt at snakke om dem. Det er endnu sjovere, hvis man en gang imellem kan gøre noget ved det.

Tak for opmærksomheden.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg vil ikke undlade at sige, at jeg synes, der var mange fine synspunkter i den tale, som fru Mimi Jakobsen holdt på CD's vegne. Et klart menneskesyn og også nogle grundlæggende værdier, som er vigtige for vores velfærdssamfund, kom til udtryk. Det gjorde de også tidligere i debatten i dag ved fru Mimi Jakobsen, som også har været stærkt optaget af selve udlændingebatten, ligesom f.eks. hendes partifælle hr. Peter Duetoft har været det i sommer omkring de sager, som er blevet rejst sammen med hr. Jørgen Estrup om Udlændingestyrelsens administrationspraksis i forhold til udlændingeloven.

Det sidste førte dog ikke til så forfærdelig meget efter min mening, og med de holdninger, som CD og især fru Mimi Jakobsen har lagt for dagen i dag, vil jeg gerne alligevel spørge fru Mimi Jakobsen, om CD bare bifalder, at statsministeren også i sin åbningstale lagde vægt på, at nu har vi verdens strammeste udlændingelov, og det er sådan set nok meget godt. Er det ikke ved at være tiden, hvor vi ser på lovgivningsmæssige ændringer i udlændingeloven, hvor vi får gjort op med den diskriminerende integrationsydelse, som i virkeligheden er en isolationsydelse, som kommer til udtryk i integrationsloven? Det synes jeg er relevant at spørge fru Mimi Jakobsen om på denne dag, hvor engagementet i forhold til udlændinge har været så stort.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg kan sige til hr. Jann Sjørnsen, at vores planlagte forespørgsel – jeg ved ikke, om den er indleveret i dag, men det er den nu nok – gælder en redegørelse for administrationen af flygtninge- og integrationslovgivningen. Udlændingestyrelsens administration er én del af det her, men der er også administrationen omkring deltagelse i aktiviteter i skolen og flygtninge og indvandreres adgang til arbejdsmarkedet. Vi har altså gjort den bredere, end der egentlig var tale om.

Og jeg kan sige, hvad CD's holdning er til det her. Vi var også skuffede over det forløb, det kan jeg godt love for. Der var ikke mange boller på den suppe; da vi talte om alle disse, var det 126 sager eller 128 – det ved hr. Estrup mere om end jeg, han var selv med – men vi ønsker den debat om administrationen og vil ikke ude-

lukke, at vi så må tage problemer op i kredsen af partier, og det skal selvfølgelig foregå i forligskredsen af partier bag udlændingeloven. Vi er inde i et forlig, det er Kristeligt Folkeparti ikke; det respekterer vi vel trods alt hinanden for, så vores kritik må komme op dér.

Men det skulle ikke undre mig, at der vil fremkomme ting under denne her debat, hvor man må sige: Det var nu ikke meningen, det må vi tydeliggøre. Det ville være min forventning, men lad os vende tilbage til det.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Nu er det jo et interessant forlig, der er blevet indgået på det her område, nogle partier har undladt at stemme, nogle har stemt for, det er sådan lidt på kryds og tværs. Men o.k., alle de partier, der har stemt lidt underligt, er enige om, at der er et forlig, og det er så, hvad det er. Det respekterer jeg selvfølgelig, men jeg håber jo så også, at fru Mimi Jakobsen vil forstå, at der i hvert fald er nogle partier her i Tinget, Kristeligt Folkeparti, SF og Enhedslisten ikke mindst, som finder, at det er nødvendigt med lovgivningsmæssige ændringer, og som også er bange for, at det hele havner i en snak om administrationspraksis.

For ret beset har ministeren jo begrænsede muligheder i forhold til at ændre på afgørelser, hvis han i øvrigt vil overholde loven, og det er jo da i hvert fald anbefalelsesværdigt, at ministeren gør det, så jeg håber så, vil jeg så sige, her i dag, fordi jeg ikke ønsker at lægge mig yderligere ud med fru Mimi Jakobsen på det område her, da vi har fælles interesser, at CD dog vil bevæge sig i retning af og bevæge de såkaldte forligspartier i retning af, at der må ske ændringer, ikke bare i forhold til udlændingeloven, men så sandelig også i forhold til integrationsloven og integrationsydelsen. Det er nødvendigt, advarselslamperne blinker allerede.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Det vil jeg bestemt ikke afvise; vi vender som sagt tilbage til sagen. Men jeg vil gerne sige til hr. Sjørnsen, at det, der sådan set skræmte mig mest i det referat, vi fik fra hr. Duetoft, da han kom tilbage fra de her møder, var, at hans konklusion var, at i alle de her sager kunne der være truffet en anden afgørelse inden for lovens

rammer. Og det giver jo anledning til i hvert fald at se på administrationen.

Hr. Estrup nikker måske til det her, jeg har ikke selv deltaget i møderne, men sådan blev det refereret for mig, at afslaget lige så godt kunne have været et tilsagn eller et ja inden for lovens rammer. Og så er der altså al mulig grund til at se på administrationen, så er det jo ikke loven lige på det punkt. Men det er integrationsloven også, der er med i forespørgslen, så vi taler vist videre om denne sag, har jeg indtryk af.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Jørgen Estrup som ordfører.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg skal i modsætning til andre ordførere ikke forsøge at give statsministeren karakterer, men derimod sige tak.

Jeg var glad for statsministerens åbningstale. Jeg synes, der var én ting, som jeg vil starte med at nævne, som er en mangelvare i dansk politik: Der var også lidt selvironi. Det klæder os alle sammen at kunne det også. Det kan måske en gang imellem løse op for nogle konflikter.

Jeg bemærkede specielt en politisk markering, som også har været gennemgående i debatten i dag, og det var en afstandtagen over for Dansk Folkepartis linje. Det kan man af og til synes måske er unødvendigt, vi ved jo, hvad vi mener. Jeg tror på den anden side, det skal siges: Der er en dyb afstand i menneskesyn.

Men først og fremmest lagde jeg mærke til og værdsatte den fremadrettethed, som var i statsministerens åbningstale. Det hænger jo tæt sammen med årsskiftet. Vi er på vej ind i det 21. århundrede, hvor gamle Danmark bliver sat på pension, og hvor det næste Danmark tager over. Og det er måske meget godt at bemærke.

Og lad mig så starte med at tage sådan lidt af en øm tå op med det samme for at få det gjort. Det er også noget, der knytter an til vores afslutningsdebat i maj, hvor jeg nævnte over for statsministeren, at Det Radikale Venstre var stærkt optaget af integrationsloven; vi synes, vi har lavet en meget fremadrettet og fremsynet integrationslov.

Det er utrolig vigtigt, at den får lov at virke efter hensigten, men vi har også en ubehagelig diskussion, som vi ikke kan gemme nogen steder, hvad enten det er under gulvtæpper eller andre steder, vi har en diskussion om integra-

tionsydelsen. Alle ved, at vi har haft det oppe på De Radikales landsmøde; det tror jeg er en sund ting. Det har ikke ændret ved folketingsgruppens opfattelse af, at vi stemte for noget, der ikke var diskriminerende, men vi ønsker ikke, at striden med UNHCR bliver stående længere, end det er nødvendigt.

Vi respekterer, sådan som jeg også sagde under afslutningsdebatten, at indenrigsministeren har iværksat en evaluering. Vi har også hørt nogle af de første resultater af denne evaluering, som tyder på, at kommunernes erfaringer er meget forskellige, og at det kan hænge meget sammen med, om man har et netværk, når man kommer her til landet, eller man ikke har det. Den slags erfaringer skal vi have med, dem skal vi have lejlighed til at kigge på.

Men ingen af os er tjent med, at der efterfølgende i for lang tid bliver tvivl om, at Danmark overholder sine internationale forpligtelser. Det må ikke ske, derfor er det en hastesag.

Og må jeg så knytte an til den sidste debat også, som fru Mimi Jakobsen havde med hr. Sjursen. Det er jo rigtigt, at vi indtil videre måske ikke er kommet så langt, som hr. Sjursen sagde, på det administrative område. Jeg har tiltro til, at vi i samarbejde med indenrigsministeren kan komme ganske meget længere; jeg synes, der er mange ting at vende.

Men det er også rigtigt, at der er to dagsordener; at der er en dagsorden, som vedrører spørgsmålet om administrationen og den arbejdsdeling, der nødvendigvis må være mellem et Folketing, som giver lovene, og den udøven af myndighed, som ministeren og regeringen har, og det skal vi respektere.

Men vi skal jo også være klar over, at Folketinget med mellemrum giver bemyndigelser, og at vi har tolkninger af, hvordan loven burde se ud, når den virker i praksis, og derfor er det selvfølgelig legitimt og relevant, at den diskussion tages op.

Men jeg kan lige så lidt som fru Mimi Jakobsen konkludere på nuværende tidspunkt. Det kan godt tænkes, at vi når til det resultat, at der er noget i udlændingeloven, som bør ændres, men så lad os kigge på det. Jeg synes, det er godt, at vi får en forespørgselsdebat. De her ting er vigtige. Det er menneskeskæbner, det drejer sig om. Der er ikke nogen som helst grund til ikke i fuld offentlighed og så godt, det overhovedet kan lade sig gøre, at belyse, hvordan regelsættet virker. Det er i hvert fald i radikal interesse.

Regeringen møder jo også i dag, må jeg sige, og gjorde det også under finanslovdebattens første runde venlige politiske signaler fra alle sider. Nogle har kaldt det slesk tale. Det falder vi jo ikke for og slet ikke, hvis der er billig portvin til. Men det er under ingen omstændigheder noget, som man uden videre skal tage for gode varer. I politik er der meget taktik, og det er vel i orden.

Så selv om regeringen i og for sig umiddelbart befinder sig i et parlamentarisk paradys, hvor det stort set ikke er muligt at smide nogen væk fra forhandlingsbordet, fordi alle klammer sig til det, så er det jo dog alligevel et spørgsmål, om det er, fordi der er politisk konsensus, eller om det er, fordi der er en masse taktik indblandet.

Jeg kunne ikke lade være med at bemærke, at Venstres formand, hr. Anders Fogh Rasmussen, til Ritzau den 13. august efter Venstres sommergruppemøde – tror jeg, det var – sagde, at Venstres fine meningsmålinger det seneste år viser, at folketingsgruppen valgte den rigtige linje ved at nedtone den liberale retorik for at genskabe firkløveret. Det er jo da en bemærkning, som er til at tage og føle på. I den kan jeg læse: Vi skal ikke risikere noget, vi skal ikke tage initiativet, vi skal ikke genere nogen, vi håber på, at der er andre, der dummer sig, for så får vi nok regeringsmagten, når tiden er inde.

Jeg tror, at de fleste i dette Ting interesserer sig meget for fodbold – pressen ved i hvert fald fra visse episoder, at en del af Folketinget, også Venstres gruppe, gør det – og man har af og til en særlig situation på fodboldbanen, når alle klumper sig sammen nede foran eget mål i straffesparksfeltet og ikke vil rykke sig, ikke vil tage en chance, før der er nogen, der dummer sig. Vi plejer at kalde det for fedtspil. Jeg tror, at man også skal til at bruge udtrykket politisk fedtspil. Det er faktisk noget af det, vi ser i øjeblikket.

Og derfor vil jeg godt, selv om det jo har været en del af debatten i dag, fortsætte med at spørge Venstre, for jeg kan godt se, at Venstre gerne vil have regeringsmagten, og jeg kan også se, at Venstre gerne vil have, at Venstres leder bliver statsminister, og det er der jo ikke noget mærkeligt i, og jeg kan også se, at Venstre har et tredje mål, nemlig ikke at lægge sig ud med nogen – det lyder jo pænt – i hvert fald ikke på denne side af et folketingsvalg, men hvad vil Venstre i øvrigt?

Vi har i dag på forsiden af Jyllands-Posten set, at Venstres skatteordfører har ført sig kraftigt frem. Det var da en dagsorden, som var til at diskutere, men vi fik jo ikke i dag noget svar på, om det er Venstres politik. Den sidder hr. Anders Fogh Rasmussen med, men hr. Anders Fogh Rasmussen har ikke været på talerstolen, så derfor spørger vi stadig væk: Hvad vil Venstre?

Vi har hørt, at Venstre vil valgfrihed. Det er jo et godt liberalt synspunkt. På mange punkter kan vi også fra radikal side sige, at vi hylder valgfriheden, men vi hylder den jo kun i det omfang, der er noget at vælge, der er reelle valg til stede. Det, der er tale om her, når man siger et frit sygehusvalg til de private sygehuse, er et frit slagsmål om 100, måske 200, senge, og det giver jeg ikke så meget for.

Jeg giver ærlig tal heller ikke meget for friheden til at blive hjemmegående mor på det offentliges regning, hvis kommunen altså kan og vil tilbyde en institutionsplads, og det er det, jeg har forstået er Venstres valgfrihed. Det er ikke noget reelt valg, og det er i hvert fald ikke nogen prioritering af offentlige penge. Det synes vi egentlig i Det Radikale Venstre er for dårligt, hvis det er det, Venstre kan byde på.

Jeg har set, at hr. Anders Fogh Rasmussen så igen den 6. september har udtalt sig om, hvad Venstre vil, og her har sagt: Jamen reformer gemmer vi til efter et folketingsvalg. Så vi kan altså alle sammen vente og se, hvad der sker efter et folketingsvalg. Det bliver jo interessant.

Men som debatten her i dag har vist, er der alligevel tre ting, som vi vil forfølge i løbet af de kommende måneder og blive ved med at spørge Venstre om:

Vi vil blive ved at spørge Venstre om, hvad de egentlig vil på udlændingeområdet. Som hr. Buksti sagde på et tidligere tidspunkt, så vil en del af det parlamentariske grundlag, som Venstre regner med at bygge på, jo prøve at lovfæste arvesølvet med Dansk Folkeparti i spidsen og med en vis støtte fra Det Konservative Folkeparti, så vidt jeg forstår den nye konservative leder, men i hvert fald, som jeg da heldigvis har kunnet lytte mig til, i dyb modstrid med, hvad både CD og Kristeligt Folkeparti vil. Der er unægtelig nogle spørgsmål her, som jeg synes Venstre bør besvare. Hvor placerer man sig mellem de to unægtelig meget, meget afvigende alternativer?

Det andet, jeg gerne vil høre Venstres mening om og vil blive ved at spørge om, er: Hvor pla-

cerer Venstre sig i den debat, som vi er i fuld gang med om det spaltede arbejdsmarked, om det stigende antal, der er på langvarig kontanthjælp, og som blev sat af på perronen, da velfærdstoget kørte? Er det en offentlig jobskabelsesmodel, som vi forstår at CD og SF i et vist omfang ønsker, hvor man tager afstand fra aktivering? Er det markedsmodellen, sådan som hr. Brixtofte i Farum har forsøgt den med arbejdstest og andre ting? Eller er det lade stå til-modellen, hvor man accepterer, at flere og flere havner i førtidspension? Hvad er det, Venstre vil?

Endelig er der selvfølgelig et af de afgørende spørgsmål: Hvad vil Venstre med Dansk Folkeparti? Det kunne vi heller ikke få noget klart svar på overhovedet i dag.

Lad mig så også beskæftige mig et øjeblik med noget, som har været ganske vigtigt i debatten, nemlig den form for danskhed, som Dansk Folkeparti står for:

Jeg synes, at det er ubehageligt at se den måde, som Dansk Folkeparti prøver at tage patent på danskheden på. Det skal ikke lykkes. Jeg får en dårlig smag i munden, når jeg ser kynisk misbrug af danske symboler som sangen, flaget, ja sågar Dannevirke. Jeg føler i og for sig, at det er en udpræget udansk måde at lave politik på, når man er topstyret, sådan som vi kan se det. Efter min mening spiller Dansk Folkeparti på de laveste instinkter i politik, nemlig på frygt, på afmagt, på polarisering, og splitter det danske samfund og den identitet, som vi burde gøre alt for at bevare.

Dansk Folkeparti forsøger at bilde os alle ind, at historien kan sættes i stå, at Danmark kan gøres til et frilandsmuseum, hvor Richard Ragnwald underholder, hvor A.P. Møller giver tilskud, og hvor fru Pia Kjærsgaard er kustode. Den går ikke. Sådan ser verden ikke ud – heldigvis kunne man så tilføje.

Vi andre vil så yderligere tilføje, at den åbne verden ikke er en trussel mod Danmark; den er en mulighed. Vi skal ikke i kuvøse. Vi kan godt tåle fri luft i vores samfund.

Vi har også i dag oplevet meget taktik. Det gør man i Folketinget. Det er der ikke noget galt i. Men vi kan få så meget taktik ind i den daglige rytme i Folketinget, at vi glemmer problemerne, at vi får fedtspil, og det er altså problemerne, vi skal angribe, og ikke vælgerne.

Vi skal forsøge at være fælles om løsninger. Vi skal arbejde for samhørighed og for den fælles identitet og måske meget oftere, end vi er

vant til, stille spørgsmålet: Hvad gør vi? I stedet for: Hvad gør jeg?

Må jeg nævne seks områder, hvor jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi får sat dagsordenen, og hvor jeg synes, at regeringen er godt i gang med at gøre det:

For det første: Vi må erkende, at der stadig er lang vej, før det rummelige arbejdsmarked bliver en realitet, før der bliver plads til alle på reelle arbejdspladser. Der er over 270.000 personer på førtidspension, og når vi spørger, så svarer næsten halvdelen af dem, at de fortsat mener at være delvis arbejdsdygtige. Det skal udnyttes.

Der sker fortsat en stigning i antallet af konthjælpsmodtagere trods det økonomiske op-sving. Det er ikke godt nok. 70 pct. af de førtidspensionister, der kommer fra sygedagpenge, har aldrig modtaget et revalideringstilbud eller nogen anden form for aktiverende forløb. Det må vi have gjort noget ved.

For det andet: Vi har brug for respekten for retten til at være anderledes, for individets rettigheder over for systemet og for respekten for den enkeltes ret over for flertallets fordomme. Det viser sig selvfølgelig først og fremmest i forhold til dem med de anderledes navne, dem, der ikke hedder Jensen og Hansen, og hvad det måtte være. Halvdelen af de unge med de fremmede navne har ikke arbejde, unge flygtninge eller indvandrere har meget vanskeligt ved at få en lære- eller praktikplads, og en ung veluddannet ingeniør kan skrive 600 ansøgninger og få 600 afslag. Er det nu kun, fordi navnet er anderledes? Og har vi råd til det? Retten til at være anderledes giver tryghed, og det gør den såvel for danskere som for udlændinge.

For det tredje: Vi har brug for at bygge bro over uddannelseskløften. Derfor er en af regeringens afgørende reformer en voksen- og efteruddannelsesreform. Der er en halv million voksne, der faktisk ikke kan læse, der er i dag ca. 80.000 børn, der får specialundervisning – det er faktisk hvert syvende barn i skolen – og ca. 7.000 børn er svært handicappede. Der er masser at gøre for at samle dem op, der er i gang med at blive tabere i vores samfund.

For det fjerde: Vi har brug for et miljøregnskab, der giver sorte tal på bundlinjen og ikke røde. Vi har brug for at ændre adfærd i tide, ikke når vi opdager, at vi faktisk var for sent ude. Vi ser, at CO₂-udslippet stadig væk er for stort, ikke mindst i transportsektoren. Vi nedslider de energiressourcer, som kan udtømmes,

som altså ikke er vedvarende, og vi rydder ikke op i takt med produktionen. Derfor må vi også ændre livsstil så småt, ikke som nogen revolution, men sådan, at vi kan se næste generation i øjnene.

For det femte: Vi har brug for tillid til, at dansk identitet faktisk har livs- og bærekraft. Vores ønske om aktivt at præge Europa, om at være med til at realisere det udelte Europa, om at præge den globale udvikling, stiller krav om, at vi har tillid til vores egen identitet. Det gjorde det faktisk også for 100 år siden, og da var vi i stand til at mobilisere den nødvendige tillid. Vores øgede krav til de nye danskere om integration i det danske samfund stiller krav til vores bevidsthed om, hvad det egentlig vil sige at være dansk. Vi har brug for fællesskab. Vi har ikke brug for polarisering.

Og så det sidste og måske ikke mindst vigtige: Vi har i det hele taget brug for at tro på egne kræfter, men tro på egne kræfter i samarbejde med andre, at de små lande i fællesskab i Europa, i verden, kan gøre en forskel, at små lande faktisk kan blive store i fællesskab og matche dem, der har stormagtskarakter fra fødslen af.

Det er naturligvis ikke mindst et spørgsmål i den integrationsproces, som er i gang i Europa. Det er vigtigt, at vi er i stand til at give de store lande et modspil, og at vi finder de rette samarbejdspartnere, ellers får vi aldrig realiseret det europæiske fællesskab, som vi ønsker: det udelte Europa, som er langt større end det Europa, vi oplever i dag.

Men vi har også brug for at vise, at vi tør være med inden for organerne, at vi kan påvirke indefra. Vi må se i øjnene, at en lang række af de beslutninger, der skal tages, kræver, at vi er med ved bordet.

Vi skal være med til at påvirke, mens tid er, men vi skal også være klar over, at hvis vi ikke har befolkningen med os, hvis vi ikke er i stand til at forklare, hvad indflydelsen skal bruges til, hvis vi mistænkes for blot at løbe i kølvandet på de store lande, bliver det kolossalt svært at skabe det fællesskab, som er nødvendigt for den europæiske proces, vi er i gang med.

Vi har brug for fortsat at placere de ressourcer og de kræfter, vi kan overkomme, og vi gør det godt i forhold til mange lande i øjeblikket, når det drejer sig om konfliktforebyggelse og konfliktløsning. Vi har vist det i forbindelse med Kosovo, og vi har vist det dagligt i den tredje verden. Det er en indsats, som gør en forskel, som kan ses ude omkring i verden, og som

sætter Danmark på landkortet, og det er det, vi skal leve af i den kommende tid.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg har nu to korte bemærkninger. Først fru Ulla Tørnæs og så hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg må indrømme, at jeg synes nok, der var et besynderligt afsnit i hr. Jørgen Estrups ordførertale.

Lad mig minde om, at det jo altså er statsministerens redegørelse, vi har til debat her i dag. Men hr. Jørgen Estrup stillede en lang række spørgsmål om Venstres politik, og de skal naturligvis ikke stå ubesvarede, så jeg vil forsøge at bruge den korte taletid på at svare på hr. Jørgen Estrups mange spørgsmål.

Lad mig gribe fat i så at sige det vigtigste, og det er hr. Jørgen Estrups eklatante kæmpeselvsmål, som hr. Jørgen Estrup lavede angående hele aktiveringsproblematikken. For hvad gjorde hr. Jørgen Estrup? Jo, i stedet for at fortælle, hvad regeringen vil, hvad Det Radikale Venstre har af bud på det rummelige arbejdsmarked, spurgte hr. Jørgen Estrup i sin ordførertale: Hvad vil Venstre med det rummelige arbejdsmarked?.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at gentage over for hr. Jørgen Estrup: Vi er i vores finanslovoplæg kommet med en model for, hvordan vi mener, der kan laves en reform af førtidspensionssystemet. Så jeg synes, det ville være på sin plads, hvis hr. Jørgen Estrup her fra Folketingets talerstol, da nu det rummelige arbejdsmarked spiller så stor en rolle for Det Radikale Venstre, så også fortæller, hvad det er, Det Radikale Venstre vil.

Derudover er vi meget åbne for en privatisering af hele aktiveringsindsatsen – noget, jeg også har lyttet meget til, at den radikale økonomiminister er meget åben over for, så det kunne selvfølgelig være en glimrende idé. Derudover kunne en privatisering af hele aktiverings- eller hele formidlingsindsatsen hos AF også være et glimrende forslag, og det vil jeg også bede hr. Jørgen Estrup om at overveje.

Og endelig til sidst . . . Jeg kan se, at jeg nok må vente til anden ombæring, men det kan vi vende tilbage til.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg er glad for, at fru Tørnæs følte sig provokeret. Det var sådan set også meningen. Og lad mig så sige, at de svar, som fru Tørnæs kom med, ikke var dårlige.

Jeg synes sådan set, at de peger i den retning, som vi også gerne vil, og selvmål eller ikke selvmål, så er det jo klart, at det, det drejer sig om – set med radikale øjne – er, som jeg sagde, at sikre, at der er reelle arbejdspladser; at det faktisk kan lade sig gøre at forhindre den videre opbygning af et spaltet arbejdsmarked, hvor de, der står på perronen, bliver ved med at stå der, mens toget kører af sted med ekspresfart, og vi kun har førtidspensionen at tilbyde dem.

Derfor kan det jo lyde meget, meget smukt med en førtidspensionsreform, men det er ikke det, der først og fremmest er brug for. Det, der er brug for, er at skabe reelle muligheder for de mange, som rent faktisk – sådan som jeg citerede – er af den opfattelse, at de selv stadig væk har noget at yde.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Så er jeg nødt til at spørge hr. Jørgen Estrup om det afsnit i statsministerens åbningsredegørelse, hvor statsministeren beskriver aktiveringsreglerne, og hvor statsministeren gør meget ud af at beskrive aktiveringsreglerne som et stift regelsæt, altså sagt med andre ord: Regelsættet bør laves om.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Jørgen Estrup, om det også er Det Radikale Venstres opfattelse, for jeg hørte faktisk hr. Jørgen Estrup sige, at det ikke er reglerne, der er noget galt med; næh, det er nærmere implementeringen af de regler, som blev vedtaget sidste efterår, som det måske halter med, og her tror jeg sådan set, at Venstre og Det Radikale Venstre er helt enige i målet med aktivering.

Vi ønsker ikke at oprette en slags parallelt arbejdsmarked til det ordinære arbejdsmarked, en slags parallelt arbejdsmarked med offentlig støtte, og vi ønsker heller ikke blot at udvide den offentlige sektor. Det er ikke svaret på langtidsløsheden, så jeg vejrer sådan set morgenluft. Jeg tror på, at Det Radikale Venstre og Venstre kan gå hånd i hånd, når vi diskuterer aktivering, og forhåbentlig også i det hele taget, når vi diskuterer det rummelige arbejdsmarked.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Der er én ting, der er helt afgørende, og som jeg også synes har været afgørende for den debat, som er forløbet i pressen i den seneste tid. Det er, at der kommer et reelt indhold i kvaliteten af aktiveringstilbudene.

Det er ikke aktiveringen som sådan, der er noget galt med, men det er kvaliteten af den; det er sikkerheden for, at så mange kvalitetsbedste entreprenører på aktiveringsmarkedet så at sige får lov til at virke og give deres bidrag til, at de enkelte oplever, at de faktisk får et udbytte af det, og at vi får stoppet nogle af det bevidstløse aktiveringsforløb, som stadig er der. Jeg ville måske ikke have brugt udtrykket »de stive regler«, for det kan man jo altid diskutere; men jeg vil under alle omstændigheder understrege, at der er brug for en helt anden kvalitet end den, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, man kan jo ikke klage over manglende bevågenhed her i dag, og det er jo godt nok. Men jeg synes, nogle af de udtryk, som hr. Estrup fik brugt i sin ordførertale, er lige skræppe nok.

Hr. Estrup sagde blandt andet, at Dansk Folkeparti spiller på frygt og afmagt, og jeg bliver nødt til at prøve at sende bolden retur til hr. Estrup og spørge, om det ikke lige præcis er afmagt, der kendetegner Det Radikale Venstre, når det kommer an på spørgsmålet om vold, kriminalitet, problemer med andengenerationsindvandrere osv. i det danske samfund.

Jeg må henlede opmærksomheden på, at da vi senest diskuterede det spørgsmål, også med Det Radikale Venstres ordfører, i forbindelse med finanslovdebatten den 7. september her i huset, spurgte jeg direkte den radikale ordfører, om det ikke var uacceptable forhold, vi så blandt andet i Odense, og jeg kan tydeligt huske, at jeg fik det svar, at det var det ikke ifølge Det Radikale Venstre. Det var ikke uacceptable forhold. Så undrer jeg mig jo, når jeg hørte statsministerens åbningstale her forleden og hører de kommentarer, hr. Estrup har her i dag.

På den baggrund bliver jeg nødt til at spørge hr. Estrup: Står hr. Estrup og Det Radikale Venstre ikke bag den åbningstale, statsministeren holdt? For tingene hænger ikke sammen. Der er signalforvirring, der er ikke nogen linje i det, der kommer fra de to regeringspartiers talsmænd på det område.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror nok, hr. Thulesen Dahl skal til at læse efter i forhandlingerne, for det, der ikke hænger sammen, er hr. Thulesen Dahls hukommelse.

Det var ikke sådan, ordene faldt. Jeg har aldrig bestridt, at der var et problem i Odense. Tværtimod har vi i allerhøjeste grad understreget fra starten, at det var et udtryk for nogle problemer, der ikke var taget op i tide, og at det skal vi have gjort. Men dér, hvor vi ikke er enige – og det synes jeg vi skal have understreget med det samme – er i hr. Thulesen Dahl og andres lænen sig op ad, at de bare skal have nogle bank. Det var ikke et direkte citat, men det var det, der var indholdet.

Det, som det her drejer sig om, er langt mere komplicerede problemer, og derfor er jeg mere end godt tilfreds med det, regeringen har lagt på bordet. Det er en passende afvejning af politiets tilstedeværelse, når det brænder på, men forhåbentlig en indsats, som på længere sigt kan forhindre, at det brænder på, og som kan sikre, at den kombination af sociale og uddannelsesmæssige problemer faktisk kan løses.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil meget gerne danne en læsegruppe med hr. Estrup. Så kan vi sætte os i gemakkerne herinde bagved, og så kan vi gennemgå debatten. For jeg var absolut lige så forbløffet, som hr. Estrup er nu over at høre sine egne udtalelser, som jeg var, da jeg hørte dem første gang.

Jeg er meget glad for, at man anerkender, at der er et stort problem, og det er vel så også et udtryk for, at man står bag de ting, der blev sat i gang. Sagen er bare, at det, man så beslutter – det, regeringen vælger at gøre, og som hr. Estrup jo står bag – er, at nu skal der laves handlingsplaner, så vi kan få tingene analyseret. Mener hr. Estrup ikke, at der er lavet handlingsplaner nok, og at der nu er brug for handling?

Det er fuldstændig korrekt, som hr. Estrup siger, at der ikke er tale om, at nogle skal have nogle bank, og det var heller ikke et citat, hr. Estrup kom med; det er der ikke nogen der har foreslået. Men det er jo sådan en god måde at debattere på: Man kan lægge nogle ord i munden på nogen, og så kan man tage afstand fra dem bagefter. Men er hr. Estrup ikke enig i, at vi har brug for at tage skeen i den anden hånd og have en helt anden, konsekvent holdning

over for de mennesker, der laver kriminalitet her i samfundet, specielt voldskriminalitet? Jeg savner at høre det krystalklart og med understregning, lige så vel som andre har forsøgt at få det at høre, og jeg er bange for, at når vi ikke hører det fra hr. Estrup, er det i virkeligheden, fordi den samlede regering ikke står bag det afsnit i statsministerens åbningstale.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Man kan jo af og til forundres, for når hr. Thulesen Dahl bruger udtrykket at tage skeen i en anden hånd, kan det godt være, at det ikke er helt det samme, som at de skal have nogle bank. Men det er dæleme ikke ret langt fra, og det er i hvert fald det indtryk, jeg får, at det her kun drejer sig om, at der er nogle, der skal have at vide, hvor bordet skal stå, og at det er politiet alene, der skal tage fat i de problemer.

Fornuftige politifolk – og dem er der rigtig mange af – ved heldigvis, at det her er langt mere kompliceret, end hr. Thulesen Dahl gør opmærksom på. Derfor er det også godt, at vi nu får gjort opmærksom på, at SSP-samarbejdet er en vigtig del af det, vi skal have mobiliseret for at få taget hul på problemerne i tide, inden de når så langt. De sociale og de uddannelsesmæssige sider er helt afgørende for integration af såvel anden- som tredjegerationsindvandrere, men også afgørende for nogle af de danskere, som ikke kan tilpasse sig.

Anden næstformand (Henning Grove):

Så går vi videre i ordførrækken. Hr. Frank Aaen.

Frank Aaen (EL):

Statsministeren sagde i sin åbningstale, at der skal indføres brugerbetaling for hjemmehjælp, og det er altså den hjælp, som pensionister med en eller anden form for fysisk svækkelse kan blive tildelt efter en nøje sundhedsfaglig vurdering – ikke sådan, som finansministeren nogle gange har prøvet at fremlægge det, at det bare er sådan, at når man bliver gammel, får man hjælp til rengøring. Sådan er det ingenlunde; det er faktisk sådan, at det kun er ca. 15 pct. af vore ældre, der modtager hjemmehjælp.

Vi er lodret imod enhver tanke om brugerbetaling for basale velfærdsydelser. På samme måde, som vi afviser brugerbetaling for behandling på sygehuse, skal der heller ikke be-

tales for hjemmehjælp, altså ud over den betaling, der allerede er sket, nemlig over skatten.

Regeringen rører med sit forslag ved grundlæggende principper for solidarisk velfærd, hvor alle jo bidrager over skatten og modtager nødvendige ydelser efter behov. Regeringen undskylder sig med, at man vil tage fra de rige pensionister; men vi har endnu ikke i debatten fået noget svar på, hvorfor regeringen mener, det alene er rige pensionister med en fysisk svækkelse, der skal betale. Hvorfor bliver regeringen ikke sendt til alle rige, f.eks. ved at genindføre formueskatten eller øge arveafgiften?

Børnefamilierne rammes også, hvis regeringen får sin vilje, og igen forsøger man sig med, at det kun går ud over de rige, men børnefamilier, hvor moderen er kassedame og faderen er specialarbejder, vil også blive ramt af regeringens planer om at sætte forældrebetalingen i vejret. Det forslag kommer jo oven i forringelsen af kvaliteten i dagpasningen, og i den forbindelse vil jeg sige, at det er meget godt at se, at forældrene protesterer her i byen København og nu i flere dage har lukket i hundredvis af daginstitutioner.

Men desværre breder denne brugerbetaling sig som en pest. Man kan bare nævne øget brugerbetaling til medicin, som blev gennemført sidste år, og denne gang går det ud over de ældre og børnene og også over voksne kortuddannede, som skal betale for at få en almen uddannelse. F.eks. kan en ufaglært, der gerne vil i gang med en videregående uddannelse og tager et par kurser, nu komme ud for, at nogle af kurserne koster penge i brugerbetaling.

Og det slutter jo ikke her. Budgetredøgørelsen, der blev præsenteret i går – jeg ved godt, at det ikke er egentlige forslag, men den er en beskrivelse af de tanker, der går i Finansministeriet – peger jo generelt på mere brugerbetaling, og den dokumenterer også, at der allerede er sket en stor stigning i de sidste 10-20 år.

Vi har noteret i debatten, sådan som vi kan høre den, at der formentlig er et flertal i Folketinget imod at indføre brugerbetaling for hjemmehjælpen, og derfor vil jeg allerede nu fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at opgive planerne om brugerbetaling for hjemmehjælp.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 1).

Jeg vil gerne sige med det samme, at skulle regeringen så efterfølgende komme og sige, at den mangler penge i kassen, fordi den ikke har kunnet tage dem fra de rige pensionister, så skal vi gerne medvirke ved en genindførelse af formueskatten eller på anden måde til, at de penge kommer ind, men de skal tages solidarisk fra alle rige og ikke kun fra de rige, der har brug for hjælp, fordi de er fysisk svækkede.

Der tales også i budgetredegerørelsen om muligheder for at købe ekstra ydelser og mere valgfrihed. Selvfølgelig bør der være mulighed for, at man kan vælge mellem forskellige offentlige institutioner, men sammenstillingen mellem brugerbetaling og køb af ekstra ydelser og valgfrihed er i virkeligheden en bombe under den solidariske model.

I dag er hovedreglen, at de basale velfærdsydelser finansieres over skatten, og at man får kvalitetsmæssigt nogenlunde ensartede ydelser på hospitalet, i daginstitutionen og i skolen. Uanset om man er rig eller fattig, får man nogenlunde den samme behandling, nogenlunde den samme kvalitet, og at det er sådan og har været sådan, er en af grundene til, at det danske samfund er mere harmonisk end så mange andre samfund. Nok er der store sociale forskelle også i Danmark, men velfærden er på mange måder et fælles gode, hvor vi ikke bliver sortet efter indkomst, når vi har brug for at få hjælp.

Men det er det, man i virkeligheden er ved at sprænge i luften med kombinationen af brugerbetaling, køb af ekstra ydelser og mere frit valg, for det vil med sikkerhed føre til større social ulighed. Vi vil meget hurtigt se en udvikling, som vi kender den fra andre lande, hvor der er gode velfærdsydelser til dem, der har råd, og så er der skrabet velfærd til dem, der ikke selv har råd, og hvor der bliver store kvalitetsforskelle, fordi institutioner med brugerbetaling også kan tiltrække de bedste arbejdskraft, fordi de kan tilbyde højere lønninger, end man kan over den skrabede del af velfærden.

Vi vil også lynhurtigt se, at rige vil protestere og spørge, hvorfor de skal betale en høj skat, når de alligevel skal betale brugerbetaling, når de har brug for hjælp, og også det vil være med til at sætte en ond spiral i gang, hvorved det velfærdssystem, vi har kendt og gerne vil have, går i den modsatte, den forkerte, retning.

Det er den udvikling, der tegner sig. Den principielle debat, om det er den rigtige vej, er det, vi ønsker regeringen skal tage stilling til, og

det er derfor, vi er så energiske med at afvise forslaget om at indføre brugerbetaling for basale velfærdsydelser.

Regeringen argumenterer for ændringerne. Vi kan ikke bare sætte skatten op, siger den. Det er vi sådan set heller ikke store tilhængere af, men hvis man har den opfattelse, kunne man jo starte med at lade være med at sætte skatten ned for dem, der har mest. Man har fjernet formueskatten, man har sænket arveafgiften, man har sænket selskabsskatten, man har sænket topskatten. Milliarder af kroner er i den tid, denne her regering har siddet, fosset ud til de bedst stillede. Så skal man jo ikke komme nu og klage over, at der ikke er penge nok.

Men i øvrigt kan vi nå langt, hvis vi i stor stil omdanner dagpenge og aktiveringsmidler til ordinære stillinger. Det, vi i dag bruger på at piske folk rundt i mærkelige ordninger, såkaldt aktivering, og på dagpenge, det svarer tilsammen nogenlunde til den løn, det f.eks. ville koste, hvis man ansatte de pågældende helt ordinært som hjemmehjælpere.

Vi vil foreslå, at man massivt ansætter flere folk, flere hænder, og sammen med en målrettet uddannelsesindsats kan vi altså på børneområdet, inden for ældreomsorgen, på miljøområdet, på renovering af institutioner, på utallige andre områder i den offentlige sektor sikre et kvalitetsløft, sikre ekstra kapacitet uden væsentlige ekstra udgifter.

Vi vil som tidligere år foreslå en jobbank med 60.000 stillinger, hvor kommuner, amter og statsinstitutioner kan søge om at få et antal stillinger tildelt og så i samme forbindelse få et tilskud fra staten til dækning af i hvert fald en stor del af lønudgiften.

Vi er meget glade for, at vi i de seneste måneder har set CD og SF gøre meget for at sætte spørgsmålet meget højt på dagsordenen, og vi anerkender også, at regeringen har åbnet døren lidt på klem ved at foreslå såkaldte seniorjob, men det er for få, 4.500, det er for lidt penge, 75.000 kr. er tilskuddet, det er for fedtet. Det bør vi have udvidet, og det vil vi arbejde hårdt for i de kommende finanslovforhandlinger.

Regeringen argumenterer også, når den snakker om at begrænse velfærden, med, at forsørgerbyrden vokser, at der bliver flere unge og gamle i forhold til dem, der er i den arbejdsdygtige alder. Argumentet bruges for alt muligt, i sin tid for forringelse af efterlønnen, nu for mere brugerbetaling, men et svar, jeg har fået fra finansministeren på et spørgsmål, som

jeg havde stillet så præcist, at jeg også fik det rigtige svar, viser jo klart, at der ikke er nogen dramatisk udvikling i forsørgerbyrden. Godt nok kommer der en lille stigning i de kommende år, men lige så langt, vi med nogenlunde sikkerhed kan se frem, til år 2020, er der ikke udsigt til en forsørgerbyrde, der er større end det niveau, vi havde f.eks. i 1970'erne, og vi vil stadig væk ligge på et niveau, der er under det, vi havde i 1960'erne. Så der er altså ikke nogen ny eksplosion undervejs. Den dér megen snak om en stigende forsørgerbyrde, der tvinger os til at begrænse velfærden, er i virkeligheden simpelt snyd med statistik.

Medregner vi desuden de 15-66-årige, som er arbejdsløse eller udstødt fra arbejdsmarkedet, i den gruppe, der skal forsørges, altså sammen med de unge og de gamle – og sådan er realiteten jo, de udstødte og de ledige forsørges jo også – og stiller os det beskedne mål, at hvor mange der er på forsørgelse i den arbejdsdygtige alder, også skal falde i de kommende år, jamen så vil vi ikke komme ud for en stigende forsørgerbyrde, så vil vi se en faldende forsørgerbyrde i de kommende år, altså en lettelse af presset på de offentlige finanser.

Det er i virkeligheden arbejdsløsheden og udstødningen fra arbejdsmarkedet, der er lang den vigtigste faktor, når man skal diskutere, om vi har en forsørgerbyrde, der vil blive større eller mindre. I dag er der 750.000 mennesker, der er ledige eller er i en eller anden arbejdsmarkedsforanstaltning eller er på førtidspension, 750.000, hvoraf langt, langt de fleste selvfølgelig hellere vil være på arbejdsmarkedet og tjene til deres egen forsørgelse.

Det er altså det tal, de 750.000, vi skal have sat ned. Vi skal have ledige og udstødte tilbage på arbejdsmarkedet, og vi skal have stoppet udstødningen, som hvert år er massiv, og hvor der kommer nye ud i den her gruppe. Lykkes det, vil det ikke alene lette presset på de offentlige finanser, men vil selvfølgelig også i sig selv være et stort løft i velfærden for de mennesker, der bliver draget ind i stedet for skubbet ud.

Efter vores opfattelse skal vi holde fast i den solidariske velfærd og udbygge den, for der er jo problemer, det anerkender vi, i det velfærdssamfund, vi har i dag. Der er for meget bureaukrati, der er alt for mange steder dårlig ledelse, dårlige ydelser, og mange års økonomisk stramme rammer har nedslidt mange institutioner. Det er denne udvikling, vi vil have vendt.

Vi er imod den primitive vej med udlicitering og privatisering, som har enorme konsekvenser, stress og nedslidning for de ansatte, som medfører demokratitab, fordi den politiske ledelse erstattes af selskaber og bestyrelser, og som skader udviklingen af kvaliteten i ydelserne, fordi privatisering og udlicitering jo splitter kommuner og institutioner op i smådele og på den måde blokerer for en helhedsorienteret udvikling af servicen og velfærden.

Vi ønsker en udvidelse af demokratiet som alternativ til udlicitering og privatisering. Vi tror på et mere direkte demokrati, hvor de ansatte får indflydelse på tilrettelæggelsen af arbejdet. Da kan vi både mindske bureaukratiet, sikre en større arbejdsglæde og sikre en større kreativitet med hensyn til, hvordan opgaverne skal løses. Giver vi samtidig brugerne direkte indflydelse i højere grad, end det sker i dag – det er jo brugerne, der ved, hvor det er galt – så tror vi på, at også med den demokratisering kan vi sikre en vældig dynamik.

Desværre er det sådan, at næsten alle kommuner går i samme retning, altså i lige fra SF-kommuner til Venstrekommuner er det jo sådan. Der er bare forskellige grader af udlicitering; men de går alle sammen nogenlunde i den samme retning.

Vi mener, der er brug for andre erfaringer, og vi foreslår derfor, at der bliver afsat en pulje penge til kommuner, der vil gå en anden vej, som vil udvikle et aktivt demokrati for de ansatte og for brugerne, som vil bruge det som metode til at sikre bedre service, som vil starte økologisk produktion, skabe sig arbejdspladser, som vil tage nye opgaver ind, indlicitere i steder for udlicitere, og på samme måde synes vi også, statslige institutioner som f.eks. posten, der er truet af privatisering, skal have penge, så de har en mulighed for at udvikle sig på en anden måde.

Et velfærdssamfund måles i høj grad på, hvordan man behandler dem, der er nederst i samfundet – andre har været inde på det – og der foregår en omfattende mishandling af arbejdsløse med aktivering af 59½-årige, der ønsker at gå på efterløn, men så skal han eller hun lige det sidste halve år tvinges på et kursus for at lære at skrive jobansøgninger.

Nogle har måske hørt om eksemplet med den 47-årige træindustriarbejder, der får tilbudt et kursus med bækkenbundsøvelser og et kursus i, hvordan man lægger ansigtsmasker med agurker og andre frugter, og som skal lære,

hvordan man laver bolsjer hjemme i køkkenet. Det er uværdigt, og vi må have det stoppet. Jeg tror også, der er ved at være stor stemning for, at vi må have stoppet den slags; det er mis-handling.

Vi ved, hvordan folk, der har sagt, at de ikke vil finde sig i det, at de ikke møder op i morgen, lige pludselig får frataget enhver form for forsørgelse; ikke bare den pågældende, men hele familien får frataget enhver form for forsørgelse. Det kan man ikke i Danmark, hvis vi vil kalde os et velfærdssamfund, men det gør man altså i øjeblikket ude i kommunerne.

Vi foreslår altså arbejde i stedet for, rigtigt arbejde i stedet for mærkelig aktivering. Vi foreslår flere penge til voksenlærlinge- og voksenuddannelsespladser og jobrotation, vi foreslår, at man bruger flere penge på at få ansat mennesker med nedsat arbejdsevne og vel at mærke få dem ansat på overenskomstmæssige vilkår.

Vi kan ikke forstå, at vi i Danmark igen kan vedtage en lov om, hvordan man behandler de svageste, der siger, at er du flygtning, kan du godt leve for mindre, altså integrationsydelsen, end hvis du er dansker. Vi forstår ikke, hvorfor vi skal have de her familiefjendtlige familiesammenføringsregler, hvor vi har fået utallige eksempler på, hvordan folk altså simpelt hen forhindres i at være sammen med deres nærmeste, hvordan man kan vedtage, at folk skal bo i en vis periode i et bestemt område og ikke må flytte frit rundt, og hvordan myndighederne kan sige til flygtninge: Vi synes ikke, du vil samarbejde ordentligt med os; derfor fratager vi dig al bistand. Du kan i stedet for få udleveret en madpakke. Det er nogle af de ting, vi også skal have kigget på.

Sådan en dag som i dag har makkerparret fru Pia Kjærsgaard og fru Tørnæs jo igen sørget for, at diskussionen om volden fylder meget, og det gør de altså, selv om de udmærket ved, at Danmark er et af de mere fredelige lande i verden med mindst vold. Der er mange, der er blevet utrygge, ikke fordi de selv oplever volden, men på grund af pressen og det, de hører fra politikere og fra en statsminister, der det ene år siger, at nu kan gamle ikke længere gå på gaden uden at være bange for at blive slået ned, selv om der ikke er nogen stigning i volden mod gamle på gaden, og nu her har en åbningstale, der overdrevent fokuserer på volden. Det gør folk unødigt bange. Det synes jeg vi skal sige åbent.

Selvfølgelig skal der gøres noget ved problemerne, og dér vil jeg godt sige, at nogle af de elementer, der var med i åbningstalen, om, hvordan man kan gøre en indsats med en kombination af politi og sociale myndigheder osv., er meget fornuftige, og dem er vi med på. Jeg vil også sige, at uanset om det er ubegrundet, så er der altså en større angst for vold i dele af befolkningen, og det må vi selvfølgelig også gøre noget ved.

Jeg tror, vi skal gå ind og kigge på, hvordan vi stopper det, der nu sker ved, at vi tømmer de offentlige rum for mennesker, vi erstatter stationspersonale med en automat, vi har et videokamera til overvågning i stedet for et menneske, vi i det hele taget har det sådan, at der er mange ældre, der i dag sidder hjemme og ikke tør gå ud. Derfor skal vi måske også overveje, hvordan vi i højere grad kan få besøgsvenner og den slags ordninger udviklet, så ældre har mulighed for at komme ud i virkeligheden og ikke bare skal sidde bange alene hjemme i deres lejlighed.

Euroen er et andet spørgsmål, der fylder meget. Jeg vil sige det på den måde: Vi ønsker ikke en folkeafstemning om de danske undtagelser, hverken ØMU'en eller de andre, men hvis det er sådan, at man insisterer, kan vi så ikke få et tilsagn i dag, nu kan jeg desværre ikke sige fra statsministeren, men så fra regeringen i almindelighed, om, at fra den dag, man beslutter, at nu skal vi have en folkeafstemning, går der minimum et år. Når jeg siger det på den måde, så er det selvfølgelig, fordi vi er nervøse for, eller rettere sagt, jeg er helt sikker på, at den dans, der er omkring datoen, er skuespil.

Vi har også set i dag, at det ene parti vil have datoen nu, osv. Alle og enhver ved jo, at europartierne først fastlægger datoen den dag, de er sikre på, at de får et ja. Sådan er det. Alt det andet er skuespil. Alle europartierne er enige om, at datoen først skal komme den dag, de er sikre på et ja, men det køber vi ikke. Vi vil ikke have, at vi får sådan et forløb, at nu tror man på ja'et, og så 3 måneder efter har vi afstemningen. Derfor beder vi om at få 1 år til afstemningen.

Vi beder også om at få en uvildig undersøgelse, sådan at vi er sikre på, at afstemningen kommer til at foregå på et ordentligt, seriøst grundlag og ikke bare på baggrund af, hvad regeringen mener der er af konsekvenser ved at sige ja eller nej.

Der var andre internationale spørgsmål, vi kunne komme ind på. Mon ikke der var mange,

der blev overraskede over, at WTO lige pludselig var en organisation, der kunne tvinge os til at spise hormonkød? Der har vi brug for en diskussion.

Mon ikke vi har brug for en diskussion om, hvordan international sikkerhed skal udvikles? Se bare, hvordan vi igen er kommet for sent, nemlig i forhold til udviklingen i Østtimor.

Så vil jeg sige til statsministeren, at der var mange udmærkede bemærkninger om fattigdommen i verden, om, at hvert fjerde menneske på kloden lever for mindre end 1 dollar om dagen. Derfor er vi også uforstående over for, at regeringen har besluttet, at vi skal skære i ulandsbistanden og bruge det til at finansiere den hjælp, som selvfølgelig skal gives til Kosovo og på Balkan i øvrigt.

Jeg vil slutte af med at sige, at i de kommende finanslovforhandlinger vil vi fokusere meget på de her ting, meget på rigtige job, mere økologi. F.eks. er det en katastrofe, at man skærer hårdt ned på forskningen i økologi, som mangler i finanslovsforslaget. Det vil vi have lavet om på. Vi ønsker at få en eller anden form for mærkning, sådan at alle mennesker i det her land kan være sikker på, at de fødevarer, de spiser, ikke har været i nærheden af genmanipulation. Sådan et mærke må vi have, så holder man nok også op med al manipulationen.

Vi ønsker en aftale og vil meget gerne være med i en aftale om den kollektive trafik, om, hvordan vi får givet DSB og i det hele taget den kollektive trafik et løft. Vi vil gerne være med til at sikre, at f.eks. børn under 18 år kan køre gratis, så også en børnefamilie har råd til og har det som et godt alternativ at bruge den kollektive trafik.

Og så til sidst: Vi vil meget gerne forhandle meget seriøst med regeringen om finansloven. Vi har også fremlagt nogle krav. Får vi dem opfyldt, er vi indstillet på i sidste ende at stemme for finansloven. Vi indgår selvfølgelig også gerne i delaftaler, hvis ikke vi kan få regeringen med så langt, som vi gerne vil. Men jeg vil sige det på den måde, at det ikke er vores skyld – jeg understreger det – hvis ikke hr. Anders Fogh Rasmussen bliver arbejdsløs i det her politiske efterår.

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jeg har to korte bemærkninger, først fru Elisabeth Arnold og derefter hr. Peter Skaarup.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Frank Aaen i, at der er visse partier, der her i dag i debatten har spillet på frygten for volden, frygten for kriminaliteten, frygten for de fremmede. Det har været ubehageligt, og det har været meget frastødende at overvære den fokusering på dette problem.

Jeg synes til gengæld, at hr. Frank Aaen har været med til at fokusere på frygten for at blive gammel. Det kan lyde, som om vi alle sammen skal være frygtelig bange for at blive pensionister, for vi bliver nok både syge og svage og fattige, den dag vi fylder 65. Men vi ved jo godt, at sådan er det ikke. Fremtidens pensionister bliver lige så forskellige som fremtidens ikke-pensionister.

Derfor er mit spørgsmål: Hvordan kan det være så forfærdeligt, at man måske skal betale et vist beløb for de ydelser, som man i øvrigt, når man er under 65, betaler gladeligt for, f.eks. rengøring? Jeg har svært ved at forstå, hvorfor det skal være så frygteligt, at velstillede pensionister, som vi bliver flere og flere af, skal betale et gebyr eller en eller anden form for brugerbetaling for nogle ydelser, som de udmærket godt kan betale for.

Jeg forstår ikke, at hr. Frank Aaen vil være med til at gøre den ældre generation til fuldstændig hjælpeløse, syge og forfærdelig begrædelige, for sådan er det jo ikke.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg prøver jo sådan set med et forslag til vedtagelse i dag at få forhindret, at ældre bliver bange for, at der ikke er hjemmehjælp til dem, når de har brug for det.

Og så må jeg sige, at jeg altså er beskæmmet over, at finansministeren og nu også Det Radikale Venstre ikke ved, hvad det er, vi snakker om. Der er ingen, der i dag betaler for rengøringen, før de er 67, og så lige pludselig får den gratis, når de er pensionister. Altså hjemmehjælp kan i virkeligheden tildeles alle pensionister, også dem, der er under folkepensionsalderen. Og får man tildelt hjemmehjælp, så er den gratis, uanset hvilken alder man har. Og kan man ikke få tildelt hjemmehjælp, så betaler man for den, uanset hvilken alder man har.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil lige udtrykke Dansk Folkepartis glæde over det forslag til vedtagelse, der er kommet fra Enhedslisten her i dag. Vi er helt enige med Enhedslisten i, at det selvfølgelig skal være sådan, at regeringen trækker det forslag tilbage, den er kommet med, når det gælder, at man skal have brugerbetaling for den praktiske og varige hjemmehjælp. Og vi har noteret os, at det generelt er sådan i oppositionen, at faktisk alle partier undtagen Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre har taget afstand fra tanken om at indføre brugerbetaling for hjemmehjælp.

På den baggrund kan vi ikke tro andet, end at der i forbindelse med mødet i dag vil være flertal for den vedtagelse, og at vi på den måde i hvert fald får sagt én ting om regeringens finanslovsforslag, nemlig at de ældre selvfølgelig ikke selv skal betale for hjemmehjælpen fremover.

Må jeg så lige sige afslutningsvis om hr.

Frank Aaens tale: Det er jo spændende at høre, at man også i Enhedslisten taler om, at de ældre har problemer med at få lov til at komme ud på gaden også om aftenen, at også Enhedslisten har forstået det ligesom andre partier. Men i den forbindelse savner jeg, at hr. Frank Aaen forholder sig til, at der faktisk er en stigning i volden for alle voldsparagrafferne efter de nye augusttal. Og det er uacceptabelt, at hr. Frank Aaen kniber uden om det spørgsmål. Han sagde, der ikke var en stigning. Der er faktisk en stigning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Altså forleden dag kunne vi læse, at politimesteren i Glostrup, som ikke er ret venstreorienteret, udtaler, at det er vildt overdrevet, når man taler om alt det her med, at volden bliver værre og værre.

Og må jeg så også komme med den oplysning, at hvis vi kigger på det statistisk, så ser vi, at faren for, at et ældre menneske bliver ramt af vold, er større i hjemmet, end den er på gaden, fordi det typisk er nogle, der kommer ind i hjemmet til den pågældende, som står for volden. Det er ikke den tilfældige gadevold, der rammer de gamle.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

For et års tid siden lavede Dansk Folkeparti en lov og orden-kampagne, hvor vi sagde: Det er vigtigt, at vi sikrer også de ældre mennesker, også mennesker, der er bange for at vove sig ud om aftenen.

Enhedslisten er nu enig i, at det er et problem. De sagde sidste år, at det ikke var et problem, og at det var noget værre noget og det var noget populistisk snak, Dansk Folkeparti kom med. Nu erkender man, at det er et problem. Og så er det, jeg ikke rigtig forstår, hvorfor Enhedslisten, når man nu erkender det problem, og når volden nu stiger, så ikke kan anvise her i Folketinget, hvad man vil gøre ved det. Hvad har man af forslag?

Altså, det er jo nemt nok at sige, at statsministeren tager fejl, når han i sin tale meget tager udgangspunkt i de holdninger, som Dansk Folkeparti har. Vi var da glade for, at statsministeren i den grad var enig i det, som Dansk Folkeparti er kommet med på sit årsmøde. Vi manglede de konkrete initiativer, og det samme gør vi altså fra Enhedslisten.

Må jeg lige sige til Enhedslisten, at den nyeste statistik viser, at der for alle voldsparagrafferne er tale om stigende vold. Der er tale om stigninger på mellem 25 og 30 pct., f.eks. for § 245.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Der er ikke nogen stigende vold i forhold til ældre. Det, der stiger, og som også bekymrer os, er frygten for volden, som bl.a. Dansk Folkeparti er med til at producere. Dansk Folkeparti gør de ældre mere skade end samtlige landets voldspersoner ved på den måde at gøre folk bange.

Men vi erkender, at der er opstået et problem, og derfor foreslår vi det, jeg sagde før om besøgsvenner, og at man sørger for, at der er bemanding på stationerne, og sørger for, at der er bemanding i butikscentrene, så der er nogle, der kan skabe tryghed. Vi har også foreslået, at betjentene i stedet for at sidde og lumre inde på stationen eller altid køre to og to i bilen i højere grad kommer på gaden ude i lokalsamfundet og på den måde også er med til at skabe sikkerhed. Men det er ikke, fordi der er mere vold; det er, fordi frygten for volden er blevet større og urimelig stor.

Anden næstformand (Henning Grove):

Der har været to bemærkninger. Anden runde, hr. Peter Skaarup.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det kan godt være, der er nogle, der synes, det er trivielt at diskutere med Enhedslisten om de her spørgsmål, og man kan sige, det er det også. Men det er alligevel vigtigt for os at slå fast, når Enhedslisten så markant har kritiseret statsministeren for at tage udgangspunkt i Dansk Folkepartis politik, at vi er glade for, at statsministeren har taget udgangspunkt i Dansk Folkepartis politik, men vi er kede af, at der hverken fra statsministeren eller fra Enhedslisten, har vi lige hørt, reelt er tale om noget, der kan gøre ret meget ved volden. Altså besøgsvenner til de ældre er glimrende, vi støtter det, men det gør altså ikke ret meget ved, at der er fare for, når man vover sig uden for døren om aftenen, at blive overfaldet eller blive udsat for vold.

Når nu hr. Frank Aaen siger, at der ikke er ret mange ældre mennesker, der bliver overfaldet, og at der ikke er nogen stigning i den del af volden, så kunne det altså også godt være, at der var nogle ældre mennesker, der netop holdt sig inden døre, fordi de var bange for at blive overfaldet. Og vi ser altså gang på gang, at der er ældre mennesker, der bliver overfaldet, og der er en nervøsitet, og det må hr. Frank Aaen også vide fra de mange offentlige møder, som hr. Frank Aaen formentlig deltager i, ligesom Dansk Folkeparti gør.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil bare gøre opmærksom på, at jeg har ret meget tillid til det, når politimesteren i en af landets største politikredse udtrykker, også i fjernsynet, at den snak, der er om mere vold, er vildt overdrevet. Jeg har meget stor tillid til det, når de eksperter, der på videnskabeligt niveau undersøger den her udvikling, alle sammen bekræfter, at der er en helt overdreven snak om stigende vold her i samfundet.

Jeg vil gerne spørge hr. Peter Skaarup, som nu har meldt sig, så vi kan jo få et svar: Hvordan ser det egentlig talt ud med den statistik? Kan vi få nogle tal for, hvordan det går med udviklingen i vold mod ældre på gaden? Jeg har nemlig aldrig set en statistik, for tallene er så små, så der ikke kan laves statistik på dem.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg kan sige til hr. Frank Aaen, at de nyeste tal, som lige er kommet, om kriminalitetsudviklingen fra januar til august i årene 1995-1999 meget klart siger, at f.eks. når det gælder vold, § 245, stk. 1, er der registreret 500 anmeldelser. Det er en stigning på 26,9 pct. i forhold til sidste år på samme tid. Der var registreret 394 på samme tid sidste år.

Jeg kan sige, at når det gælder overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 2, så er der registreret 201 anmeldelser mod 152 på samme tid sidste år. Altså en stigning her på 32,2 pct. Også hvad angår den strengeste voldsparagraf er der tale om en stigning i forhold til samme tid sidste år.

Jeg kan ikke vurdere, lige præcis hvor mange af de her voldstilfælde der går ud over ældre. Men det er jo sandsynligt og formodentlig rigtigt, når der er tale om en voldsom stigning, at det selvfølgelig i nogle af de tilfælde går ud over ældre. I øvrigt er det også ligegyldigt, hvem det er, det går ud over. Det, det drejer sig om, er, at én voldsforbrydelse er en for mange, også mod ældre.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Så fik vi altså bekræftet, at Dansk Folkeparti ikke har noget belæg for at sige, at volden mod de ældre er stigende. Skulle man så ikke prøve at styre sig lidt i stedet for at fyre den ene tale af efter den anden, i stedet for at lave det ene initiativ efter det andet, som ikke gør andet end at producere, at ældre bliver bange.

Og nu er der forskel på anmeldelser, og hvad der rent faktisk er foregået af vold. Men hvis det er sådan, at vi skal kigge på, hvordan vi forhindrer vold, så tror jeg, at det vil være en god idé, hvis vi i højere grad fokuserer på værtshusene, på bryggeriernes intensive kampagne for at få de unge til at drikke mere øl, i det hele taget det. For det er jo en anden ting, vi ved: Vold opstår først og fremmest i forbindelse med indtagelse af alkohol.

Så var det den vej, vi skulle gå, i stedet for evindeligt at snakke om, hvor mange penge der skal afsættes til politiet. Hvis politiet i øvrigt passede deres arbejde lidt bedre, end de gør, så var der sådan set rigeligt med ressourcer.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg må sige om hr. Frank Aaens dagsorden, at jeg synes ikke, der kommer så meget ud af den. Man kan blokere for et lovforslag, som der, så vidt jeg kan skønne, alligevel ikke er noget flertal for i Folketinget, og det er der jo ikke den store gevinst ved.

Så jeg ville foretrække, at det, Folketinget gjorde i dag, var at vedtage noget, der var fremadrettet. Og derfor skal jeg læse følgende forslag til vedtagelse op, som jeg stiller på vegne af SF, CD, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til i finanslovforhandlingerne at lægge afgørende vægt på at få forbedret kvaliteten i indsatsen over for de ledige og på at få flest mulige af de mange, der i dag er udstødte og marginaliserede på arbejdsmarkedet, i ordinære job.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 2).

Så får vi vedtaget noget, der er fremadrettet, noget, der kan bruges til noget, og ikke bare spillet en eller anden taktisk leg, hvor man kan drille regeringen. Det synes jeg er bedre.

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det kan man jo kun stemme for. Det var vistnok det, man kaldte en afværgedagsorden i gamle dage, men som i dag hedder en vedtagelse.

Jeg vil godt sige, at det, vi lagde op til, og som nu formentlig ikke vedtages, jo netop var at blokere for, at man i de finanslovforhandlinger, der kommer, sidder i en sen natte-time og laver et eller andet lumpent kompromis, hvor man så alligevel får brugerbetaling på hjemmehjælpen. Og dér vil jeg bare sige til hr. Jes Lunde og de andre partier, der står bag det her, dem, der tidligere har udtalt sig imod brugerbetaling på hjemmehjælpen, at ved at forhindre den anden vedtagelse, så åbner man for, at der kommer et råddent kompromis i finanslovfor-

handlingerne, som gør, at vi alligevel får indført brugerbetaling på hjemmehjælpen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Det synspunkt forstår jeg ikke rigtig. Jeg har da læst pressen og set TV-Aviserne i de seneste dage sådan, at der er et flertal af partier, som ikke har tænkt sig at indføre betaling for praktisk hjælp, heller ikke selv om folk har meget store indkomster. Det er da fair nok. Sådan er det så, og det må regeringen vel så konstatere.

Men jeg synes ikke, det er særlig fremadrettet at vedtage en dagsorden, hvor man så bare konstaterer det. Jeg vil hellere have, at vi får konkluderet på folketingsdebatten i dag: Hvad er det så, der er vigtigt? Hvad er det for et stort emne, vi har diskuteret i dag? Hvad er det for et stort emne, der bør fylde i finanslovforhandlingerne her til efteråret? Og for mig er det at gøre en langt større kvalitetsmæssig indsats over for de arbejdsløse, det er indsatsen for at skabe nogle flere ordinære job til de ledige, til de udstødte i vores samfund. Det, synes jeg, er den vigtigste opgave, vi har foran os overhovedet i det her efterår. Og kan vi få en vedtagelse af det her i Folketinget, så er vi i SF meget tilfredse, og det er der udsigt til, at vi kan få nu.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Den går ikke, Jes. Alle og enhver ved. . .

Anden næstformand (Henning Grove):

Direkte tiltale er ikke lovligt.

Frank Aaen (EL):

. . . Nu har jeg været her i 5 år. Jeg har ikke lært det helt endnu.

Det går ikke, hr. Jes Lunde. Her på regeringsbænkene har de været rasende, siden de hørte om vores forslag. Herovre har man været betænkelig ved vores forslag. Man er selvfølgelig nødt til at støtte det. Og hvorfor det? Fordi jeg har også set fjernsyn de sidste mange dage.

Det er fordi – sådan så vi det jo med efterlønnen – at det man ønsker, er at have sådan en sag, som kan mudre lidt rundt i finanslovforhandlingerne, for så kan regeringen komme igennem med det, selv om der ikke er flertal for det i Folketinget, og så til gengæld får Venstre og De Konservative noget andet i stedet for. Det, der nu bliver åbnet for, er, at Venstre får en

eller anden betaling for så alligevel at støtte brugerbetaling på hjemmehjælpen.

Jeg håber, de nu bliver så bange på grund af debatten i dag, at de ikke gør det. Men realiteten er jo, at vores forslag har blokeret for et råddent kompromis, og det er det, der desværre nu bliver åbnet for igen. Velbekomme, hr. Jes Lunde.

Anden næstformand (Henning Grove):

Vi går nu videre i ordførerrækken. Hr. Kim Behnke.

Kim Behnke (FP):

Det her bliver jo nok min sidste åbningstale for Fremskridtspartiet, i hvert fald i det her årtusind, på samme måde som det var den sidste åbningstale for statsministeren i det her årtusind.

Statsministeren er så beskeden at sige, at det er den sidste i det her århundrede. Men kendsgerningen er jo, at det er den her folketingssamling, der kommer til at bringe Danmark over i det nye årtusind; og vi havde faktisk i Fremskridtspartiet haft den forventning til statsministerens åbningstale, at statsministeren ville benytte anledningen til at komme med nogle visioner, fortælle ikke bare Folketinget, men den danske befolkning, hvilke tanker man egentlig gør sig i regeringen om, hvordan Danmark skal være i det næste årtusind.

Der er selvfølgelig en masse ting, der går, skal vi sige, udmærket i Danmark i øjeblikket. Bevares, der er også en masse ting, der ikke fungerer særlig godt. I det politiske liv har vi jo naturligvis en tendens til at fokusere på det, der ikke går særlig godt, når vi sidder som oppositionspolitikere, hvorimod regeringen har travlt med at fortælle om det, der går godt; også selv om det er nogle ting, regeringen ikke har væsentlig indflydelse på; og der tænker jeg i den forbindelse på de mange lovprisninger af, hvordan det går for dansk økonomi.

Store dele af dansk økonomi påvirkes udefra, og det er derfor ikke regeringens fortjeneste, at det går, som det går, måske nok tværtimod. Så kan man sige, at det er et held, at der er så mange positive ting udefra, der påvirker dansk økonomi i den rigtige retning, for ellers ville vi med den politik, der er blevet ført de senere år, have langt flere problemer, end vi rent faktisk har.

Men hvad er det så for nogle udfordringer, og hvad er det for nogle løsninger, der skal til i det nye årtusind?

Jeg vil starte med noget, som ingen andre har diskuteret i dag. Jeg vil starte med de problemer, vi ser i den stigende udvandring. Ja, korrekt, ikke indvandring, men udvandring.

Vi mener faktisk, det er et problem, der vil gøre sig gældende i det nye årtusind, at Danmark vil opleve en ganske betydelig udvandring, fordi de nye, unge generationer, som i øjeblikket tager uddannelse på vores forskellige videregående uddannelser, de unge mennesker, som opfordres til under deres uddannelsesforløb og senere at rejse rundt i Europa og andre steder og opleve verden, ja, de oplever jo også, at Danmark ikke er verdens bedste land at leve i længere, at Danmark ikke er verdens navle. De oplever, at tingene minsandten også fungerer, ja, endda i nogle lande bedre end i Danmark, og så opdager de, at de rundt omkring i verden har mulighed for at opnå en ganske glimrende tilværelse for sig selv og deres familie, og så træffer de beslutningen om at udvandre fra Danmark.

Det problem er vi nødt til at se på med alvor, for hvem er det, der rejser fra Danmark? Hvem er de 22.000 mennesker, som det sidste år er udvandret fra Danmark? Ja, som man sagde med slet skjult ironi i TV-Avisen, så var der nok ikke så mange bistandsklienter mellem dem, der har valgt at udvandre fra Danmark. Næh, det er typisk folk med lange uddannelser, det er typisk folk med en god økonomi, der vælger at forlade Danmark; hvorimod de, der bliver tilbage, ja, det er dem, der ikke har mulighed for at gøre sig den slags overvejelser hverken økonomisk, personligt eller familiært.

Hvad er det så, der skal til for at få de unge mennesker og de veluddannede til at blive i Danmark og forhindre, at de udvandrer? Ja, efter vores mening så er den første og væsentligste ting, vi skal gøre, at sørge for, at den teknologiske udvikling får absolut og optimal udnyttelse i Danmark. På nudansk hedder det IT-udvikling, og det er jo dér, arbejdspladserne er.

Men erkendelsen af, at morgendagens arbejdspladser er i IT-industrien og ikke hverken på skibsværfter eller stålvalseværker, ja, det er jo en erkendelse, man har gjort i ganske mange lande, og derfor skal vi som politikere i det danske Folketing være opmærksomme på, at diskussioner om, hvordan man får styrket IT-

industrien, det er nogle diskussioner, der foregår i alle lande.

Og den konkurrence, vi er ude i, er en international konkurrence, og det er en konkurrence ikke kun med vores nærmeste europæiske naboer og samarbejdspartnere, men en global konkurrence. Og derfor er vi nødt til at sikre os, at der er forhold i Danmark, der er så gode, at virksomheder forbliver her i Danmark og etableres her i Danmark inden for IT-industrien.

Og der er det altså ikke nok, at vi sætter os ned og sørger for, at der er daginstitutioner, og at der kører busser i nærheden af virksomheden. Multinationale koncerner kigger i den sidste ende på bundlinjen, og hvis den ikke er positiv, ja, så flytter man derhen, hvor bundlinjen bliver positiv.

Men vi skal også sørge for, at de uddannelsesstillbud, vi har i Danmark – og det er lige fra folkeskolen til de længste universitetsuddannelser – er nogle, der går i retning af, at vi producerer medarbejdere til IT-industrien. Det kan altså ikke nytte noget, at vi i folkeskolen i det frie valgs hellige navn siger: Nå, jamen hvis alle har lyst til at blive børnehavepædagoger, så skal de da have lov til det, og vi så som samfund senere skal reparere på det.

Der er vi nødt til fra Folketingets side at træffe det valg, som er samfundets valg, som er fremtidens valg, og sige, at helt fra folkeskolens niveau skal vi altså inspirere de unge mennesker til at vælge uddannelser inden for IT-området, sådan at vi ikke fortsat skal have halvtomme klasselokaler på ingeniørstudierne, og sådan at dansk industri klager over, at de er nødt til at importere arbejdskraft, fordi vi ikke selv er i stand til at producere veluddannede mennesker.

Se, det er nogle af de udfordringer, vi mener, der vil møde Danmark i det nye årtusind.

Men vi bliver også mødt med nogle krav. Vi bliver mødt med krav fra befolkningen. Og der er lavet en række undersøgelser, store og små. Og spørger man den danske befolkning, hvad de mener, der er de vigtigste opgaver, den offentlige sektor kan tilbyde den danske befolkning og skal gøre for den danske befolkning, så er der tre områder.

Det første er tryghed i form af, at man ikke har risiko for at blive udsat for kriminelle aktiviteter. Det andet er tryghed i form af, at hvis man er syg, så kan man blive behandlet. Og det tredje er tryghed i alderdommen.

Det siger den danske befolkning på tværs af alle de mange meningsmålinger, på tværs af politiske skel, at det er de tre væsentligste ting for befolkningen.

Bevares, det er da udmærket, at biblioteket også stiller bøger til rådighed, og der er såmænd da også nogle, der synes, det er eksotisk, når biblioteket tilbyder, at man kan låne kunstværker og pædagogisk legetøj på biblioteket.

Men når folk skal vælge tre ting, de synes er det vigtigste, er det bare ikke det, der kommer ind blandt de tre. Nej, det er de tre ting, jeg netop har nævnt. Og derfor bør vi som politikere, som Folketing, sørge for, at det er de tre ting, der så i hvert fald også som absolut minimum fungerer i det danske samfund.

Og kigger vi på vores sundhedsvæsen, ja, så er problemet nok, at der mangler penge. Bevares, det gør der. Fremskridtspartiet er indstillet på at være med til at bevilge de penge, der skal bruges ekstra i sundhedsvæsenet.

Vi har ikke den opfattelse, at man bare ved at udlicitere og ommøblere kan skaffe de penge. Nej, der skal ekstra penge til i vores sundhedssektor og det vel at mærke nogle ekstra penge, som befolkningen vil være tilfreds med, at vi bevilger, sådan at vi kan få et sygehusvæsen, der igen lever op til de danske ambitioner om, at det er verdens bedste.

Så er der de ældre.

Diskussionen i dag har jo bl.a. drejet sig om, hvorvidt der skal være brugerbetaling inden for ældre servicen.

Lad mig sige det på en lidt anden måde: Hvis der skal være brugerbetaling, så skal der sandelig være tale om service. Og det, mange ældre oplever i dag, er alt andet end service, fordi vi mere eller mindre har ladet den offentlige sektor monopolisere ældre servicen, og fordi man aldrig har ladet den være udsat for konkurrence.

Så da CD sammen med SF markedsførte synspunkter om, at nu skulle vi til at ansætte nogle flere i den offentlige sektor, bl.a. for at de skulle tage sig af de ældre, så så jeg også for mig det her billede af den gamle babusjka, gamle bedstemor, der står på en af togstationerne i Moskva med en stråkost og fejer rulletrapperne, fordi det var, hvad Politibureau havde besluttet, hun skulle lave, for hun skulle jo have et arbejde. Se, hvis det er den slags stillinger, man tænker på, så melder vi fra i Fremskridtspartiet og siger, det kan vi ikke være bekendt.

Men hvis det derimod er det, som CD præsenterer os for i dag, som fru Mimi Jakobsen markedsførte fra talerstolen i dag, nemlig at man inden for ældreservicen laver forskellige former for følordninger, ja, så har det naturligvis Fremskridtspartiets fulde opbakning.

Men jeg er nødt til at sige til fru Mimi Jakobsen, at de gange, hvor vi har fremført det som forslag, da er det jo ikke en politisk modstand, vi har mødt, men derimod en modstand fra fagforeningerne, som har haft mere travlt med at kridte banen af for faggrænser, og hvilke fagforeninger de pågældende føler nu skulle være medlem af, end de har haft travlt med at gå aktivt ind og se det her som en helt naturlig ting.

Og vi synes, at specielt mange unge mennesker, som i, tillad mig udtrykket, gamle dage ville vælge et par år, hvor de var i huset – det gør man ikke i vore dage – ja, de kunne med fordel for både deres egen udvikling og også for de ældre være tilknyttet en sådan følordning i en periode.

Så vi synes, det er en interessant idé, og vi håber, at fru Mimi Jakobsen vil have større succes med at overtale fagforeningerne til at være medspillere frem for at være modspillere på det her punkt.

Så er der problemerne på arbejdsmarkedet, og der er det jo ganske glimrende, at der er så mange, der er kommet i arbejde de senere år. Men det er ikke glimrende, at de omkostninger, systemet har ved at aktivere folk, er eksploderet. Og det er jo det, der er sket. Da Fremskridtspartiet kom med de synspunkter for ca. 1 års tid siden, blev vi mødt med sådan en hånlign afvisning om, at det havde vi jo ikke dokumentation for. Det mente vi nu vi havde. Men nu har arbejdsministeren selv fået lov til at svare på spørgsmålet i Finansudvalget, og dér ligger dokumentationen. Det koster ganske mange penge for skatteyderne at have folk gående i forskellige aktiveringsprojekter.

Og det er jo ikke rimeligt. Det er ikke rimeligt, når vi i en tv-udsendelse kan se en mand, der er uddannet kok, sidde og fortælle at det, man har tilbudt ham, er at gå på kurser i mimik og guitar. Og det, man har kunnet tilbyde ham, er, at han kan komme ud og gå og se, hvad han har lyst til i en børnehave, når det, manden har lyst til, er at lave noget mad og stå bag nogle gryder.

Derfor er vi altså nødsaget til at kigge på den aktivering, der foregår i øjeblikket, og være langt bedre til at gøre folk klar til at komme ud

i noget rigtig beskæftigelse. Og dér prioriterer vi i Fremskridtspartiets naturligvis beskæftigelse i den private sektor. Men at sætte folk til at bruge deres tid på guitar og på at passe blomster og hygge om børn, hvis de er uddannet kok eller maskinarbejder, går altså ikke.

Så er der problemet omkring kriminaliteten, og selv om Enhedslisten og Dansk Folkeparti ikke kunne blive enige om, hvorvidt det er kriminaliteten, der skræmmer folk, eller det er Dansk Folkeparti, der skræmmer folk, så lad mig i al stilfærdighed sige, at vores opfattelse er, at politiet har for få ressourcer. Når familier, der har haft indbrud i deres hjem, bliver mødt af den besked på politistationen, at det har man ikke tid til, men at politiet da nok skal notere det i døgnrapporten af hensyn til folks forsikringsmuligheder, så har vi for lidt politi. Og så kan det godt være, at det er, fordi de politibetjente laver noget forkert. Det må man se på i det politiforlig. Men efter vores opfattelse er der altså for få betjente. Der er for få betjente, når folk ikke kan få politiet til at løse de problemer med regulær kriminalitet, tyveri, som foregår.

Men derudover må vi ikke glemme, at der er ganske mange typer kriminalitet, som slet ikke bliver anmeldt af den simple grund, at folk er bange for at gå hen og anmelde. De er bange for repressalier, de er bange for at vidne i retten, hvis endelig de ser kriminelle aktiviteter. Og derfor har vi også brug for, at vi som samfund, at vi som Folketing, at vi som politikere siger: Sådan må det ikke være i Danmark. Det skal være sådan, at det er de lovlige borgere, vi værner om, og at det er de kriminelle, der bliver sat i fængsel.

Så har vi problemerne med det, der vistnok på nudansk hedder vores etniske borgere. Og dér er jeg nødt til at sige, at den politik, Fremskridtspartiet har haft på udlændingeområdet nu siden 1983, er uændret, og til trods for at der er nogle, der markedsfører andre synspunkter og også gør det i Fremskridtspartiets navn, har det ikke dækning i partiet.

Vi undrer os over den måde, diskussionen har udviklet sig på. Med hensyn til de mange, der kommer til Danmark, og de ca. 10.000 om året, der beder om at få dansk indfødsret, ja, der er vi efterhånden kommet til det punkt, hvor vi spørger: Hvorfor gør de egentlig det? Hvis de vil leve, som de gjorde i det land, hvor de kommer fra, hvis de ikke vil lære at tale det danske sprog, hvis de ikke vil overholde danske regler, hvis de hellere vil bruge deres mo-

dersmål og leve, som de gjorde dér, hvor de kommer fra, overholde deres egne regler, leve med deres egen religion, hvorfor i alverden har de så valgt at slå sig ned i Danmark? Hvorfor i alverden vil de så være danske statsborgere? Er det, fordi den eneste grund, de har til at være her, er, at vi har nogle meget store sociale ydelser? Ja, jeg er nødt til at spørge, om det er det, der er tilfældet.

Så er vi også trætte af, at der efterhånden har udviklet sig en praksis, hvor det er danskerne, der føler, at det er dem, der bliver forskelsbehandlet. Det er nemlig ikke længere indvandrere, der integreres i Danmark, men danskere, der påtvinges udlændingenes levevilkår. Vi er dybt bekymrede, når det viser sig, at der rundt omkring sker en klar positiv forskelsbehandling af udlændingene ved boliganvisning. Vi er dybt bekymrede, når vi ser den stigende kriminalitet, der er, specielt blandt andengenerationsindvandrere.

Og der er så dem, der siger: Jamen, vi skal være forberedt på, at der sker en kulturberigelse af Danmark. Men når der i Bazar Vest i Århus foretages en razzia af politiet, og man kan konstatere, at det, man finder, er narkotika, det er ulovlige varer, det er manglende regnskaber, det er våben, det er socialt bedrageri, det er skattesvindler osv., så er vi nødt til at spørge: Hvori består den kulturberigelse af vores samfund? Vores opfattelse er, at de skader, vi ser nu, er sket for mange år siden. De skete, dengang man fik en ny udlændingelov tilbage i 1983. Og det, vi ser i øjeblikket, er nogle problemer, som vi kommer til at leve med i ganske mange år.

Den integrationspolitik, der er blevet ført, er jo den, der har bragt narkotika, bande vold, mord, gadeuorden, illegal indvandring til Danmark, for sådan var det jo ikke før. Ansvar er derfor hos de politikere, der har ført den hidtidige indvandrerpolitik. Og straks der blev vedtaget en ny integrationslov med en særlig integrationsydelse, ja, så har man jo haft travlt med at skælde ud over det som værende helt urimeligt, at der er nogle, der kun skal modtage integrationsydelse. De mennesker, vi har fået flest henvendelser fra i den anledning, er pensionister, som kun er berettiget til at få grundbeløb, og så er det danske unge på uddannelsesstøtte, og begge grupper har spurgt: Hvordan kan nogle udnævne integrationsydelsen til at være en særlig sulteydelse, når pensionister på grundbeløb og SU-modtagere rent faktisk får et

mindre beløb og forventes at kunne leve for det?

Så er vi også af den opfattelse, at den kulturimperialisme, der foregår i øjeblikket frem for kulturberigelse, må bringes til ophør. Det skal ikke være sådan, at det er danske børn, der tvinges til at spise halalslagtet kød. Det må være sådan, at hvis der er nogen, der absolut vil spise halalslagtet kød, ja, så må de behandles på nøjagtig samme måde, som hvis der er nogle, der er glutenallergikere eller er vegetarer. Så må der være særlig mad til dem. Det kan ikke være danskerne, der skal fravælge deres frikadeller til fordel for halalslagtet kød.

Så har en del af debatten også drejet sig om EU, eller rettere sagt om, hvornår der skal være afstemninger om de danske forbehold. Euroen har været til debat igen i dag. Fremskridtspartiets holdning er klart den, at vi ikke ønsker en ny folkeafstemning. Vi kan ikke se, der er grundlag for en ny folkeafstemning. Den danske befolkning har taget stilling; den har taget stilling til, at man ikke ønsker euroen indført i Danmark, og det nej skal naturligvis respekteres. Men skulle man vælge at gå videre ad den vej, ja, så er det klart, så er vores anbefaling til den danske befolkning naturligvis, at man fastholder et nej ved en ny dansk folkeafstemning.

Så er det blevet diskuteret, om der skal være mere brugerbetaling i Danmark. Og det er lidt underligt, for brugerbetaling kom i virkeligheden i sin tid ind i dansk politik som et forslag fra liberal side, nemlig et forslag om, at brugerbetaling skulle være en erstatning for nogle skatter. Nu kan vi se, at man fra regeringens side ikke taler om brugerbetaling som en erstatning, men som et supplement til eksisterende skatter, og derfor siger vi naturligvis fra.

Vi siger også fra, når man planlægger at indføre brugerbetaling over for ældre og andre svage grupper, og derfor vil vi ikke have nogen problemer med at støtte det forslag til vedtagelse, som Enhedslisten har fremsat.

Lad mig til sidst sige, at i det nye årtusind kommer vi til i det danske Folketing at tage stilling til ganske mange store og små problemer. Et af de problemer, som statsministeren også har nævnt, er Færøerne. Fremskridtspartiets holdning er den, at hvis det færøske folk ønsker frihed, så skal det danske Folketing honorere det ønske præcis på samme måde, som når vi fra dansk side går ud og argumenterer for, at folk rundt omkring på jorden, etniske grupper, skal have frihed fra overherredømme. Sådan

må det naturligvis også være for det færøske folk. Men det er det færøske folk, der træffer beslutningen om, hvor de vil være placeret, og den beslutning vil vi naturligvis respektere.

Så Fremskridtspartiet ser frem til ikke bare en ny folketingsssamling, men også at være aktiv i det nye årtusind. Regeringen har måske ikke fremlagt den allermest visionære politik for, hvad der skal ske i det nye årtusind, og derfor føler vi fra Fremskridtspartiets side en forpligtelse til, at vi meget aktivt vil følge regeringen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, det var en meget frisk vinkel på udvandringen, hr. Kim Behnke havde. Jeg synes, det er interessant, at det var et emne, som han beskæftigede sig med. Hr. Kim Behnke sagde, at man også finder ud af, at det er godt andre steder, og at der er mange unge, der tager ud, og mange, der bruger deres uddannelse og tager deres SU med til udlandet. Det er i øvrigt en god ting, synes jeg, at man kan tage SU med til udlandet.

Jeg synes, det er godt, de kommer ud, de unge mennesker. Jeg synes, det er godt, at de kommer ud og klarer sig godt og opdager, at man godt kan få et job i et andet land, selv om man har et navn, der er fremmed i det land, hvor man kommer. Mange af dem kommer jo hjem igen efter nogle år og opdager, hvor utrolig dårlige vi er til at beskæftige højt uddannede udlændinge i Danmark. Der er det nemlig fantastisk svært at få job, når man er højt uddannet udlænding.

Derfor synes jeg, det er fremragende, at de kommer ud. Når de kommer hjem, ser de nemlig anderledes positivt på folk med en anden hudfarve. Lad os derfor endelig sørge for, at de unge mennesker kommer ud. De kommer nemlig hjem igen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hvis fru Elisabeth Arnold har opfattet mit indlæg sådan, at vi var modstandere af, at unge mennesker kommer ud og ser sig om i verden, så kan jeg berolige fru Elisabeth Arnold med, at det ikke var budskabet.

Budskabet er en bekymring, en stigende bekymring for, at de unge mennesker netop ikke kommer tilbage til Danmark eller måske først kommer den dag, de skal have folkepension. Det sidste tal er 22.000 danskere, der har valgt

at udvandre. Det tal synes vi er for stort, for der er forskel på, om det er unge, der som en del af deres uddannelsesforløb er på studieophold i udlandet eller ude ved internationale virksomheder og har beskæftigelse dér i en periode, eller det er en regulær udvandring. Udvandringen er på 22.000 om året, og for at gentage mig selv: Der var ikke mange bistandsmodtagere imellem.

Det, vi skal sørge for, er, at de veluddannede, at de unge, de, der starter på deres arbejdskarriere, bliver her i Danmark og bidrager til den danske samfundskage. Det har vi faktisk brug for.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg forstår ikke, hvorfor 22.000 er for højt. Hvad er det normale? Hvad er det ønskelige niveau i antallet af folk, der tager ud af landet i et par år og kommer tilbage igen? For det er jo faktisk realiteten, at de fleste kommer tilbage igen. Og hvorfor er 22.000 for højt? Hvorfor kunne det ikke have været 30.000 eller 40.000 eller 50.000? Hvad er specielt vanskeligt forståeligt ved, at folk gerne vil ud og se sig om i verden?

Det forstår jeg ikke.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Problemet er, at de 22.000 ikke er unge mennesker, der er på studieophold i udlandet, fordi de, der er på studieophold i udlandet, registreres sandelig ikke som udvandrede. De 22.000 er folk, der forlader Danmark og ikke kommer tilbage igen.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg var da glad for at høre hr. Kim Behnke give tilslutning til nogle af de tanker, vi har lagt frem om det med nogle andre job, og jeg vil gerne med det samme aflive tanken om en busjka, der går og fejer. Det var ikke meningen. Det skal være ordentlige job, det skal være regulære job, det skal være job, der netop giver mulighed for at udfylde noget, have en værdighed i sig. Det er ikke slavejob, vi snakker om.

Men når jeg nu har prøvet den dér med følene af på hr. Behnke, så lad mig prøve en anden. Hr. Behnke lægger vægt på tryghed i samfundet. Sådan forstod jeg det, og det kan jeg sådan set også godt forstå. Hr. Behnke ved udmærket godt, at der er masser af især ældre

mennesker, der ikke tør køre med tog om aftenen. Hvorfor har vi ikke to store, gode brød, som jeg siger, til at gå op og ned gennem de dér tog og bare lige kigge efter, at alt er i orden – altså togbetjente? Hvorfor skal ældre mennesker stå på en togstation og ikke kunne finde ud af at løse en billet ved den dér automat, som jeg i den grad har forset mig på, i stedet for at kunne gå ind til en sød mand eller dame i et hul og købe én?

Sådan er det hele vejen igennem. Hvorfor skal ældre mennesker sidde på et plejehjem? De kan ikke komme ud i det gode vejr, for der er ikke hænder til at køre en kørestol derud. Det er sådan nogle job, og jeg lover for, at der er ikke nogen job, der vil blive mere værdsat i det danske samfund end de her.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jamen jeg kan kun følge op med at give tilsagn om, at de områder synes vi også er gode og værdige. Der, hvor jeg bor, går der en togforbindelse fra Århus til Grenaa, og på et tidspunkt fandt DSB i sin genialitet ud af at stoppe for billetteringen i togene, fordi der kunne spares nogle mand.

Så satte man sådan nogle automater op på hele strækningen. For det første blev automaterne konstant ødelagt, så der skulle særlig security-overvågning af dem. For det andet faldt passagerantallet i aftentimerne drastisk, for folk er simpelt hen bange for at sidde i det tog i halvanden time fra Århus til Grenaa, hvor den eneste, der er til stede, er ham, der sidder foran og trykker på startknappen.

Så derfor er jeg fuldstændig enig med fru Mimi Jakobsen i, at dér er der en række områder, som vi med fordel kan se på, fordi de er med til at skabe tryghed i vores samfund, og det har vi brug for.

Formanden:

Hr. Jann Sjursen som ordfører. Jeg skal i øvrigt oplyse, at efter hr. Jann Sjursens indlæg samt eventuelle korte bemærkninger til samme ordfører vil der blive en pause i mødet.

Jann Sjursen (KRF):

Det er velkendt, at statsministeren længe har ønsket at gøre det bedre i forhold til børnefamilierne, men man kan i høj grad diskutere, hvad der så er kommet ud af disse ønsker. Derimod står det nu klart, at turen er kommet til de

ældre. Nu er det dén gruppe, som statsministeren vil gøre det bedre for.

Hvad er det så, regeringen lægger op til at gøre bedre? Det er såmænd at indføre brugerbetaling på hjemmehjælpen. Der er da ingen tvivl om, at forslaget vil gøre det bedre for nogle i vores samfund, for det vil jo reducere nogle af de offentlige udgifter, men det vil samtidig gøre det værre for andre, nemlig den gruppe af ældre, der ikke er raske nok til at klare sig selv. Og der er tale om et klart brud på princippet om solidariske velfærdsydelser. Er det virkelig socialdemokratisk politik? Er det virkelig regeringens politik?

Dertil kommer, at der reelt er tale om en skat, om ikke direkte på sygdom så i hvert fald på svagelighed, for det er jo kun de svageste ældre, der rammes. De, der er privilegerede med et godt helbred, så de er i stand til selv at lave mad, støvsuge og klare den personlige hygiejne, får ingen ekstra udgifter.

Derudover er der også tale om en skat på opsparing. Kan det virkelig være rimeligt, at de mennesker, der har levet sparsommeligt og derfor sparet lidt op til deres alderdom, skal straffes ved selv at måtte betale for den hjælp, som andre får gratis? Mener regeringen virkelig, at man på den måde kan stimulere lysten til at spare op? Jeg tror det ikke.

Kristeligt Folkeparti hilser med tilfredshed, at regeringen vil være med til at skære ned i de offentlige udgifter, men man må gøre det på en solidarisk måde. Det kan ikke være rimeligt, at de svageste og de mest sparsommelige skal betale gildet, og også set i et større perspektiv er forslaget urimeligt og dybest set udtryk for en uanstændig behandling af vore ældre medborgere.

Hvis alle skal have alt, får de alle sammen mindre, sagde statsministeren i sin åbningstale. Jeg ved ikke, hvem det er, statsministeren helt konkret tænker på. Hvem af vore ældre er det, der får alt? Ved statsministeren ikke, hvad der er sket ude i kommunerne i de seneste år?

Først blev plejehjemmene nedlagt, den store parole hed »Længst muligt i eget hjem«, og så skulle de ældre selvfølgelig have den nødvendige pleje og hjælp i hjemmene. Resultatet er, at der i dag bor mange ældre i eget hjem, selv om de ville være bedre tjent med at være på et plejehjem, men de findes altså ikke mere. Dernæst har man støt og roligt skåret i hjemmehjælpen til de ældre i eget hjem. Virkeligheden ude i kommunerne er, at der generelt kun gives til

den allermost nødvendige hjemmehjælp og personlige hygiejne. Jeg tror, at statsministeren skal lede meget længe for at finde en hjemmehjælpsmodtager, som får alt. Og nu skal de ældre, der ikke er plejehjemsplads til, så også til at betale for at få hjælpen, hvis de har været så uforsigtige at spare lidt op. Hvis det er at gøre det bedre, så forstår jeg ikke dansk.

Regeringens store projekt er at gøre Danmark til foregangsland. Jeg må kvittere for, at det nu igen ser ud til at lykkes på en mildest talt meget original måde – også når det drejer sig om at reagere på FN's dagsordener og de forskellige FN-år. I 1994 var det internationalt børneår. Da besluttede regeringen at fejre det ved at ødelægge børnepasningsorloven, hvor tilskudssatsen blev sænket fra 80 pct. til 60 pct. af dagpengesatsen. I år er det internationalt ældreår, og det skal så fejres ved at indføre brugerbetaling på hjemmehjælp og således lægge skat på svagelighed.

Jeg vil godt sige, at vi på den baggrund og de synspunkter, jeg her har givet udtryk for, fuldt ud kan tilslutte os det forslag til vedtagelse, som Enhedslisten har fremsat. Vi synes, at det ville være en passende afslutning på debatten her at få afvist brugerbetaling på hjemmehjælp.

Kan og vil regeringen så gøre det bedre i forhold til børnefamilierne? Tja, regeringen har endelig spillet ud med et børnepolitisk forslag og vil gøre det muligt at reducere børnepasningsorloven helt ned til bare 8 ugers orlov. Vi har i lang tid efterlyst initiativer på det her område, men udspillet her er temmelig ynkeligt. Det er et spinkelt politisk signal, der dog skal markere, at regeringen sandelig ikke har glemt børnefamilierne. Forslaget slører imidlertid kun svagt, at regeringen i sin grundlæggende prioritering stadig væk sætter arbejdsmarkedet over familien. Familiepolitikken bruges alene som et instrument i arbejdsmarkedspolitikken.

Det ses også af regeringens to tillægsforslag til ændring af børnepasningsorloven. Det ene er, at forældrene skal kunne bruge de sidste 2 uger af orloven på at sluse børnene ind i institutionen igen, og det andet er, at forældrene skal have bedre mulighed for at gå på arbejde i løbet af den halve barselsorlov. Disse forslag er ikke med til for alvor at skabe sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv, og det er bestemt ikke den måde, vi fra Kristeligt Folkepartis side har tænkt os mere fleksibilitet for børnefamilierne. Flexibilitet er først og fremmest et spørgsmål om at skabe bedre mulighe-

der for deltidsarbejde, f.eks. gennem mere fleksible orlovsordninger, der indeholder det element.

Spørgsmålet er, om det her i virkeligheden er den bedste måde at anvende de 100 mio. kr. på, som regeringens børnepasningsforslag vil koste. Det mener vi i høj grad set med Kristeligt Folkepartis øjne er diskutabelt, og vi vil gå stærkt ind i den debat i forbindelse med finanslovforhandlingerne og se på, hvor vi får mest mulig familiepolitik for pengene. Der skal nogle helt andre boller på suppen, hvis også sammenhængskraften i børnefamilierne og dermed i vores samfund skal styrkes.

Det skal ikke nødvendigvis koste mere i kroner og øre, for børnefamilierne hører generelt ikke til de svageste i vores samfund. Man kan godt lave bedre børne- og familiepolitik ved at omfordele, og det er faktisk det, vi har foreslået fra Kristeligt Folkepartis side i vores oplæg til finanslovforhandlingerne.

Det kan lade sig gøre at tage hul på den 1-årige barselsorlov ved at øge orlovssatsen fra 60 pct. til 80 pct. af dagpengemaksimum, hvis man tager børnepasningsorlov i direkte forlængelse af barselsorloven. Det kan også lade sig gøre at hjælpe en af de svage grupper inden for børnefamilierne, nemlig de studerende med børn, ved at give dem en forbedret støtte.

Det kan også lade sig gøre at hjælpe de forældre, der selv har valgt at passe deres børn, ved at give dem en dobbelt børnecheck – vel at mærke ved at omfordele, for man kan nemlig give børnechecken yderligere et knæk, således at den falder i beløb for de børn, der er mellem 13 og 17 år, og på den måde kan man finansiere initiativer, som er rettet mod børnene, mens de er helt små, og det er dem, initiativerne først og fremmest skal målrettes mod.

Det er vigtigt at skabe bedre sammenhæng mellem familieliv og arbejdsliv, og derfor må vi også tage hul på debatten om deltidsarbejde. Vi ville gerne lovgive om en ret til deltidsarbejde for forældre med børn under den skolepligtige alder. Men konklusionen er desværre efter statsministerens åbningstale og den skriftlige del af den også, at regeringen reelt ikke er villig til at gøre det bedre. Danmark er set i et nordisk perspektiv et uland, når det gælder børne- og familiepolitik, og det synes jeg faktisk ikke vi kan være bekendt.

Statsministeren lød nærmest stolt, da han i sin åbningstale omtalte den danske udlændingelov som verdens strammeste. Jeg har svært

ved at forstå lige netop det succeskriterium. Sommerens debat har efter min mening helt klart vist, at udlændingeloven er for stram. Det gælder også integrationsloven, hvor integrationsydelsen nu næsten – havde jeg nær sagt – dokumenteret også med henvendelser fra borgmestre og kommuner i høj grad er blevet til en isolationsydelse.

Der er efter Kristeligt Folkepartis opfattelse grund til at revidere udlændingeloven, som der er blevet lappet på mange gange, siden den blev vedtaget i 1983. Der kunne også være grund til at igangsætte et kommissionsarbejde med henblik herpå, så vi får set på helheden, sådan som flere af de humanitære organisationer som Dansk Flygtningehjælp f.eks. har foreslået. Vi synes, det er et forslag, der er på sin plads.

Statsministeren helligede spørgsmålet om vold og kriminalitet i samfundet en stor plads i sin tale. Der er da helt klart problemer på det område, men jeg mener også, at spørgsmålet om vold og kriminalitet i vores samfund efterhånden mere er blevet et spørgsmål om følelser end om fakta.

Der er brug for et opgør med populismen på den politiske højrefløj, som efter min mening meget ensidigt taler om højere straffe og mere politi på gaden som sådan nogle enkle patentløsninger, der kan vende op og ned på hele verdenssituationen. Det kan måske nok give stemmer, det kan ikke afvises, men det løser ikke de grundlæggende problemer ved volden.

Jeg er bange for, at det er symptomatisk for regeringens tankegang på det område her, at det mest konkrete i statsministerens åbningstale på voldsområdet, også når vi taler om forebyggelse, som jeg – det skal siges – var glad for, statsministeren nævnte med vægt, er oprettelsen af et udrykningshold, men det rykker jo først ud, når skaden er sket. Hvis vi skal standse den grove vold, så må vi i langt højere grad sætte ind over for årsagerne og ikke kun behandle symptomerne. Vi må se kriminaliteten i sammenhæng med andre områder, f.eks. familiepolitik og alkoholpolitik.

Og det bringer mig til en anden del af min tale, nemlig misbrugsproblemerne, som statsministeren ikke havde med i sin åbningstale. Det skal jeg for så vidt ikke klandre ham for; det kan være svært at få plads til alt. Men jeg synes, netop når vi taler om vold og kriminalitet, at det er oplagt også at sætte fokus på de store misbrugsproblemer, både narkomisbruget og

alkoholmisbruget, som jo i virkeligheden er med til at betinge den vold og kriminalitet, som vi oplever i samfundet, og som også fører mange menneskelige tragedier med sig. Tænk blot på de mange børn, der må vokse op i familier, hvor hovedoverskriften er misbrug, hvor det er det, der sætter dagsordenen også for dagligdagen.

Det er baggrunden for, at vi fra Kristeligt Folkepartis side også i forbindelse med finanslovforhandlingerne ønsker at sætte fokus på misbrugsproblemerne, ønsker at være med til at sikre, at de mange misbrugere, både af alkohol og narko, der reelt ønsker at komme ud af deres misbrug, også får den nødvendige hjælp, får tilbud om behandling. Vi ønsker flere behandlingspladser til narkomaner og til alkoholikere, sådan så de kan få et mere menneskeværdigt liv. Det vil være et af de temaer, som vi vil tage op i forbindelse med finanslovforhandlingerne. Det forebyggende arbejde skal med i et langt bredere perspektiv, også et bredere perspektiv end det, der kan rummes inden for et nyt politiforlig, men lad mig da alligevel sige et par ord om det:

Vi er i Kristeligt Folkeparti af den opfattelse, at politiet skal have tildelt flere ressourcer, og der skal formentlig også udvides inden for politistyrken, som jo bl.a. lider under en kæmpe overarbejdsdruk, der svarer til op mod 500 mand på årsbasis. Men for mig at se er det også en udfordring at sikre, at de politifolk, der rent faktisk er uddannet, og som er i arbejde i dag, også kommer til at arbejde med det, de er uddannet til. Der er for mange, som sidder bag skrivebordene, som sidder bag skærmen, og som sagtens kunne afløses af kontorarbejdere, sådan så de i virkeligheden kommer ud på gaden, ud i de lokale nærmiljøer, og er med til at skabe den tryghed, som vi efterlyser, er med til at skabe en større indsats i forhold til det forebyggende arbejde, f.eks. SSP, som er så vigtigt for, at vi undgår at komme i en situation med stigende kriminalitet. Her ønsker vi at sætte ind i forbindelse med forhandlingerne om et politiforlig.

Jeg er glad for, at regeringen også i den skriftlige åbningsredegørelse har et lovforslag med om de sene aborter, at regeringen har valgt at følge op på de signaler, der blev givet her fra Folketingets side i forbindelse med behandlingen af et forslag fra Kristeligt Folkepartis side om en fast øvre grænse for, hvornår man kan få foretaget en provokeret abort. Jeg synes, at det

forslag, som også har været sendt i høring, er et skridt i den rigtige retning, og jeg vil godt her i dag kvittere for det, også på trods af at det ikke helt svarer til det, vi gerne havde set, men det er dog et skridt i den rigtige retning i forhold til at sikre også det ufødte liv et bedre retsværn.

Nu venter vi på regeringens aborthandlingsplan. Det har vi snart gjort i et helt år. Den skulle være kommet den 1. november sidste år. Vi venter med spænding og i forventning om, at den aborthandlingsplan, som regeringen snart fremlægger, kan være med til at reducere det høje aborttal, kan være med til at give de abortsøgende, gravide kvinder et langt bedre rådgivningstilbud end det, de får i dag.

Det var rigtigt, når statsministeren i sin tale lagde vægt på, at nu skal vi også have de bageste med på arbejdsmarkedet. Det er vi helt enige i fra Kristeligt Folkepartis side. Vi synes også, at dette er et tema, det er vigtigt at fokusere på, både under finanslovforhandlingerne og i den kommende samling i det hele taget. Vi ønsker især at se på mulighederne for at få flere over på fleks- og skånejob, og jeg noterede mig også, at hr. Jacob Buksti sagde tidligere i dag under debatten, at regeringen er villig til at se på problemerne vedrørende det at oppebære rettigheder, når man f.eks. er på fleksjob. Her tror jeg sagtens, at regeringen og Kristeligt Folkeparti kan nå hinanden, hvis man lever op til det, som hr. Jacob Buksti sagde tidligere i debatten i dag.

Førtidspensionen og en reform af den bliver stadig drøftet. Jeg vil sige, at det snart begynder at haste, og især er det vigtigt at se på tildelingskriterierne i forbindelse med førtidspensionen. Vi mener, at administrationspraksis her mange gange synes at være for stram, så man næsten hverken skal kunne kravle eller gå, før man kan få tildelt førtidspension. Også her lægger vi vægt på, at der sker nogle fremskridt, og ser gerne, at det bliver til en egentlig reform tidligere, end jeg tror regeringen har tænkt sig.

Når det gælder erhvervslivet, blev de små og mellemstore virksomheder rost af statsministeren, og det er der også grund til. Men jeg synes også, der er grund til at sige, at der er nogle ting – også i det regeringen har foreslået, ikke mindst i relation til finansloven for næste år – der kan være med til at gøre livet mere surt, også for de små og mellemstore virksomheder. Her tænker jeg på reduktionen af administrationsgodtgørelsen, og jeg tænker i øvrigt også på det, der er blevet vedtaget om rejsegodt-

gørelse, hvor vi fra Kristeligt Folkepartis side vil fremlægge et forslag, som retter op på de skader, der er sket på det område.

Jeg tænker også på landbrugets konsulent- og vikarordninger, hvor vi ikke vil være med til de reduktioner, som regeringen lægger op til. Det tager vi op i forbindelse med finanslovforhandlingerne. Det kan synes at være små problemstillinger, men de har faktisk stor betydning for mange enkeltpersoner og for mange enkeltvirksomheder.

Miljøområdet var nævnt i statsministerens tale, men var ikke det mest dominerende, for nu at sige det mildt. Miljøministeren har tilkendegivet, at han mener, det halter med opfølgning på CO₂-målene, især på trafikområdet, og det er også et område, hvor det kan være svært at leve op til de målsætninger, der er. Jeg vil godt her tilkendegive, at fra Kristeligt Folkepartis side er og bliver en væsentlig del af miljødiskussionen – også i den kommende samling – spørgsmålet om den faste forbindelse over Femer Bælt. Vi synes ikke, at en sådan fast forbindelse helt soleklart lægger op til en bæredygtig trafikstruktur, og vi synes i øvrigt også, at økonomien i en sådan forbindelse er yderst tvivlsom, hvilket jo også bliver tilkendegivet fra tysk side.

Jeg var glad for, at statsministeren gav udviklingslandene og vort ansvar over for disse en central placering i sin tale. Jeg er enig i det positive initiativ, der er kommet fra IMF om gældsslettelse, for det er nødvendigt. Vi kan ikke bare se til, at verden går sin skæve gang. Jeg vil også sige, at jeg synes, det er vigtigt i denne sammenhæng at pointere, at Danmark altså ikke skal være foregangsland på området, når det gælder om at finde muligheder for at finansiere bistand til f.eks. genopbygning i Kosovo ved at tage fra de fattigste. Jeg synes, at Danmark her er blevet et kedeligt foregangsland, også når man ser på de initiativer, der nu tages i EU, og det giver lidt pletter på de ellers rigtige holdninger til udviklingslandene, som statsministeren tilkendegav i sin tale.

Vi er fra Kristeligt Folkepartis side ikke ivrige efter at få fastsat en dato for en ØMU-afstemning, og vi har ikke glemt historien bag de danske forbehold. Den danske befolkning har faktisk én gang, i 1993, taget stilling til euroen, og det vil efter vores opfattelse være at gøre grin med befolkningen, hvis ØMU'en, når den knap er trådt i kraft, skal sættes til afstemning igen. Det må give befolkningen det indtryk, at dan-

skerne hurtigst muligt skal stemme igen, fordi de stemte forkert sidste gang, og det lever efter vores opfattelse ikke op til ånden i det nationale kompromis. Lad os få tid til at tænke os om og tage en grundig debat uden at føle os presset til noget.

Derfor vil jeg godt her i dag tilkendegive, at jeg synes, at det, at regeringen kommer med en klar anbefaling, trods alt er den rigtige målsætning for den videre diskussion om ØMU'en. Vi presser ikke på for en dato.

Der var mange blå blink i statsministerens åbningstale, og helt konkret var jo bl.a. forslaget om at oprette et nyt udrykningshold, for at man hurtigt kan skride ind, når volden opstår. Det er et forslag, som vi fra Kristeligt Folkepartis side gerne vil støtte, vil jeg godt sige, selv om der også er behov for mere synligt politi, hvilket dog ikke nødvendigvis er det samme som mere politi. Men jeg vil godt understrege endnu en gang, at vi mener, det er langt vigtigere, at man også lægger op til at styrke den forebyggende indsats, så der ikke bare sættes ind, når udviklingen går skævt. Det er vigtigt, at vi sætter ind på misbrugsområdet, og at vi sætter ind på familieområdet, og dér vil jeg stadig efterlyse flere initiativer fra regeringens side.

Symptombehandlingen kan være nødvendig, men den kan ikke stå alene, og derfor er det også nødvendigt, at vi supplerer den dag til dag-orienterede politiske debat med en mere grundlæggende debat om, hvor årsagerne til de reelle problemer skal søges, og at vi beskæftiger os med det værdifundament, som vi driver politik på. Hvis vi ikke har visioner for fremtiden, får vi alt for lidt indflydelse på, i hvilken retning samfundet bevæger sig.

På den baggrund vil jeg afslutningsvis kvittere for, at statsministeren i sin åbningsredegørelse brugte udtrykket værdigrundlag og beskæftigede sig med vort fælles værdigrundlag. Jeg vil samtidig udtrykke håbet om, at regeringen i de kommende år vil fortsætte med at sætte dette i fokus og være med til at sætte menneskeværd i centrum i stedet for markedsværd.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Det, der bringer mig herop, er, at jeg synes, at hr. Jann Sjursen tegnede et billede af udviklingen på ældreområdet i dette land, som i hvert fald er i nogen modstrid med det, der er de faktiske kendsgerninger.

Det kan godt være, der er problemer rundt omkring, men jeg vil gerne spørge hr. Jann Sjursen, om hr. Jann Sjursen er uenig i den hovedkonklusion, som blev draget af Socialforskningsinstituttets store forskningsprojekt, som kom for et halvt års tid siden, og hvoraf det fremgår, at når man sammenligner den danske ældreservice med andre landes ældreservice, er den danske ældreservice vist helt i top. Vi er det land næst efter Sverige, der bruger flest penge på ældre; vi er det land, der har den højeste dækningsgrad vedrørende hjemmehjælp og plejehjem; vi er det land, der har den bedste personalenormering på plejehjem; vi er det land, hvor der ydes flest hjemmehjælpstimer pr. ældre, og endelig er vi det land, hvor der opkræves mindst brugerbetaling fra den ældre.

Så vil jeg i øvrigt bare gøre hr. Jann Sjursen opmærksom på, at ifølge opgørelsen fra Kommunernes Landsforening fra februar er der i alt 43 kommuner i dette land, hvor der er sket en forringelse af hjemmehjælpen. Det er det, det handler om – treogfyrre!

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg skal ikke benægte de fakta, hr. Jacob Buksti her lægger på bordet. Men jeg vil alligevel sige – specielt med hensyn til plejehjemmene, som jeg beskæftigede mig med i min tale – at efter vores opfattelse i Kristeligt Folkeparti, og det kan hr. Jacob Buksti så måske benægte, er det sådan, at man skal være endog meget plejekrævende, hvis man skal have mulighed for at komme på plejehjem i dag, fordi vi jo har hyl-det filosofien om længst muligt i eget hjem.

Og hvis hr. Jacob Buksti vil studere lidt mere statistik, synes jeg, hr. Jacob Buksti skal studere, hvor mange plejehjemspladser der er blevet nedlagt i Danmark inden for de sidste 10-15 år. Det er mange, og det er så mange, at der nu i dag kun er plads til de allermest plejekrævende. Det er også derfor, at miljøet på plejehjemmene i dag ikke er, som det var på de gamle alderdomshjem, som var egentlige hjem, hvor de, som boede der, også havde tid til omsorg for hinanden. Det er et problem.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jamen jeg påstår ikke, at der ikke er problemer, jeg påstår ikke, at alt er velfungerende. Min eneste påstand er, at det billede, der bliver tegnet, er mere nuanceret, altså i den forstand, at vi

faktisk har den bedste og mest veludbyggede ældreomsorg overhovedet i de lande, vi kan sammenligne os med. Jeg sagde bare, at billedet ikke er sådan, at hele ældreområdet ligesom ligger i grus her i FN's ældreår. Det var den eneste grund til, at jeg reagerede.

Jeg er fuldstændig enig i, at der er behov for al mulig indsats, især når det drejer sig om plejehjem og især fornyelse af plejehjem; det er jeg enig i. Jeg reagerede kun, fordi billedet var, at ældreområdet stort set var verdens mest forømtede område. Det er det modsatte.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg er da glad for, at hr. Jacob Buksti er enig i, at specielt på plejehjemsområdet er der måske basis for at se på, hvordan vi kunne gøre det bedre, og jeg vil da heller ikke sige, at det hele ligger i grus. Det er ikke det indtryk, jeg har fået.

Jeg vil heller ikke sige, at alle ældre er svage og ikke kan noget. Faktisk er de ældre en kæmperessource og en overset ressource for vort samfund, fordi mange er utrolig velfungerende og er utrolig værdifulde, også i det helt nære miljø. Jeg synes bare, at med den udvikling, der også har været på familieområdet i de senere år – hvor familiemønsteret i virkeligheden betinger, at der ikke længere er så megen tid til os selv og især til vore børn og vore ældre – må man erkende, at omsorgsfunktionerne, også i den offentlige pleje af de ældre, ikke er, hvad de burde være.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Bare et lille bidrag til historieskrivningen. Jeg var den socialminister, der faktisk afskaffede plejehjemsbegrebet, og inden vi nu græder for meget over de pladser, der blev nedlagt, vil jeg bare gerne gøre opmærksom på, at det var værelser på 8 m², hvor man ikke kunne have sine egne møbler med, og som vendte ud til en lang gang, og det var ikke spændende. Det var altså de pladser, der blev nedlagt, og det, man forsøgte at erstatte dem med, var boliger på 40-50-60 m².

Jeg er enig i, at man i dag skal være alt for dårlig, for at man kan komme ind i de beskyttende rammer; det kan vi sagtens mødes om. Men jeg vil bare nødig forherlige de gamle plejehjemspladser, for de var ikke sjove.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

De var givetvis ikke sjove, som fru Mimi Jakobsen siger. Men jeg synes også, det er vigtigt at se perspektivet med hensyn til plejehjem i det lys, at når det kun er de allermest plejekrævende, der i dag får muligheden for at komme på plejehjem og få den tryghed, det giver, betyder det altså også noget for miljøet på et plejehjem.

Miljøet på et plejehjem er selvfølgelig afhængigt af de fysiske rammer: om man har et værelse på 8 m², om der er fælles lokaliteter osv., osv.. Men det er også meget afhængigt af, at de, der bor på plejehjemmet, også kan noget selv og magter og har overskud til at være noget for hinanden og de andre beboere. Det er nok så meget dette, de menneskelige værdier, som vi ikke lige kan gøre præcist op i mursten, som er så utrolig vigtige og er gået fløjten på dagens plejehjem.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Vi er ganske enige, og derfor har vi også i CD for længst udskiftet udtrykket »længst muligt i eget hjem« med udtrykket »længst muligt i egnede hjem«.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg vil da bare til hr. Jann Sjursens almindelige information bekræfte fru Mimi Jakobsens oplysninger.

Så kan det siges, at siden 1993 er det samlede antal ældreboliger her i landet vokset fra 60.500 til 66.300. Der er færre plejehjemspladser, men faldet mere end opvejes af, at der er to tredjedele flere ældreboliger, og ældreboliger omfatter også mange plejeboliger med omsorgsfaciliteter og dermed netop den kvalitetsudbygning, som fru Mimi Jakobsen taler om.

Det, som er forkert, er altså, hvis man alene fokuserer på én side, for så har man ikke det samlede billede med. Dermed har jeg ikke sagt – som jeg også sagde før – at der ikke er problemer; men det er ikke rimeligt at stå og sige heroppefra, at ældreområdet stort set er det mest forømtede område overhovedet, og at vi mishandler det her i FN's ældreår. Det var stort set det, hr. Jann Sjursen gjorde i første omgang.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg har ikke sagt i dag, at ældreområdet er det mest mishandlede område. Jeg har bare sagt, at det er påfaldende, at når FN afholder sine forskellige år, ender det fra regeringens side som oftest med, som det gjorde i FN's familieår i 1994, at man torpederer en børnepasningsorlov i stedet for at gøre noget for familierne. Her ender vi så i FN's ældreår med måske at indføre brugerbetaling for hjemmehjælp, hvis regeringen får sin vilje.

Den debat synes jeg er vigtig set ud fra ikke bare spørgsmålet om nogle ganske enkelte rige ældre, men ud fra, hvordan vi finansierer kerneydelserne, som jeg også i vores velfærdssamfund mener den hjemmehjælp, man er visiteret til, rent faktisk er.

Det var det, der var udgangspunktet for min tale. Så kom der andre ting med om plejen, men det kan jeg i øvrigt forstå, vi ikke er helt uenige om, sådan som de sidste par indlæg også fra hr. Jacob Buksti har udviklet sig.

Men glem ikke det, der var mit fokus. Det var brugerbetaling for hjemmehjælp for de såkaldt rigeste ældre.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.15.

Mødet udsat kl. 18.21

Mødet genoptaget kl. 19.15

Forhandlingen genoptoges

Hans-Pavia Rosing (S):

Jeg er vidende om, at nogle mennesker her i Danmark og også i Grønland år efter år er lidt kede af, at statsministeren i sin tale ved Folketingets åbning bruger så lidt tid på de politiske spørgsmål omkring den store arktiske del af det danske rige, Grønland.

Jeg deler ikke den opfattelse. Grundlæggende bør den politiske debat om de tre dele af rigsfællesskabet foregå i henholdsvis Danmark, på Færøerne og i Grønland. Hjemmestyre betyder for mig, at vi selv styrer vores samfund og tager

de politiske debatter og beslutninger, som vi anser for nødvendige.

Hermed ikke sagt, at vi ikke følger med i de politiske strømninger, der rører sig, både nationalt og internationalt. Mange drøftelser, forhandlinger og diskussioner finder sted mellem menigmand, mellem medlemmer af Folketinget, medlemmer af regeringen på begge sider af Atlanten. I øvrigt tager vi jo fra tid til anden en god debat om rigsfællesskabet her i denne sal. Så sent som sidste år havde vi efter min mening en god og udbytterig debat herinde om netop rigsfællesskabet.

Efter valget sidste år oplevede vi en større offentligt polemik om renoveringsbehovet for gamle statslige bygninger fra før hjemmestyrets tid. På det konkrete plan har regeringen og landsstyret nu forhandlet sig frem til en aftale på baggrund af en fælles undersøgelse af det økonomiske behov for at rette op på standarden på boliger, skoler, kraftværker m.v.

Den undersøgelse viste et efterslæb på ca. 4 mia. kr., og her taler vi altså om statsligt byggeri gennemført før hjemmestyrets indførelse i 1979. Staten har ifølge aftalen indvilget i at overføre tilskud på 50 mio. kr. til dette formål til næste år samt de efterfølgende 3 år. Endvidere har regeringen givet tilsagn om en eventuel statsgaranti på op til 500 mio. kr. Grønland på den anden side har lovet at indskyde op mod 500 mio. kr. årlig til dette formål.

Jeg står måske ret alene med det synspunkt, at der er et misforhold i påtagelsen af ansvar for dette meget afgørende spørgsmål for den almindelige grønlænder i hverdagens Grønland. Så bare dette enkelte spørgsmål: Skal vi betragte aftalen, som foreligger, som et endegyldigt tilsagn fra den danske regering?

Østre Landsret afsagde den 20. august dom i Hingitaq '53's søgsmål mod den danske stat. Alle vil kende resultatet, som på visse afgørende punkter gik staten imod. Efter et borgermøde i Qaanaaq den 22. september har Hingitaq '53 besluttet at anke sagen til Højesteret.

Personlig forstår jeg helt baggrunden for Inughuits ønske om at følge sagen helt til dørs. De har vundet sagen mod staten på visse punkter, ja, men selv pengebeløb, erstatninger, på 15.000 eller 25.000 kr. vil aldrig kunne erstatte det menneskelige tab, det må være at blive tvangsflyttet fra sit fødested og sit spisekammer.

Det er min overbevisning, at denne sag i givet fald fortjener at nå helt op til de højeste in-

ternationale instanser. Hvorfor? Fordi denne sag og hele spørgsmålet om en fremmed magts tilegnelse af et oprindeligt folks historiske og traditionelle landområde fortjener en retfærdig afgørelse ud fra den lærdom, som efterkrigstiden og tiden efter den kolde krig forhåbentlig har givet os. I sidste ende er det ikke kun et mellemværende mellem vore to lande. Sagen har et afgørende internationalt aspekt. Jeg tænker her på lignende sager i Australien og i New Zealand. Andre sager vil utvivlsomt dukke op andre steder i verden, i Syd- og Mellemamerika til eksempel, i det kommende århundrede.

Nu har Inughuit altså kæret dommen til Højesteret. Denne beslutning har efter min opfattelse bund i det simple forhold, at den kontante erstatning i en eller anden form vil forgå, men landet, havet, fangstdyrene og ikke mindst historien bag tvangsflytningen vil aldrig forgå. Den er en del af vores fælles lidelseshistorie, og den vil til alle tider bestå.

Da landsrettens dom forelå, skrev jeg et åbent brev til statsministeren, hvor jeg bl.a. skrev:

»Det vil formentlig ikke forbavse dig, at jeg melder mig i koret blandt dem, som indtrængende vil anmode dig om at foretage en grundig overvejelse omkring den undskyldning fra den danske stat, som Inughuit efter mere end 46 år efter tvangsflytningen stadig ikke har modtaget. Mit råd til dig er endnu en gang: Giv en klar undskyldning til Inughuit og Grønland. Det vil klæde Danmark, det vil klæde rigsfællesskabet, og det vil klæde vor fælles historie.«

Undskyldningen kom: Utoqqatserpugut til Inughuit og til hele Grønland.

Jeg var ikke selv til stede i Qaanaaq, da undskyldningen blev telefonisk overgivet, men jeg kan forestille mig den følelse af lettelse og glæde, hvormed dette ord Utoqqatserpugut har spredt sig blandt Thuleboerne, Inughuit. Hr. statsminister, det var i sandhed en gestus, som er en dansk regering værdig.

Statsministeren siger i samme åndedrag, at regeringen ønsker at se fremad i samarbejdet med Grønland og tilføjer, at vi kan tage ved lære af historien. Vi i Grønland ønsker sandelig også at se fremad i samarbejdet med Danmark.

Imidlertid er historien for os at betragte som et spejl, hvor vi dag for dag, år for år, årtusinde for årtusinde må erkende vor fortid og vor nutid og samtidig se udfordringen for vores fremtid i øjnene.

Strategien for dansk støtte til oprindelige folk, som blev vedtaget af det samlede Folke-

ting i november 1993, har under de første 5 år af FN's årti for oprindelige folk vist sig at være et unikt og væsentligt instrument til fokusering på og støtte til verdens udstødte og fattigste folk. Danmark har sammen med Grønland stået i spidsen for at sætte disse mennesker på den internationale dagsorden bl.a. og primært i FN og i EU.

Ønsker vi, Danmark og Grønland, stadig at være verdens spydspids i solidariteten med andre landes oprindelige folk og deres ufattelige fattigdom og undertrykkelse, er tiden nu kommet til at evaluere og revidere vores politik. Det vil derfor i dette folketingsår foranledige en forespørgselsdebat med det formål at få opdateret vores viden om aktuelle forhold blandt oprindelige folk i forskellige hjørner af verden. Samtidig vil jeg opfordre Folketinget til at medvirke til at gøre det nye årtusinde og det næste århundrede primært lyst og håbefuldt for den del af menneskeheden, der stadig trods teknologiens og industriens evige fremmarch i deres områder altid har gjort deres ypperste for også at leve på naturens præmisser.

Statsministeren brugte en del tid på Færøerne og deres vej imod selvstændighed, suverænitæt. Vi er nu i besiddelse af det færøske landsstyres udarbejdede hvidbog, og det er i høj grad interessant læsning for mange af os. Mere tilkommer det ikke mig at sige om den færøske diskussion på nuværende tidspunkt, jf. mine ord i begyndelsen af mit indlæg. Selvstændighed – namminersulivinneq – vi kan også lige så godt begynde at lære det ord namminersulivinneq, for som man vil vide, er det et ord, som vinder større og større indpas i det grønlandske sprog og den grønlandske debat. Vores politiske selvstændighed øges fra år til år, og det var jo netop meningen med hjemmestyrets indførelse for 20 år siden.

Når vore egne børn runder de 20 år, regner vi sædvanligvis med, at de enten er fløjet fra reden eller i det mindste stærkt på vej til det. De etablerer sig, og de søger så vidt muligt at forsørge sig selv. De fleste har deres meningers mod, og de accepterer ikke nødvendigvis de normer og holdninger, som de er vokset op med, og heldigvis for det.

Dette billede kunne også bruges på vores land, og det bliver da også brugt i forskellige sammenhænge. Imidlertid er der her stor forskel på et individ og et samfund, måske i særdeleshed et samfund som vort, 56.000 sjæle spredt ud på verdens største ø.

Mange bestræbelser bliver gjort for at etablere sig økonomisk, og vi har intet større ønske end at kunne forsørge os selv. Vore vinger ved vi kan bære, men vi ved måske ikke altid helt, hvor langt vi kan flyve, og det er jo netop udfordringen både for os selv og for vores omverden.

Tilliden til, at vi i det nye årtusind også økonomisk vil kunne stå på egne ben, er stor. Det kræver naturligvis et fortsat godt samarbejde med Danmark, men det kræver først og fremmest større og voksende krav til os selv. Med statsministerens ord: »Den grønlandske profil« – og lad mig tilføje: den grønlandske sjæl – vil i langt højere grad vokse sig synlig i det mere og mere globaliserede og internationaliserede samfund.

Imidlertid må dette ske med basis i vores egen identitet og vores egen folkesjæl. Uden fast forankring i vores egen historie og vore traditioner vil vore vinger stækkes, og vore ben måske begynde at ryste.

Så lad mig slutte af denne gang med at forsikre Tinget og dermed den danske befolkning om, at det grønlandske hjemmestyre og den grønlandske befolkning glæder sig til at træde ind i det næste årtusind med den vision, at vi gennem en folkelig dialog kan fremme det voksende ønske om en for Grønland bæredygtig selvstændighed med vore bilaterale og internationale livlinier i behold.

Ellen Kristensen (V):

Kære kolleger, kære formand og hr. statsministere.

Nu er vi igen kommet til det tidspunkt, hvor vi samles her i Folketingssalen, og traditionen tro står jeg her på talerstolen med en tale til Folketinget og det danske folk, og forventningerne til talen eller mangelen på samme er nok de samme som ved åbningsdebatten sidste efterår.

Men en åbningsdebat er aldrig den samme hver gang, og vi som politikere, en del af et samfund, udvikler os også med samfundet. Selv om det for mange måske kan virke fjernt, kedeligt, gråt og ensomt inde på Borgen, så er det i virkeligheden et sted, hvor der er en varm atmosfære, imødekommenhed og højt til loftet. Det er blot et spørgsmål om at have den rette holdning til tingene, selv stille efter de idealer, man gerne så var i sit samfund og i dagligdagen, og på den måde være med til at præge dagligdagen ved selv at udleve idealerne og

udfylde rammerne for det velfærdssamfund, som vi lægger dagsordenen for.

Vi kan ikke komme uden om, at vi skal repræsentere samfundet, vælgerne, og ikke må glemme den overbevisning, vi er blevet valgt på som politikere. Derfor er det altid vigtigt og interessant og inspirerende for mig at have denne mulighed for at føre en dialog om de rammer, vi i fællesskab skal sætte for velfærd og valgfrihed i samfundet.

Det er også en glæde for mig at have muligheden for at fremkomme med de tanker, informationer og visioner, jeg har for det land, jeg repræsenterer. Kontakten til Grønland er vigtigst af alt i arbejdet, og dér må jeg være den ny teknologi taknemlig for, at den letter arbejdet, med de store afstande, der er mellem Grønland i nord og Danmark i syd. Men nærværet er uundværligt, da udviklingen i Grønland som så mange andre steder er hastig.

Den storslåede natur, som sammen med befolkningen tegner Grønland, er også kendetegnet for, at det er en hård natur, som befolkningen har overlevet i gennem årtusinder. Befolkningen har overlevet i generationer trods de hårde levevilkår, den havde. Den havde stoltheden i sig, stoltheden ved at kunne overleve, stoltheden ved at kunne forsørge sin familie og sig selv, stoltheden ved at have frihed og da stadig være bundet ene og alene af naturens kræfter.

Tingene ændrer sig hurtigt, og vi konfronteres med de ting, som udviklingen har bragt med sig, positive som negative, glædelige som sørgelige, lette som svære, og alle de ting skal vi tage stilling til som politikere her i Folketinget såvel som i Landstinget i Grønland og, vigtigst af alt, hos den enkelte borger i samfundet.

Der er behov for åben debat om de forhold, der også gør sig gældende for befolkningen i Grønland. Hjemmestyret har bestået sine første 20 år, og der er behov for nye visioner, der først og fremmest skal skabe trygge rammer for at få styrket rammerne for et solidt fundament, hvor man derigennem også får skabt en bedre dialog mellem politikere og borgere.

Men under opbygningen af et hjemmestyreapparat, som er blevet større og større, er der også begået store fejltagelser. Jeg mener, det er vigtigt at understrege, at det er min holdning, at man har sat flere ansvarsområder under Grønlands hjemmestyre end det, det magter at administrere i dag.

Her tænker jeg specielt på, at hverken Danmark eller Grønland skal tabe eller vinde ved overtagelse af et ansvarsområde, og dér er det, jeg ikke kan lade være med at omformulere »Grønland« til »Grønlands hjemmestyre«, idet borgerne på mange områder allerede har tabt ved overtagelse af bl.a. sundhedsvæsenet, boligområdet, de sociale myndigheder, uddannelsesområdet, da man ikke har de nødvendige ressourcer, hverken økonomisk eller menneskeligt.

Prøv at se på boligområdet. Efter Grønlands overtagelse af ansvaret for boligområdet er boligbyggeriet blevet halveret, men i dag har regeringen indgået en aftale med Grønlands landsstyre om renovering af hjemmestyrets boliger, bygninger og institutioner og dermed også tilkendegivet, at Grønland alene ikke magter at løse problemet. Selv om der er tilfredshed mellem forhandlingsparterne om den aftale, der er indgået, kan jeg alligevel ikke lade være med at spekulere på, hvorfor tilskuddet ikke var større, i stedet for at regeringen stiller garanti for lån.

Når statsministeren i afslutningen af sin åbningsredegørelse omtaler vigtigheden af, at den yngre generation overtager et samfund med mindre pengegæld og miljøgæld, mener statsministeren dermed, at dette kun skal gøre sig gældende for Syddanmark og ikke Grønland? Hvis det er det, statsministeren mener, jamen så ved jeg i det hele taget ikke, om man nu skal tage statsministerens ord alvorligt. Hvor er realiteterne i de fine ord om samhørighed?

Der er også i Grønland en nytænkende generation på vej. For at ville bringe det stadig unge folkestyre videre på rette kurs ind i det nye århundrede efter et årtusindskifte har denne generation specielt ikke mindre brug for at overtage og viderebringe en mindre pengegæld og mindre miljøgæld. Hjemmestyret har åbenbart stadig ikke fået dannet et fundament, der er stærkt nok i forhold til det ansvar, det bærer.

Og hvad de sociale myndigheder angår: Det enkelte menneske i Grønland er i dag på mange områder underlagt danske normer i undervisning, sprog, religion, traditioner, spisevaner. I det hele taget er samfundsopbygningen meget dansk, og det har også præget det sociale liv på mange fronter. Den omstilling, der har været i samfundet, og som samfundet den dag i dag stadig præges af, er konsekvensen af springet fra et fangersamfund til et industrialiseret sam-

fund, ikke helt på egne vilkår, da det ikke vidste, hvilke vilkår det gik ind til.

Vi har dog i Grønland generationer, der er opvokset under og lever efter de normer, der nu er i samfundet, men de lever sammen med mennesker, som har oplevet, hvor svær en omstilling kan være. Grønlandske normer, sprog og traditioner, som de har lært at leve med i de små samfund, er blevet tilsidesat, da man skulle opbygge et moderne, industrialiseret samfund. Den store gruppe i samfundet har betalt en for høj menneskelig pris for den udvikling, den har været underlagt.

Derfor mener jeg heller ikke, at vi i et rigsfællesskab her fra Danmark stiltiende skal acceptere den tilbageholdenhed, der er, når man kommer ind på områder, som Grønland har overtaget ansvaret for, selv om jeg på visse punkter forstår tilbageholdenheden som en respekt for, at Grønland har indført hjemmestyre, og nok til dels på grund af den fjendskhed, man i tide og utide kan blive konfronteret med fra grønlandske politikere, som mener, de selv kan klare problemerne.

Når så sikkerhedsnettet brister, er det så ikke vores alle sammens opgave at finde en løsning på problemet i samarbejde, i samhørighed, i gensidig respekt og med en ansvarsbevidsthed, som skal komme hele den grønlandske befolkning til gavn og ikke kun, så de siddende politikere kan få en partipolitisk sag ud af det?

Livet for mange grønlandere, grønlandske børn, bliver tabt på gulvet. Deres liv er på forhånd dømt til at bestå af evige sociale problemer, og Grønland taber børnene med åbne øjne. Det store tab er resultatet af manglende politisk interesse, måske fordi der ikke er stemmer i børn.

Landsstyret vil det bedste for vore børn, i hvert fald når det kommer fra talerstolen. Der ligger åbenbart ikke handling bag. Der findes ikke inden for det sociale område en børnepolitik, der kan fremvises med stolthed. Landsstyret har mange forklaringer på, hvorfor der er så mange problemer med at få området til at fungere. De ser ikke, at problemet ligger hos dem selv.

Fakta er, at det handler om prioritering. Grønlanderne vil have trygge børn og et sundt sundhedsvæsen, der fungerer, medens de i landsstyret hellere vil have lufthavne og vandkraftværker. Hvis der virkelig var vilje bag ønsket om at løse problemerne på det sociale område og på børneområdet, ville de for længst

være blevet løst. I stedet bliver problemerne større og større og mere og mere uoverskuelige, samtidig med at landsstyret åbner den ene luft-havn efter den anden.

Vores belastede børn i Grønland ville have været et godt skridt på vejen til at få det bedre, hvis politikernes smukke ord fra landets højeste talerstol blev ført ud i livet. Spørgsmålet er nu, om regeringen vil være med til at tage ansvaret for at få vort stolte folk på ret køl igen.

Man har også i de senere år set, hvordan det igen bliver mere og mere populært, at de grønlandske familier sender deres børn og unge på efterskoler og ungdomsskoler her i Danmark for at sikre bedre dansk kundskaber, når de enten skal færdiggøre folkeskolen eller skal til at starte på en uddannelse, hvor gode kundskaber i dansk er et krav for at kunne opnå gode karakterer, idet undervisningen og undervisningsmaterialerne ofte er på dansk.

Jeg kan derfor ikke lade være med at blive betænkelig ved de tanker, som landsstyret har om etablering af forskellige videregående uddannelsesinstitutioner, idet der er hårdt brug for en folkeskolereform for at forbedre de egen-skaber og kundskaber, børnene kommer ud med fra folkeskolen.

Man ser, at frafaldet ved uddannelser i Danmark er faldende. Gennemsnittet er faktisk lavere hos grønlandske studerende i Danmark end hos de danske studerende på videregående uddannelser her, hvorimod frafaldet på de videregående uddannelser i Grønland stadig er for højt. Derfor håber jeg også, at regeringen vil være opmærksom på de tiltag, der er på vej i Grønland, når den fremover vil overdrage andre ansvarsområder, så kvaliteten af uddannelserne ikke forringes, når de overgår til hjemmestyret.

Man har her i Danmark fire grønlandske huse, som er etableret i henholdsvis Ålborg, Århus, Odense og København. De har tydeligt kunnet mærke den stigning, der er og har været på området. Da det medfører en del opgaver for dem, har jeg derfor indstillet til Venstre, at man i de kommende forhandlinger om finansloven arbejder for, at regeringen fremover løbende i finansårene afsætter økonomiske midler til driften af de grønlandske huse i Danmark.

Da driftsudgifterne til grønlændernes huse i Danmark ikke er et amts- eller kommunalpolitisk anliggende, og da grønlændernes huse i Danmark ikke er omfattet af målsætningerne for amternes kulturpolitik, er det derfor vigtigt,

at de grønlandske huse kommer under Statsministeriet som et statsanliggende. De grønlandske huse med den nuværende ordning er meget sårbare, idet tilskuddene fra amterne og kommunerne er bundet af hinanden, og derved er husene i tide og utide blevet udsat for nedskæringer, som har og kunne have haft katastrofale følger for driften og de serviceydelser, de grønlandske huse giver de ca. 12.000 grønlændere i Danmark.

Inden for alle de områder, det er vigtigst at have de nødvendige ressourcer til, for at befolkningen kan have nogle trygge og helbreds-mæssigt forsvarlige rammer, er der mangler, idet man giver lidt for lidt til alle for at have det hele.

Jeg mener ikke, at befolkningen i Grønland og i rigsfællesskabet kan være tjent med, at vi stiltiende accepterer den kurs, Grønland er inde i. Jeg har stillet mig selv spørgsmålet, hvorvidt det ville være muligt at føre sundhedsvæsenet tilbage til Danmark. Grønland magter det ikke, befolkningen har nået smertegrænsen, sundhedsvæsenet skal under behandling.

Landsstyreformand Jonathan Motzfeldt udtalte for nylig i sin åbningstale til Landstinget, at samfundets smertegrænse var nået i år med et forbrug til sundhedsvæsenet på 700 mio. kr., hvilket svarer til næsten en tredjedel af bloktilskuddet fra den danske stat.

Landsstyreformanden har en forklaring på de stigende udgifter i sundhedsvæsenet. Ifølge landsstyreformanden handler de stigende udgifter til sundhedsvæsenet nemlig om, at befolkningens generelle leveforhold ikke er gode nok, at livsstilen i Grønland er for dårlig, at befolkningen bliver ældre og ældre. Det er en utrolig arrogant og ansvarsløs vurdering, landsstyreformanden smider i hovedet på den grønlandske befolkning. Sundhedsvæsenet har aldrig været ringere, end det er i øjeblikket, og det er ikke befolkningens skyld.

Befolkningen venter stadig med tålmodighed på at høre politikernes visioner for sundhedsvæsenet. Ingen i befolkningen kan se, at vore politikere gør sig de største anstrengelser for at løse den politiske del af opgaven. Det nytter ikke at smide ansvaret for det skrantende sundhedsvæsen i hovedet på befolkningen.

Landstinget må finde ud af, hvad det vil med sundhedsvæsenet, og regeringen må pålægge landsstyret at løse problemerne og derefter følge op, når problemerne fortsat får lov til at være uløste.

Landsstyreparterne Siumut og Inuit Ataqtiit overtog med stolthed sundhedsvæsenet fra den danske stat i 1992. Det var helt nødvendigt at overtage det. Det var budskabet dengang. Den danske stat gjorde det ikke godt nok, sagde man. Og imens befolkningen venter på politikernes politiske løsninger, drømmer de sig tilbage til de gode gamle dage med det danske sundhedsvæsen.

Man ser, hvordan sundhedsvæsenet oven på egne økonomiske og menneskelige ressource-mangler også bliver bebyrdet, økonomisk som menneskeligt, med ansvaret for behandling af syge kriminelle.

Der er imidlertid stadig meget langt fra initiativer hos politikerne til folkets dagligdag. Baggrunden er ikke manglende interesse, men at vi har svært ved at forholde os til hyklerier som hykleriet omkring retsforholdene i Grønland, hvor kriminallovens danske fædre ikke mener, at grønlænderne skal straffes for hårdt, når de har gjort noget forkert; de skal behandles. Men regeringen afsætter ikke nok ressourcer til behandling, og bagefter skubber man de uløste problemer over på hjemmestyrets skuldre og siger, at det er Grønlands eget ansvar.

Men jeg vil understrege, at det er et dansk ansvar. I Danmark følger ressourcer og penge nemlig ikke de idealer, man engang har tænkt. De følger besparelsens logik. Regeringen bruger ganske enkelt ikke de nødvendige midler til at rehabilitere eller resocialisere de grønlandske kriminelle.

Siden hjemmestyret har overtaget ansvaret på sundhedsområdet, kan man konstatere, at de kriminelle, som tidligere fik en behandlingsdom og blev sendt til Herstedvester, i dag bliver sendt til Vordingborg.

Logikken er der: I Herstedvester er det kriminalforsorgen, som betaler, så i gamle dage, før 1992, blev de grønlandske kriminelle gemt af vejen i Herstedvester, og man gjorde intet for at få dem hjem. Efter 1992 sender kriminalforsorgen de kriminelle til Vordingborg efter behov, som det grønlandske sundhedsvæsen betaler, og her bliver de efter endt behandling også gemt af vejen, for regeringen gør stadig intet for at få dem tilbage.

Det er derfor nærliggende at spørge regeringen, om regeringen har planer om at betale de nødvendige ressourcer for verdens mest moderne kriminallov, for regeringen må stoppe med at løbe fra sit ansvar.

Danmark, som gav Grønland verdens mest moderne kriminallov, har aldrig fulgt op med verdens mest moderne behandlingssystem eller verdens mest moderne modtagesystem. Det er os, der lever med konsekvenserne. Takket være verdens bedste kriminallov, går voldtægtsforbrydere rundt i vores samfund og bliver ved med at udøve voldtægt. De skal jo behandles i et system, der ikke eksisterer. Skidt med kvinderne, som bliver voldtaget og kan møde voldtægtsmanden dagen efter hændelsen.

Krænkerer får lov til at blive ved med at misbruge børnene seksuelt. Derefter skal ofrene næsten leve side om side med krænkerne, som har givet dem ar på sjæl og krop for resten af deres liv. Ofrene er på venteliste til behandling for de efterfølgende traumer, medens krænkeren enten kort efter går fri eller lever i de åbne anstalter og derved kan bevæge sig næsten frit, som hvis vedkommende ikke havde modtaget en dom til åben anstaltsophold. Hvordan kan man stiltiende acceptere, at en mand gentagne gange, endda op til 40 gange, kan krænke et barns fysiske og psykiske rammer? Jeg forstår det ikke.

Volden i Grønland trives i bedste velgående, for der er ingen foranstaltninger til at løse deres problem. Og vi må ikke tale om straf, for der er ingen straffelov i Grønland. Andre forbrydere bliver ved med at udøve deres kriminalitet, fordi – jeg gentager – den danskfinansierede grønlandske kriminalforsorg ikke får de nødvendige ressourcer.

Regeringen med justitsministeren i spidsen tilbyder, at Grønland kan overtage ansvaret for et dansk system, som ikke fungerer på grund af manglende ressourcer. Det er på tide, at Danmark lever op til sit ansvar og sikrer de nødvendige ressourcer til kriminalforsorgen, til politiet og til retsvæsenet.

Jeg afventer stadig spændt Retsvæsenkommissionens arbejde. Personlig mener jeg, det er på tide, at vi i Grønland får en retsplejelov og en kriminallov, der svarer til virkelighedens verden, med en straffelov. Voldsforbrydere og andre kriminelle skal straffes, syge skal behandles, og ofrene skal hjælpes.

Statsministeren omtaler i sin redegørelse, at Danmark for regeringen er et symbol på noget internationalt, idet landet tager stilling og yder noget ud over egne grænser. Regeringens opfattelse af Danmark som et velfærdssamfund skulle bygge på sammenhold, retfærdighed, samarbejde, medmenneskelighed – det kan i

manges ører være meget velklingende ord – men er det det stadig væk, når det gælder Grønland?

Statsministeren understregede samtidig, at regeringen vælger at være et foregangsland, hvor der lægges vægt på menneskelige værdier, men hvad med de menneskelige værdier i Grønland?

Vi står også i en situation her i dag på forsvarsområdet, som også er bundet af justitsområdet ved, at vi har fået etableret et enstrengt lufttrafiksystem i Grønland, hvor man derfor ikke længere benytter sig af S-61- helikoptere i midten af Vestgrønland; den eneste helikopter i Grønland, der har det rigtige udstyr til redning til søs. Alligevel har regeringen ikke taget initiativ til at få løst den potentielt livstruende situation.

Efter den 1. oktober bliver det i Grønland endnu farligere at begive sig til havs og fjelds langs Grønlands tusinder af kilometer kyst. S-61'eren er udfaset og sendt til Syd- eller Nordgrønland. Det er bare ærgerligt, siger den gruppe embedsmænd, der rådgiver Indenrigsministeriet, som har ansvaret for beredskabet i Grønland. Gruppen består af embedsmænd, repræsentanter fra hjemmestyret, politiet, flåden og Rigsombudet.

Allerede i juni blev embedsmandsgruppen gjort opmærksom på problemet med utilstrækkelige helikopterredningsmuligheder. Gruppen har senere drøftet problemet ved et møde i august og dér konstateret, at der er en klar forringelse af redningsmulighederne, at der ikke er noget alternativ, at sådan er det bare.

Men der er et alternativ, nemlig at udstyre de mindre helikoptere, der endnu findes på strækningen, med det rigtige udstyr, men den mulighed har embedsmandsgruppen ikke drøftet. Og flere organisationer, KNAPK, som er en sammenslutning af små indskærfskere og fangere, er dybt bekymrede, og det samme er flådestationen i Grønnedal, som mener, at det har forringet redningsberedskabet på Vestkysten, at man ikke har S-61-helikopterne, og det samme er der bekymringer om hos politiet og Grønlandsfly.

Óli Breckmann (KF):

Hr. formand. »Speak softly, but carry a big stick«, var et af præsident Teddy Roosevelts valgsprog.

Jeg fornemmede lidt stok bag statsministerens ellers blide råd til færing i redegørelsen

om rigets tilstand. Færøerne fik dog større plads i denne åbningstale end nogen sinde før i mine 15 år her på Tinge, to hele sider i den skriftlige redegørelse imod sædvane et linjebud eller to, og denne opprioritering tyder vel på, at regeringen er klar til at forhandle med landsstyret om Færøernes fremtidige stilling i det danske rige.

Men regeringen har kastet sine terninger med statsministerens ord – med formandens tilladelse vil jeg citere fra talen – »at den helst ser, at Færøerne bliver i rigsfællesskabet«. Det er klar tale. Man stikker tommelfingrene i øjnene på landsstyret og Lagtingets flertal, som ønsker at gøre Færøerne til en suveræn stat imod regeringens ønske om, at vi forbliver i rigsfællesskabet.

Men så rækker statsministeren hånden frem til nogle færing og forsikrer, at regeringen er parat til at ændre den rummelige hjemmestyre-ordning til en selvstyreordning, der giver Færøerne en klart defineret selvbestemmelsesret i rigsfællesskabet.

Regeringen vil videre også se velvilligt på Færøernes overtagelse af endnu flere områder og på, at Færøerne får en mere synlig placering i de dele af udenrigspolitikken, der særligt vedrører Færøerne. Og statsministerens næste ord begrænser også landsstyrets muligheder for at nå sit mål. Han siger nemlig, at hvis den vej, Færøerne vælger at gå, er en fornyelse, en modernisering af relationerne til Danmark inden for rigsfællesskabet igen, er mulighederne der. Med andre ord, at hvis landsstyret fastholder sit ønske om Færøerne uden for det nuværende rigsfællesskab, er det et valg, som har sine konsekvenser på det økonomiske plan, på det administrative område og på samarbejdsområdet.

Siden gentager statsministeren sin forhåbning til landsstyret om, at den færøske beslutning vil basere sig på et bredt flertal. Hvem skal sige, at landsstyrets flertal på 18 mandater ud af Lagtingets 32 er for spinkelt, eller at et spinkelt flertal ved en folkeafstemning på f.eks. 50-55 pct. af vælgerne ikke er tilstrækkelig bredt?

Den logiske følge af denne tankegang er vel, at et eventuelt færøsk flertal for selvstændighed på forhånd skal bankes på plads af et mindretal, der er imod selvstyre.

Har regeringen forlods taget et socialdemokratisk partihensyn fremfor et nationalt og demokratisk hensyn over for hele Færøerne? Så er det også første gang, for sædvanen er, at lands-

styret og regeringen forhandler på vore landes vegne.

Jeg håber ikke, at den hensigt, man mærker og bliver forstemt over, er rigtigt opfattet.

Ellers anerkender jeg statsministerens ret til at have en forudindtaget holdning til Færøernes fremtid i forhold til rigsfællesskabet. Men jeg henstiller til statsministeren som dansk forhandlingsleder og til Folketingets partier om hellere at vise fleksibilitet og opfindsomhed over for landsstyrets kommende udspil end snævre partihensyn til det færøske Socialdemokrati og til Sambandspartiet.

Den herskende danske holdning er, at jo mere selvstændighed Færøerne får, jo hurtigere aftrappes bloktilskuddet, eller sagt med skatteminister Stavads grafiske ord til den færøske presse: Hvis I smækker døren i, så smækker vi kassen i.

Og det er nu et forståeligt synspunkt set med Folkeflokkens øjne. Vi er nemlig det selvstændighedsparti på Færøerne, som tør stå ved, at selvbestemmelse her og nu koster en kraftig omstrukturering af Færøernes økonomi. Vi tror også på, at et afgjort skift er gavnligt fra en nu offentligt domineret økonomi med stor spildproduktion og velfærd for danske penge til en slankere og mere effektiv privatøkonomisk dominans.

De danske tilskud til Færøerne er lige siden 1958 steget i takt med den offentlige andel af den samlede økonomi og udgør i dag ca. en tredjedel af Lagtingets budget, en fjerdedel af det samlede offentlige forbrug, dvs. kommunernes iberegnet, og ca. 20 pct. af vor brutto-nationalindkomst. At skulle vænne et velfærdssamfund fra dette tilskud er som at vende en madglad person til smalkost. Nok er det sunde, men en kold tyrker eller rettere en kold newzealænder, som man nu kalder en økonomi, der skal afvendes fra tilskud, er altid ubehageligt, selv om man inderst inde ved, at det gavner en selv på længere selv.

En fremsynet og holdbar udvikling til en fri markedøkonomi for Færøerne er dystre udsigter for nogle. Dystre for Sambandspartiet, der baserer hele sin politiske eksistens på færøsk ynke og underdanighed og dansk finansieret samhørighed; dystre for Socialdemokratiet, der nu kan opretholde et dobbelt så stort dansk velfærdssystem, som hvis færøsk skabte indtægter alene skulle betale for det, og dystre, ironisk nok, for det venstresocialistiske republikanske

parti, der kræver selvstyre her og nu, som Danmark skal betale for i evindelighed.

Jeg kan ved denne lejlighed nævne, at en gruppe internationalt anerkendte økonomer på vort erhvervsministeriums initiativ arbejder på en analyse af de omstillingskrav, der stilles til Færøerne med et formindsket bloktilskud.

At gå fra en forkvaklet tilskudsøkonomi til en markedsbaseret konkurrenceøkonomi kræver stor omstillingsevne; men som sagt: Det gavner på længere sigt.

Jeg håber, at Statsministeriet og Folketingets partier gør sig umage med at studere en sammenfatning af rapporten før forhandlingerne med landsstyret i efteråret.

Politik er med kansler Bismarcks ord det muliges kunst. Dette gælder også, for så vidt angår det at forhandle og afslutte en aftale om vort lands fremtidige statsretlige stilling. Folkeflokkens har ledelsen i landsstyret, og lagmanden det øverste ansvar for Færøernes fremtidige stilling i forhold til Danmark og omverdenen fremefter, og det ansvar er vi virkelighedsbevidste nok til at bære, og derfor går vi højt op i både det udspil, som landsstyret forhandler med regeringen om, og i det forhandlingsresultat, som går ud til folkeafstemning bagefter.

Vi lægger afgørende vægt på, at aftaleresultatet ikke blot får et sikkert flertal i Lagtinget, men også en overbevisende opbakning i folket, og det er de vilkår og de forudsætninger, vi vil forhandle under. Vi respekterer som sagt, at vor modpart i forhandlingerne bliver regeringen med dens krav, og at vi når til gensidig tilfredsstillende enighed.

Uden at det er formelt besluttet endnu, går vi ud fra, at landsstyret som udgangspunkt ønsker en aftale, som er nedfældet i koalitionsprogrammet, hvis konsekvenser er belyst i hvidbogen.

Aftalen tænkes at stadfæste de ønsker, landsstyret har, bl.a. om:

1. Færøsk suverænitet,
2. Lagtingets overordnede kompetence i alle færøske anliggender,
3. Samarbejdet mellem to jævnbyrdige parter i et fællesskab – et eller andet fællesskab – i en nærmere aftalt årrække om spørgsmål af fælles interesse,
4. Fortsatte rettigheder for færøske borgere i Danmark og danske borgere på Færøerne, bl.a. på sundheds-, undervisnings- og socialområdet,
5. Fælles kongehus,

6. Fælles valuta,
7. Nedtræpning af bloktilskuddet over en fastlagt årrække,
8. Regler for opsigelse af aftalen ved periodens udløb med lagtings- eller folketingsbeslutning og en da efterfølgende folkeafstemning,
9. Spørgsmålet om hver sin grundlov.

Disse er landsstyrets hidtidige grundsynspunkter, som helst skal forelægges Lagtingets udlandsnævn, og efter behandling dér fremsendes til regeringen senere i denne måned eller først i næste måned.

Men vi har også noteret os, at statsministeren ikke har lagt skjul på regeringens udgangspunkt, der til forveksling ligner det færøske socialdemokratis. Man kan selvfølgelig give regeringen fordelene af tvivlen og lade, som om sammenfaldet af synspunkter er tilfældigt og ikke resultat af en underhåndsaftale.

Men lad os engang se på de punkter, som Javnadflokkurin kan bidrage med og støtte landsstyret i i Lagtingets udlandsnævn.

For det første, at Færøerne får en selvstyrelov, som stadfæster en samarbejdsaftale mellem Færøerne og Danmark som to selvstændige og jævnbyrdige parter i en eller anden form for fællesskab.

For det andet ønsker det færøske socialdemokrati, at aftalen fastlægger, at Lagtinget som repræsentant for det færøske folk er den højeste myndighed på Færøerne.

For det tredje, at der ikke er nogen formelle begrænsninger for, hvilke anliggender der kan blive overtaget. Det vil sige, at alle sagsområder kommer under færøsk overhøjhed, når Lagtinget beslutter sig dertil.

For det fjerde, at der bliver aftalt klare regler for færøsk hjemmeret.

For det femte, at en kommission bliver nedsat til at forberede overtagelsen af færøsk retsvæsen.

Og for det sjette, at statstilskuddet bliver nedtrappet med en nærmere bestemt andel af væksten i den færøske økonomi.

Der er i socialdemokratiets program masser af ting, vi kan samarbejde om.

Men som linjerne nu er trukket op har vi altså to parter i de kommende forhandlinger: landsstyret på den ene side og på den anden side regeringen med det færøske socialdemokrati. Det er som David mod Goliat, især hvis regeringen også har flertallet i Folketinget med sig imod landsstyret. Derfor er det så vigtigt, at landsstyret allerede i udlandsudvalget i Lagtin-

get får et bredt flertal for sit udspil til forhandlinger.

På en måde ligner dette ulige styrkeforhold situationen fra 1948, hvor tre færøske partier slog sig sammen med statsmagten for at gennemføre en ordning for Færøerne imod flertallet ved den forudgående folkeafstemning i 1946.

Nu bruger regeringen på forhånd truslen om at fjerne statstilskuddet. Men det er dog en trøst, at den færøske befolkning ikke denne gang som i 1946 kun har to muligheder at vælge imellem, nemlig løsrivelse på den ene side og underkastelse over for statsforslaget på den anden.

Hvidbogen åbner nemlig for mange muligheder, bl.a. den islandske model med modifikationer, modellen fra 1918, som Folkeflokken gik til valg på, og som koalitionen enedes om i sit samarbejdsprogram. Den islandske erfaring er afprøvet her i Danmark, og den kan danne præcedens.

Ellers har landsstyret mange synspunkter fælles med socialdemokratiet, som man kunne enes om, f.eks. en selvstyrelov i stedet for hjemmestyreløven, en samarbejdsaftale mellem Færøerne og Danmark som to selvstændige og ligeværdige lande i ét forbund, en aftalemodel i stedet for en delegationsmodel som hjemmestyreløven, som Folketinget teoretisk kan underkende, kalde tilbage, og desuden kan landsstyret og det færøske socialdemokrati principielt se Lagtinget som Færøernes øverste demokratiske myndighed i alle anliggender.

Dernæst er vi enige om, at alle sagsområder underlægges Lagtingets jurisdiktion, selv om Danmark kan administrere områderne, til vi er rede til det, at færøske statsborgere får samme rettigheder i Danmark som hjemme og danske borgere samme rettigheder på Færøerne som hjemme. Island havde denne ordning fra 1918 til krigen, og de nordiske lande har lignende indbyrdes aftaler i dag. Og desuden siger socialdemokratiet, at de kan gå med til en systematisk nedtræpning af bloktilskuddet over en årrække.

Så her skulle være flere synspunkter, som landsstyreparterne i Lagtingets udlandsudvalg kunne enes med socialdemokratiet om. Desværre har Sambandspartiet hidtil sat sig uden for indflydelse.

Men der er desværre også synspunkter, som skiller Lagtingets selvstyreflertal fra det færøske socialdemokrati, og det største skillepunkt er

Færøernes stilling i eller uden for rigsfællesskabet.

Her ønsker landsstyret, at den selvstyreaf tale, som indgås med regeringen, følger en tidsplan. Den har en begyndelse ved underskrivningen og en afslutning med de facto-selvstændighed på et givent tidspunkt og helst gerne det samme som afslutningen af det danske statstilskud til Færøerne.

Det næste skillepunkt mellem landsstyret og socialdemokratiet er, hvor hurtigt bloktilskuddet nedtrappes. Og her har socialdemokratiet det politiske problem, at socialismen på Færøerne opretholdes af stemmekøb for andresskattepenge. Derfor er tilskuddet fra Danmark den færøske socialismes navlestreng, som socialdemokratiet ikke agter at skære over, selv om de påstår, at de ønsker en nedtrapning, desværre efter meget u håndgribelige regler. Republikanernes tragedie og paradoks er, at de politisk lever af samme danske velfærd som de danske socialister på Færøerne.

Ændringen af bloktilskuddet, nedtrapningen om man vil, er et problem for både færøske og danske politikere, og det har vi fuld forståelse for. Og jeg respekterer også Folketingets synspunkter herom. Partierne kunne nærme sig hinanden, hvis landsstyret og regeringen enedes om f.eks. at formindske bloktilskuddet med de 350 mio. kr., som vi frem til år 2018 årlig betaler i renter og afdrag på de 4 mia. kr. i offentlig gæld, imod at gælden blev annulleret. Og det ville være en kapitalisering af de 350 mio. kr., som modregnes gælden.

Så ville det resterende bloktilskud formindskes fra de nuværende 950 mio. kr. årlig til kun 600 mio. kr. Færøerne ville blive fri for offentlig gæld og Danmark fri for en tredjedel af bloktilskuddet, samt at vi ville få en afklaring af forholdet mellem Færøerne og Danmark med en bindende langtidsaftale.

Det forekommer nemmere at lave en aftale om nedtrapning eller endda en fastfrysning af de årlige 600 mio. kr. over 5, 10 eller 15 år frem i tiden, om en selvstyreaf tale med indbygget suverænitet for Færøerne på et givet tidspunkt kunne løbe. Denne tanke blev berørt under juni-forhandlingerne i fjor og bør opfattes som et positivt bidrag i mange forsøg på at fremme enigheden mellem parterne.

Statsministeren behøver ikke at være nervøs. Landsstyret agter ikke at risikere et nederlag ved en kommende folkeafstemning om en kommende selvstyreaf tale. Det er Færøerne selv,

som har valgt at lægge afgørelsen om Færøernes fremtid i hænderne på det færøske folk at stemme om. Det er en demokratisk fremgangsmåde, som ikke er påduttet os udefra, men besluttet af os selv med den respekt, vi udviser det færøske flertal, som vi også håber på bliver så stort som muligt.

Et nederlag ved folkeafstemningen ville være til ubodelig skade for Færøernes selvrespekt og nationale stolthed i al fremtid. Og derfor står der meget på spil, og vi har alle et inderligt ønske om og interesse i, at forløbet lykkes og gavner alle parter.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det var med stor interesse, at jeg lyttede til hr. Óli Breckmanns tale om, hvad der foregår på Færøerne i øjeblikket, og jeg synes, det understreger det, som regeringen desværre ikke helt for alvor har villet se i øjnene, nemlig at der i øjeblikket på Færøerne blandt mange partier er en meget udbredt selvstændighedstrang i forhold til rigsfællesskabet.

Og der har man så nu fra færøsk side lavet denne her hvidbog, der ret præcist angiver forskellige muligheder for, hvordan man kan klare en sådan selvstændighed i forhold til rigsfællesskabet. Og det, der så kan undre, er, at regeringen i Danmark ikke har gjort sig nogen overvejelser om, hvad der skal foregå set fra dansk side, hvis den her selvstændighedstrang virkelig kommer til udtryk, som hr. Óli Breckmann jo ret præcist angiver planerne for.

Derfor synes jeg da, at det kunne være spændende at høre, om hr. Óli Breckmanns forestiller sig, når det f.eks. bliver sagt, at man skulle operere med to grundlove, altså en for Danmark og en for Færøerne, at der skal en grundlovsændring til. Svært er det jo at forestille sig det klart uden en grundlovsændring.

Og samtidig synes jeg, der påhviler statsministeren et stort ansvar for også at svare her i dag på, om Statsministeriet har nogen bud på, hvad der skal ske fra dansk side, hvis det her ønske virkelig kommer til udtryk.

(Kort bemærkning).

Óli Breckmann (KF):

Jeg vil takke for hr. Skaarups interesse i det færøske spørgsmål.

Hr. Skaarup har også i sine udtalelser til den danske presse på partiets vegne givet udtryk for og lagt vægt på vigtigheden af, at vi får en

generaldebat her i Folketinget om hvidbogen og om den færøsk-danske problematik, for vi skal jo helst nå frem til et godt resultat for begge parter.

Når det kommer til grundloven, er der ret så stærke meninger og fagligt begrundede synspunkter i hvidbogen om, at en udtrædelse af rigsfællesskabet for Færøernes vedkommende ikke kræver en ændring af den danske grundlov, at den danske grundlov er rummelig nok uden først at skulle ændres her i huset og så til folkeafstemning bagefter, at udmeldingen af Færøerne af rigsfællesskabet godt kan foregå uden en grundlovsændring; men det bør også diskuteres her i salen på baggrund af hvidbogen.

Jóannes Eidesgaard (FÆR):

Færøsk presse understregede i en af de første kommentarer til statsministerens redegørelse i tirsdags, at det nok var den længste omtale, Færøerne havde fået i en åbningstale – hele fire et halvt minut tog det – men forklaringen er, som det også bliver sagt i talen, at Færøernes forhold til Danmark vil komme til at sætte sit tydelige præg på den politiske dagsorden i det folketingsår. Og jeg vil også udtrykke mit håb herom, således at forholdet mellem Færøerne og Danmark ikke længere skal stå øverst eller næsten være eneste punkt på den færøske dagsorden.

I en af de mange kommentarer, som dansk presse er kommet med, blev der sagt, at der specielt var to områder i talen, der pegede opad, fordi statsministeren netop dér havde givet krystallklare udmeldinger. Det ene var Danmarks forhold til ØMU'en, mens det andet var vedrørende den danske holdning til en eventuel færøsk suverænitet og eventuelle muligheder for en udvikling af færøsk selvstyre inden for rigsfællesskabet. Og det er selvfølgelig den del, som jeg vil kommentere lidt på.

Hvorfor har man oprindeligt stiftet politiske partier? Har det været, fordi man har haft fælles holdninger til alverdens problemer, eller har det været, fordi man har været enig om en grundholdning til de basale samfundsforhold? Har det ikke altid været sådan, at man først har været enig om det politiske fundament, hvorefter man har udbygget det politiske program i takt med kravet om en stillingtagen til samfundsudviklingen? Og er det ikke også sådan, at de nye holdninger gerne skal bygge på det oprindeligt politiske fundament?

De færøske partier er i så henseende ikke nogen undtagelse. I 1906 fik vi først Sambandspartiet, der oprindeligt gik ind for et meget tæt forhold til Danmark, mens Selvstyrepatriet fra samme tid gerne så det færøske selvstyre udviklet. Deres grundholdninger har efter 90 år ikke ændret sig nævneværdigt. Folkeflokket, som er det mest borgerlige parti på Færøerne, og hvor netop den borgerlige politik er fundamentet, går ind for det, de kalder radikalt selvstyre, hvad det så end betyder. Republikanerne stiftede deres parti som en reaktion efter folkeafstemningen i 1946, og det, der har været deres fælles sag, har været ønsket om en total løsrivelse fra Danmark.

Et politisk fundament, der kun bygger på forholdet mellem Færøerne og Danmark, giver jo ikke enstemmige svar på den økonomiske politik, på samme måde som en politik, der bygger på det økonomiske fundament, ikke altid giver enstemmige svar på forholdet mellem Færøerne og Danmark.

Forholdet til Danmark gør, at vi ud over det traditionelle akse-system med venstre- og højrepartier desuden har en anden akse om de forfatningsmæssige relationer, altså et politisk system med en dobbelt akse. Det giver så flere kombinationsmuligheder, når man skal danne landsstyre, hvor landsstyrets sammensætning afhænger af, hvad der står øverst på dagsordenen. Og det nuværende landsstyre har som hovedpunkt i sit regeringsgrundlag en udtræden af rigsfællesskabet.

Socialdemokratiet, der blev stiftet i 1925, var et parti, som heller ikke dengang fokuserede særlig meget på forholdene mellem Færøerne og Danmark, men derimod fik den sociale dimension ind i færøsk politik, et parti, der gik ind for solidaritet i et samfund, hvor mennesker fik en tryghed og en frihed til selv at tilrettelægge deres eget liv, og hvor alle fik muligheden. Denne grundholdning har ikke ændret sig siden, men er stadig vores fundament, hvorpå alle vores øvrige beslutninger og holdninger hviler, også når det drejer sig om en stillingtagen til det fremtidige forhold mellem Færøerne og Danmark.

Spørgsmålet, vi stiller os selv, er: Hvilke forfatningsmæssige relationer giver de bedste muligheder for at bevare og udbygge et færøsk velfærdssystem? Hedder svaret suverænitet, eller hedder svaret fortsat rigsfællesskab? Suverænitet er ikke for os et mål i sig selv, og rigsfællesskabet er heller ikke et mål i sig selv, men

spørgsmålet er alene: Hvilket system giver den almindelige færing de bedste udsigter til og muligheder for et indholdsrigt og aktivt liv? Og det svar er for mig at se et fortsat rigsfællesskab. Det lyder måske lidt materialistisk, men politik kan sandelig være materialistisk, specielt når den er god. Romantik, med al respekt for denne udmærkede mekanik, bruges altid til så meget.

Spørgsmålet om relationerne mellem Færøerne og Danmark fylder ikke så meget i vores politiske hverdag, selv om vi nu er nødt til at være i beredskab på det område. Desuden indeholder et samarbejde i et fællesskab, som f.eks. rigsfællesskabet, så mange perspektiver på så utrolig mange områder. Vi har uudnyttede potentialer i det værende fællesskab, især inden for det udenrigspolitiske område, og vi kan få endnu flere i et fremtidigt fællesskab, i et fællesskab, hvor vi respekterer vores forskellighed og vores samhørighed, i et fællesskab, hvor selve samarbejdet er styrken.

Jeg har noteret statsministerens bemærkning om, at presset på små nationer i verdenssamfundet i dag er langt hårdere end tidligere, og at det kræver en ekstra indsats at blive hørt, at have gennemslagskraft og at få indflydelse. Endnu et godt argument for at samarbejde. Og hvordan er trenden i Europa i dag? De mange lande, der før lå under den sovjetiske jernhæl, og som nu har opnået suverænitet, hvor bevæger de sig hen? Jo, ind i et nyt fællesskab, nemlig det europæiske. Samarbejdet giver de enkelte deltagere ekstra styrke, en styrke, de ikke ville have, hvis de stod alene.

Et af de smukkeste ord også i politisk henseende er ordet frihed, men dette ord, som ånder af begejstring og følelser, har sandelig været meget brugt og meget misbrugt. Det har været kampråbet i revolutionerne, i modrevolutionerne, i demonstrationerne, i guerillakrigene, i den faglige kamp og i den politiske kamp. Men der er en væsentlig forskel på, hvad de forskellige politiske ideologier har lagt i ordet. Nationalister har deres fortolkninger af det, mens vi socialister har en anden.

Nogle fortolker friheden som den politiske frihed til at kunne proklamere nationens egen uafhængighed, og denne frihed vælger man, selv om prisen er en begrænsning i borgerens personlige frihed. Og selvfølgelig bør man, hvis man virkelig tror på en sag, vælge og samtidig acceptere de konsekvenser, det valg måtte have, og ethvert valg har jo sin pris.

Jeg må indrømme, at jeg nærer stor respekt for de mennesker, selv om jeg ikke er enig med dem, der vælger den politiske frihed og samtidig accepterer de nødvendige konsekvenser, det får. Men jeg nærer knap så megen beundring for dem, der anbefaler en politisk frihed, hvor man ikke vil acceptere de konsekvenser, dette valg måtte få. Det er en frihed, der er sminket og uægte, en politisk stræben, der mere bæres oppe af forfængelighed end af fornuft og ansvarsfølelse. Jeg nærer stor beundring for de politikere, der bliver husket i den lille stue med taknemmelighed, men jeg er meget bange for de politikere, der er så ivrige efter at komme i historiebøgerne.

Selvstyre er ikke resultatet af en politisk beslutning. Selvstyre er en proces, der gerne går over en lang periode, hvor man i takt med den økonomiske og administrative kompetence stadig udbygger og udvikler sit selvstyre. På den måde har man en kontrolleret udvikling af selvstyret, som ikke pludselig betyder færre muligheder for folket, tværtimod.

På samme måde er det med suveræniteten. Den bør udvikles, således at den endelige og sidste afgørelse er uden dramatik og uden uheldige konsekvenser for folket. Den skal udvikles, modnes og forberedes. Alternativet er en her og nu-afgørelse med de følger, det har i form af ustabilitet, usikkerhed og følgende utilfredshed.

En naturlig og rationel udvikling af selvstyret giver i i sidste ende et reelt selvstyre og ikke et formelt og sminket selvstyre. Valget kan i sidste ende komme til at stå imellem den politiske eller nationale frihed og den personlige frihed eller livsfriheden.

Det er også af uvurderlig betydning, at afgørelser, som den, det færøske Lagting og det færøske folk skal til at træffe, har rodfæstning i befolkningen, ikke i et muligt lille flertal eller eventuelt mindretal, men at det er folkets ønske, at det er en folkebevægelse, som vi så det i Island, mens vi desværre også har set det modsatte, f.eks. i Nordirland og andre steder.

At vi politikere er uenige, er jo en del af vores hverdags præmisser, men vi må for alt i verden sørge for, at vi ikke bevidst forårsager en splittelse af befolkningen, hvor parterne endda har svært ved at acceptere hinandens synspunkter. Det er det værste, der kan ske. Er det ikke en folkebevægelse, så er sagen ikke moden, og så skal den udvikles mere, og det må få lov til at tage den tid, der er nødvendig. Derfor kan jeg

fuldt ud tilslutte mig statsministerens, lagmandens og andres opfordring til, at beslutningen på Færøerne er baseret på det bredest mulige flertal.

Jeg har ikke andre kommentarer til konsekvenserne, som statsministeren siger at en udtrædelse af rigsfællesskabet ville få, end at jeg synes, at vi politikere på Færøerne må tage det til efterretning som en del af præmisserne, og at vi tager det med i vores fremtidige drøftelser på Færøerne.

Jeg skylder selvfølgelig at sige, at det glæder mig som socialdemokrat, at statsministeren, også som socialdemokrat, anbefaler en selvstyreordning, der giver Færøerne en klart defineret selvbestemmelsesret i rigsfællesskabet, men det er vel naturligt, når vi begge bygger vores anbefalinger på det samme fundament, det samme værdigrundlag, det samme frihedsprincip.

Til sidst vil jeg kun sige, at tiden er moden til at træffe fornuftige afgørelser på dette område. Jeg ved, der er en færøsk motivation, og jeg forfatter nu, at man også fra dansk side er parat til at gå ind i disse drøftelser. Lad os træffe nogle beslutninger, hvor vi bagefter med stolthed kan se hinanden i øjnene. Lad os træffe nogle beslutninger, der gavner befolkningen i dag og vores efterkommere.

Formanden:

Jeg har herefter noteret tre medlemmer, der har ønsket ordet som privatister, og det er først hr. Frank Dahlgaard, derefter fru Helle Degn og hr. Mogens Andreasen.

Frank Dahlgaard (UP):

Statsministeren er for, jeg tror, det er et års tid siden, kommet med et slogan, som er rigtig godt. Statsministeren sagde noget i retning af:

Danmark skal være det bløde land med den hårde valuta, det bløde land med det sociale system, der samler dem op, som ikke kan forsørge sig selv, og samtidig med den hårde valuta og en stærk økonomi, som også sikrer mulighederne for at tage sig af de svage frem i tiden.

Det er rigtigt og godt sagt, og Danmark er jo i dag det bløde land med den stærke valuta.

Hvordan kan det så være, at vi har en stærk valuta efter syv år med en socialdemokratisk domineret regering? Ja, det er jo selvfølgelig, fordi Nyrup Rasmussen-regeringerne i alle hovedtræk har videreført den økonomiske politik, som blev lagt til rette i løbet af 1980'erne af

Schlüter og Henning Christophersen, og hvad de ellers hed.

Sådan er det jo heldigvis, og det er en stor myte, at der er den kæmpestore meningsforskel mellem Folketingets partier, når det drejer sig om den økonomiske politik.

Men ih, hvor gør partierne meget for at skjule den store enighed, for politiske partier lever jo af uenighed, og pressen har en interesse i at holde liv i myten. Man sælger aviser og får høje seertal, hvis man beskriver striden og uenigheden, og tilbage sidder en vildført befolkning, der tror, at vi herinde er tordnende uenige, når det gælder økonomien.

Jeg tror, jeg kan sige med fuld sikkerhed i stemmen: Aldrig nogen sinde i historisk tid har der været mindre uenighed om hovedtrækkene i den økonomiske politik, end der er i Danmark i dag, og det er en stor lykke, for det er en økonomisk politik, som i alle hovedtræk som sagt er en videreførelse af den fornuftige, ansvarlige, borgerlige politik, som blev sat på skinner i løbet af 1980'erne.

Vi har i dag en situation med de største valutareserver nogen sinde, med en rente, der ligger fast og er tæt på renten i Tyskland og Euroland, med en arbejdsløshed, som er nede på næsten en tredjedel af, hvad man ellers har i EU, med en meget høj beskæftigelse og med et hovedproblem, som ikke hedder arbejdsløshed, men mangel på arbejdskraft.

Regeringen har da også – bortset fra det første år eller to i begyndelsen af 1990'erne, hvor man skulle lave noget med nogle orlovsordninger – indset, at det ikke gælder om at begrænse udbudet af arbejdskraft, men modsat gælder om at fremme det. Derfor har man strammet på de orlovsordninger, man satte i værk, og derfor har man også lavet efterlønsindgrebet for et års tid siden. Her var vi jo nogle stykker i Folketinget på borgerlig side, der følte os overhalet højre om, men det var i bund og grund fornuftigt i hovedtrækkene.

At Socialdemokratiet så fik et internt kæmpeproblem, fordi man havde sagt, at man ikke ville gøre noget, er så den partipolitiske side af sagen; men man har i hovedtræk ført en fornuftig økonomisk politik, og derfor er vi det bløde land med den hårde valuta. Men så er det, man må spørge statsministeren: Når vi har en hård valuta, hvorfor skal den så afskaffes? Når vi skal være et foregangsland også med en hård valuta, hvorfor så afskaffe denne foregangsvaluta, som ikke er stor, men som er stærk, og

som er hård i kraft af en fornuftig konkurrenceevne og på baggrund af en på mange måder fornuftig økonomisk politik?

Pinsepakken sidste år – jamen den var jo nødvendig. Der var detaljer i den, som gjorde, at de borgerlige partier stemte imod, men den var i bund og grund nødvendig, og en borgerlig regering havde i samme situation lavet et indgreb af nogenlunde samme model.

Vi har fået dagpengestramninger hen ad vejen, vi har fået afskaffet orlovsydelsen, og privatiseringerne, der kom i gang i slutningen af 1980'erne under en borgerlig regering, ruller lystigt videre under en socialdemokratisk domineret regering, som har forstået, at der skal føres en ansvarlig økonomisk politik, og det er jo fint.

Så har vi fået et konkret udspil her ved Folketingets åbning, nemlig at der skal laves noget brugerbetaling også for hjemmehjælpen. Ja, selvfølgelig, det kan man da ikke, hvis man kan tale frit – og det kan jeg i dag – være imod. Men det var Socialdemokratiet jo imod, da Schlüter- og Henning Christophersen-regeringen kom til.

Jeg husker, at den borgerlige regering et år eller to efter, at den var kommet til magten, fremsatte et forslag om brugerbetaling for hotelfunktionen, når man ligger på sygehus. Man får jo mad og drikke, og man får også husly og varme, og det er en ordening, de har i hvert fald i Sverige, og jeg tror også i Norge. Jeg tror, det var den rigeste fjerdedel, som skulle betale en lille smule af de ting, de ellers ville spare, og der blev et ramaskrig; det ville Socialdemokratiet ikke være med til.

Men nu har vi den omvendte situation: Socialdemokratiet er i regering og er blevet ansvarligt, og Venstre og De Konservative er i opposition og skal være imod, og det er vel årsagen til, at man ikke vil være med til en brugerbetaling for hjemmehjælpen, som rammer den mest velstillede del af den ældre befolkning.

Jeg har læst i en avis, at regeringen mangler fem stemmer for at få brugerbetalingen hjem. Hvis man ikke har regnet mig med, mangler den kun fire, for alt afhængig af, hvordan ordningen bliver udformet, er jeg grundlæggende positivt indstillet over for den. Der har i øvrigt i fjernsynet og også i aviserne været udtalelser fra mange fornuftige ældre mennesker, der modtager hjemmehjælp og er godt kørende økonomisk, og de siger, at selvfølgelig kan de

godt betale en lille smule selv. Så jeg er med på den, og jeg afviser selvfølgelig det forslag til vedtagelse, der er kommet fra Enhedslisten om, at gratisprincippet skal der ikke røres ved. Jeg synes i høj grad, brugerbetaling er en fornuftig ting.

Men altså: Hvorfor afskaffe en hård valuta, og hvorfor eksperimentere med et blødt samfund, altså et humant samfund med et socialt system? Går man ind i Den Økonomiske og Monetære Union, afskaffer man jo den hårde valuta og får fælles valuta, nedlægger Nationalbanken og laver den om til en filial af Den Europæiske Bank, som den hedder, og det trækker jo en hel masse ordninger med sig på skatteområdet, socialområdet, pensionsområdet, arbejdsmarkedsområdet.

På alle disse områder, som har med indretningen af det danske velfærdssamfund at gøre, trækker det en harmonisering med sig, og det er utrolig godt beskrevet i den bog, som er udkommet i sidste uge, og som hedder »Euro eller krone, fordele og ulemper ved euroen«. Jeg har selv været med til at skrive den, og professor Gunnar Thørlund Jepsen har beskrevet den proces, der vil gå i gang, hvis et land, f.eks. Danmark, går ind i Den Økonomiske og Monetære Union. Det trækker en harmonisering af samfundssystemerne med sig, og så sidder vi ikke længere tilbage med et blødt land, så sidder vi måske om nogle år med det land, som hr. Peter Brixtofte forestiller sig, hvor man selv skal finansiere en masse sociale ordninger, og hvor de, der ligesom er uden for arbejdsmarkedet, har et stort problem. Så kan vi ikke køre vores egen samfundsmodel, og så er vi ikke længere det bløde land med den hårde valuta, så er vi et eller andet hårdt land med en underlig fælles valuta.

Statsministeren og den socialdemokratiske del af regeringen – ja også De Radikale – skylder at give et svar på dette spørgsmål.

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne starte med at takke statsministeren for redegørelsen, som var klart retningsgivende. Det var vel det vigtigste ved hans indlæg.

Et nyt blad er ved at blive vendt i Europas historie netop i disse år. En Berlinmurs fald, en Golfkrig, Bosnien, Kosovo, jordskælv i Tyrkiet og Grækenland har alt i alt sat ting i perspektiv for os og sat gang i nye krav om nye reaktionsevner – ret spændende og ret udfordrende for os.

Ligeledes er både globaliseringen og individualiseringen stærke kræfter, som vil forandre vore perspektiver markant. Globaliseringen af markedet, medierne, våbensalget, narokstrømmene og den kemiske våbenindustri skaber nye magtcentre, hvis økonomiske, videnskæssige og kommunikationsmæssige evner må få os til at revurdere vor opfattelse af begrebet sikkerhed.

Selv verdens stærkeste nationalstater presses til indrømmelser og til at finde nye partnerskaber. Der er ikke råd til at isolere sig, og Danmark har sit ansvar for at bidrage til fornyelsen. Et partnerskab mellem demokratier og dem, som deler værdifællesskabet om respekten for individet og stabiliteten og mod overgreb på de enkelte borgere, må skæbes.

Kofi Annan sagde ved åbningen af FN's generalforsamling om den påstand, at der ikke længere er nogen pagter, som kan bruges til at hindre menneskerettighederne i systematisk at blive krænket, at menneskerettighederne ikke længere systematisk kan trædes under fode. Jeg synes, det var et meget markant og spændende signal og et krav om nytænkning til de lande, som udgør FN's generalforsamling og FN's Sikkerhedsråd, og Danmark yder en flot indsats i forhold til vores størrelse.

Nu har der været talt meget om danskhed her i dag, og derfor synes jeg, at åbningsdebatten mangler ét element.

Fra denne talerstol og fra denne debat skal der sendes en særlig tak til de mange danskere, som på den flotteste måde fremviser vort flag ude omkring. Det er danskere, som sætter deres liv og energi ind på at føre vore ideer ud i livet, og de sætter selv deres daglige magelighed til side. Jeg synes, Folketinget ved denne lejlighed skal benytte lejligheden til at sende dem en stor tak for den indsats, de så flot gør på vore vegne.

Så kan man stille sig spørgsmålet, når vi nu har sikkerhed til debat: Hvad er det så, vi har lært efter Berlinmuren, efter Golfkrigen, efter Bosnien og efter Kosovo? Jo, at Europa må formå at reagere, før konflikter bliver til krige og folkemord, og at vi må opbygge en hurtig reaktionsevne til politisk reaktion, økonomisk reaktion og social reaktion. Derfor er det godt, at også den danske regering har afsat penge til udvikling af denne bedre reaktionsevne, ikke kun militært.

Jeg tror, vi er mange her i Folketinget, der ser frem til DUPI's redegørelse, som bl.a. er bestilt for at behandle sikkerhedspolitikken og det sik-

kerhedspolitiske samarbejde, også mellem USA og Europa, og Danmarks rolle heri. Vi skal huske os selv og andre på, at ledelse har lidt at gøre med magt, men meget mere at gøre med ansvar. At lede ved eksemplets magt er at lede med sine ideer, og det er vel det flotteste. Dette lederskab får vi brug for i det første år i det nye århundrede. Vi må tage ved lære af Balkan og finde ud af at forebygge militær magtanvendelse. Ser vi på Rusland-Tjetjenien-krigen, er den jo et resultat af en mislykket politik lederne i Kreml.

Terrorisme og terrorisme er mange ting. Vi er imod statsterrorisme, vi er imod mafiaterrorisme, vi er imod banditterrorisme, og vi er imod religiøs terrorisme. Vi er nu også nået så langt i OSCE-regi, at vi mener, at indre anliggender ikke kan bruges som skjold eller undskyldning for at dække over at opbygge humanitære katastrofer. Derfor har OSCE's trojka demarcheret, protesteret og sendt sin chairman in office, altså sin generalsekretær, til Moskva. Man har prøvet at forklare i Moskva, at man har en Tjetjenienmission, der står til rådighed. Jeg har også bemærket, at Chris Patten netop har været på besøg i Moskva i dag, men uden held.

Vi og også Rusland må lære, at kultur og traditioner, nationalism og religiøs fanatisme ikke kan bekæmpes med militære midler, men alene ved at give folk udvikling og positiv vækst i deres samfund. Hvis Kaukasuskrisen ikke skal udvikle sig til større katastrofer, må Rusland derfor sadle om, og OSCE står gerne til rådighed, lige så vel som jeg forstår, at også EU gør, som det også er blevet fortalt i Moskva.

Vi skal til november skrive et charter for sikkerhed i det 21. århundrede, hvor vi bør understrege, at nedrustning, demokrati og menneskerettighedskravene bliver de bærende elementer for Europas sikkerhed i årene, der kommer. De første 10 år efter Murens fald var gode, men vi så også uløste konflikter komme frem. Endnu en gang skal Balkan håndteres af vores generation, og Kaukasus skal ligeledes håndteres. Men de seneste 5 år har vi også set en succeshistorie, synes jeg. De baltiske lande og de central- og østeuropæiske lande har reformeret sig i en fart, vi ikke troede mulig; en udvidelse af både EU og NATO har vi set, og vi har set en udvikling af NATO-Rusland-samarbejdet, som jeg synes har været flot.

Vores arbejde må fokusere på vores håb og vores vilje, som ikke bare må ende som illusioner. Det er vores fælles opgave som generation

af politikere. På vej ind i det næste årtusind har vi meget, vi skal bygge videre på i et fællesskab i EU, i OSCE, i NATO og i FN. Danmark har sin opgave, og der er også en forventning til os om et lederskab. Store eller små, vi går sammen ind i det næste årtusind. Vi har vores ansvar.

Mogens Andreasen (DF):

Jeg skal vende tilbage til den socialdemokratiske ordførers tale her i formiddags, hvor han gav udtryk for, at arbejdsløsheden er bragt ned. Regeringen gør meget ud af at fortælle om de mange, der er blevet ansat både i den private og i den offentlige sektor. Men vi skal huske på, at der stadig væk er 160.000-170.000 ledige, som ikke er ude på arbejdsmarkedet, og man kan spørge, om den statistik, der er over arbejdsløsheden, giver udtryk for, at et stort antal i virkeligheden ikke er ledige på den måde, at de står i statistikken, fordi de er sendt på kurser eller uddannelsesorlov.

Jeg tror, vi kan konstatere, at tredje fase af arbejdsmarkedsreformen ikke virker. Den tidligere aktivering har jo kun betydet, at de ledige er sendt på det ene kursus efter det andet, uden at disse kurser er målrettet mod arbejdsmarkedet. Derfor får de ikke ordinære job i virksomhederne.

Statsministeren sagde i sin åbningstale, at erhvervslivet er et højstatusområde for regeringen. Jamen så må jeg spørge regeringen: Vil regeringen stoppe de mange tåbelige kurser og gøre dem til kompetencegivende kurser? Vil regeringen på baggrund af statsministerens åbningstale sænke selskabsskatterne, miljøafgifterne, de grønne afgifter og de tyngende administrative opgaver, som virksomhederne er pålagt?

Alle disse områder er en belastning for virksomhederne og forhindrer en tilstrækkelig god konkurrenceevne og muligheder for at skabe nye arbejdspladser. Vi har ikke brug for de lediges opbevaring i AF-systemet, men for at få dem ud i ordinære job i virksomhederne.

Jeg kunne godt tænke mig, at man i Socialdemokratiet og i regeringen begyndte at tage fat på at ændre forholdet til dansk erhvervsliv i en virkelig radikal retning. Jeg synes, man gennem en lang årrække har forsømt at hjælpe virksomhederne til at få skabt nye arbejdspladser, og jeg håber sandelig med det, statsministeren har sagt i tirsdags, at der nu vil komme gang i, at regeringen sørger for en konkurrenceevne, der

er så meget forbedret, at der kan skabes nye arbejdspladser til de mange ledige, der er endnu.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg vil gerne starte med at sige tak for debatten indtil dette øjeblik.

Det har været en meget speciel debat i dag. Man opererer jo med et folkeligt udtryk, der hedder: Dér slap katten ud af sækken. Og det er ikke hver dag, der er mindst to katte, der slipper ud: Venstres skatteovervejelser og Dansk Folkepartis menneskesyn.

Jeg vil ikke sige, det har været en god dag. Men det har været en dag, der har bragt en noget større klarhed over, hvor det egentlig er, de forskellige partier står, og det mener jeg politik har godt af.

Jeg vil starte lidt, hvor vi sluttede i første runde, og sige tak til fru Helle Degn, som gjorde opmærksom på det nødarbejde og de nødarbejders store indsats, som vi jo ser overalt i verden. De repræsenterer Danmark på en fantastisk flot og ægte måde. De sætter liv og lemmer på spil for en sag og for et menneskesyn, som de fleste af os herinde heldigvis deler.

Uanset om det nu er i Østtimor eller i Bosnien eller på den øvrige del af Balkan, ser vi danske nødhjælpsarbejdere, som vi kun kan være stolte af, og som vi kun kan tilslutte os en tak til. Det bekræfter mig altså også i, at den danske befolkning og det danske folk ikke er en indadvendt stamme med ritualer og fremmedfjendskhed, der betyder, at hvis et menneske fra en anden stamme kommer på besøg, går man i panik og er intolerant.

Hr. Hans-Pavia Rosing talte om renoveringsarbejdet i Grønland, og jeg kan bekræfte: Vi har en aftale, vi har et finansieringssystem, vi har en vid fristramme, og vi har nogle mål, som jeg tror vi i fællesskab når, sådan som det nu ligger til rette.

Det er rigtigt, at Østre Landsret har afsagt en dom, som på mange måder er skelsættende og frem for alt klar på en række afgørende punkter. Jeg er glad for, at man i Grønland har modtaget den fællesklæring, som landsstyreformand Jonathan Motzfeldt og jeg selv har udformet, og som jeg synes på vores generations vegne sætter tingene på plads i forhold til de historiske begivenheder, jeg ved mange, mange grønlandske, især nordgrønlandske, folk lægger afgørende vægt på. Det forstår jeg godt, og jeg glæder mig over at se reaktionen.

Nu kan man se sig selv i spejlet igen, nu kan vi se hinanden i øjnene igen, nu har vi genoprettet den respekt, som visse steder var blevet slidt. Nu kan vi se fremad igen, og lad os gøre det. Lad os udvikle vores samarbejde. Lad os også styrke den grønlandske profil i udenrigspolitikken, sådan som vi jo samarbejder om det, og lad os afvente det udspil, der måtte komme fra Grønlands side, fra landsstyrets side.

Jeg vil også sige til fru Ellen Kristensen, at nu afventer vi retsvæsenet, Retsvæsenkommissionens arbejde, som slutter i foråret 2000. Jeg kan kun sige, at vi naturligvis vil være rede til at drøfte tingene, men jeg synes, det skal foregå i den rigtige rækkefølge. Lad os nu få Retsvæsenkommissionens arbejde, lad os så analysere det og drøfte det meget nøje med hinanden.

Jeg vil også meget gerne sige, at jeg synes nu ikke, man kan sige om det danske samfund, Folketinget herinde og den danske regering, at der ikke er realiteter i ordene om samhörighed. Jeg synes i høj grad, der er realiteter i ordene om samhörighed. Der er realiteter, når det gælder uddelegering og aftaler om overførsel af selvstyreområder, senest om undergrundsarbejdet. Der er realiteter, når det gælder vores økonomiske samarbejde. Jeg synes, vi har vores samhörighed, og at vi har noget at have vores samhörighed i.

Jeg var på sin vis glad for fru Ellen Kristensens ord om Grønlands børn og den sociale side af sagen. Jeg synes, der er god grund til i Grønland at opholde sig lidt ved de børn, som har det tungt, har det hårdt, har haft en vanskelig opvækst og er i store vanskeligheder på nuværende tidspunkt. Det er ikke alle Grønlands børn, men det er en hel del børn, og jeg er glad for, at både fru Ellen Kristensen og, ved jeg, hr. Hans-Pavia Rosing er optaget af samme sag, ligesom landsstyret og landsstyreformanden er det. Fru Ellen Kristensen er måske opmærksom på, at socialministeren i Danmark har rakt hånden frem til samarbejde. Det her er jo et selvstyreområde, og er der brug for gode råd og ekspertise, hjælper vi gerne. Jeg synes, det er en fælles opgave, som hører til begrebet samhörighed.

Jeg var så glad for hr. Hans-Pavia Rosing reference til Danmarks og Grønlands indsats for de oprindelige folk. Det går i den rigtige retning, og vi skal fastholde det perspektiv, som her er ridset op, og vi kan gøre det med endnu større styrke, føler jeg, efter den fælles erklæring, som jeg tror mange i verden i virkelighe-

den også ser på og har en vis, betydelig stigning, respekt for.

Jeg vil så i øvrigt om helikoptertjenesten blot udtrykke det grundsyn, at vi i fælles indsats vil gøre, hvad vi kan for, at Grønland ikke kommer i situationer, vi ikke kan stå inde for. Grønland har naturligvis krav på, at sikkerhedssiden er i orden. Vi skal notere os det, og jeg skal på givne foranledning tage kontakt til de af mine ministre, der har med spørgsmål om helikoptertjenesten at gøre. Jeg tror, det bærer i den rigtige retning, men det er naturligvis et meget vigtigt punkt, som vi må løfte i fællesskab.

Til hr. Óli Breckmann, som ligesom hr. Jóannes Eidesgaard hæftede sig ved, at afsnittet om Færøerne fyldte mere i min åbningstale denne gang – og begge havde naturligvis begrundelsen, nemlig at vi er i en afgørende fase i vort samarbejde – vil jeg sige: Det er ikke en stokkemethode, den danske regering lægger op til, slet ikke. Men det er selvfølgelig et ønske om i den gensidige respekts navn at tale klart, uden at det misforstås, uden at det opleves som at tale ned. Jeg tror, at klarhed i de forskellige faser er fuldstændig afgørende for, at vi når et resultat, som hele det færøske folk og hele det danske folk er overbevist om er et resultat efter gode, gennemtænkte mellemfaser og overblik over konsekvensen af de skridt, vi tager, på lang sigt, på mellemlang sigt.

Jeg er glad for den nøje gennemgang, hr. Óli Breckmann foretog af min tale. Den var også nøje tilrettelagt, og jeg kan bekræfte, at den danske regering så småningom er gået i gang med at forberede sig til de kommende forhandlinger og drøftelser.

Jeg synes også, jeg vil sige til hr. Óli Breckmann og til hr. Jóannes Eidesgaard, at de foreløbige analyser og vurderinger, vi har foretaget, bekræfter os i – det var hr. Jóannes Eidesgaard, der understregede det – at spillerummet, bevægelsesmulighederne, inden for rigsfællesskabets rammer og med fuld respekt af grundloven er betydelig større, end man somme tider får indtrykket af i debatten.

Det fører mig over til hr. Jóannes Eidesgaard. Jeg er glad for, at hr. Jóannes Eidesgaard har noteret sig, at det, jeg har villet signalere og sige i tirsdags, er, at man skal kende konsekvenserne af sine handlinger, uanset om man nu vælger den ene eller den anden vej mellem Danmark og Færøerne, og jeg kan forsikre for, at det er, som jeg sagde det: Konsekvensen af at træde ud af rigsfællesskabet vil blive, at Færø-

erne vil være i en anden situation end inden for rigsfællesskabets rammer, hvor vi gradvis, men sikkert kan udvide til det selvstyre, som jeg tror mange kan se for sig, og som vi på sin vis fra den danske regerings side føler er en naturlig udvikling.

Hr. Jóannes Eidesgaard sagde for mig noget meget principielt om frihedsbegrebet og frihedsprincipperne. Hr. Jóannes Eidesgaard talte om ansvar og frihed og talte om det reelle frihedsbegreb, og det kan jeg godt genkende. For den personlige frihed er jo hul, hvis man ikke har tryghed at have den i. Min påstand er, at man ikke er fuldstændig fri, hvis man er arbejdsløs; man er ikke fuldstændig fri, hvis man er socialt utryk, man er ikke fuldstændig fri, hvis man ikke kan se sin fremtid, ikke har et reelt håb om, hvor man skal hen. Så er man ikke fri. Det kan godt være, der står frihed på papiret, men man er ikke fri reelt. Derfor deler jeg det frihedsbegrebs indhold, som hr. Jóannes Eidesgaard her nævnte.

Vi skal finde en løsning, og jeg er sikker på, at vi vil finde en løsning, og den danske regering er klar, når man fra færøsk side er klar. Vi har så småt forberedt os. Det er også det, der har været vejledende i den del af min åbnings-tale, som omhandlede Færøerne.

Jeg ser frem til et godt samarbejde. Jeg ser frem til, at vi gør det grundigt. Jeg ser frem til, at vi kommer igennem alle dele af vort rigsfællesskabs og vore to samfunds anliggender, så ingen kan sige, når vi til sin tid er nået frem til en konklusion: Her var noget, de glemte; her var noget, de ikke havde forudset; her var noget, de ikke havde overvejet. Vi skylder denne generation og de kommende generationer af færinger og danskere at gøre os umage, tage os den fornødne tid og være meget omhyggelige med at gennemarbejde et holdbart løsningsresultat.

Med hensyn til dansk indenrigspolitik må vi jo sige, at det har været en debat i dag, som både har været præget af holdninger, har været præget af værdier og har været præget af en række konkrete emner.

For denne regering ligger det fuldstændig klart, at denne regering bygger på et menneskesyn og et værdigrundlag, som vi forhåbentlig – og jeg kan se det bekræftet i dag – deler med flere partier.

Jeg siger det, fordi det er vigtigt at gøre sig klart, at hvis man ikke i politik har et værdigrundlag, hvorfor er man så egentlig politiker?

Den, der går efter magten for magtens egen skyld, er i den situation, at så er alle veje derhertil sådan set ligegyldige.

Man skal med andre ord have et værdigrundlag for at vælge, hvilken vej man vil bruge for at nå sit mål, og det er måske det, det kniber for enkelte partier at gøre sig klart lige i øjeblikket. Derfor var det godt, at vi i dag fik en værdidebat om menneskesyn, om forholdet til dem, der kommer fra fremmede lande, selv om jeg ikke skal skjule, at jeg var lidt skuffet over, at der var to partier, som ikke meldte, hvor de stod. Det havde jeg gerne set; det havde været klædeligt.

Så vil jeg gerne sige et par ord om regeringens arbejdsmetode og dernæst om det politiske foran os:

Regeringens arbejdsmetode har siden 1993 været, at det ikke alene var et spørgsmål om at lovgive for i morgen, men også for i overmorgen, at de politiske handlinger, vi lagde op til, og de politiske resultater, vi lagde frem, ikke alene skulle holde næste år, men også skulle tage fat på de næste 5 år, 8 år og længere frem. Det har vi en gang imellem fået skældud for.

Men det har ikke ændret vores grundsyn, at politik handler om at styre samfundet fri af færer, af skibbrud, af risiko for nye storme. Hvis vi kan se, der er forhindringer foran os, som vil ramme uskyldige mennesker i vores land, så skal vi have modet til at ændre gamle regler, hvis vi ved, at fastholdelse af gamle regler bringer mennesker i vanskeligheder.

Det har vi gjort, når tilfældet omhandlede arbejdsmarkedet; det har vi gjort, når tilfældet omhandlede efterlønnen. Hvis det var nødvendigt at sikre efterlønnen i fremtiden ved at ændre den, ja, så ændrede vi efterlønnen.

Derfor er jeg lidt ked af, at fru Ulla Tørnæs på Venstres vegne tog det emne op, for der er ikke noget at komme efter, vil jeg sige til fru Ulla Tørnæs. Efterlønsbeviset blev stillet i udsigt før folketingsvalget, efterlønsbeviset blev gennemført efter folketingsvalget, indholdet af efterlønsbeviset er fuldstændig klart. Det er nemlig sådan, at på det står, hvad man kan regne med, uanset om man bliver syg lidt senere, uanset om man bliver arbejdsløs lidt senere. Man ved, hvad man har.

Efterlønnen er reddet. Jeg er ikke helt sikker på, at det egentlig var Venstres målsætning, og derfor vil jeg være lidt forsigtig med at tale for meget om det med løfterne, for så bliver der en

lang, lang, lang spiseseddel, som man kan blive helt overmæt af at se på.

Jeg siger det lidt indledningsvis, fordi Venstre i sin stil, synes jeg, har opholdt sig meget ved min person – også denne gang. Jeg talte op, hvor mange gange mit job blev nævnt – man er jo lidt forfængelig indimellem – og jeg så, at det nåede op på hele 38 gange i løbet af fru Ulla Tørnæs' tale. Jeg takker for udvist opmærksomhed; det er måske en anelse for meget. Men når det er sagt, så lad mig opholde mig ved indholdet:

Først om Venstres filosofi. Der er ikke tvivl om, at Venstres mål er sympatiske. Tag f.eks. sygehusvæsenet; dér ser jeg, at Venstre er af den opfattelse, at alle skal kunne komme på sygehus, at alle skal have lige adgang, og at det ikke skal komme an på pengepungen. Det kan jeg fuldt og helt skrive under på; ja, det er næsten fuldstændig genkendeligt dér, hvor regeringens står. Forskellen er sådan set kun, at vi var de første, der begyndte at tage fat på det. Men nu ingen kritik for dét. Det er ikke problemet.

Problemet er, at de midler, man så foreslår, desværre indebærer andre konsekvenser. Man kunne sige med en lettere omskrivning af Venstres kritik af os: De siger ét, men resultatet af det, de foreslår, bliver noget andet. Tag nu sygehusene: Vi vil have fri og lige behandling på sygehusene, og vi vil have det uanset tegnebogens størrelse. Fint, det er vi enige i, et bredt flertal i Folketinget.

Hvad er det så, Venstre foreslår? Ja, det Venstre foreslår, er så, at der skal opbygges et parallelt sygehusystem, at der skal være frit valg mellem offentlige og private sygehuse. Og hvis man vælger noget andet, ja, så skal man kunne få en statslig dækning på 85 pct. af de samlede udgifter.

Jeg har spurgt i Sundhedsstyrelsen, hvad 1 stk. bypassoperation koster, og efter hvad der foreligger oplyst for mig, så indebærer det en egenbetaling for 1 stk. bypassoperation på 22.588 kr. Jeg har dernæst spurgt, hvad en hofte- og lårknogleoperation koster, og hvis vi selv skal betale de 15 pct., bliver det 12.412 kr. Det bliver for alvor uhyggeligt – det her er jo uhyggeligt nok – hvad 1 stk. lungeoperation koster: 97.591 kr.

Det er muligt, at der er nogle, der har råd til det, men det her er ikke det, vi vil, og det er jo ikke det, Venstre siger de vil. Her kommer det i høj grad an på pengepungens tykkelse, uanset

om det nu er bypass eller det er lunger, der skal klares. Og jeg ser sådan set det samme udtrykt i en del af de andre forslag.

Tag nu bare spørgsmålet om børnepasning: Vi vil have øgede valgmuligheder for børnefamilier, når det gælder tilrettelæggelse af børnepasning – fint. Men hvad er det egentlig, Venstre foreslår? De foreslår, at pengene skal følge barnet, eller også er det barnet, der skal følge pengene. Men problemet bliver bare, at hvis det blev gennemført, ville det betyde, at alt for mange kvinder enten ville blive i hjemmet eller ville gå tilbage til hjemmet, og det er jo det modsatte, vi har brug for i vort samfund.

Vi har brug for, at vort samfund får øgede skatteindtægter i de kommende år for at finansiere vores service, vores velfærd, ikke mindst for vore ældre. Derfor vil vi komme i den modsatte situation. Dertil ville jo komme, at mødrene måtte betale dobbelt for at komme tilbage til arbejdsmarkedet igen, dels daginstitutionsbetalingen, dels den skattefri eller skattebetingede betaling, som det offentlige yder. Man har et mål, men det, man rent faktisk foreslår, virker modsat det mål, man har sat sig.

Jeg siger det, fordi det er vigtigt, at vi hele tiden diskuterer både mål og midler, holder dem op mod hinanden, og det, jeg tilføjer, er, at jeg synes, diskussionen i dag har bragt klarhed, og jeg synes også, at det er fair nok. Jeg er ikke enig; det fører til et skævere samfund, og det fører til det modsatte af det, man siger.

Så til ØMU-diskussionen. Jeg tror, der er et flertal i Folketinget i dag, som klart har givet sig til kende, og jeg takker ikke mindst Det Konservative Folkeparti for klar tale. Jeg mener ikke, en debat om ØMU'en og dens konsekvenser er umulig, så længe vi ikke har fikseret en dato. Jeg tror bare, det bliver en anden form for debat end fra det tidspunkt, hvor vi har fastlagt en dato. Og jeg mener, vi kan få en rolig debat i den her fase; vi kan få den på højskoler, vi kan få den på arbejdspladser, offentlige som private, vi kan få den her i salen på en rolig, på en gennemtænkt, på en reflekteret måde med de nuancer, der skal til for at forberede os til den afsluttende runde.

Jeg er derfor glad for, at så mange har erkendt, at sådan må det være, og jeg er dermed også tilfreds med, at vi kan initiere og fastholde en så omfattende debat.

Jeg er til gengæld lidt ked af, at fru Ulla Tørnæs citerede mig for at skulle have sagt, at forbeholdene bliver der ikke rørt ved, så længe

jeg har noget at skulle have sagt i politik. Jeg må sige til fru Ulla Tørnæs, at det er jo et citatfusk, som jeg er nødt til for god ordens skyld at gøre opmærksom på. Det refererer til marts 1998. Det, jeg rent faktisk sagde på det tidspunkt, var:

»De fire forbehold er befolkningens, og det er befolkningen, der skal afgøre deres fremtid, som sandt er. Sådan er det i dag, sådan er det i de kommende år. Og dem bliver der ikke rørt ved; det har du også mit håndslag på, så længe jeg har noget at skulle have sagt i politik.«

Det var det sidste, der blev refereret; det var ikke hele sætningen. Jeg siger det for god ordens skyld, fordi ingen er tjent med, at vi pådutter hinanden nogle citater, der ikke er korrekte.

Jeg ville så i øvrigt om Venstres skattepolitiske overvejelser nu efter tv-udsendelserne i aften begrænse mig til at sige: Der er kommet adskillige bud. Jeg har prøvet at slå ørerne ud. Jeg må indrømme, at det bliver man ikke meget klogere af.

Jeg har her to planer. Jeg har for det første Venstres forslag til finanslov for år 2000, og så har jeg hr. Peter Brixtoftes forslag fra disse døgn. Hvad for en skal jeg tage, den eller den? Vi får det vel klaret op.

Der er noget andet, som vi også må have på det rene i aften, og det er, hvad pengene egentlig skal bruges til. Jeg læste hr. Anders Fogh Rasmussens tilkendegivelser i det seneste elektroniske brev med stor omhu, mere fordi jeg så det i relation til fru Ulla Tørnæs' tale her i dag.

Der står nemlig heri: »Hver eneste krone, vi kan skaffe ved besparelser på renteudgifterne, vil vi bruge til at sænke skatten.«

Det passer ikke helt med, hvad finansministeren siger og økonomiministerens med. Vi vil nemlig bruge hver eneste krone, vi sparer på gælden, både til fortsat at nedsætte gælden og – ikke til at nedsætte skatterne, men til at klare velfærden for de flere ældre, vi får i vores samfund.

Er det mange eller er det få ældre, vi får i vores samfund? Er det mange penge eller få penge, vi taler om? Her vil jeg godt lige nævne bare et par enkelte tal for, hvor meget det egentlig er, vi taler om:

Uanset om vi tager Socialkommissionens fremskrivninger for 1993 eller vi tager Finansministeriets fremskrivninger for 1996 eller vi tager Finansrådets vurdering for 1998 eller vi tager de økonomiske vismænds fremskrivninger

for 1998, så står der ud for alle disse kloge, uafhængige folk nogle tal, såmænd ikke så langt forude. Der står, at udgiftstrykket vil stige markant i de næste 20 år, så markant, at vi taler om et sted mellem 4 og 8 pct. af alt det, vi producerer frem til år 2030. Fremskrevet svarer det i dagens kroner til et indtægtsbehov på mellem 50 og 100 mia. kr.

Det er altså ikke småpenge, vi taler om, og det understreger for mig, at vi er nødt til også at sige til vore ældre og til hele befolkningen: Hvis pengene skal hænge sammen, kan det ikke nytte noget, at vi stiller skattelettelser i udsigt, heller ikke de skattelettelser, der kan komme ved sparede rentepenge på nedsat gæld.

Hvis man vil love de ældre en acceptabel, tryk omsorg, så skal det også siges i aften, så det kan forstås: Så må de sparede rentepenge bruges til menneskers formål, til de ældres omsorg og til fortsat at sikre styr på økonomien frem for skattelettelser. Der er ikke råd til dem. Jeg synes, det ærlige svar er: Lad os nu koncentrere os om at forny og forbedre vores velfærdssamfund, og lad os bruge pengene til det i stedet for til skattelettelser.

Jeg skal så undlade at gå i detaljer med partiet Venstres skattepolitik i øvrigt. Det ville jeg have stort besvær med, for hvor skal jeg starte, og hvor skal jeg slutte?

Jeg vil i stedet kvittere for hr. Bendt Bendtsens, jeg var lige ved at sige jomfrutale i dag, men i hvert fald tale som Det Konservative Folkepartis politiske leder: fri for det personlige, karakteristisk lige til det politiske bid. Det er en linje, jeg kun kan respektere. Vi kan være uenige eller enige, men jeg kan godt lide stilen. Det vil jeg tillade mig at sige.

Til voksen- og efteruddannelsesindsatsen kommer vi snart med regeringens bud. I løbet af, regner jeg med, en måneds tid vil vi spille klart ud. Vi lægger vægt på, at vi får drøftet sagen med arbejdsmarkedets parter. Når vi har gjort det, når regeringen er færdig med sit arbejde, så spiller vi ud.

I erhvervspolitikken tror jeg egentlig, når det kommer til stykket, at Det Konservative Folkeparti og vi med vores indsigt på hver vores side i erhvervslivets forhold kan se, at der er en række ting, der har konkret interesse. Lad mig bare nævne forskningen og udviklingsarbejdet; lad mig nævne anstrengelserne for at udbygge antallet af kontrakter mellem danske universiteter og dansk erhvervsliv; lad mig nævne informationsteknologien; lad mig nævne den ny

konkurrencelov, som jeg i virkeligheden mener vi burde have en interesse i.

Regeringen spiller ud med en ny konkurrencelov, som har det formål at sænke priserne i Danmark, og det er der sandelig brug for. Skatteministeren har påvist det, rapporter har påvist det. Hovedforklaringen på forskellen i prisniveauet i grænsehandelen er jo ikke forskellen i vores afgiftsniveauer, men hovedforklaringen er forskellen i konkurrence. Derfor skal vi have en ny konkurrencelov, og jeg håber meget, at vi kan sikre et bredt flertal for den konkurrencelov. Det er den bedst tjent med, og vi skylder da også hinanden at nå op på et niveau med indsigt i priser og konkurrence, der ligner det, de andre i Europa har besluttet.

Jeg tror, man vil gøre erhvervslivet en dårlig tjeneste, hvis man ikke støtter en udvikling, der hedder større gennemsigtighed, større prissammenlignelighed og større og stærkere konkurrence.

På sygehusområdet synes jeg også, jeg skylder at sige, at det samarbejde, der var for et år siden, hvor ikke mindst Det Konservative Folkeparti jo i virkeligheden var med til som en meget væsentlig drivende kraft at sikre de fremskridt, for så vidt angår de livstruende sygdomme, nu er på vej til at blive genetableret. Jeg håber også her, at vi kan se en videreudbygning af samarbejdet. Jeg ved, at Det Konservative Folkeparti har interesse på kræfthandlingsområdet og ambulanceområdet. Jeg tror, at her er masser af samarbejdsfelter, der kan tages op.

Til gengæld ser vi forskelligt på skattepolitikområdet. Jeg synes ikke, det var så sympatisk fra Det Konservative Folkepartis ledes side at foreslå de skattelettelser, der nu er blevet foreslået, især ikke efter det, jeg gjorde opmærksom på i min åbningstale i forgårs.

Jeg nævnte, at der i udviklingslandene dør 33.000 børn hver dag, delvis på grund af fejlernæring, delvis på grund af malaria. 1,5 mia. – 1,5 mia! – mennesker lever hver dag for under én dollar om dagen i den fattigste del af verden. Så synes jeg ikke, det er sympatisk at foreslå, at vi danskere, der har haft en privatforbrugsforøgelse på 25 pct. i de sidste 6½ år, yderligere skal have udvidet vores privatforbrug gennem skattelettelser, der skal finansieres via nedskæringer i ulandsbistanden. Det er ikke sympatisk, og det vil vi ikke være med til. Vi tror, vi skal gå den anden vej.

Vores rigdom skal skabes af os selv via dygtighed, via voksen- og efteruddannelse, via det bedst uddannede folk, det mest innovative folk, det mest opfindsomme folk, det folk, der dygtigst samarbejder mellem offentligt og privat og ikke mindst mellem ganske små og mellemstore virksomheder.

Jeg vil derimod gerne til Det Konservative Folkeparti sige: Ja, vi ser også frem til forhandlinger om et nyt politiforlig. Vi ved, at Det Konservative Folkeparti har indsigt i det felt. Jeg vil stiltfærdigt gøre opmærksom på, at for så vidt angår tallene for år 2000 har Det Konservative Folkeparti faktisk også et lille medansvar, og når man derfor sådan hakker til os om budgettallene, så skylder jeg at sige, at de faktisk indgår som en del af det forlig, vi indgik for perioden fra 1996 til 1999. Der er indlagt forudsætninger om effektivitetsforøgelse, og den ekstrabevilling på 80 mio. kr., som blev indsat for året 1999, er jo den, der forklarer, at vi for hovedpartens vedkommende står i den situation, vi gør.

Så skal vi nu ikke gå til biddet, så snart det nu er passende op til finansloven, og se, om vi ikke kan nå hinanden. Det tror jeg ville være muligt, hvis vi anstrenger os.

Jeg tror også, det er rigtigt at anerkende regeringens tilgang til sagen. Der er blevet foretaget en vurdering af politiets arbejde – det gør vi på det område, og det gør vi på en række andre områder. Vi har set på politiets effektivitet, måden at tilrettelægge tingene på, og jeg synes, at signalet derfra er: Vi kan godt tilrettelægge tingene bedre, arbejde bedre og derigennem også få nogle ressourcer frem, som vi selvfølgelig skal have på bordet, når vi skal forhandle om den målsætning, som vi deler, nemlig at politiet bliver mere synligt på gaden. Det, der så er til diskussion, er, hvor mange flere ressourcer vi taler om, og det mener jeg skal bygge på en saglig og nøgtern vurdering.

Så til fru Mimi Jakobsen, som talte om drømmene, om velfærdssamfundets fremtid, som talte om, at vi har behov for en gang imellem her i Folketinget at tale om almindelige menneskers hverdag, og det kan jeg godt følge.

Jeg deler nu ikke helt karakteristikken af velfærdssamfundet Danmark lige nu. Så lurvede er vi nu heller ikke. Så nedslidte er vi nu heller ikke. Må jeg ikke minde om, at sygehusvæsenet i Danmark er bedre end det rygte, nogle taler om. Må jeg minde om, at vi har tilført ganske, ganske mange ressourcer til sygehusvæsenet i

Danmark. Siden 1993 har vi via aftaler med amterne tilført ganske betragtelige ressourcer.

Man skal også huske på, at da vi overtog butikken i 1993, var sygehusudgifterne på et niveau, der var en milliard lavere end i 1988, så der var meget, der skulle rettes op, da vi startede.

Nu begynder resultaterne at vise sig. Ventetidskurven begynder at knække. Der er sket meget i sygehvæsenens indre reformarbejde, som nu heldigvis begynder at vise sig.

Vi har fået den aftale om livstruende sygdomme, som jeg omtalte før. Ingen patienter med livstruende sygdomme vil længere risikere at lide på grund af ventetid; det står vi alle sammen inde for.

Hvis vi tager børnene, synes jeg også, at det skal noteres, at vi har fået oprettet 150.000 nye børnepasningsmuligheder. Hvis vi tager de psykisk syge mennesker – og jeg er glad for, fru Mimi Jakobsen koncentrerer sig derom – så har vi også her fået forbedringer; men især når det gælder børn og unge, ved vi jo, at der stadig væk er rum, der er pladser, hvor man ser børn sammen med ældre, oftest kombineret med senildemens. Det kan vi ikke være bekendt, derfor fortsætter vi vores arbejde.

Jeg synes også, jeg skylder at sige, at ældreområdet har oplevet forbedringer gennem årene. Jeg siger det for god ordens skyld. Når antallet af ældreboliger er øget fra 60.000 til 66.000, er det også et plus.

Velfærdssamfundet er ikke helt så ringe, det er faktisk verdens bedste. Det kan blive bedre endnu, men vi må bare bruge det rigtige design, den rigtige karakteristik. Selv om skolerne synes jeg, det skal siges i dag – for jeg ved, det står fru Mimi Jakobsens hjerte nær – at vi både i 1998 og i 1999 har indgået aftaler med kommunerne, som betyder, at anlægsudgifterne på folkeskoleområdet nu øges meget kraftigt, endda overordentlig kraftigt, i de kommende 3 år, ca. 1,5 mia. kr. mod knap 1 mia. kr. i de foregående 3 år, så retningen er rigtig, anstrengelserne begynder at vise resultat.

Hvis vi ser på de ældre ledige, og vi ser på fru Mimi Jakobsens bemærkninger om aktiveringsområdet, forstår jeg godt baggrunden, jeg forstår også godt ambitionen. Vi deler ambitionen. Det må være muligt at skabe et samfund i den her fase af vores arbejde, hvor der bliver plads og rum på arbejdsmarkedet til de eksistenser, som ikke er 100 pct. effektive, og som af den ene eller anden grund ikke kan være der 37

timer om ugen i alle ugerne. Vi taler derfor ikke om uenighed om målet, men vi taler om en fælles anstrengelse for at nå derhen.

De ældre – ja, man skal jo ikke kalde dem ældre, når man er over 50 – de 50-59-årige har nu fået det bedre, end rygtet er, vil jeg sige. Vi kan se, at alle dem, der formidles via arbejdsformidlingen, faktisk får en højere ansættelsesprocent end dem, der er lidt yngre. For de over 50-årige, der har fået formidlet et job via arbejdsformidlingen, gælder, at 63 pct. af dem, der er blevet formidlet, får job. For de yngre er vi nede på 45 pct., så de ældre kan godt være med. Jeg siger det mere som et trøstens ord til os alle sammen, der er i den situation.

Jeg tror derfor, at hvis de signaler, CD og SF har sendt af sted, griber rigtigt an, hvis man ikke fikserer på en ganske bestemt løsning, at det skal være sådan, hvis man ikke fikserer på et ganske bestemt antal, der skal være dér og dér og dér, og hvis man vel at mærke heller ikke lukker af for, at der faktisk kan placeres ganske mange i den private sektor også, så har vi noget at drøfte, så har vi noget at tale om.

Jeg vil gerne komme tilbage til fru Mimi Jakobsens bemærkninger om volden og om menneskesynet og i stedet for sige til hr. Jes Lunde fra SF, at spørgsmålet om Rio-aftalen og dens opfølgning vil Danmark også påtage sig en konkret forpligtelse til. Vi skal udarbejde en national strategi, som det blev sagt af hr. Jes Lunde, vi skal i gang med forberedelserne, og vi er allerede godt i gang, sådan som det også fremgår af miljøministerens nye natur- og miljøpolitiske redegørelse.

I det nordiske har vi lagt os i spidsen for det arbejde. Nu skal vi fastsætte miljøkvalitetsmål for Norden, vi skal udarbejde en nordisk bæredygtighedsstrategi. Vi glæder os til at udføre det arbejde og naturligvis også at følge det op i overensstemmelse med Kyoto-aftalen.

Når det gælder det andet spørgsmål, som hr. Jes Lunde stillede mig om fleksibilitet i Amsterdamtraktaten, så ved hr. Jes Lunde, at vi altid har lagt vægt på lige konkurrencevilkår i det indre marked, også på energibeskatningsområdet. Derfor er det tvivlsomt, om vi umiddelbart kan gøre brug af traktatens fleksibilitetsbestemmelser i det her tilfælde.

Jeg skal ikke bevæge mig ind i for meget jura, men blot gøre den bemærkning: lad os arbejde videre med spørgsmålet, fordi selve grundideen om, at Europa bør søge sammen om ambitiøse CO₂-udledningsmaksima, er rigtig og funda-

mentalt rigtig, og ideen om også at kunne handle kvoter er grundlæggende rigtig. Det bør vi kunne realisere via en fælles anstrengelse.

Jeg var glad for hr. Jes Lundes bemærkninger om uddannelses- og forskningssiden, også om informationsteknologien. Jeg savner et synspunkt, som ligger regeringen meget på sinde. Det bør være muligt for os på IT-siden at undgå, at det bliver et bidrag til ny opdeling af dem, der kan, og dem, der ikke kan. Det kræver meget af os, høj bevidsthed i skolen, høj bevidsthed på uddannelsesstederne og høj bevidsthed herom på virksomhederne og i den offentlige sektor.

Hr. Jann Sjursen karakteriserede vores børnepolitik som, ja, som liggende på ulandsniveau. Det blev jeg lidt stødt over. Men hvis hr. Jann Sjursen lover mig, at han ikke sætter Norge som ambition – det gør hr. Jann Sjursen, så jeg er stadig væk lidt stødt. Min pointe er ikke at kritisere Norge, men min pointe er at slå et lille slag for, at jeg tror, at det med pengene, der følger barnet, altså stadig væk virker kontra, virker modsat de mål, som hr. Jann Sjursen og vi gerne vil nå.

Jeg mener ikke, man kan karakterisere Danmark som et børnepolitisk uland. Må jeg minde om børnepasningslov, må jeg minde om barselsorlov, må jeg minde om overenskomsttaler, om ret til sygefravær. Må jeg minde om daginstitutionstilbudene i Danmark, som er mere omfattende end i noget andet land. Må jeg minde om en lang, lang række andre faktorer, som gør, at vi ligger pænt til, når det gælder vores børnepolitiske ting. Men der er meget andet, der er meget mere at gøre. Det vil jeg ikke sætte spørgsmålstejn ved.

Jeg vil gerne sige om misbrugerne og misbrugsproblemet i Danmark: Ja, og give håndslag til at tage det op politisk, at gøre noget mere end det, vi gør i dag. Og ja, håndslag til at indsamle erfaringer og få dem omsat i en stærkere indsats for de aller-, alleryderste. For det er jo rigtigt, som hr. Jann Sjursen har sagt det med lidt andre ord: Vi behøver såmænd ikke gå så langt her uden for Christiansborg. Ude på Nørrebro eller Vesterbro kan vi finde nogle menneskeskæbner, som vi ikke bare kan vende ryggen til eller lukke øjnene for.

Så gjorde hr. Jørgen Estrup ligesom hr. Jacob Buksti nogle meget grundlæggende bemærkninger om, hvorfor vi er politikere og om regeringens menneskesyn, og det vil jeg gerne bru-

ge som afsæt til bemærkninger til Dansk Folkeparti.

Hun kom til landet for godt 50 år siden, hun flygtede fra Ungarn, hvor kommunisterne hærgede, og hun fik et godt liv i Danmark. For vi havde sympati for hende, og vi forstod, hvorfor hun flygtede. Godt nok var hun katolik, og nogle mente, at når hun nu kom fra Ungarn, så var hun nok en slags sigøjner, men de 50 år gik egentlig meget godt, og på sine gamle dage kunne hun se tilbage på et liv med en dansk mand, der nu er død, en børneflokk på 4 og 12 børnebørn.

De fleste klarer sig godt, men der er én enkelt undtagelse. Dette ene barnebarn, apropos hr. Jann Sjursen, er narkoman. Og i sin daglige kamp for den daglige dosis sker det mere og mere, at han slår mennesker ned for at få penge. Det gør ondt at vide for den bedstemor, der kom fra Ungarn for 50 år siden, at hendes barnebarn er voldelig, kriminel og efterhånden opholder sig mere inden for end uden for fængslets mure.

Hun var heldig, den gamle, fine dame fra Ungarn. Hun kom til Danmark, før fru Pia Kjærsgaard holdt landsmøde i Odense, og sagde – jeg tillader mig at citere:

»Dansk Folkeparti foreslår, at i tilfælde af, at en anden- eller måske tredjegerationsindvandrer gentagne gange begår kriminalitet, og ingen opdragelse er mulig, ja, så hjemsendes og repatrieres ikke alene den pågældende, men hele hans familie. Det er det eneste, de har respekt for.«

Der er mange anden- og tredjegerationsindvandrere i Danmark i dag, og man kan i hvert fald sige om den gamle bedstemor fra Ungarn: Én trøst er, at hun da i det mindste ikke skal rejse hjem helt alene.

Jeg sætter det på spidsen, for hvad er det egentlig, vi taler om her? Dybt seriøst: Er det, vi taler om, i virkeligheden ikke, at Dansk Folkeparti er parat til at indføre et etnisk princip i dansk politik, som vi for få måneder siden har kæmpet for aldrig skulle indføres i et andet land?

Der er nogle, der synes, at fru Pia Kjærsgaards parti er den lille mands parti. Smid de fremmede ud, spær de unge inde og hjælp de gamle noget mere! Men hvad med den gamle dame fra Ungarn? Og hvad med alle efterkommerne efter de polske kvinder, der kom til Danmark for at dyrke roer og hakke roer i starten af dette århundrede? Og hvad med alle os

andre, der ikke kan vide os helt sikre på, om vi et eller andet sted i vores fortids generationer har en ane fra et fremmed land?

Jeg vil gerne derudover sige, at jeg har undersøgt statistikken. Hr. Søndergaard stillede fru Pia Kjærsgaard et spørgsmål: Hvis vi stiller 100 mennesker med en udenlandsk baggrund op i række, hvor mange af dem kan man så sige har haft kontakt med politiet, har været udsat for eller selv været skyld i en kriminel handling?

Jeg beder om, at vi tager det, vi ved, med stor varsomhed, fordi der knytter sig stor usikkerhed dertil. Det flyver i luften med mange tal, og pas på med sammenligninger, men alligevel, alligevel. Danmarks Statistik offentliggjorde i januar måned i 1998 en undersøgelse baseret på 1995-tal, der viste, at ud af hver 1.000 indvandrere var der 46, som var kendt skyldige i kriminalitet, og ud af hver 1.000 med dansk baggrund i den øvrige del af befolkningen var 32 kendt skyldige i kriminalitet eller havde haft kontakt med politiet af den ene eller den anden grund. 46 ud af 1.000 på indvandrersiden, udlændingesiden, og 32 ud af 1.000 på den danske side.

Tallene skal man tage med stor, stor varsomhed. Der skal korrigeres på kryds og tværs, men det er dog en retning for svaret på hr. Søren Søndergaards spørgsmål, og det er dog også en understregning af, at man ikke kan argumentere med rimelighed over for danskerne og den danske befolkning ved at sige: Sådan er de alle sammen. For der ligger jo også i Dansk Folkepartis politiske tilgang til det her et forsøg på at bygge frygt og had op i den danske befolkning, hvilket er udansk, uacceptabelt og fremmedfjendsk. Sådan er udlændinge i Danmark ikke, og sådan er danskerne heller ikke. Og det går ikke alene ud over de stakkels mennesker, det går også ud over den palæstinenser, der er cykelsmed og god til det; det går ud over den bosnier, der er jordbærproducent og god til det; det går ud over den tyrkiske grønthandler, der selv ud over almindelig arbejdstid smiler til én, når man kommer og skal have friske grønsager. Vi har brug for de mennesker, og vi har brug for, at flere, der har et fremmedklingende navn som baggrund, kommer i arbejde i Danmark.

Jeg synes, jeg må sige det sådan i dag. Jeg blev spurgt af fjernsynsfolkene udenfor, om jeg synes, stemningen i den her debat havde været hadsk. Det kommer an på, hvordan man ser på det. Når man diskuterer så principielle spørgs-

mål, som vi har diskuteret i dag: om menneskesynet, om, hvorvidt der skulle være forskel på, om man nu har aner fra et fremmed land eller man ikke har, selv om man er dansk statsborger, så kan jeg godt forstå, at der bliver sagt meget barske ting heroppefra. Og jeg synes, at de alle sammen var velbegrundede, og derfor siger jeg til Dansk Folkeparti: Uanset hvor mange anstrengelser I gør jer, stuerene bliver I aldrig, set med mine øjne!

Jeg vil så runde af og komme tilbage til mit udgangspunkt. Den tale, jeg holdt i tirsdags ved afskeden med det 20. århundrede, handlede om vores værdier og vores livskraft i vores samfund. Den tale var baseret på pligter og retigheder. Den tale var baseret på, at pligter og retigheder omfatter os alle sammen, ikke alene dem, der er danske, for vi er danske alle sammen, men også dem, der har et fremmedklingende navn, og ikke alene dem, ikke alene den enlige mor nederst i samfundet, men også virksomhederne og dem øverst i samfundet.

Min tale handler om, at vi påtager os et ansvar for vores land, og min tale handler om, at vi påtager os et særligt ansvar for de svageste i vores land, og at vi tager konsekvensen deraf, og at vi fortæller befolkningen, at hvis vi har tænkt os dét, så kan alle ikke få alting, for hvis alle får alting, så får alle mindre, og det kan betyde, at de, der har mest behov, kommer i klemme.

Derfor taler vi om egenbetaling, derfor taler vi om at vælge fra og vælge til, og derfor taler vi om, at pengene skal være der, før de kan bruges. Og derfor inviterer vi til et realistisk, nøgternt, men også menneskeligt sympatisk samarbejde til alle sider i det her efterår.

Jeg blev også spurgt af fjernsynsfolk her udenfor i pausen: Hvad nu hvis danskerne alligevel synes, at det, vi hører fra Dansk Folkeparti, er sympatisk?

Så var mit svar: Det synes danskerne ikke.

Og årsagen til, at jeg er overbevist om, at danskerne ikke synes det, er, at det har vi jo lige set beviset på. Vi så jo i dette forår, da hele den danske befolkning stod sammen om at værne menneskesynet i Kosovo, hvor stærkt vi holdt sammen. 75 pct. og langt, langt mere af befolkningen reelt stod sammen, selv i de vanskeligste tider i dette forår. Og da fjernsynet viste børnene, der ikke vidste, om deres bror eller deres far overhovedet levede længere, og da fjernsynet viste den gamle mor, der med sine sidste kræfter trak sig over bjergryggen for at komme ind i

et land, hvor man kan være lidt mere tryk, da viste danskerne, hvad menneskelighed er, og hvad et menneskesyn er, og da stod de sammen. Og de stod også sammen, da vi skulle tage imod nogle Kosovoflygtninge heroppe. Det var lige før, indenrigsministeren fik kritik for, at det ikke gik stærkt nok.

Derfor er jeg ikke i tvivl, og det er jeg utrolig glad for ikke at være, og derfor synes jeg, at det på sin vis har været en god debat i dag, som har opklaret, hvad det er for et værdigrundlag, det her samfund må bygge på, og hvad det er for en enorm styrke, det her samfund har, når vi vedstår vores menneskesyn og vores samhørighed.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Ulla Tørnæs i anden omgang.

Ulla Tørnæs (V):

Der var sådan set mange ting i statsministerens tale her, som jeg kunne have lyst til at kommentere, men tiden taget i betragtning vil jeg nøjes med blot at hæfte mig ved én ting, som statsministeren sagde, og det var påstanden om, at Venstres forslag på sygehusområdet medfører egenbetaling.

Venstre ønsker et frit valg af sygehus uanset tegnebogens størrelse. Vi mener altså ikke, at det skal være forbeholdt velhavende socialdemokratiske folketingsmedlemmer eller europaparlamentsmedlemmer at springe ventelisten over og blive behandlet på et privathospital. Nej, det skal også gælde eller omfatte alle danske borgere i samfundet. Venstres forslag medfører ikke nogen egenbetaling.

Så vil jeg gerne her til slut komme med et par kommentarer til de to forslag til vedtagelse, og jeg vil gerne sige, at Venstre sådan set kan støtte begge de fremsatte forslag. Hr. Frank Aaens forslag er faktisk stort set ordret det, som jeg var inde på i debatten tidligere på dagen, så det vil Venstre i og for sig godt kunne støtte. Ligeså kan vi støtte det forslag til vedtagelse, der er fremsat af SF, CD og regeringspartierne. Det svarer meget godt til Venstres politik. Vi er imod de mange tåbelige eksempler, der er kommet på, hvordan regeringen har valgt at udmønte den lovgivning, vi i fællesskab vedtog sidste år, den lovgivning, som har ført til, at mange er blevet udsat for en tåbelig aktivering.

Vi er helt enige i, at aktiveringsindsatsen skal forbedres, og at aktiveringsindsatsens formål naturligvis er, at den skal være langt mere mål-

rettet, og at den skal føre frem til job på det ordinære arbejdsmarked.

Jeg vil gerne her komme med et par konkrete forslag til, hvad det så netop er, vi lægger vægt på, når vi skal diskutere en forbedring af kvaliteten i indsatsen over for de ledige:

Vi ønsker i Venstre at udlicitere dele af arbejdsformidlingens opgaver. Man kunne f.eks. sagtens udlicitere hele delen af jobformidlingen, de opgaver, som arbejdsformidlingen har omkring formidlingen af job. Det kunne man sagtens udlicitere.

Og dernæst ønsker vi i langt højere grad at anvende privat jobtræning i forbindelse med aktivering frem for kurser og aktivering i den offentlige sektor. Derudover synes vi ligesom landets økonomiminister, at det ville være en glimrende idé, når vi taler om den kommunale aktivering, at udlicitere også den del af aktiveringsindsatsen.

Så vil jeg også gerne her til slut fremhæve, at vi i Venstre er kommet med et forslag til en førtidspensionsreform, og vi håber, at det forslag til vedtagelse, som nu bliver vedtaget her i aften, kan være det, der kan være startskuddet til, at vi får sat alvor bag al snakken om en reform af førtidspensionen. Og i den sammenhæng vil vi for det første lægge vægt på, at tilgangen til førtidspensionen begrænses. Dernæst mener vi, at der bør være mulighed for, at man i tilknytning til et deltidsjob skal kunne få en førtidspension.

Vi tror på, at mange af de mennesker, som i dag er på førtidspension, rent faktisk har en stor ressource, og den kunne vi lige så godt anvende på arbejdsmarkedet.

Derudover vil jeg også gerne understrege, at vi fra Venstres side i forbindelse med vores finanslovoplæg har valgt at afsætte 50 mio. kr. til hjemløse, og det håber vi også på er noget af det, som vil være til debat, når vi skal tale om de udstødte og de marginaliserede.

Bendt Bendtsen (KF):

Først tak til statsministeren for de pæne ord. Dog er jeg glad for, at statsministeren på en række markante områder er uenig med Det Konservative Folkeparti. Jeg ville have været mere nervøs, hvis statsministeren havde været enig med mig.

Statsministeren talte om, at der var et par partier, som han manglede udmeldinger fra med hensyn til menneskesynet. Jeg syntes, jeg kunne få øjenkontakt med statsministeren. Jeg

mener ellers, at vi klart fra Det Konservative Folkeparti i dag har givet udtryk for det menneskesyn, vi har på det her område.

Men for statsministerens skyld vil jeg gerne skære det ud i pap endnu en gang: Det, vi i dag har hørt om, at én generations overtrædelse af loven skal betyde udsendelse af far og mor, bror og søster og måske bedstefar og bedstemor, tager vi stærkt, stærkt afstand fra. Det er et synspunkt, der ikke er ret meget anderledes end det, vi hører Glistrup underholde med ved specielle festlige lejligheder. Det tager vi stærkt afstand fra.

Vi har skosat regeringen i dag for ikke at melde ud på markante områder, hvor der er brug for reformer. Det var på voksen-/efteruddannelsesområdet; dér fik vi at vide, at der kommer lidt, men der kommer jo ikke det, vi har behov for. Det var endvidere med hensyn til årsindkomstmodellen, på førtidspensionsområdet og på erhvervsområdet.

Jeg vil gerne sige, at vi da er glade for, at der sker lidt på erhvervsområdet, men der sker jo for lidt. Altså, når vi tænker på, hvad regeringen kommer med af regninger til Dansk Industri og kompagni, jamen det er nye miljøafgifter, afgift på pvc og blødgørere, sygedagpengeforsikring, reduceret ATP-refusion, øget AER-bidrag, arbejdsgiverbidrag til LG, øget g-dagsbetaling, registreringsafgift, og jeg kunne blive ved dernedad.

Så dér må vi sige: Det er jo et af de steder, hvor der er en markant forskel i synet på, hvad der er godt for Danmark med hensyn til øgede arbejdspladser i den private sektor.

Så vil jeg godt slutte af med at kommentere ordene om, at vi ikke fører en sympatisk skattepolitik. Ja, jo, men hvad så med hjemmehjælpen og de svageste, der skal til at betale, er det særlig sympatisk? Det vil jeg ikke rigtig sige.

Og så med hensyn til politiforliget: Jamen vi håber da også, at vi kan nå en ende på det her, og jeg vil gerne gøre opmærksom på, at i politiforliget var en af stenene også, at hvis der opstod nye opgaver, som man ikke havde taget stilling til, skulle der tilføres flere penge.

Jeg synes nok, der er sket meget, og jeg kan bare sige, at implementeringen af Schengen ved vi koster en masse penge.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu kan jeg jo forstå på hr. Bendt Bendtsen, at jeg som socialdemokrat skal være varsom med

at rose for meget. Men jeg vil gerne sige, at jeg synes, det var meget befriende at høre den konservative leder heroppefra så klart give udtryk for det menneskesyn, som Det Konservative Folkeparti bygger på. Gud, konge og fædreland får jo en helt anden og meget klarere betydning.

Jeg vil bare sige, at jeg synes, det er meget påfaldende, at det eneste af de borgerlige partier, de såkaldt regeringsbærende partier, som vi ikke har hørt en tilsvarende klar melding fra, er det borgerlige parti, som kalder sig regeringsansvarligt. Det har ikke på egen foranledning kunnet drives til at sige, hvad det er for et menneskesyn, partiet står for.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg skal blot for en ordens skyld sige til hr. Jacob Buksti, at grunden til, at vi ikke deltog i debatten tidligere på dagen, såmænd var, at hr. Jacob Buksti jo førte den på glimrende vis.

Jeg er fuldstændig enig i det, den foregående taler, hr. Bendt Bendtsen, netop har sagt. Vi er ikke enige i det forslag, som Dansk Folkeparti er kommet med, som betyder, at generationer tilbage skal kunne udvises fra Danmark. Det kan overhovedet ikke lade sig gøre, det er komplet urealistisk.

Så hvis det, at jeg tager afstand fra et forslag fra Dansk Folkeparti, kan være nok til at forklare, hvad der er Venstres menneskesyn, så ville jeg være meget glad, hvis hr. Jacob Buksti ville være tilfreds med det på den måde. Men jeg synes i og for sig, at det er en underlig måde at diskutere Venstres menneskesyn på: at hr. Jacob Buksti da tager udgangspunkt i et forslag fra Dansk Folkeparti.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal allerførst sige, at Dansk Folkeparti kan støtte begge de forslag til vedtagelse, der er fremsat under debatten i dag.

Jeg skal for det andet spørge statsministeren, hvad i alverden der blev af de klare meldinger om euroen. Vi har flere gange her fra talerstolen i dag forsøgt at få afæsket de forskellige partier den minimumsperiode, der skal gå, fra en folkeafstemning bliver udskrevet, til den bliver afholdt. Har statsministeren slet ikke nogen holdning til det, eller er det sådan noget, der skal komme som en tyv om natten hos den danske befolkning? Når der er tre meningsmålinger, som statsministeren tror på, der siger ja til at af-

skaffe kronen, så tager man hurtig afstemning! Det synes vi er uværdigt.

Endelig skal jeg sige til statsministeren: Ja, så slap katten ud af sækken. Det var statsministerens kat, og den var som forventet. Vi havde jo fra morgenstunden læst i Aktuelt, statsministerens partiavis, at den socialdemokratiske folke­tingsgruppe på et gruppemøde her inden åb­ningsdebatten havde diskuteret, hvordan man kunne imødegå Dansk Folkepartis vælgerfrem­gang. Og den måde, man ville imødegå den på, var ved, at man her under åbningsdebatten skulle tale om menneskesyn og skulle prøve at tage afstand fra et forslag, som vi har diskuteret på vores årsmøde. Og man må jo i sandhed si­ge, at åbningsdebatten også har været kende­tegnet ved, at man har diskuteret det forslag, og det er vi såmænd slet ikke så kede af endda.

Om det så stopper vælgerflugten fra Social­demokratiet til Dansk Folkeparti, er jo en helt anden sag, men det kommer jo an på, om stats­ministerens rådgivere har set rigtigt i det spørgsmål. Vi vil i hvert fald vedblive med at bruge dannebrog, også selv om statsministeren synes, at det er usmageligt, og hvad der ellers er blevet sagt. Mage til gang manipulation fra statsministerens side, som vi var vidne til her­oppefra for et øjeblik siden, skal man lede længe efter.

Og jeg skal da også hilse og sige fra de steder, hvor Dansk Folkeparti sikrer gode social­demokrater magten, har man et helt andet ud­gangspunkt for samarbejdet med Dansk Folke­parti. Der er man faktisk glade for det, ikke ale­ne i Københavns Amt, som vi tidligere har væ­ret inde på, men også i provinskommuner, og såmænd også i Fyns Amt, hvor det er Dansk Folkeparti, der sikrer, at der sidder en radikal amtsborgmester – det har den radikale Karen Nøhr vist slet ikke noget imod – og det er jo ikke, fordi de mennesker i Dansk Folkeparti, der støtter de her socialdemokrater rundtomkring eller radikale amtsborgmestrene, er grundlæggen­de uenige i Dansk Folkepartis udlændingepoli­tik. Der kan man altså godt bruge os. Der er det nok ikke så galt endda.

Der var én ting, som statsministeren overho­vedet ikke kom ind på i sin tale, og det syntes vi var lidt forunderligt, og det var volds­statistikken.

I tirsdags under åbringstalen brugte statsmi­nisteren megen tid på at forklare, at man skulle imødegå volden i samfundet, bande­kriminalite­ten osv. Hr. Jacob Buksti har så forsøgt at give

indtryk af, at volden slet ikke er så kraftig, at det slet ikke er så stort et problem, ved stort set at negligere det emne i dag.

Men man kan ikke komme uden om – og det kan regeringen heller ikke – at antallet af volds­tilfælde i det danske samfund er stigende. Det gælder den almindelige vold, og det gælder den grove vold. Og jeg synes ærlig talt, at det ville klæde statsministeren, hvis statsministeren i stedet for at have så travlt med at klage og anke over de forslag, vi kommer med, ville gøre no­get mere ud af at fortælle, hvad regeringen vil gøre ved de store problemer, som det danske samfund står i. Det hørte vi desværre ikke meget om i statsministerens afsluttende bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan forstå på hr. Thulesen Dahl, at man i Dansk Folkepartis folketingsgruppe var klar over, at uvejret var undervejs. Man har så op­levet det her i dag. Man har haft en enestående chance for at sige, at man er blevet misforstået, at det tåbelige forslag, det fuldstændig vanvit­tige forslag, umenneskelige forslag, der har væ­ret debatteret hele dagen, bygger på en misfor­ståelse, og at det trækker man tilbage. Den ene­stående chance har man ikke formået at bruge, og derfor hænger skammen ved fra nu af og i meget, meget lang tid.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg har bedt om ordet her i anden runde helt og aldeles og udelukkende for at takke statsmi­nisteren for en befriende klar tale. Den melding, som vi andre har søgt hele eftermiddagen fra Venstre, har vi ikke kunnet få. Den fik vi så så klart og utvetydigt, som det overhovedet kan siges om politisk indflydelse i dansk politik: I bliver aldrig stuerene. Det var en klar, klar mel­ding, som jeg gerne havde hørt også fra Venstres side.

Må jeg så blot føje til: Det havde klædt de­batten, om fru Pia Kjærsgaard havde været til stede og taget den nu.

Jann Sjursen (KRF):

I sin svartale nævnte statsministeren, at jeg havde sagt, at Danmark var et familiepolitisk uland. Det, jeg ville have sagt, hvis jeg sagde det forkert i min ordførertale, var, at det er i nordisk sammenhæng. Her mener jeg faktisk at Danmark er et familiepolitisk uland.

Det er ikke bare et spørgsmål om ordninger, som bygger på princippet om, at pengene følger barnet, som man finder i Norge, som man finder i Finland, men det er også et spørgsmål om orlov, orlovsydelse og orlovs længde, når vi sammenligner os med vores nordiske venner. Det gælder også spørgsmålet om muligheden for at tage deltidsarbejde og få støtte til at gøre det. Her har de i de øvrige nordiske lande langt bedre ordninger, end vi har her i Danmark.

Det er i den forbindelse, jeg siger, at Danmark er et uland, og ikke i det bredere perspektiv, og i nordisk sammenhæng bundet vi altså. Det synes jeg er flovt, især når vi ser på, at vi har haft ordninger også her i Danmark, ikke mindst i forhold til børnepasningsloven, hvor det har været bedre. Det kan gøres bedre, og det skal gøres bedre. Det er ikke bare et spørgsmål om at forgyldte børnefamilierne. Det er et spørgsmål om at sikre det, som statsministeren selv kalder sammenhængskraften i vort samfund. Her er familien samfundets grundpille, og derfor lægger vi så stor vægt på det.

Så kan regeringen bryste sig af, at antallet af institutionspladser er steget med op mod 150.000 siden regeringen tiltrådte. Det kan selvfølgelig være fint nok i forhold til at sikre en pasningsgaranti, o.k., men det, at der er skabt 150.000 nye pasningspladser, sikrer jo ikke i sig selv forældre mere tid til deres børn. Og derfor må jeg bare sige, at regeringens politik på det her område stadig væk er, at markedet står over de menneskelige værdier, at arbejdsmarkedet står over børne- og familiepolitikken. Det være konstateret.

Lad mig så benytte anledningen, når jeg står her, til også at takke statsministeren for den klare afstandtagen fra de holdninger, som er kommet til udtryk her i debatten i dag fra Dansk Folkepartis side. Også jeg og også vi i Kristeligt Folkeparti synes, at det var velgørende klart. Statsministeren udtrykte tillid til befolkningen set på baggrund af den støtte, der blev givet til de fordrevne fra Kosovo. Også jeg synes, at der er grund til at være stolt af det.

Men så kan jeg alligevel ikke lade være med at dryppe lidt malurt i bægeret, når det nu skal være, for den selv samme støtte og moralske opbakning, som den danske befolkning viste, var jo ikke det, regeringen og Folketinget viste, da det endelig gjaldt. Da genopbygningsbistanden til Kosovo skulle finansieres, blev der ikke bevilget en eneste ekstra krone. Man støvsugede kasserne i Udenrigsministeriet, i Danida,

fundt penge blandt denne verdens fattigste for at kunne finansiere den genopbygningsbistand, som var nødvendig, og som vi også skulle bidrage til.

Jeg synes, det hører med til det samlede billede, også når vi taler om menneskesyn, at det var det valg, regeringen tog, da det gjaldt: Pengene blev taget fra denne verdens fattigste. Der blev ikke fra Folketingets side bevilget én ekstra krone. Det taler faktisk også sit tydelige sprog.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 2 af Jes Lunde (SF), Jacob Buksti (S), Mimi Jakobsen (CD) og Jørgen Estrup (RV) (se foran) vedtoges enstemmigt med 112 stemmer.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 1 af Frank Aaen (EL).

Hermed sluttede åbningsdebatten.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 1: Forslag til finanslov for finansåret 2000. Af finansministeren (Mogens Lykketoft). (FremSAT 5/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik herefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.